

potit e
dicit q' erat mater alie sup ptem nome matris
ei maacha filia.

Qui fuerit pater asa qui fuerit ydola
sup ptem purgavitq' vniuersas.

Quom asa abstulit vniuersas forges ydolo
rum de tra cum gednas et iohas ptea abtu
lerne sup ptem emde.

Quis erat iste papa de q' hic dicit et q' sacr
ficia fiebant ei sup ptem. m super z maacham
matre sui amouit.

Quare simulacrum p'cipi vocat tur p'issi
mi sup ptem et combusit in torrente.

Quom dicit hic q' asa no' abstulit excelsa qz
p' philo. id dicit q' abstulit excelsa sup pte
excelsa me.

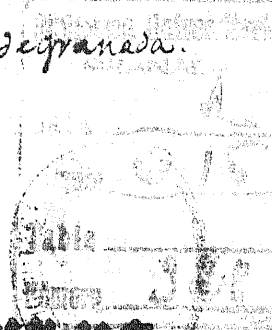
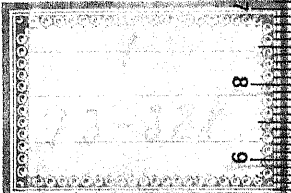
Quare asa non destruxit templa q' salom
fecit dicit p'oz suoz sup ptem eandem.
An p'emit asa non
ie fecit salom sup ptem
in p'it asa z m tenebat occide matre ma
achate p'ncips in sacrificijs p'cipi sup pte
andem.

An tenet asa occide omis ydolatras q' erant
in iherosolimis
An tenet asa occide omis ydolatras q' erant
in iherosolimis
An tenet asa occide omis ydolatras q' erant
in iherosolimis

In iherosolimis

ipsum praece non
potius constitutiones et ordinationes pas
plurimis nunc mendis ac fal
sissimum allegationibus expurgatus.
Cui adiectum Regu
le eius apostolice cancellarie Julij pape secundi Cum ferris
lissimo eandem regulari
sed et pontificia feliciter nunc moderatis.

Handwritten note: *descriptio de p'cipi de granada*

Vendatur pa
risiis a Gallofo du pre. In palatio
regio primo p'gati.

13. a 8. 32.

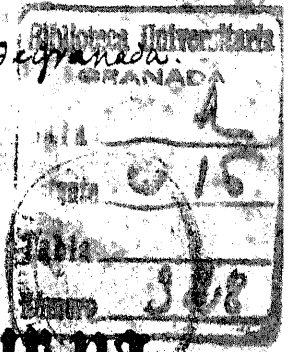
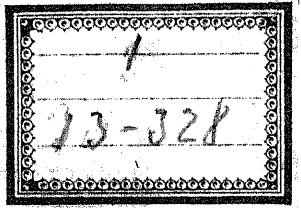

R. 7146 Ba

Liber aureus ab

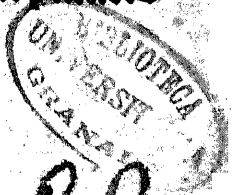
ipsis practicis non parū desideratus. Regulas cæcellarie
Apostolicæ (seu potius cōstitutiones et ordinationes pa-
pales) articulatim cōpletas plurimis nōc mendis: ac fal-
sis Jurium allegationibus expurgatus. Et indice alpha-
betico adduncius die non vilo superiores inibi inartim re-
cōditas materias proximo indicare. Cui adificiatur Regu-
le etiā apostolicæ cæcellarie Julij pape secūdi. Cum ferre-
lissimoe eardem regularū glofemate. Adicitur in sup hīs
regulis cōstitutiones seu ordinationes sanctissimi vni nri pape
Elemeno septimi: sedē pōtifiā feliciter nūc moderātis.

del colegio de la Comp de Jesus de Granada

Vendatur pa-
risijs a Galloto du pre. In palatio
regio primo pilari.

1 5 2 6

3. a. 8. 32

Regule/ ordinationes/ et
 constitutiones Cancellarie Sanctissimi domi-
 ni nostri dñi Innocēti diuina prouidentia Pa-
 pe. vii. scripte et correte in Cancellaria apo-
 stolica.

Amus iste libellus seu
 Tractatus regularus
 Cancellarie apostoli-
 ce seu papali cōstitu-
 tionum et ordinationū
 (vt clarius in eo cōten-
 ta documēta lectorib⁹
 innotescāt) in quinque
 diuiditur partes prin-
 cipales. Prima pars
 que incipit a prima re-

gula tractat principaliter de reseruatiōib⁹ apo-
 stolicis tam generalibus q̄ specialibus. Et du-
 rat vsq̄ ad regulā. xxxviij. in qua et multis seq̄-
 tib⁹ regulis tractatur de litteris apostolicis ex-
 pediendis. Et durat vsq̄ ad regulā q̄dragesimā
 septimā. Vbi et in pluribus sequētib⁹ regulis
 tractatur de dispensatiōib⁹ apostolicis impetrā-
 dis et obtinēdis: et durat vsq̄ ad quinquagesimā
 sextā regulā. vbi de indulgētijs apostolicis con-
 cedēdis et obtinēdis tractat. Et durat vsq̄ ad ses-
 xagesimā regulā. In qua et sequētib⁹ regulis
 vsq̄ ad finem tractatur de beneficijs vacātib⁹
 et certo modo vacaturis per papam conferē-
 dis. Quibus regulis seu cōstitutionibus addun-
 tur regule Cancellarie apostolice domini pape
 Iulij secundi cum fertilissimo ac copiosissimo
 ipsarū regularum glosmate: multisq̄ et regione
 foliorū marginalijs additionibus ac cōtationi-
 bus/rem ipsam mirifice exponantibus.

Hec Rubrica in quolibet verbo
 Reuerēdissime domine deberet pone-
 derari. quia Rubrica est de textu sus-
 sicta. Imperator. ff. de in diē adiecti-
 one. Nō curio allegare glosam in ver-
 bo titulis. in p̄hensio. vi. q̄ deo vales
 argumentum a significatiōe. Rubri-
 ce sufficit. l. i. s. hec verba. ff. q̄ dīq̄
 iuris. hoc tamē est verū nisi in Rub.
 decretorum quia non sunt autē tice scdm̄ doct. in diuersis
 locis. et sufficit glo. in Rub. c. ca. the. iii. q. ix. quod intelli-
 go verum quando est contraria textui. vt ibi alias fecus
 Et sic intelligo glo. in c. sacrificium. de con. di. ii. c. volu-
 mus. lxxix. di. Et circa Rub. possem allegare tam de iure
 canonico q̄ cituli muleas ḡo. et dicta doctorum. Sed quia
 nō facit ad propositum pro nunc obmitto. Sed hec volui
 dixisse. q̄ hic ponitur vt diuersa. scilicet regule. ordinationes
 et cōstitutiones quarū significatiōes sunt diuersa. licet vi-
 deant̄ idem significare. ar. i. si idem. C. de codicillis. cū glo.
 Nam similia vocabula que ad inuicē differunt: in q̄s diffe-
 rūt sine magno ministerio. vt dicit Bal. in l. ex legato. C.
 de legat. p̄ dictam. l. si idē. Et ne sim long⁹ obmitto p̄dic-
 Sed ex ista Rub. sequit̄ q̄ cōstitutiones hic cōtente nō so-
 lum debēt obseruari in Cancellaria et in Curia: sed in vni-
 uerso orbe. exceptis illis q̄ cōcernūt expeditiones l̄farum
 que nō sunt dande idistincte: vt infra dicā. Et vbi cācella-
 riam ē iusticie. vt lat⁹ infra submitā. Et vniuersoq̄ ver-
 bū hic positi. deberet p̄derari. Sed q̄ experto loquor nō
 video fore iustū dicere hic ista que equaliter sunt puerilia
 p̄testor tamē. R. p. q̄ nolo multa allegare. sed tantū aliq̄
 facientis ad casū et obmittā sup̄flua et inutilia con-
 sultum in l. si quis obreperit. ff. de falsis. et glo. in c. tales
 xxii. di. c. si. de etate et quali. maxime pro tanto domino
 pro tantaq̄ curia vbi verba inter litteratos dicuntur pau-
 ca et compendiosa et sic debet fieri de iure. ar. ca. diffinita
 mus. in. si. xvij. q. li.

Prohemium.

Anticissimus in christo pater et dominus noster: dominus Innocentius divina providentia papa. viij. suorum predecessorum vestigijs inheredo nominam et ordinem gerendis dare volens: in crastinum assumptionis sue ad summum apostolatus apicem videlicet die. xxx. mensis augusti. Anni a natiuitate dñi. m. ccc. lxxxviij. reservationes: constitutiones: et regulas infra scriptas: quas etiam extrinseco suo tempore obseruari voluit. et quas de eius mandato et. Nos Hodericus miseracione diuina episcopus portuen. sancte Romane ecclesie vicecancellarius: die Lune. xij. mensis Septembris in Cancellaria apostolica fecimus publicari.

Se vnus curiosus. R. p. dubitauit vbi ego non dubito sed pro simplicibus curialibus submissam quod aut forte esset vitium impressoris aut vitium ordinatoris huius prohemii. quia papa fuit creatus die octava. xxix. Augusti. ergo sequitur quod hic male dicitur de. xxx. die. Sed certe salua auct. D. T. et etiam illius qui hoc assereret bene possumus saluare hanc litteram. quia si dictio videlicet hic posita referatur ad illud verbum in crastinum tunc bene stat. quasi dicat quod licet papa fuerit electus. xxix. tamen in crastinum id est alia die sequenti que fuit. xxx. fecit istas regulas. et sic non est vitium impressoris nec vitium ordinatoris. Sed si referatur ista dictio videlicet ad verba sue assumptionis quod est prope. ita quod sit intellectus quod ea die. xxx. fuit assumptus. tunc esset mala sententia: quia non fuit factus nisi die. xxix. et hoc esset bene punctuare. quia dictio videlicet est restrictiua termini cui adiungitur. vt notatur per glo. et Bar. in. l. questus. ff. de fundo instructo. Et semper debemus vigilare et punctuare dispositionem salua ratione recti sermonis cum illo verbo cui magis congruit. vt notanter dicit Bal. in. l. f. C. de liberis piete. Sed vt eui temus incongruitate sententie melius est punctuare primo modo per iura vulgaria sufficiat pro nunc. c. marchioni. et haec illud s. q. f. cur tamen in regulis Sixti vbi quasi eadem verba dicuntur de. x. die qua fuit electus Sixtus.

Uidelet dicitur dictio restrictiua termini cui adiungit.

et dictio videlicet ibi posita referatur ad verbi assumptionis et non ad verbum in crastinum ibi positum. Sed in hoc non est facienda vis. quia infinite leges habent orationem negatiuam in littera repus et in alijs libris cedem leges habent verba affirmatiua: et tamen veraz lectura salua est. vt sepe videmus. Ergo sic in proposito nostro veraz lectura potest saluari. Sed si secunda sit vera possumus dicere quod fuit vitium scriptoris siue vitium impressoris quod vbi debebat dicere. xxix. dixit. xxx. et potius volo hoc dicere. scilicet fuisse vitium scriptoris quod superbe reprobare conditorem legit. ar. c. ego solis. ix. di. Et de hoc non est mirum. quod in multis libris impressis est iste error. quod aliquando ponitur in eis aliquid superfluum aliquando aliquid diminutum vt sepe numero videmus maxime in prima impressione decre. et etiam in feudis et in alijs et circa hoc deberet provideri. quia infinite mendacia sunt in impressionibus tam in grammatica quam in sententia vt etiam in istis regulis Innocentij infra videbimus. Et licet debemus recurrere ad registrum quando dubitatur de aliqua decretali vel de lege. vt dicit glo. xxix. dist. in summa per. c. vt veteri. ix. dist. Et si multi libri habent aliquam legem vel decretalem presumitur lex vel decretalis. vt dicit glosa predicta. Tamen hoc intelligo verum quando multi libri sunt diuersis temporibus scripti vel impressi. secus in vna impressione. quia tunc etiam si vna lex esset in mille libris impressis in vna impressione non valeret magis quam si in vno libro tamen foret. facit glo. notabilis in. l. si conuenerint. in fi. que est lex quarta. ff. de pig. act. obmitto in simili allegare glo. canonistarum ad hoc et cum vnicuique actu impt. Etur mille libri error vnus est etiam in alijs. ideo non factum. Sed ad hoc fide magis mille quam vnus liber. tantum per predicta et per multa alia fundamenta salua correctio. D. T. R. sed vtique sit ponderanda sunt verba huius prohemii in hoc. Et ex quibus sequitur quod papa dicitur assumptus tempore electionis etiam ante coronationem: et hoc vult glo. hic in. c. fi. de con. preb. li. vi. quam notat ibi dominicus licet glo. in data sexti libri et in prohemio cle. volunt contrarij: tamen quo ad iurisdictionalis credo hoc fore verum de iure. ar. c. i. xxiii. dist. vbi probatur quod statim quando papa est electus potest administrare et committere teneatur in. c. licet. de elect. et de coronatione pape quod debeat fieri non memini me legisse alibi quam in dicto. c. i. xxiii. dist. vbi dicitur de intronisatione et quid operetur non est memini pro nunc dicere sed alibi dico et maxime quando dicatur pontifex an a tempore electionis vel coronationis. late dico in tractatu iubilei que dixerit domino

Circa impressiones debere p. uideri quia infinita continent meda. cia.

Quod dicitur papa assumptus.

Tractatus iubilei.

Sixto quem vti nam non fecissem quia habui labores inu-
uanum vs solueret. x. flor. quos michi debebat de lectu-
ra mea. et nunquā lo uit et sic perdidit labores et pecunias.
et cum hoc prohemio concordat prohemium Sixti. sed ps
hemium Pauli dicit contrarium scilicet a tempore coro-
nationis. et hoc est vtile scire propter datas bullarum: qu-
licet papa Innocen. fuisse coronatus. xii. septemb. tamen
ea que ante signauit debent dari tempore quo signa-
uit etiam ante coro. et secundum quod audio statim cum
fuit papa creatus etiam in Conclau de nocte q potuit se
ri. arg. c. licet. de elect. tunc signauit aliquas supplicatio-
nes et per predicta dico q si fuit electus tunc die sabbati
de nocte et ante mediam noctem tunc dicitur assumptus
die. xviii. et si post mediam noctem. tunc dicitur assum-
ptus. xxix. arg. l. more romano. ff. de feris. z. c. consultat.
cum nota de offi. dele. l. et ex tunc deberet poni data. et si
data rursus poneret aliam datam tunc posset probari con-
trarium per testes ibidem existentes ad hoc rogatos fas-
ciat glo. ad hoc quam notat ibi Dominicus in. c. duobus.
de rescrip. lib. vi. Sed hodie vsratur in curia q non data
tur supplicationes signate etiam in Conclau nisi post co-
ronationem licet possint dari ex tunc per ea que supe-
rius dixi et quia pēdet de facto nunc ille. sed cerer si ad-
hesissem pape dicerem q cassa ret generaliter quicqd tunc
signauit. quia illud quod tunc facit pre gaudio non debet
ret valere: quia est quasi extra mērem. arg. c. vniuersis
iuncta glo. xvii. qu. st. iiii. et glo. iuncto tepu bene intelle-
cta. in situ. de liberti. s. serui vero. in v. bo balneum. de
quo dicitur in. q. Cardinalium. s. an cardinales nō
essent bene contenti. in me tamen. C. ne fuit hoc seruatum:
quia papa ante Conclau promissit michi vnum beneficiū
vacans: et postea quando descendit ad sanctum petrum
prope altare dixi. S. sue si recordabatur verbi michi pro-
missi. z dixit q sic et q placebat z osculari sum manu: quia
pedes non potui et cum in sero tuissem cum supplicatione
vr ea signaret dixi q Cardinales voluerunt habere om-
nia beneficia vacanti. et quia vidi q michi promiserat pre
gaudio habui patientiam in bona hora. Item ponderā-
da hic arbitror illa verba ibi quas etiam ex tunc suo tē-
pore obseruari voluit zc. Nam in alijs regulis predecesso-
rum si notū dicebatur quas etiam ex tunc suo tempore du-
raturas zc. Et istud verbum duraturas fuit hic cancella-
tum et nescio an fuit pre gaudio vel ex delibera tione: sed
credo q eadē sit sententia. Sed propter aliqua dubia iu-
uentia dico breuiter q si illud verbum ex tunc referatur

An contra
datariū sit
probari q
falsam ap-
posuerit da-
tam.

Verbū ex-
tūc quid de-
notet.

ad illud obseruari voluit intelligitur q a tempore compo-
sitionis regulari incipit ligare z etia ante publicatio-
nem et tunc videretur q esset absurdus intellectus. ar. l. le-
ges. C. de legi. z. c. cognoscēte. z. c. si de cōsti. ¶ Nā lex nō
incipit ligare nisi post duos mēses. vt in auc. vi facte no-
te consti. vel saltem post publicationē zc. vt iura aper-
loquantur: sed iste cōstitutiones fuerunt facte xxx. Aug.
et publicate. xii. Sep. ergo sequitur q iste intellectus esse
absurdus. Salua tamen disciplina. D. T. R. dico q istud
verbum ex tunc denotat hic maximā sententiam nam li-
cet regulariter debet attendi tempus duorū mensū vel sal-
tem publicatio cōstitutionis vt liget. in hoc versū nisi prin-
ceps velit q statim liget z hoc quo ad retractationē actus
secus quo ad penā. hoc vult notāre glo. in verbo ex tunc in
cle. si. de here. et hoc tenet abbas in dicto. c. cognoscētes.
de quo per Bal. in dicta. l. leges. Et sic iste est verus intell-
ectus huius dictiōis ex sic hic posite. nā vult papa q statim
incipiant ligare z ex hoc solio vna. q q est nunc in rota de
hiloantia: q regula infra. x. reuocat expectatiuas q aliquo-
modo sunt sortite effectū zc. et vacauit bñficiū istud die qua
fuerunt cōdite iste regule sed modū erāt publicate. z vnius
amicus meus acceptauit vigore grē in aliq sortite effectū.
Dico q grā sua sit reuocata etiā ante publicationē reuoca-
tionis et hoc p istud verbū ex tunc hic positi de quo doleo
sed ista videtur michi veritas z hoc intelligo versū nisi aca-
ceptatio et prouisio preceperent etiā per horā hanc publi-
cationem. quia hec cōstitutio non extenditur ad preterita
sed tantū ad futura. ar. dicto. iurii. sed si non cōstat pre-
sumitur hanc cōstitutionē precessisse propter potentiam
pape. arg. eorum que dicit Dominicus in. c. si a sede. in. ff.
col. de preben. lib. vi. et allegat in simili Innocē. in. c. pter-
ea requisisti. de ap. Et licet multa circa hoc possem hic di-
cere: tū causa breuitatis omitto maxime quia ista vide-
tur michi veritas. Si vero dicimus ex tunc suo tēpore zc.
iste intellectus videretur absonus: et quia hoc nō vult sen-
tire copiator ideo non insisto. ¶ Sed dubiū facio an p ista
verba dixerit iste cōstitutiones post obitū Innocē. et certe
dico q non: quia voluntas expirat cū conditore. ar. legis. ff.
ff. de reg. iur. z. c. si gratiosē. de rescrip. li. vi. cū cōcordāris.
ergo sequitur q cum hic dicatur q obseruare voluit suo
tempore zc. q eo mortuo eius voluntas expirat: et sic etiā
leges iste expirant. Ex quo sequitur q vtroq casu est ma-
te cancellatum illud verbum antiquum aliozū pontifi-
cum scilicet suo tempore duraturas zc. et licet de natura le-
gis est q sit perpetua. arg. c. non debet. de consang. z affi.
B. iiii.

¶ Si ex ins-
cipiat liga-
re.

Et tunc.

Regule can-
cellarie a-
postolice
an durent
post obitū
conditoris.

et sic iste regule deberent esse perpetue ex quo condite sunt a principe per iura vulgaris. tamē papa ponit hoc ex humilitate vel fore facit de necessitate virtutē. nam nouus papa reuocabat regulas sui predecessoris et. sicut facit de expectantiis et ymā sic faceret papa quicūq; de omnibus que non uult facere mature vel de consilio Cardi. puta tunc de officis sollicitatorum et. Et propter istud uerbum uidi altercari in curia si familiaria cardi. uel papa eius beneficia sunt reseruaata per regulas cancellarie ut infra uidebimus in iure papa anteq; alius sit factus moriatur etiā in familiaritate Cardinalis extra curiam an beneficia sua sunt reseruaata. Et uidebatur q non per istud prohemium et per ea. presenti. primo rñso. de offi. le. lib. vi. et ibi tener Dominicus per illum textū. tamen papa Paulus declarauit contrariū ppter decisiones duas in nouis dicētes q beneficia semel affecta semp manent affecta: uides licet deci. cl. rvi. que incipit. Item si beneficia collectorū et c. i. que incipit. Item si iura ordinationē Ste. et ad. c. presenti possem respondere q aliud est quādo legatus reseruat. aliud est quādo ipsemet papa reseruat. facit q dicit Bal. in. c. naturalis. si de feudo fuerit cōtrouerfia. col. x. Item per hoc prohemium practicat rota hodie q si a tēpore Sixti uacauerit beneficiū et expectās a ceptauit illud et fecit sibi prouideri et infra tres menses ad insinuandum secundū regulam Sixti uel infra annum ad experiendum cum aduersario mortuus fuit papa q non tenet insinuas re uel experiri. q; regula expirauit ut hic: et sic uidi primo pronunciarī tēpore Pauli per dñm Anthoniū de graf. qui est si delis relator ac doctissimus et semp sequitur uota dos minorū anno. lxxv. iij. february. et tunc practicaui cū Casarello maximo aduocato et dixit michi totū oppositū per ratios iuridicas maxime: q; ex quo lex incipit ligare et. et replicauit sibi q; rota ea die pronunciauit contrariū. respondit michi q; rota aliquādo rotat: tamen ista sententia rote uidetur michi uerior de quo faciat pro et contra glo. in uerbo de cetero. et q; ibi dicit Dñicus in. c. licet ea non. de elec. lib. vi. et ibi tenui hoc legendū hic Rome et ad cōtraria respondeo quia illud est uersū si incipit ligare con sti. et. si in aliquo indiuiduo incepisset ligare ar. leg. furiosum. cum glo. C. qui testamē. face. possunt. alias secus in diuiduis. ut in isto casu. ar. c. uile per inutile. de reg. iur. lib. vi. et facit glo. ibi cōsuetis cōcordantijs et idem dico si vnus tantum acceptauerit et ante prouisionē sibi factā moreret papa q; etiam si nō faceret sibi prouideri per mēsem postea gratia eius nō est nulla. per predicta. nā non est tempus

Nota.

Reseruatō
pape et reseruatō
legati differunt.

Nota alī
quando ro
tat.

statutum a iure expectanti infra quod debeat sibi facere prouideri nisi per regulas cancellarie ergo et hoc dico sub correctione. D. T. R. Item in quantum hic dicitur de vice cancellario qui publicauit has regulas in cancellaria apostolica et. Sciendum necessarium puro q; vicecancellarius est ille qui has regulas regit et ad eius dispositionem dantur in curia et extra eam cum subscriptionibus duorum abbeuitorum ut dicit vna regula et ibi uidebimus infra et iste est iudex in pertinentibus ad expeditiones iuridicas bullarum et est in curia maior post papā: ut dicit Card. in dicta de. si. de elec. in. xli. col. in. iij. q. et uocatur de iure antiquo Bibliothecarius. lxiij. dist. c. adrianus. lo. pmo iuncta glo. Et arbitror q; propterea uocatur bibliothecarius quia debet custodire et libros bullarum et extrauas. et ex hoc in curia practicator q; habet de registro bullarum certā partem: quia tenetur reddere rationem de omnibus ibidem contentis. Item uocatur questor de iure cōmuni. tex. est cum glo. in. l. omnem. C. de peti. bo. subla. li. x. et in. l. si. C. de diuer. rescrip. et possem allegare multa iura ad hoc sed de iure. ca. est casus michi vnicus q; uocatur questor in ca. fous. de uerb. sig. et sic per predicta iunctis multis iuribus loquētib; de questore apparet. et sic infero q; vicecan. potest stare cum auditoribus rote in decisionibus causarum etiam in presentia pape. Nam ipse est preses iusticie in curia et hoc nomen vicecancellarius nō reperitur in decretis: nec in decretis libus q; meminerm. Sed in prohemio sexti sic tamē bene reperitur cancellaria in. c. ad hec. de rescrip. et in. c. cū dilecta. iuncta glo. eo. tit. et. c. diuis. de cri. fal. et. c. porecta. de consir. vtili uel inutili. obmitto de. si. de elec. et. c. statuti. de rescrip. lib. vi. ubi bona glo. Ex quo sequitur q; vicecancellarius debebat appellari cancellarius et non vicecancellarius: tamen zabarellis in dicta de. si. dicit q; antiquitus contēdebat de paritate cum papa saltem de facto et propterea uocatur vicecancellarius et allegat Laurentiū ibi. et licet aliqui curiales dicant q; propter sanctū Laurentiū non uocatur cancellarius. tamen hoc non est uersū scđm Card. ibi quia sanctus Laurentius non fuit camerarius quod apparet ibi cū dicit ryzanno. Thefauros quos que ris manus pauperum depoztauerunt et. scđm eum in d. i. de. in. xli. col. Ex quibus infero q; solus papa uocatur cancellarius christi a cancello as. id est tollo tollis. sed quod tur escellarius inuiste petitur et non q; tollat bona christi et. Item infero contra uulgares curiales dicētes q; quando presentatur bulle vicecancellario q; propterea ponit ante uisū. L.

Nicecancellarius dicitur maior post papam in curia.

Cancellarius est preses iusticie.

Papa dicitur cancellarius christi.

magnum ad benedicendum q̄ gerit officium sancti Lauren-
tii. quia illud est falsissimum per supradicta. Sed ipse ponit
ibi vnum. L. magnū ante bullam quod significat q̄ est bul-
la lecta. et postea ponit ex alia parte vnum. R. magnū q̄
significat nomen sui: quia vocatur Rodericus. vel mādat
q̄ registratur etc. Quis tamen sit maior vel vicecancella-
rius vel camerarius? pape hoc dico latissime in tractatu ca-
merariatus quē direxi. D. Rothomagēsi in hōdo tibi om-
nia. Et obmitto hic inferere an potestas vicecancellarii
restringatur hodie p̄ regulas cācellarie postas infra de
prāte vicecancellarii et ibi dicā contra somniū. Jo. Fran-
cisci parantini qui dixit q̄ sic. Item quo iure potest vicecan-
cellarius hodie derogare regule cancellarie qua cauet q̄
executoriales dentur sub plumbo etc. alias non valent. Itē
quomodo potest dare in forma humilib⁹ rescriptū sine sup-
plicatione cū derogatione. c. statuti de rescrip. lib. vi. quo
ad dietas. Itē quo iure cauetur q̄ cācellaria ponit in bul-
lis decretū irritans et alias clausulas non peritas in sup-
plicatione et de multis alijs de quibus infra aliqd̄ dicam et
quid per signaturā p̄ placet in cōmissionibus an sit neces-
saria vel sufficeret potestas vicecancellarii. et an esset me-
lius q̄ non esset nisi p̄tās vicecancellarii et non darentur alie
cōmissiones per placet hoc dico in tractatu quem feci. D.
Tirallone. et non in alio quē direxi dño Sixto de futuro cō-
cilio. et forte aliquid dicā infra sub correctione. D. T. R.
Vento ad primam Regulam De reservationibus.

Prima Regula.

In primis reservationes fecit similes
illis que in cōstitutione fe. re. Bene-
dicti pape. xij. que incipit ad regimē
cōtinetur et illas locū habere voluit
etiā si officiales in eadē constitutio-
ne expressa apostolice sedis offi. ante obitum eo-
rum esse deserint quo ad beneficia que tempore
quo offi. erāt obtinuerant ac reseruant beneficia
que per cōstitutionē pie me. Jo. pape. xxiij. que
incipit Execrabilis. vacāt vel vacare cōtingit.

Ista regula dicit q̄ facit papa filles reservati-
ones illis quas fecit papa Benedictus. xij. in cō-
stitutione q̄ incipit ad regimē. etiā si officiales
ibi cōprehēsi ante obit⁹ eorū officiales esse des-
erint etc. Itē reseruat bñficia vacāria p̄ssionem execra-

bñficia etc. Diceret. D. T. R. ad qd̄ fuit facta ista regula cū
cōstitutio ad regimē et etiā execrabilis referret illa bñficia.
et ille p̄ssiones sunt perpetue. ergo etc. Respondeo q̄ alias
ego quesivi in cācellaria ab abbeuatoib⁹ de parco mato
vi. et dixerūt q̄ illa ad regimē fuit alias regula cācellarie.
Sed certe istud est somniū. q̄ illa et etiā execrabilis sunt
cōstitutiones ad perpetuū rei memoriā. vt ibi dicitur et
go etc. Sed vnius alius dixit michi q̄ fuit hoc vsq̄. atq̄ ne vi-
derētur sublate ille extrauagātes etc. p̄ quo facit qd̄ notat
in. c. pastoralis. de fide instru. per doc. et p̄ Bal. in. l. cū pla-
tis ff. de re. iudi. et ista aliquāculū placet. Sed possum di-
cere q̄ qñ p̄stitutio noua idem disponit qd̄ antiqua in cla-
rius disponit tunc dicit etiā necessaria et nō supflua: vt vult
Angelus in auz. vt oēs obediāt iudi. in prin. col. v. pro quo
facit glo. in. c. licet. de elec. lib. vi. et sic est hic. Vel alter
dico q̄ licet aliquid sit statutū de iure cōi. potest verū sta-
tū etiā ab statuto particulari vt tollatur facultas suppli-
candi. Item vt magis puniatur transgressor vt est casus
in iure canonico michi notabilis in. c. nullus. lv. dist. in pn.
et sic est in casu nostro. Sed non credo q̄ licet hic renouēt
iste constitutiones q̄ mortuo papa dicantur expresse
ille reservationes ibidē contēte cū sint p̄ssiones generales
et ligant. ar. c. t. de consi. et l. leges. C. de legi. Itē non cre-
do q̄ reservationes ibidem cōtēte sint speciales tanq̄ fa-
cte per regulas cancellarie ex eo q̄ hic approbātur. Nam
licet reservationes inducte p̄ regulas cancellarie sint spe-
ciales: sñ contēte in extrauag. ad regimē sunt genera-
les. vt dicit deci. ro. cccxxiij. que incipit. Item si mādetur
michi p̄uideri. et idem intelligo de reservatione cōtēta
in extrauaganti execrabilis. et licet Jo. milia dicat q̄ hoc
verum est de cōtētis in extrauaganti ad regimē que con-
tinētur in iure cōmuni. vt. c. ij. et in. c. presenti. de prebē. lib.
vi. alias dicit q̄ sunt speciales tamen salua sui ḡsa. quia
hectio loquitur indistincte. Item dico aliud si regula dicat
q̄ generaliter reseruat papa etc. et tunc dico illam reser-
uationē generalē propter illud verbum generaliter quod
etiam in dispositione odiosa habet aliquid operari. facile
notata in. c. cū dilectus. de cōseru. Et licet Johannes Mi-
lia in verbo. reservatio dicat q̄ est generalis quantum ad
verba. Sed specialis quantum ad reservationē mentalem.
Certe credo q̄ male dicat et sic practicat rota. et hoc facit
ad regulā infra postā dicentē q̄ de generali reservationē
bz̄ specifica mentio fieri etc. Itē ad p̄dicta facit verbū filles
hic possessi quasi dicat q̄ non tollit papa illas p̄stitutiones
ad regimē et execrabilis sed q̄ facit similes etc. Et debes

Constitutio
ad regimē
et cōstitutio
execrabilis
an sine
cōstitutio
ne perpetue

An possit
statuiteri
q̄ iure cōi
est ista statu-
tum.

Non est of-
no idem qd
habetur p
eodem.

intelligi de non contentis ibidem sed de alijs officialibus. Nam non est omnino idem quod habetur pro eodem. vt est glo. notabilis in l. mercis appellatione. ff. de verb. sig. quā allegat Bal. sepe maxime in c. l. de consue. recri feudi. col. x. in. si. co. vbi notat qd nō est omnino idem quod habetur pro eodem ergo zc. vel potest dici qd in eo quod hic additur videlicet qd etiā si desinant esse officiales zc. tunc videtur qd ista constitutio non sit superflua: ex quo addit sufficiat ad hoc quod etiam no. Ange. in dicta autem. vt oēs obediant iudi. zc. col. v. etiam dicit qd si constitutio noua dicens idem qd antiqua si addit non obstante priuilegio zc. qd tunc non dicitur superflua. sed quia vidi postea extrauagantem ad regimen. credo qd prima opinio sit vera. nā reservationes ibi contente sunt temporales vsq; ad obitū Benedicti. xij. et hoc patet ex verbis in fine positis ibi ordinationi dispositiōi ac prouisioni nostre donec diuina clementia nos vniuersalis ecclesie regimen possidere concesserit zc. et ibi auctoritate apostolica reseruamur: z hoc est clarum per. c. si gratiose. de rescrip. li. vi. et per concordantias ibi zc. et tunc mirandum est de decisione rote quā superius allegauit quomodo loquitur. I. affirmando qd sit generalis reseruatō. sed quo ad extrauagantem excrebabilis vbi dicitur sedis apost. dispositiōi. zc. reseruamus dicendum arbitror qd superius dixi: aliquid tamen infra dicam de ambabus.

Sequitur secunda Regula.

Dem reseruauit specialiter omnes ecclesias etiam patriarchales archiepiscopales episcopales. necnō omnia monasteria viroꝝum valorē ducentozum florenozum auri cōmuni extimatione excedētia quotienscumq; illis vti voluerit.

Ista regula dicit papa qd reseruat specialiter omēs ecclesias cathedrales etiā patriarchales z monasteria viroꝝum excedētia valorē. cc. flor. auri quotiēs illis vti voluerit zc. hic posset. D. T. R. querere quid est specialis reseruatō et quid sonet ad hoc sciendum archiepiscopales qd siue sit specialis reseruatō siue generalis amplius ordinarius se non potest intrmittere in conferendo. sed solus papa etiam si ignoret zc. sufficiat. c. si eo tempore. de elec. li. vi. Sed reseruatō generalis valet ad hoc

vt in expeditione litterarum fiat expressa mentio de ea. alias non venisset vt ait regula infra. l. iij. Sed in speciali facta a papa ex quo beneficium est reseruatū satis est qd papa sit certus de vacatione et prouideat: quia tūc non est opus qd ponatur in bullis generalis reseruatō. sed specialis et hoc est quod vult dicere de speciali z de istis solet papa prouidere consistorialiter. Sed si sine consistorio faceret valeret. ar. c. cuncta per mūdum. fr. q. iij. maxime: quia nulla constitutione cauetur quod debet fieri prouisio consistorialiter tamen ex quo solet fieri an habeat locum in gratia si neutri. et allegauit et obtinui in curia qd non licet decessio rote dicat quod omnia que debent seruari in prouisione debent seruari in gratia si neutri. et sic loquitur decessio de quo refero me ad consilium meum. Item inquantū tertius dicit hic de excedentibus. cc. flor. zc. vidi in curia dubitari an intelligatur hoc etiam de Cathedralibus parochialibus in Italia que non valent centū florenos: certe dico qd istud adiectiuū excedentia tantum debet cōstruicū monasterijs et non cum cathedralibus: ideo secundū hoc istud adiectiuū debet intelligi de monasterijs et non de cathedralibus. faciat glo. finalis in. c. si papa. de priuile. li. vi. facit quod dicit Baldus in. l. i. C. de libe. prete. Ex quo infero qd etiam si cathedralis non valeat nisi. xx. buc. tamen censetur reseruata. Sed ponamus qd monasterijs valet. cc. sed in camera est taxatum minus an censetur reseruatū et dico qd sic: et hoc propter verbum hic positū ibi cōmuni extimatione. ex quo sequitur quod etiam si sit taxatum in camera in. cc. buc. et cōmuni extimatione nō valet censum quod non est reseruatū. vt hic ar. l. de precto. ff. de publici. tamen in isto secundo casu dubito propter stilum curie: quia papa dicit in bullis quod dudū reseruaerat dispositioni sue tale monasterium zc. et credendū est sibi per ele. j. de proba. sed si non posuisset ista verba crederem qd dixi. Item ista regula dicit quotiens illis vti voluerit zc. Ex qua sequitur qd cum voluntas pape censetur exprasse per eius obitū. ar. c. si gratiose. de rescrip. li. vi. et facit. l. iij. ff. de regu. iur. vbi dicitur qd eius est velle cuius est nolle. et e conuerso. z qd si papa Innocē. qui fecit has regulas moreretur et anteq̄ eligeretur alius pontifex vacaret episcopatus vel monasterium de quo hic qd si vnus eligeretur et confirmaretur in partibus valeret electio z confirmatio illius per ista verba vel si tantū eligeretur z anteq̄ confirmaretur eligeretur alius z faceret regulas quod tunc valet electio sed cōfirmatio illius postea secuta nō valeret

Prouisio cō
sistorialis.

Nota ques
tionē quoz
tidianam.

Uoluntas
pe expirat
per ei' obitū.

per ista verba vt est casus notabilla in dicto. c. si eo tem-
pore. de elec. li. vi. Et si dicatur quilla cathedralis censeatur
reseruata per trauagantē ad regimen. Dico qđ non est
verū: quia illa expirauit mortuo s̄ dicitur. xii. qui fecit illā
vt sup: a dixi in regula priorima et hoc apparet ibi in fine.
quoniam plus dicitur qđ si vacasset ep̄atus vel monaste-
riū tpe Innocēti. et anteq̄ p̄uideret de eo moreret papa
qđ eo mortuo posset fieri electio et p̄firmatio de iure ista p̄-
p̄ter hoc venit vna regula infra posita q̄ est decima. que
disponit qđ eo casu censeatur reseruati cunctiq̄ sit valo-
ris a contrario sensu hic. ¶ Sed posset dubitari qđ de mo-
nasterio vbi sunt femine et viri p̄mixti de q̄ in c. indēnitate
huius supra dicta p̄ Doc. de elec. li. vi. vbi etiā d̄ de vna sa-
ceria licet de iure nō deberet esse talia monasteria. vt in c.
diffinitus cū tribus seq. xviii. q. ii. sed si sic de facto aliqđ
monasteriū tale an tale monasteriū foret reseruati vigo-
re huius regule. et certe dicendi arbitror salua dētermina-
tione. D. T. R. q̄ si regere p̄ masculos sit reseruati. sed si
p̄ feminas secus ar l. hermafroditus. ff. de testi canoniza-
ta. iiii. q. iiii. et in l. queritur. ff. de sta. ho. licet in rei veritate
foret facta dubitandi. et appellatione simplicis non venit
compositū et mixtū. l. si. ff. de ver. ob. vbi p̄ doc. c. statutu. de
elec. li. vi. vbi bonus casus tamen p̄mixti credo verius. ma-
xime quia declararet papa pro sua reseruatiōe.

Questio
singularis.

Simplicis
appellatio
ne non ve-
nit cōposi-
tum.

¶ Sequitur tertia regula.

Tertiam reseruatiōem generaliter dispositio-
ni sue oēs dignitates maiores post
pontificales in cathedralibus et me-
tropolitani. ac principales in collegia-
tis ecclesijs valorē. x. floren. auri cōl-
estimatiōe excedē. necnō prioratus p̄posituras
et p̄positatus ac alias dignitates cōuentuales
et p̄ceptorias generales ordinū quorūcūq̄. S̄
nō militarium. Necnon quecūq̄ beneficia q̄ sūt
et sancte romane ecclesie viuentium tūc et q̄ erūt
suo tpe cardinaliū familiares cōtinui cōmensa-
les obtinēt et in posterū obtinebūt eorū familia-
ritate durāte et in q̄bus seu ad que ins etis compe-
tit: etiā si ab ipa familiaritate per obitum cardis-
nallum eorundē vel alias recesserint.

Ista regula reseruatiōem papa maiores post pontificales
principales in collegiatis ecclesijs excedētes. x. flor. aureas
cōl estimatione. ¶ Et reseruatiōem prioratus p̄posituras ge-
nerales ordinū quorūcūq̄. Sed nō militariū et officia suo-
rum familiaritū et cardinaliū etc. Et ista regula h̄ tres par-
tes et circa primā partē in qua reseruatiōem maiores digni-
tates post pontificales est dubitū que dicitur maior digni-
tas in ecclesia etiā collegiata et in hoc decisio rose laborat
ecclesijs. que incipit Item sine dubitatu vtrū p̄positura
et Oldra. p̄il. cccxvii. q̄ incipit de toto themate qđnis in
penul. et vi. col. et p̄ 3o. an. et doc. in c. deliberatiōe. de offi. le-
li. vi. breuiter t̄ credo standū fore p̄suetudini. vt vult glos.
in d. c. deliberatiōe. et recopilator decisio in dicta deci. et
si nō apper q̄ esset maior tūc salua tue. R. D. deliberatiōe
credere q̄ iustus dixi p̄ multa iura in sim. li. et p. d. l. et in hoc
quo ad p̄ncipalitatē d̄ arctē illud qđ p̄ncipaliter repoz-
tatur et nō accessoriū. faciat glo. iuncto textu in c. sciat cum
eti. de elec. li. vi. et in c. si. de pac. eo. li. Ex quo sequit̄ qđ cū in
hispania et in gallia et credo qđ alibi sint dignitates h̄ntes
sub se canonicos in collegiatis t̄ habēt sedes in cathedra-
libus qđ iste dignitates sunt reseruati ex quo sunt p̄ncipa-
les in collegiatis h̄ sint minores in cathedralibus et sic fuit
in rota p̄ncipaliter in vna abbatis burgesii. et in quatuor h̄c nō
sit mētio de patriarchalib⁹ forte nō censeatur maior digni-
tas post patriarchalē reseruata. ar. c. q̄uis. i. de p̄ben. li.
vi. et in c. si. de pac. eli. ¶ Quo ad sc̄bz partē ego nō intelli-
go h̄c reseruatiōem q̄ supra regula p̄ria reseruauit mo-
nasteria valoris. cc. ducator et h̄c principales in collegia-
tis etc. nisi intelligat̄ regula p̄xima de monasteriis mona-
chorū tātum et ista sc̄ba pars de monasteriis fratru vel de
ecclesijs cōuentualib⁹ puta leptofoy. vel alteri cunctiq̄
ordinis et q̄ sit d̄tia inter monachos et fratres plene p̄ doc.
modernos in c. cam. q̄. de iudi. Sed satis est qđ cōuentualis
d̄ vbi collegialiter viuūt. vt ait glo. in cle. f. s. ceter. de sta.
re. de quo p̄ doc. in c. nobis. de iure pa. ¶ Ex quo sequit̄ qđ
prioratus ordinis sancti Aug. et sc̄bz officia sunt reseruati. q̄ col-
legaliter et cōuentualiter viuūt fratres ibidem existētes.
sed q̄ non sunt officia p̄petua nō vidētur reseruata. nā be-
neficia debent esse perpetua. c. p̄cepta. ly. dist. et notatur in
c. veniēs. de filiis p̄f. et glo. in c. i. de cap. mo. lib. vi. maxi-
me quia illi fratres sunt mendicātes et non habēt beneficia
ergo etc. et in hoc dico cogitandum fore. tamen circa
p̄ceptorias est h̄c notandū qđ p̄ceptorie ordinis sancti
Jacobi de spata nec de alcātara nec etiā de calaterba aut

Que dicey
est digni-
tas post pō
ntificalē ma-
ior.

Monachi et
fratres dicitur
seruati.

Quatuor
p̄ceptorie q̄
nō sint res-
eruati.

sancti Johannis hierosolymitani nō sunt reservate ex quo sunt militiarum vt hic. nam sunt institute contra sarracenos. vt patet in eorum privilegia maxime in hispania et circa illud quod dixi de prepositura &c. postea interrogatus vnū doctissimū virum & dixit michi quera tertiū illud quod dixi et allegauit michi exemplum in fratribus sancte Cecilie transyberin et de similibus et quod prioratus sancti Augustini et sancti Dominici non comprehendebatur sub ista regula quia erant temporales. Postea cōsului domini Nicolaum de castello vtriusq; censure monarchi et abbreviatozem bene stillatim. et respondit michi in effectu quod regula precedens loquitur tñ de abbatialibus monasterijs et in illis solet poni in bullis dudum tali presidenti &c. specialiter reservamus. et ista loquitur de alijs monasterijs que reguntur per priores &c. Etiam si sine alijs subiecta vel per se reguntur etiam per abbatem et non valerēt. cc. libras quod non essent reservata nec per regulā priorum manere per istā. Et ita dicit quod seruat in Cancellaria: sed certe in rota nescio si seruetur. quia ista regula non distinguit. ergo nec nos distinguere debemus. l. iij. cū glof. ff. de offi. pref. Ideo oportet consulere papā: quia lex non debet esse obscura. c. erit autem lex. iij. dist. Et est verum dicit quod talia emanant a sede apo. salua eius auct. sic scripsi dicto Nicolao. ¶ Quo ad tertiam partem in qua dicitur quod reservat papa beneficia familiaris suorum et cardinalium continuoꝝ cōmensalium &c. que obtinent durante familiaritate super hac regula iuncta prohemio tibi suo tempore duratura &c. vidi valde altercari in curia et fuit sententiatum pro et contra. videlicet si ante fasset ista regula facta vel publicata vnus familiaris Cardinalis recesserat a familiaritate Cardinalis an beneficia sua essent reservata. et allegabatur dictum Dominici in c. presentis. de offi. le. lib. vi. quod non per illum textum iuncto prohemio regularum. tamen papa Paulus declarauit contrarium quod beneficia semel affecta semp manent affecta: et incipit illa declaratio ad Romani pontificis &c. kal. Septembris anno tertio sui pontificatus. f. anno xvij. Et de hoc sufficiat que dixi superius in prohemio. ¶ Itē quero hic an curialis qui habet certā portionē a Cardinali vt associet eum non tamen facit guardiam nec alia seruitia familiaris. an beneficia istius sunt reservata et certe posset dici quod nō. quia non est familiaris continuus cōmensalis vt hic requiritur. Sed posset potius appellari vasallus ratione feudis quod habet ex canapa vel camera iuxta. c. sciendum. et quod tibi exponit Bal. de feudis cognitione. col. x. in verbo ad tē

Lex seu constitutio non debet esse obscura.

Beneficia semel affecta semper manent affecta.

pus et exponit tibi Bal. ad tempus si de pane et vino &c. factis quod dicit Bal. in c. i. primo responsio in pñ. quid de feudis scutiferorū et aduocatorū et capellanorū. de feudo guardie collatione. x. maxime quia reservatis est odiosa quo ad Reseruatō dicitur ordinarios et quo ad curiales ergo restringenda p regulā tō dicitur odia. de regu. iur. in. vi. maxime quia aliud esse de familiaritate et aliud esse familiaritē: vt dicit Jo. de Milis in pñbo ad ordinatōs familiaris qui sic intelligit. l. pronuntiatio. ff. de verb. sig. rios. ¶ Et sic ego fui cum domino Montiserrati et cum domino Ulyppone. Item quid de beneficijs familiaris alioꝝ familiarium pape aut cardinalium an sint reservata. et p tex. in. l. i. c. de epis. et cleri. et per ea que dicit tibi Salicetus respondisse papā in consistorio pub. videt quod sic. Sed credere de iure iuncta ista regula quod si Papa vel Cardi. daret sibi expensas sicut patrono tunc essent reservata alias non p hanc regulam. maxime quia familiaritas nō est nisi quedam societas. vt dicit Jo. and. in. c. sicut. de ver. sig. lib. vi. Sed ego habeo quod locus mei loci meus socius non est. vt in. l. nā soci. ff. pro socio. ergo &c. ¶ Sed ego vnā volo submittere questionē casu quo beneficia illius qui habet portionē a Cardinali essent reservata si habes pro se et vno familiari et ipse tenebat tres vel quatuor familiares an beneficia illoꝝ sunt reservata vel nullius et breuiter dico quod nullius. ar. l. duo sunt ti. ij. ff. de testa. tu. 2. l. si fuerit. ff. de rebus dub. et facit glofa notabilis in. c. nolite recedere. xj. q. iij. que dicit quod si vnus est interfectus ab vno extrinsecus et nescitur a quo quod in dubio possunt omnes promoueri. ¶ Itē hic moueo vnā questionē que est nunc in practica. qz. d. T. R. ante cardinalatum fuit familiaris sancte memorie Questio Pauli et post cardinalatus fert quod habebat expensas ab eo an beneficia familiarium suorū dicantur reservata pape. et certe licet Oldradus dicat in cōss. xlvij. quod incipit ius cōmune quod posui in ti. de cle. non rest. quod nullus est magis familiaris pape quod cardinalis: tñ fateor quo ad eius factos vt ipse tibi loquitur secus in sub odij. Itē licet sit familiaris non tñ cōtinuus cōmensalis vt hic dicitur. et etiā est de iure. c. si cer. de pñ. li. vi. 2. c. si. de pñbo. sig. eo. li. Itē quod etiā si fuisset D. T. R. familiaris cōtinuus cōmensalis pape tñ ista constitutio nō comprehendit cardinales ex quo de eis nō facit expensam mentionē. ar. c. si. de offi. dele. lib. vi. 2. c. ne aliqui. de pñ. li. vi. Et dixi latius in questionibus cardinaliū. q. xvij. ¶ Ex quo infero quod etiā si papa dedisset. D. T. R. expensas et etiā tuis familiaribus: tñ etiā beneficia. D. T. R. familiaris non comprehendunt sub ista regula ex quo psona tua non comprehenditur: ergo nec familiares tui tanquam accessi.

Illatio.

foij. arg. c. accessorium. de regulis iuris. lib. vi.

Sequitur Quarta Regula.

Item reservavit generaliter oia bñficia ecclesiastica quorūcunq; collectorum et vnicorum: in quacūq; civitate vel diocesi qui suo tpe eorū officia exeruerint subcollectorū fructuum prouentū Camere apostolice debitor: illa videlicet beneficia duntaxat que durate eorū officio obtinuerint et in quibus seu ad que ius tunc eis competierit.

Qualiter debem⁹ p̄stare dictiones.

De subsidio a papa imposto contra turcos.

Nota

In ista regula reservat papa beneficia collectorū et subcollectorū vnicorū in vna civitate vel dioce. et circa hanc reservationē sciendū est qd beneficia collectorū deputatorū per papā sunt reservata: et sic concludit decisio. cccii. que incipit Item si iuxta ordinationē dñi nostri Sic. Et tunc debet intelligi ista regula ibi qui suo tempore eorū officia exeruerint. i. de subcollectoribus et non de collectoribus ita qd fiat punctus ibi collectorū. nam debemus punctuare siue virgulare dispositōes salua rōne recti sermonis. vt dicit Bal. in. l. i. C. de lib. p̄et. Et ubi subcollectorēs licet debeant esse vni in civitate vel dioce. vt hic dicit: tñ si vno remoto succedit alter beneficia vtriusq; sunt reservata. vt hoc vult etiā dicta deci. Et circa hanc regulam vidi dubitari in curia et cōsului nescio tñ quid fuit decisiū. s. si papa imposuit subsidii in aliquo regno contra turcos et posuit ibi collectores et illi deputarunt subcollectorēs an beneficia istorū sunt reservata et tandē post multa cōclusi qd non: qd isti fructus vel prouentus nō sunt debiti Camere apostolice. sed in subsidii et. Et qd verba regule debent intelligi proprie et non improprie vel fide. l. i. §. hec verba. de nego. gest. qd exorbitat a iure. c. que contra ius. de reg. iur. li. vi. l. ius singulare. ff. de legib⁹. ergo et. Et si dicatur qd illud qd succedit loco debiti camere debet esse eiusdē nature. vt vult Bar. in rub. C. de iure fisci. li. xi. Fa teor quādo esset oimoda similitudo ar. eorū que dicit Joā. and. in regula qui sentit in mercuriali. de regu. iur. lib. vi. et doc. l. c. quāto. de cen. Si de familiaribus subrogatis loco aliorū an gaudeat eodē priu. sic cōsuluit: nescio tñ quid fuerit decisiū. Item vidi dubitari si papa dedit alicui priuilegium qd etiā si foret collector vel subcollector apo stolicus qd eius bñficia non foret reservata: tñ postea fuit collector. an eius bñficia sunt reservata et credo fuisse cōclusum qd sic: qd ista regula tollit oēs leges generales vel

speciales loquentes in contrarium et fuit allegatum tunc dictum doc. in. c. si. §. in prebendis. de cōstue. li. vi. nescio s̄d fuit conclusum seu decisiū in vna causa legione. Item notādum est qd si sint multi collectores simul in vna dioce. vel ciuitate: tamen eorū beneficia sunt reservata: vt hic quorūcunq; et. Et illud verbum vnicorum refertur ad cōstructionem suā: et ibi inferius subcollectorum et.

Sequitur Quinta Regula.

Item reservavit omnia et singula beneficia ecclesiastica quorūcunq; curialium: quos dum curia Romana de loco ad locum trāffertur eam sequendo deccedere contigerit: et in quouis loco

quantūcunq; etiam a dicta curia remoto.

In ista regula reservat papa omnia bñficia quorūcunq; curialium deccedentiū vbiq; sequendo curiam. Ista regula etiam continetur in extrauagan. ad regimen. et venit ad extensionem. c. presenti. de preb. lib. vi. vbi dicitur qd beneficia dicuntur vacare in curia cum vacent infra duas dietas a curia et. tamen hic dicitur qd vbiq; mortatur curialis: etiam vltra duas dietas consentur eius beneficia reservata si sequēdo curiā mortatur et. et pōdero ibi verbū dum cu. ro. de loco ad locum transferatur eam sequēdo et. Ex quo sequitur qd si curia Romana non mutatur: sed tempore pestis vel alias curialis vacat ad solatium vltra duas dietas: et ibi mortatur qd eius beneficia non sunt reservata. Nam non est recedēdū a verbis huius regule arg. l. non aliter. et l. ille/aut ille. ff. de lega. ff. maxime quia quod non mutatur quare stare. p̄hibetur. l. preceptimus. C. de ap. cū similibus. et hoc cōsului qd si curialis recedēs ad partes in via mortuus fuit vltra duas dietas qd eius beneficia poterant acceptari vigote expectantue. ar. huius regule iuncto. c. presenti. de preben. lib. vi. et in hoc casu crederem i alia tua determinatione qd curia dicatur vbi est papa et non vbi est audientia rone et contradictarum: quia ele. intelligitur tantū de electione Pontificis: licet verba ibi posita de curia transferendo et. tamen arbitror rotam sic pronunciaisse tempore p̄s. nam ipse p̄s recessit in estate ad balnea et audientia mansit in vrbe et curiales tunc sequentes papam moriebantur ibi vel infra dietam: tamen visum fuit gratias expectantis non habere ibi locū s̄m regulā istā. egeret tñ declaracione meo videre. C̄re inq̄tum text⁹ dicit de quibusdā

Beneficia qd dicitur vacare in curia.

Curia Romana dicit esse vbi est papa.

Cardinales dicitur curiales.

curialibus sequitur q̄ etiā intelligat̄ de cardinalibus. n̄ curiales sunt: q̄ curia dicit̄ a cura e illi p̄nomine curiales dicit̄ debet̄ per quor̄ curā e cōsilia. Respublica expedit̄: tales ergo sunt cardinales. ergo ec. Verba sunt Oldradi in psilio. cccj. q̄ incipit ad p̄positū frat̄rū sc̄i Anthonij ver. circa sc̄am. Et si dicatur q̄ b̄nficia cardinaliū sunt reserua- ta: q̄ sunt familia res. vt vult Oldradus cōsil. xlviii. q̄ incipit ius cōe. vbi dicit q̄ cardinales magis sunt familia res pape q̄ alij. tñ quo ad reseruatiōē beneficior̄ non est verū: quia regula tertia supra non dicit nisi de familiarib⁹ cōtinuis cōmensalibus. Sed Cardinales nō sunt tales ergo ec. Et ideo dico q̄ in b̄nficiis cardinaliū habet locū ista regula si sequunt̄ papā capiēdo curiā hic: vt dixi pro loco vbi est Papa: et per hoc verbū quocūq̄ hic positū q̄ est vniuersale. ergo etiā Cardinales cōprehēdit ar. c. solite. de maio. 7 obe. et de hoc latius dico in. xvij. q. card. vbi dico istā questionē. an regule cācellarie cōprehēdat̄ Cardinales. S; de hoc etiā clare disponit̄ extrauagās ad regimē: que reseruat̄ beneficia cardinaliū. etiā vbi cūq̄ de cecidentium: et quocūq̄ officialium sedis apostolice. Et hec sufficiant pro nunc.

Sequitur Sexta Regula.

Item reseruaunt omnia officia cubiculariorum et cursorum suorum.

Ista regula dicit q̄ reseruat̄ papa b̄nficia cubiculariorū et cursorū suorū: et debet̄ intelligi de cubiculariis extra muros qui nō sunt cōmensales sui: q̄ alias non esset dubiū. n̄ regula tertia dicit de familiarib⁹ cōtinuis cōmensalibus ec. Ex quo sequitur q̄ beneficia officialiū pape etiā causa honoris censentur reseruata: e ad hoc allego glofam michi singularē iuncto tex. in aut. vt ordinariē p̄fecturę. S. i. collatiōe. v. per quā glo. alias dixi q̄ cappellanus honoris pape est exēptus ab ordinario etiā si non exerceat actū officiū sui. et idem dico de cubiculario vt hic. et hoc etiā vult decisio rote in nouis. cctij. q̄ incipit Itē licet iuxta ordinatiōē. Item ex ista regula iuncta regula tertia sequitur q̄ nec cubicularij extra muros nec cursores sunt cōtinui cōmensales pape q̄ valet ad p̄rogatiuas familiaris cōtinuorū cōmensaliū et quo ad expediōē gratis: et valet ar. a cōiunctione duorum iurium vel duarū regularū. facit glo. notabilis in l. pro spe ric. ff. qui 2 a quib. et notat̄ Bal. in l. gallus. S. penul. ff. de liber. et postu. ergo ec.

Sequitur Septima Regula.

Capellanus pape dicit esse exēptus ab ordinario.

Item reseruat̄ dispositiōi sue generaliter quocūq̄ Canonice et p̄bendas/ac dignitates p̄sonatus: 7 officia in Basilica principis apostolorū: et sancti Johānis Lateranensis/ ac beate Marie maioris de vrbe ecclesijs: necnō ad collatiōē p̄uisionem p̄sentatiōē seu cōsuis alia dispositiōē sancte Romane ecclesie Cardinaliū a Romana curia absentiu ratiōe suorū ep̄atorū cardinalatus: et in eorū cardinalatib⁹ ecclesiarū: ac titulorū spectantia q̄diu absentia sua durauerit Canonice et p̄bendas dignitates p̄sonatus administratiōes vel officia: ceteraq̄ b̄nficia ecclesiastica cū cura vel sine cura vacantia: et in antea vacatura tam in eadem vrbe q̄ in ecclesijs ciuitatibus et diocesisbus dictorū ep̄iscopatorū consensu ac decretis ec.

Ista regula habet duas partes. prima dicit q̄ papa reseruat̄ beneficia sancti Johānis Lateranensis. et sancti Petri et sc̄e Marie maioris. Sc̄a dicit q̄ reseruat̄ omnia b̄nficia spectantia ad collatiōē ec. alicuius cardinalis ratiōe ep̄atus siue cardinalatus et ratiōe titulorū suorū cardinalat⁹ q̄diu cardinales fuerint absentes a suis ep̄iscopatoribus vel a suis titulis et apponit̄ decretū ec. Et ratiō dubitadi in prima parte est: q̄ vt dicunt doctores in. c. fundamēta. de elec. li. vi. quatuor sunt ecclesie p̄riarchales in vrbe sicut in orbe. sc̄z sancti Petri sc̄i Pauli sancti Laurētij extra muros sancte Marie maioris. et sancti Johānis est principalior in vrbe et p̄pterea vocantur p̄riarchales s̄m aliquos: q̄ vnaqueq̄ illarū ecclesiarū est quasi cathedra et fert̄ h̄ iure non fundet̄ q̄ nullus p̄t celebrare in altari maiori cuiuslibet ipsarū nisi solus papa vel de eius speciali mādato pendēte bulla apud altare. ideo videbat̄ q̄ in istis trib⁹ ecclesijs habētibus archip̄resbiteri possent ipse archip̄resbiter se intrmittere: tñ papa dicit̄ hic conerariū cui⁹ dispositiō in istis maxime standum est: et nullus p̄t et bicere cur ita faciat. vt dicit glo. michi notabilis in. c. test. dicere. v. de trāsia. epi. vel electi. et nō potuit hic de alijs duabus. sc̄z sancti Pauli et sancti Laurētij: q̄ sunt monachorū et non secularis. et posuit hic dignitates p̄sonatus ec. et tñ in nullo. B. iii.

la earum est aliqua dignitas nec personatus nisi principalis. archipresbiteratus et illa ceteris reservata tanquam principalis in collegiata. ut supra in regula tertia. sed potest hoc ad ostendendum quod in illis ecclesiis sunt dignitates sicut in cathedralibus aliis alias nescio ad quid posuit. Item ponit hic primo ecclesiam sancti petri quam sancti iohannis. Ex quo videtur quod sit principalior in urbe et in orbe ab ordine littere. ar. l. quotiens. de usufructu. c. mandato. de presb. li. vi. Et quod ibi notatur. sed contrarium est verum et ceteris tenetur in dicto. c. fundameta. et in. c. si. de prescriptionibus. lib. vi. et in cle. si. e. ti. de elec. licet. c. futura. xi. q. i. veli. p. rari. et c. sanctorum. r. q. i. th. glo. in. d. c. futura. vult contrarium si bene intelligatur. nam ecclesia Lateranensis est principalior in urbe et in orbe. quia primo fuit fundata et ex vltro doct. allego legem civilem in. l. cum dixer. ff. de religio. et sumpt. fu. ubi dicitur quod ubi est caput ibi est locus religiosus et non ubi sunt corpora tantum membra. Sed in sancto iohanne sunt capita beatorum petri et pauli ergo et ceteris et non curio de alia ratione quod ecclesia sancti petri est in diocesi portuensis et ceteris dico non esse verum quod papa dicit in bullis datus Rome apud sanctum petrum et ceteris si dicitur unde dicitur papa episcopus certe possit dici quod non habet ecclesiam certam. sed dicit episcopus ratione ordinis et ceteris habere dignitatem vrbis Rome vel vniuersalis ecclesie. Nam non reperitur illud quod dicunt vulgares quod episcopus ecclesie Lateranensis quod de iure fundetur. Sed bene reperio quod vocetur vrbis Rome episcopus vel Ro. ecclesie presul ut de primo dicit Anastasius in superscriptione in. c. transmarinos. xviii. dist. Et de sebo Gregorius in superscriptione in ca. ap. hros. e. dist. Sed nunquam reperio quod vocaretur Lateranensis episcopus. potest tamen fundari ex supra dictis: quod si ecclesia sancti iohannis est principalior ergo et ceteris quod supra scripto sede ter. in. si. ciat glo. in. c. ad apostolicam. de re iudi. li. vi. in pn. et in cle. si. de rescrip. et de iure civili. in. l. propter insidias. C. ad accusa. non possunt. Et ex quibus sequitur quod omnia beneficia vrbis de iure pertinet pape tanquam diocesano ideo habet locum expectatiue in eis nisi in hac reservatione et hec est ratio decidendi hic. Item ecclesia sancti petri vocatur hic basilica et sancti iohannis et sancte marie vocantur ecclesie: et certe de hoc alia dubitant quod basilica vocatur ante consecrationem: sed ecclesia post consecrationem proprie. glo. est notabilis in. c. si. de relig. do. ergo sequitur quod ecclesia sancti petri non est consecrata et quod debet vocari basilica per dicta ex quo sequitur quod in ecclesia non consecrata possunt esse beneficia. Ex quo sequitur quod verba indigentibus debent intelligi proprie. ut vult glo. in clem. si. de reliq. et venera. sancto. quod in dulgencia

Ecclesia Lateranensis dicitur principalior in urbe Roma et in orbe.

Papa quare dicitur episcopus.

Supra scripto legis seu capituli dicit esse de textu.

illa concessa in die corporis christi audientibus officia in ecclesiis quod non extendatur ad basilicam sancti petri. Sed non conseruandum est quod aliquando ponit basilica pro ecclesia vel e conuerso. ut dicit Siculus in Rub. de con. ec. vel. al. et in dicit esse de nescia.

¶ Quo ad secundam partem huius regule fuit ratio dubitandi: quod cardinales episcopi ratione cardinalatus quod sunt sex: videlicet hostien. portuensis Albanen. Sabinen. Pnestinus. et Tusulanus. et olim erat sancte Rufine. et fertur quod illa ecclesia est vnita portuensi. et isti episcopi etiam si essent absentes habent iurisdictionem episcopalem et etiam collationem in dictis episcopibus suis et possunt habere vicarios ut per totum titulum de officio vicarij. Item etiam alij cardinales habent titulos suos in quibus habent iurisdictionem episcopalem: et est textus vnicus in iure in. c. his que. de mato. et obe. et ibi doc. et sic videbatur quod possent dimittere vicarios ad constituendum et ceteris. tamen papa vult contrarium hic propter excellentiam cardinalatus et ut non sint absentes. Et ex ista regula sequitur quod beneficia illarum ecclesiarum vrbis Ro. que non sunt de titulis cardinalis quod non sunt reservata: ideo etiam in eis haberet locum gratia expectatiua etiam in presentia pape: quia ipsemet est qui confert ergo et ceteris. Item sequitur ex verbis istius regule quod si sit aliqua ecclesia Rome que non habeat cardinalis pro tunc sed alias est titulus cardinalis quod beneficia illius ecclesie non sunt reservata per hanc regulam ibi a Ro. curia absentium et ceteris. et ideo haberet locum tunc expectatiua pura in ecclesia sancti Laurentij in damaso ubi sunt boni canonicatus. et hoc maxime si papa esset absens.

Rome sex sunt sedes seu tituli cardinalatus.

Illatio

Sequitur Octava Regula.

Item voluit quod concessa per predecessores in formam rationi congruit/ ut moris est.

¶ In ista regula dicitur quod concessa per Sixtum expediantur in forma rationi congruit et ceteris. forma rationi congruit est ista quod si papa Sixtus signauit vnam gram per illam gratiam est ius questum de iure sufficit glo. singularis iuncto textu in cle. dudum. nos enim. de sepul. obmittit allegare Sal. in. l. humanu. C. de legi. et doct. in prohemio. vi. et Abbatem in. c. nostri. de elec. et in. c. in nostra. de rescrip. Tamen quia non datur fides supplicationi sine consecratione litterarum iuxta regulam cancellarie ut infra patebit: et iuxta ea B. iiii.

Supplicatio seu signatura non datur fides

An suppli-
catio sola
faciat fidē

Magna se-
dis aplice
liberalitas

Cautela
maliciosa.

Bona cau-
tela si sua-
retur.

Forma ra-
tioni con-
gruit qua-
liter intelli-
gatur.

que dicit Bal. in l. falsus. C. de furtis. in rub. qui successores
teneantur in prima rub. col. x. z. Oldradus in consi. cccxxij.
q. incipit factum tale est. in. iiii. co. maxime in his gratiis
que tribuitur iurisdictione: vt dicit dicit doct. ideo videbat
q. ex quo bulle non erāt expedite tēpore Sixti q. amplius
nō debebāt expediri: q. gra videbāt facta vt inde expedi-
rētur bulle. vt dicit Antonius in suo cōsilio et etiā Oldra-
dus in vno alio cōsilio suo. cccxxvi. q. incipit articuli in. v.
co. maxime q. multa concedunt z. statuuntur causa extor-
quendi pecunias indirecte iuxta notata p. pbi. z. Jo. an. in
c. sedes de rescrip. vbi dicitur q. est magna liberalitas se-
dis apostolice: q. dat plumbū z. exigit aurū et de statutis
per sedē apostolicā possem ponere exemplū in. c. nō debet.
de consang. z. affini. z. in. c. de multa. de preben. z. in. c. si mo-
tu proprio. de pben. li. vi. z. in multis alijs zc. Tamē papa
vult hoc vt expediātur iste supplicationes per formā rati-
oni congruit in qua dicit q. rationi cōgruit. vt ea que a
predecessoribus nostris concessa fuerunt expedire obitu
ipsius non fuerunt expedita quatenus tamen tēpore no-
stra plenū habeant effectum z. expediantur zc. et tunc ex-
pediātur per cancellariā sine noua concessione vel signa-
tura per istā regulam. Cū tamen dubitari in curia z. est
nunc in practica si vnus maliciosus tempore Sixti expedi-
uit vnam Bullam: sed non placuit sibi in aliquo et tem-
pore Innocētis expeditit iterū in forma ratiōi cōgruit vbi
erāt ea que voluit. An talis Bulla valeat vel non. Et cer-
te ego respondi quod non valet propter prohibitiōem istud.
scilicet rationi congruit zc. cuius verba denotent causam
finalem. l. si. ff. de heredi. insti. ergo zc. Item quia de pma
expeditione debet intelligi et non de secunda. ar. l. boues.
§. hoc sermone. ff. de verbo. sig. z. c. non potest. de preben.
lib. vi. et per hanc rationem idem posset dici de bina expe-
ditione etiam tempore eiusdem pontificis: et ppter ea de-
berent officiales tempore expeditionis in forma ista ca-
pere iuramentum ab expeditore q. tempore alterius pon-
tificis non expeditur per predicta sed hoc non seruatur.
Et obmitto hic dicere an cōcessiones aliorum pontificum
possint expediri per hanc formam. z. credo q. non: quia hic
tantum loquitur regula in singulari. s. per predecessorem
nostrū zc. et ideo oportet habere cōmissionē vel mandatū
signatum super hoc. et dictum fuit michi q. sic practicitur
in cancellaria. Item obmitto hic dicere de verbis regula
istius tēpore Pauli que erant magis prolisa: sed non sine
causa fuerunt obmissa a Sixto z. hic ab Innocēto et for-
te hoc dicitur in alia regula infra.

Sequitur Nona Regula.

Tem declarauit omnū et singula-
rum ecclesiarū cathedralium z. mo-
nasteriorū prouisiones quas prefa-
tus dñs Sixtus eius pdecessor or-
dnationi dispositioni sue: necnon
omnia z. singula beneficia ecclesiastica que dicit
predecessor etiā prefate dispositioni cū inter po-
sitione decreti reseruauerat: que quidē ecclesie z.
monasteria. Necnon sic reseruata bñficia tēpore
obitū predicti pdecessoris vacabāt aut ecclesie z.
monasteria huiusmodi sic cōmēdata vel eis ad-
ministratores deputati nō fuissent etiā tunc va-
cassent remānisse z. remanere p. huiusmodi refer-
uationē z. decretū affecta nullūq. de illis preter
Romanū pōtificē ea vice se intrmittere vel dis-
ponere potuisse siue posse quoquo mō decernēs
irritū: z. inane si secus de illis attemptatū forsā
erat tunc vel in posterum cōtingerit attemptari.

Ista regula dicit q. si tēpore Sixti vacabāt aliqua
beneficia que ipse reseruauerat dispositioni sue z.
ipse non cōmilit anteq. obiret nichilominus rema-
nent affecta z. reseruata zc. Ratio dubitandi fuit. c. si gra-
tiose. de rescrip. li. vi. q. ex quo papa reseruauerat dispo-
sitioni sue videbat q. erat personalis ista reseruatio: ideo
cū persona extinguebat per illud. c. Sed hic decidit cōtra-
rium. et ratio est: q. iam erant affecta ista beneficia et q.
vacabant nullus alius se poterat intrmittere in eorū col-
latione: q. beneficiū semel affectū semp. manet affectū. vt
dicunt decisi. rote quas superius allegauit: z. sic facit. c. vt
nostrū. de ap. z. c. i. vt ecclesiastica beneficia. et pontif. ex-
plum in ecclesia cathedrali vacanti tēpore Sixti. Nam pre-
gulam secundā erat reseruata quoties illa reseruatione
vti voluisset: sed eius voluntas expirauit p. eius obitum:
q. eius est velle cuius est nolle. ff. de regu. iur. eius est vel-
le zc. Sed ex quo vacauerat ante obitū pape videbatur
tam affecta ergo zc. Et quo infero a contrario sensu q. si
vacasset ecclesia illa post obitum pape z. anteq. papa se-
cisset reseruationes ecclesiarū cathedralium fieret electio
et confirmatio in forma iuris q. illa valeret z. papa mo-

Beneficiū
semel affe-
ctum semp.
manet af-
fectum.

seruus non potuit se trahere de illa amplius quia esse
 set tollere ius questum quod non posset facere de ordina
 ria potestate. c. quibus de rescri. lib. vi. r. c. super eo. de offi.
 de. et non obstat ista regula quia loquitur quando ipse obis
 tus vacabant beneficia hic posita ergo a contrario sensu
 sequitur quod secus est si postea vacabant id est post obis
 tum. ar. hic a contrario sensu quod etiam in regulis istis ha
 bet locum quia etiam tempore pape qui eas fecit faciunt
 ius comune sufficit. l. i. §. eius rei. ff. de. offi. eius cui man
 est iuridicatio. r. c. cum virum. de regula. r. non obstat deca
 ratio Pauli que vult idem quo ad beneficia reservata
 que postea vacauerunt vt superius dixi quia ista consti
 tutio non habet locum neque loquitur in episcopaliibus vel
 principalibus in collegiatis neque in monasteriis. sed in be
 neficijs officialium. vel familiarium pape vel cardina. et
 hoc apparet ibi in verbo vt premititur ibi posito quod res
 ferr preterita tantis. vt sunt glo. in. c. cupientes. §. ad hoc
 r. §. quod si per. xx. de elec. li. vi. ergo. r. c. et hanc credo fo
 re veritatem ideo si stare in partibus r. vacaret ibi ecc
 lesia cathedralis r. consuleret quod canonici eligeret r. ar
 chiepiscopus confirmaret quia tunc forte papa est mortuus
 r. valeret electio r. confirmatio per predicta r. si essem ibi ca
 nonicus etiam eligeret. Item quod in dicta declaratione Pan
 li non fit mentio de episcopis. ergo r. sufficit glo. l. c. i. de pre
 be. li. vi. Item patet hic quod commendam non perimit prima va
 catio immo durat vt notatur in. c. nemo. de elec. li. vi. r. c. si
 constitit de accusa. nam commendare nichil aliud est quam de
 ponere vt ait. l. commendare. de ver. sig. ergo r. de q. p. nunc
 me non inromitto sed latius dicam infra nam diuersas senten
 tias vidi pro r. contra in rota. circa hoc tamen hoc quod dixi tenet
 r. videtur ad istum textum quod verum est quod non vacat de facto
 grosso modo. propter appositionem manus pape. sed de iure sic
 per predicta r. idem credo in administratione p. ead. funda
 menta r. hec sufficiant p. nunc. Item quod administrator non habet titu
 lum in beneficio. vt vult Anro. in cle. ii. de rescrip. sup. glo. i. verbo
 electione que allegat. Jo. de millis in verbo administrator.

Argumen
 tum a con
 trario sen
 su i istis re
 gis locum
 habes.

Adminis
 trator non
 habet titu
 lum in be
 neficio.

Sequitur Decima Regula.

Utem Reuocant quascumque Expecta
 tiuas que in aliqua sui parte sunt sortite ef
 fectum ac reuadationes extensiones
 collationum mutationes eas quomodo
 libet concernentes necnon alias que su
 per quibus per cancellariam apostolicam littere

in forma solita expediri presueverunt reservatio
 nes de quibus etiam patriarchalibus metropo
 litanis r. alijs cathedralibus ecclesijs ac monas
 terijs r. beneficijs vacaturis cum mandatis de pro
 uidendo r. extensionibus inde secutus per predi
 ctum Sixtum predecessorem in fauorem quoru
 cumque et quibuscumque concessas r. factas ac facul
 tates non inandi reservandi et conferendi pre
 rogatiuas et indulta que circa gratias et refer
 uationes huiusmodi ab eodem predecessore ema
 narunt quo ad ea in quibus nondum sunt sortite effectum.

Ita regula dicit quod papa reuocat quascumque expecta
 tiuas processas per Sixtum que in aliqua parte sunt for
 tite effectum. Item reuadationes r. Item reuadationes
 de quibus beneficijs vacaturis in fauore quoru cumque exce
 pra reuadatione secundum quam littere solite sunt expediri per
 cancellariam. Item facultates nominandi reservandi r. conse
 rudi. Item prerogatiuas r. indulta circa gratias r. c. Et diuidi
 tur in tres partes. put infra dicam. r. circa hanc regulam est no
 tandum quod expectatiue non sunt reuocare ipso facto per morte
 concedentis vt hic et facit. c. si sup gratia de rescrip. li. vi.
 Et ratio est quod expectatiua dicitur privilegium principis et
 non rescriptum. vt nota. Sicut. in. c. ex pte. lo. i. r. ibi doc. de offi.
 dele. ergo sequitur quod illud privilegium debet esse perpetuum. c. de
 cet concessum a principe. de. reg. i. li. vi. r. quicquid emanat a
 principe potest dici privilegium. vt no. Jo. an. i. c. olim de ver. sig.
 secundum Bal. in pludis feudoz. i. viii. co. r. in. c. i. de noua for.
 fideli. in fi. r. non obstat. c. si. de pcel. preben. li. vi. Nam il
 lud. c. non dicit quod ipso iure reuocate sunt expectatiue per
 morte Celistini. sed quod ipse Bonifacius reuocauit r. declar
 rat ille reuocare quid retineat per illam reuocationem et claudit quod
 ius ad rem sed non ius in re r. arbitror quod ipse fuit primus qui reuoca
 uit expectatiuas predecessorum suorum. facit. c. si is cui. r. c. q. das
 de preb. li. vi. r. si dicat. quod per. c. si cui in sebo r. iho censent
 reuocare expectatiue vbi dicit quod si mandata putideri alic
 cui de beneficio vacaturo quod expreret mandatum mora
 tuo mandata re integra. ergo r. c. Dico breuiter non cu
 rando de solutione glo. ibi. et in dicto. ca. si super gratia. si super gratia
 veritas est ista quod propter fulminationem processas quam
 fecit executor offensa sibi bula expectatiua non dicitur am
 plius res integra r. ideo illud. c. facit pro hac parte dum di
 citur ibi quod reuocatur mandata de prouidendo re integra. r. c. papa

Expectati
 ua dicitur pri
 uilegium et
 non rescrip
 tum.

Mandatum
 de prouiden
 do an expi
 ret mortuo
 papa

et hoc vult glo. intellecta bene in c. present. in verbo Rm. de offi. le. li. vi. que ad hoc allegat dicit. c. si cui. alias in legato notificatio iudicio et decretum non perpetuantur iudicacionem vt dicit glo. sed in excoatore pape vult contra vti et hoc est claris de iure qd expectatiue non censentur reuocate per obitum concedentis qd intelligi debet veru si ante obitum est fulminatus pcellus vt dixi. et hoc vult Lapus que refert officiu in dicto. c. si cui. in. d. co. qui dicit qd si executor eligit pcedere vt iudex sic debet citare ad ppetuas iurisdictionem iurisdictionis aut eligit pcedere vt executor sic incipit incipere a processu qui sufficit sine cita tione nisi aliquid mandaretur per superiorem obseruari. Et quo infero qd cum gratia expectatiua conceditur absenti et de illo cellarie committitur in paribus in forma digni arbitramur et. et si anteqd veniat ad manus executoris in partibus et ante fulminet pcellum papa mouatur qd ipso facto censetur illa gratia reuocata per dictum. c. si cui. in fine et hoc circa prima partem huius regule Circa qua quero. hic dicitur qd reuocat papa expectatiuas que sunt sortite effectum aliquem et. ponas qd no sit sortita vna gratia expectatiua aliquem effectum a contrario sensu. videtur qd no sit reuocata vt hic. sed non qd manebit integra ad omnia beneficia ibi comprehensa vel satis est qd postea sortiatur aliquem effectum et cu alias fuisset in curia de hoc dubio interrogatus dixi quod no durabat quo ad omnia beneficia ibidem comprehensa. sed quousq sortiatur aliquem effectum et ad hoc allegabas. l. arriani. c. de heret. et in omnibus autem. incipientibus sed hodie vel hodie et. ergo sequitur qd cu illa gratia sortiatur effectum aliquem statim vigore istius regule est reuocata per predicta. ¶ Quo ad secundam partem ibi necno. et. hic solebat esse in regulis pauli et. et. Si qd etiam si sint sancte romane ecclesie cardinales sed hic no ponitur et quod non exprimitur hic no comprehenditur vt dicit expresse Jo. an. et aliqui alii in. c. de scismat. li. vi. loquentes de regulis cellarie an comprehendantur cardinales unde aliqui dicunt ibi et in. c. si. de concess. preben. lib. vi. qd etiam illa reuocatois capituli finalis gratiaru expectatiua non comprehendebat cardinales. de hoc tamen aliqd dicam in alia regula nouiter facta infra qd latissime dixi in. xv. q. cardinalium in tertia parte. ¶ Ibi ac facultates nominandi referuandis ac conferendi et. per hoc verbum conferendi vidi magnas altercationes in curia an alternatiua concessa ordinario conferretur reuocata per hanc regulam et vidi bari dubiu hoc modo an alternatiua dno episcopo Tirasonen. sedm ecclesie preuerit concessa per res

gula domini Sixti sic reuocata et in hoc dubio allegauit Joachinus de Naruia aduocatus famulus et tenuit qd no incipit eius allegatio ad primu dubiu et. et posses hic inferere eius allegaciones si non forem longus et in hac causa non recordor quid fuerit sententiast. sed de anno. lxxv. bari fuerit simile dubium per Bartholomeum de Beleninis quod sequitur videlicet vtrum alternatiua moderis episcopi Legionen. expirauit per obitum felicias recordas etonis domini Pauli attentis ei? hbia et tenore regule cellarie et in hoc fuerunt allegaciones publice et pro parte affirmatiua tenuerit dominus coronatus de planca et dicit Paulus Tuscanella tunc auditor et tunc aduocatus consistorialis et ego consului pro hac parte et consilium meum incipit. ¶ Istud primu dubiu qd hic etiam possem inferere tamen nescio an papa secreta declarauerit mentem suam auditoribus tam. xviii. Januarii anni predicti domini? Bartholomeus de Beleninis auditor pronunciauit pro Salmeron contra Ludouicum latores quod non expirauerat et fuit ratio quia collatio beneficiorum pertinebat episcopo soli sine capitulo et propterea non videbatur reuocata quia no erat facultas ar. c. cum aliquibus. cum glo. de rescrip. lib. vi. Sed certe nescio qd responderi possit ad hba alternatiuaru: quia licet in eis dicatur buz ecclesie tue presueris et. et etia dicitur ibi ac si nostre non existeret expectatiue et. ergo sequitur quod licet per morte concedentis no expiraret: tamen per nonas expectatiuas scilicet successoru dicunt expirasse per dicta verba facit. co. si gratiose in ar. de rescrip. li. vi. tamen quia verba alternatiuarum sunt variis refero me ad veritatem et illud vt tenui in consilio meo tunc teneo nunc et no ob. qd dicitur in hac regula et punctu istius modo per Joachinu. s. conferendi. s. prerogatiuas et indulgentias et. quia hoc non est verum immo debet ibi fieri punctu conferendi tantu. ¶ Mas nunc fuit vltiu qd papa baret alicui facultatem conferendi prerogatiuas ergo debet intelligi de collatione beneficioru ar. l. verbum volo. C. de fidei co. ¶ Et qd reuerendissime pater nunc sup cauda istius regule oriuntur varie questioes. s. an prerogatiue gratiaru que nondum sortite sunt effectum sint reuocate et a contrario sensu huius regule videt qd non. tamen breuiter agam et dico qd de prerogatiuis regulaz. s. qd graduat? no graduato et. ergo no dubito et dico qd expirant qd phemiu istaru regulaz et quod ibi dixi. Sed de aliis prerogatiuis. s. pcellis familiaribus descriptis. et de similibus certe reuerendissime domine in hoc ego dubito et consului vnu auditore et dicit michi qd prerogatiue concessa collegio no expirabat sed alie. sic et

Secunda pars.

Alternatiua concessa ordinario qd censetur reuocata.

In obitu pape expirant prerogatiue.

Familiaritas dicitur quodammodo societas.

Qualitas adiecta debet adesse tpe verbi.

Questio.

Familiaritas pape recedente cessat ipsius prerogativa.

Prerogativa ad illarum familiarium.

postea dicitur quod ex quo prerogativa erat per gratia quod ex quo durabat gratia etiam videbatur prerogativa et nihil michi allegavit ego vero sub correctione. D. T. R. dico quod familiaritas non est aliud nisi quedam societas. ut dicitur in 3o an. 2. doc. in c. sicut. de ver. sig. li. vi. ergo sequitur quod mortuo pontifice soluit ista societas. Insti. de socie. s. soluit ex quo sequitur quod licet remaneat gratia non tamen remanet prerogativa quod prerogativa est separabilis a gratia. facit glo. 2. supra ibi al. in c. vile. de reg. i. li. vi. 7. quod dicitur supra in phemio ergo etc. Item prerogativa descriptio sibi data per bullam quam vidi et habui coram me dicitur iuxta finem. et in medio quod in affectu officiorum debeant illi familiares preferri. 7 nullus alius potest sibi ratione privilegii preferri etc. Ex quo sequitur quod ista qualitas familiaritatis debet adesse tpe vacationis beneficii. quod qualitas adiecta sibi debet adesse tpe verbi. l. in delictis. s. si extraneus. ff. de noxa. s. hoc est impossibile quod illa qualitas familiaritatis possit tunc adesse ergo sequitur quod expiravit illa prerogativa maxime quod sub uno constructo ponuntur illi familiares 7 reguntur ibi a sibi sint portiones ibi postea. 7 debet intelligi in affectu officiorum. ut ibi dicitur secundum doctrinam Bal. l. i. l. ralis scriptura. ff. de leg. l. 7. plera docto. allego. glo. l. c. c. specialis. in sibi de recusat. de app. l. i. s. in sibus sibus. 7 si obicitur michi de lege si cognatus. ff. de reb. vbi. ubi probatur quod factus est quod qualitas sit tpe dispositionis. rideo quod quod qualitas ponitur causa demonstrationis facta est quod assit momento tpe. ut in illa. l. sed quod ponitur loco finalis cause. tunc secus est. quod cessare causa etc. hec sunt verba Bal. l. i. l. humanitas. in. vi. co. C. de spube. 7 aliis substitutionibus quod sic intelligit dicitur. l. si cognatus. 7 iste est casus noster ex quo sequitur quod mortuo papa vel recedente familiari descripto ab eo cum cessat causa familiaritatis quod si postea vacet beneficium cessat prerogativa. 7 sic vidi in recessu familiarium pronunciare in rota tpe Pauli. 7 postea consului. r. p. d. e. pm. Auferuntur. 7 per ista mea fundamenta idem dixi michi cui credendum est. quod est doctus 7 valde expertus in rota 7 idem dixi. d. coronar. adiu. consistoralis valde doctus 7 stilar. et in hoc etiam est meo d. his nicolaus de Castello doctissimus 7 renotus doctor abbreviator de parco maiori aduocatus consistoralis. ex d. bus sfero quod cesset prerogativa descriptorum quod a fortiori cessat prerogativa ad instar eorum. quod ubi nullum est subiectum corrumpit correlativum. ut dicit. Bal. in. c. i. de feuar. in. col. 2. 7 al. glo. in. c. i. de fide istrum. Et in hoc licet predicte d. his idem dixerit michi: nicholaus de Castello dicebat contrarium: quod licet cesset privilegium descriptorum: tamen non istorum ad instar 7 allegavit michi Bal. in. l. privilegia. C. de sacrosan. eccle. tamen contra est possum allegare. glo. iuris canonici

et civilis quas obmitto causa breuitatis. Et hoc credo verius. ipse tamen dixit michi quod essem causa si hoc tenere quod multi habentes ad instar destruerentur. ego tamen dico quod si mea opinio foret vera prout credo ero causa luci multorum pauperum qui sunt diligentiores in processu. et quod dicit de prerogativa datus collegio quod non expirant fateor quod tunc collegio dantur. secus si singularibus de collegio. 7 sic intelligo. l. sed si hac. s. qui manumittitur ff. de in ius vocan. qui. s. est canonizat. xli. q. ii. c. qui manumittuntur. et hoc vult glo. in simili. in. c. cum venissent de restr. spo. que dicit quod collegio datur nemini datur per illum. s. sed quia questio pendet contra unum de certo collegio. p. sic tacco. s. de hoc quod appellatione personarum comprehendat collegium vel ne plene dixi in tractatu futuri concilii. in re rbo vniuersitas. que dicitur Sixto papa venetos. et hinc sub correctione. D. T. R. 7 ad argumentum a contrario sensu huius regule rideo quod cessat hic: quod contrarium fidei de iure. ut dicitur sufficit. c. a nobis. lo. si. de sen. ex. 2. non caro hic ponere quod est quod hic dicitur in fine quod nondum sunt sortite effecti. etc. quod essem locus in sermone. credo tamen quod super hoc exponeret multe pecunie. Quia tamen aliquis possit dubitare quid valeat ista regula ibi: necnon alias super quibus etc. et breuiter est intentus regule quod reuocantur reservationes speciales exceptis illis super quibus littere in cancellaria secundum stilum expediuntur puta per munus consecrationis. Item quod contractus in simoniis. per affectum alterius incompatabilia. ut per professionem emittenda. quod si istis solis cancella. scribere scribitur tunc stilum. s. dudum si quod. primum de tali ecclesia. Tunc per munus consecrationis separantur vacare talia beneficia quod donationi nostre reservamus etc. ea tali conferre mandamus etc. tunc si ante consecrationem illius moriatur papa non expirat illa reservatio. et hoc vult dicere ista regula et iste reservatio licet sint speciales: tamen non reuocantur hic etiam. si sint ad beneficia vacatura: et sic respondit michi dominus Nicolaus de Castello qui fuit conditor istarum regularum Innocentij. viij. et sic respondit et posuit exemplum.

Reservatio beneficii per munus consecrationis. etc.

Sequitur Undecima Regula.

Lex rationabilibus suadentibus causis ipse dominus noster omnes uniones annexiones et incorporaciones de quibuslibet cathedralibus: necnon alijs ecclesijs ac monasterijs dignitatibus personarum

bus officijs et beneficijs et locis ecclesiasticis quibus
liacunq; fuerint inuicem vel alijs ecclesijs mo-
nasterijs mēsis dignitatibus personatibus offi-
cijs beneficijs et locis quomodolibet apostolica
vel alta quavis auctoritate factas que suum for-
tite non sunt effectum: ac quecunq; concessionis
et mādāta super vnionibus annexionibus et in-
corporationibus taliter faciendis reuocauit cas-
savit et irritauit nulliusq; decreuit existere firmi-
tatis: nec alicui quasculunq; clausulas vel adiecti-
ones in quibusuis apostolicis etiā que motu p-
prio aut ex certa scientia processerāt et emanau-
erunt litteris quolibet contētas aduersus reuoca-
tionem cassationē et irritationē: huiusmodi uoluit alit-
er quatenus suffragari vnionibus annexionibus et in-
corporatiōibus in fauorē sancte Romane ec-
clesie cardinalium quas in suo robore pmanere
uoluit in his omnibus duntaxat exceptis.

Ista regula dicit q; reuocat paps omnes vniones
annexiones et incorporaciones que non sunt sortis
re effectū etiam si motu pprio et. Ratio dubitans
disiuit maxima quia pūilegiū picipis vel ordinari de by
esse ppetuum. ar. c. decet de reg. iur. li. vi. ¶ Sed ratio de-
cidēdi est clarissima quia ut dicit Oldra. consi. c. x. qd in-
cipit q; vno facta p episcopus in principio. vno duax ecc-
clesiasti est contra ius cōmune et etiam duozū beneficio-
rum: q; quelibet ecclesia debet habere ppiūm rectorem. c.
q; nonnulli. de cler. nō res. xxi. q. per totū. et hoc est q; uult
dicere Sal. in. c. f. in. f. col. epim vel abbatem. col. x. dicens
q; regulariter vna ecclesia nō est ancilla alteri: et allegat
Jo. mo. alias Jo. an. in. c. f. de rescrip. lib. vi. idēz intelligo
de beneficijs alijs: quia de iure cōi vnusquisq; debet resi-
dere in bñificio suo etiam. xx. solidoz. c. conquerēte. de cle.
non resid. ergo et. ideo iste vniones dicunt odiose de iure
cōmuni: quia per eas minuit cultus diuinus: et debet restri-
gi. c. odia. de reg. iur. li. vi. Et est sciendū q; inter ista voca-
bula. f. vniones annexiones et incorporationes est maxima
differētia: q; non est adeo uocabuli quod licet uideatur
vnum et idē cum alio q; non habeat differētiā aliquā
ut est tex. cū glo. in. l. si idē esset. c. de codicil. ideo dicitur Sal.

¶ Vno tē-
tra ius cō-
mune.

¶ Vna eccle-
sia non de-
bet ēē ancil-
la alteri.

in. l. ex legato. c. de lega. q; similia uocabula que adin-
dicē non differunt sine magno mysterio. et ideo licet vnio pō-
steri vno de tribus modis fin. glo. c. 2. tēpous qualitas. x. vi.
q. f. r. c. f. ne sede vacante. et in cle. per litteras. de pōbē. et est
magna differētia inter modos istos: ut ibi tñ de incorpo-
ratione pono nunc exemplum qd vidi in legatione domini
Ulybonen. nā hūc pposita vna supplicatio corā eo q; ecc-
lesia collegiata habēs. iiii. canonicos et canonicatus non
ualebat nisi. v. dūca. et non seruiebant canonici q; vniretur
dignitati eiusdē ecclesie. ppter paupertatē et. ego dedi vo-
tum contrariū per predicta iura que superius allegauit. et
ista pprie uocatur incorporatiō: q; extinguit bñficiū et in-
corporatur alteri in eadē ecclesia. Itē ista regula habet lo-
cum in istis quid tñ factū sit in illo nescio: q; tñ referēda-
ri tunc erāt contra me. ¶ Et in quāsum ista regula dicit:
nisi sortite sine effectū et. sup hoc emanauit vna extrava-
gāns Martini. v. que declarat istā regulā. scilicet non est secu-
ta possessio: et uult etiā sentire de possessione pacifica. sed
ego intelligebam istam q; stabat per aliquē cuius fauore
stebat vno quo minus haberet possessionem: quia tunc in
eius odii censetur reuocata illa vnio: q; forte expectabat
pinguius beneficiū et. ideo frans et dolus non debet sibi sus-
fragari. l. nemo ex delicto. ff. de reg. iur. sed si uolebat cape-
re possessionē et fecit quantum in se fuit et nō potuit habere.
sed tñ executor suus sibi contulit tunc secus. nā in hoc casu
nō credebā habere locū illā extr. auagantē per iura vul-
garia. c. imputari. et. c. cū non cōstat per eti. de reg. iur. lib.
vi. et q; per collationē acquiri ius in re. c. f. de cō. pben.
lib. vi. ergo censet iste habere effectū in tali vnione: et hoc
allegauit in roza in vna causa nescio quid fuit determina-
tum. Et de materia vnionum multas possem hic dicere. sed
quia nō facerēt ad ppositū obmitto. ¶ Vni tñ dicit q; iste
modus vnionū est vnus de tribus ad fraudandū. c. de mul-
ta. et extr. auagantē execrabilis de duobus vel tribus inco-
patibus: q; non habet locū in bñificio vnto. c. sup eo. de
pben. li. vi. alius modus est p administrationē: et alius p cō-
mendā. c. dudū. de elect. et. c. qui plures. xxi. q. f. et v. nobis
cū istis fraudib; dñi steterimus ante tribunal Christi qui
est scrutator cordiū et cognitor secretor. ca. sus. de simo. et
c. in ciuitate. de vsur. et sic se excusant cardinales q; habent
tres ecclesias cathedrales in administrationē vel cōmen-
dā vel faciunt vniū ad idem de epis. ¶ Item non obmitto
aliud in hoc dicere de annexis q; impetrās beneficiū et nō
faciēs mentionē de annexis si ualor dixerit etiā cum anne-
xis expressis non censet gratia surrepticia. ut uult glo. no.

¶ Vno āng-
tio et inco-
poratio dis-
serunt.

¶ Qualit co-
gnoscit q;
vno nō est
sortita esse
ctum.

¶ Incōpati-
bilis solū
lur p vno
nem benefi-
cium.

in. c. gratis. de rescrip. lib. vi. et sic obtinuit vnus in curia
 in cuius fauore allegant hoc. sed istud intelligo verū qđ
 illa annexa erant accessoria ad illud bñficiū impetratū.
 secus si fuissent principalia. s. quodlibet p se ad hoc allega-
 rem glo. i. d. de p. litteras. de pben. z. c. si ne sede vacante.
 z in. d. c. z tēpōis qualitas. xvi. q. i. Nā si tunc expressisset
 non ita de facili habuisset impetrās. ar. c. ptoctulasti. et qđ
 ibi no. 3o. de lignano z Abb. de rescrip. §. zc. ista sufficiat
 pro nō: z obmitto dicere hic quare excipiant hic cardina-
 les: qđ est periculolum ponere os in celi meli⁹ est tacere.

Os in celis
 ponere pi-
 culosus est.

¶ Sequitur Quodecima Regula.

Litem predictus dñs noster omnes z
 singulas ab ipso Sixto predecessore
 infra annū ante diem obitus eiusdem
 cōcessas gratie vel iustitie litteras tē-
 poribus debitū reuolidauit et in statum pristinū
 quo videlicet ante fuerāt: et eos pro quibus crāt
 obtēte quo ad hoc plenarie restituit ac decreuit
 per executores predictos vel ab eis subdelega-
 tos perinde ad ipsarum executionē precēdi pos-
 se z debere ac si executio huiusmodi temporibus
 predictis inchoata fuisset.

Ista regula dicit qđ papa reuolidaat litteras gratie
 vel iustitie emanatas a Sixto per annū ante obitū
 suū non presentatas executoribus carū: z mōdat qđ exe-
 cutores eorū possint perinde pcedere super eis ac si tēpo-
 re debito fuerāt sibi presentate zc. ista regula habet duas
 partes. primā quo ad litteras gratie. scđam quo ad litte-
 ras iustitie. Quā ad litteras gratie potest poni exemplum
 in restitutione cui appellandū z in alijs similibus cōcernen-
 tibus iurisdictionē: et de hoc loquit ista regula qđ apparet
 ibi dñi loquit de executoribus z de eorū delegat. et hoc est
 qđ voluit dicere Bal. in. c. i. §. ad hęc. in. iiii. col. de pace iu-
 rament. s. rman. co. v. vbi querit. an gratia facta sup iuris-
 dictione pōt. pbari sine sacris apicibus: z dicit qđ non alle-
 go. c. l. i. C. de man. prin. z. l. pbari. c. a. C. de diuer. offi. lib.
 z. Nam etiā grā pōt fieri sup rebus concernētibz iuris-
 dictionē: nā princeps videt facere gratiā in eo qđ tenet fa-
 cere etiā naturali ratione. vt ipse no. in eo. §. vii. co. et nō
 loquitur illa regula de gratiis expectatiuis sup quib⁹ dōs

Statis fa-
 ctis a papa
 iurisdic-
 tione pro-
 bari debet
 per sacros
 apices.

tur executor: quia regula alia superius dicta reuocat ex-
 pectatiuas nisi vellem⁹ dicere qđ nō reuocant etiā ille exe-
 cutiue: etiā non presentate executoribus qđ nullū sunt sōz
 ite effecti: vt ibi dicit. et sic intelligi potest etiā ista regula
 etiā de gratiis expectatiuis: qđ licet de iure essent reuo-
 cate ex quo res erat integra. vt in. c. si cui. §. si. de. pben.
 lib. vi. tamē reuolidaat eas dñi tamen infra annū ante obi-
 tum Sixti fuisset data expectatiua. Ex quo sequitur qđ cū
 data omniū expectatiuarū fuerit de primo anno sui pon-
 tificatus de primis z de secundis sub vna alia data qđ ista
 regula non haberet locū in expectatiuis: nisi in eis que fue-
 runt data sub data currētī forte ppter reservationes spe-
 ciales zc. et hoc verū in his que fuerunt concessę ante an-
 num obitus ipsius. vt hic dicit. z tē non intelligat ista re-
 gula de nouis prouisionibus vel de gratia si neutri. quia
 licet in eis dentur iudices z executores tamē etiā si sint cō-
 cēse ante annū obitus iurisdictionis crederē qđ nō cen-
 sentur reuocate: qđ supra in octaua regula dicit qđ possent
 expēdi concessę p Sixtum in forma rationi congruit zc.
 ergo sequitur qđ cū de iure fuit acquisitū ius p solā signa-
 turā pape in grā si neutri vel in sola prouisione iuxta no-
 ta. p doc. in pphemia Sixti. et p glo. in clem. dudū. §. nos
 em. de senul. Et superius dixi qđ ista regula non extenditur
 ad nouas prouisiones vel ad gratiā si neutri etiā concessę
 iam ante annū obitus Sixti. et ratio est: qđ cōstitutio etiā
 generaliter loquens cōprehēdit in se exceptiones etiā possi-
 tas in alijs pstitutionibus licet ibi non dicatur: z idem etiā
 si exprimat⁹ aliqđ casus em ibidē: vt est glo. michi notabi-
 lis in. l. ita nobis pudor. et ibi Salicetus. C. de adulter. z in
 l. i. C. de cond. inde. et sic est in casu nostro: qđ ista pstitutio
 generaliter loquēs non excludit casus cōprehēsos in alijs
 regulis: sed in dispensationibus vel in restitutionibus in inte-
 grū vel in similib⁹ hz locū ista regula. Quo ad scđam par-
 tē istius regule videlicet de lris pccernentibus iustitiā pōt
 poni expēplum in. c. gratis. de offi. deleg. qđ licet rescriptū acer-
 nens iustitiā in forma cōquestus: vel significauit vel ad au-
 ditiā vel in forma rōni cōgruit: vel aliud sile emanatū a
 papa Sixto nō presentati executoribus vel iudicibus tē-
 obit⁹ sui est reuolidaatū hęc: quū imo fm dictū. c. gratis z si-
 milia iura etiā si fuisset representati. sed iude z nō citauit
 ante obitū Sixti ipso facto expirauerat iurisdictione sua vt
 ibi: ista regula reuolidaat talia rescripta que sunt ppe-
 tua de iure. vt in. l. falso. C. de diuer. rescrip. et verū est qđ li-
 mitatur dñi tamen res non sit integra iuxta no. p glo. in. c.
 si autē. z in. c. de rescrip. tamen in hoc habuit papa bonā

An p solā si-
 gnaturā qđ
 ratur ius
 in bñficio.

Impetrantis negligētia nota. aduertentiam cum bona equitate. Et inquantū dicit hie de concessis ante annū obitus voluit papa notare negligētia impetrantis ex quo cāro tpe non p̄sentauit iura. c. plerūq. de rescrip. 2. hec sufficiat p̄ nunc quo ad istā regulam salua correctione. D. T. R. et alterius melius sententia. hec michi videntur vera et sic ex p̄dictis respondi hic in curia q̄si obit Sixtus q̄ si fuit impetratū rescriptū eius tpe quo iudex ibi datus non poterat citare eo mortuo: sed consiliū q̄ expectaret hāc regulā que reuallidat rescriptū et tunc posset procedere alias non.

Sequitur Decimatertia Regula.

Dem reuocat quascunq. facultates cōcessas quibusuis patriarchis/archiepiscopis/episcopis. et alijs prelati et personis necnon apostolice sedis nuncijs ac fructuū et prouentū camere apostolice debitorū collectoribus de dispensando cum quibusuis personis super matrimonio contracto vel contrahendo in gradu prohibito ac super natalium et etatis defectibus et de incompatilibus ecclesiasticis beneficijs insimul retinēdis: necnon de notarijs publicis creandis ac alijs a p̄missis officia ipsorum nuntiorum et collectorum directe nō cōcernentes quo ad omnia in quibus facultates ipse non sunt sortite effectū etia si nuncijs eiusdem dicte sedis legatis de latere competens fuerit concessa potestas.

Ista regula reuocantur facultates date legatis vel quibusuis patriarchis etc. vel officialibus apostolice sedis de dispensando in matrimonio contractando vel sup defectu natalium etc. in obibus nō cōcernētib. eos rum officiū in his in quibus nō sunt sortite effectū etc. Ista regula venit ad limitationē et declarationē superioris regule ubi reuallidatur ipe gratie vel iusticie emanare a p̄cedente cessore suo etc. sed hec limitat nisi in casibus istis hic expressis. et sic oportet q̄ intelligat ista regula de facultatib. concessis a Sixto et non ab isto Anno. nā alias cū lex simpliciter loquit. vt in l. arriant. C. de here. Videt q̄ etia facultates cōcessas ab Anno. sint reuocate q̄ non est verū. Nā lex declaratiua vel interpretatiua alterius d̄z intelligi in ter m

Lex declaratiua alterius legis qualiter debeat intelligi.

nis illius declarate. sufficiat glo. in. c. is qui. r. c. qui cōtra. de elec. lib. vi. et q̄ debeat intelligi de facultatib. cōcessis a Sixto et non ab ipso Innocē. patet. q̄ q̄si genus distinguit per speciem tunc dicit interpretatio et adiectio. vt notat Bal. in. c. f. de nona for. fid. col. x. sed genus regule in portio distinguit p̄ species hic numeratas. q̄ sequit q̄ hic est adiectio et interpretatio superioris regule. Et quo sequit q̄ debet intelligi fm terminos superioris regule. facit glo. in. c. de multis. quā not. ibi Abb. de p̄bē. Itē q̄ q̄si est intellexit dubius recurrere debem. ad rōnē naturālē. et ad regulas iuris de p̄mo in. l. scire op̄. s. et si male ff. de excusa tu. de sc̄do notatur in. l. oēs diffini. ff. de reg. iur. q̄ iura allegat Bal. ad hoc in. c. de alte. fe. in. v. co. Sed ista est ratio naturalis q̄ nec obstat p̄ba generalia hic posita: q̄ debet intelligi ciuilitate et prout rō dicit et nō abusu. l. si cui. ff. de seruit. et ff. de pig. l. obligatione ḡali que iura ad hoc p̄positū allegat Bal. in. c. f. in. xi. co. de capitaneo qui cu. v̄di. col. x. et hoc nō dixi sine causa: q̄ vnus magnus vir et magne sciētie dicebat cōtrariū et forte p̄det causa: ideo est ea cēda. Et inquantū regula dicit q̄ facultas que nō est sortita effectū quo ad dispensationē censet reuocata. p̄t poni exēplū de dispensatione facta q̄ duo possint contrahere in fimo in gradu prohibito: qui licet ante dispensationē p̄traissent. t̄si post dispensationē requirit nouus cōsensu p̄notata p̄ doc. in. c. sup. eo. de cōdit. apposi. et si ante istā reuocationē non cōsenserit de nouo cēsetur reuocata ista dispensatio vt hic. Sed nō debet intelligi sic de dispensatione ad duo incompatibilia. q̄ si dispensatus non habuit ista duo incompatibilia t̄n eius dispensatio non est reuocata: q̄ iam sortita est effectū p̄ solā signaturā: vt sepe dixi superius. faciat glo. c̄si ter. in. cle. dudū. s. nos est. de sepul. et hoc vult dicere ista regula in hoc q̄ si habēs facultatē dispensandi c̄si. r. vel simpliciter dispensat c̄si octo q̄ quo ad alios c̄si q̄bus dispensauit est reuocata facultas. et etia de iure cōi idem est quo ad nō incepta p̄ obitū p̄cedētis. vt est glo. nota. in. c. pastoralis. iun. cto. ter. s. rescrip. in. fi. Itē est notandū hic: q̄ isti officiales de q̄bus in regula nō reuocantur hic p̄mo: q̄ sunt officiales apostolice sedis. vt hic. ar. c. offi. abbas. et ibi notat de off. sic. del. r. c. si gratiose de rescrip. li. vi. Itē p̄z hic et ibi officia ipsorū etc. non concernēt etc. Ex quibus verbis etia infero q̄ comes palatinus creat. a Sixto. vt possit facere doctores et notarios etc. q̄ est officialis apostolice sedis non est reuocatus: et post reuocationem faciam hic potest facere doctores et notarios: quia hoc cōcernit officium suum principaliter. ergo non censetur ista facultas hic reuocata.

Nota.

Dispensatio ad duo incompatibilia p̄ solam signaturā sortit effectum.

In comes palatinus sic reuocatus hanc regulam.

C. iij.

sa per predicta verba istius regule.

Sequitur Decimaquarta Regula.

Utem vt in apostolicis litteris committendi crimē falsi per amplius occasio tollatur voluit statuit z ordinavit qd in antea dictiones numerales que in dictis litteris ante kalendas nonas/et idus immediate ponti consueverunt per litteras et syllabas extense scribantur: et ille ex prefatis litteris in quibz huiusmodi dictiones alii scripte fuerint ad Bullariū nō mittant.

Ista regula dicitur qd dictiones numerales dierum videlicet ante kalendas vel idus: vel nonas etc. debent poni extense per litteras z syllabas z non numeraliter in litteris apostolicis: alias non mittantur ad Bullariū. Exemplum pono qd debet dici octavo kalendas p syllabas. et nō viii. kalēdas: vel oct. numeraliter. et idem de nonis z idibus. videlicet quinto nonas martii: z non. v. nonas martii. Et ad intellectū istius regule. licet totū sit. D. T. R. tñ qd aliqui vident eandē regulā forte ignorabunt vocabula: et ne dicatur michi qd de notorio loquimur z quid sit notorium ignoramus. vt ait glo. in. c. manifesta. ff. q. j. et facit glof. in l. stipulatio ista habere licere. §. hñ quoz. ff. de vbo. ob. iō videndū est quid vult regula ista: z quid sunt kalēde: z qd none: z quid idus. et michi sciendū arbitror: qd kalēde. apud dicunt in quolibet die primo mēsis cuiuslibet et dicuntur a kalōlis. id est voco as. qd prece ascēdebat pulpitū z vocabat oēs hōfēs ad nūdas sēdas. hoc dicit glo. f. in fi. in l. cū bisextus. ff. de ver. sig. z in data. vj. li. vel dicunt a celo is. qd illi primū diem reuertebant antiqui. vt dicit glo. in. d. l. ztagz in quolibet mēse fiebat nundine et durabāt p octo dies: z inde vocant nundine ap. z incipiebāt regulariter quinta die cuiuslibet mēsis: nisi in quatuor mēsi bus videlicet in martio/maio/iulio/z octobri. qd incipiebant semp in septimo die. vnde sūus. Sex nonas maus: october iulius z mars. Quatuor z reliqui tenēt idus quilibet octo. vt dicit glo. in data. vj. et in p̄fata. l. cū bisextus. et postea erat diuisio nundinarū. z vocabat idus. id est diuisio nundinarū. vñ gētilēs ad euitandū falsitātē cōputabāt p anti p̄fatiōem id est tot dies ante kalē. vel idus inclusiue in oī bus diebus qui erant ante kalendas: z ante nonas: z ante idus. et illa dicitio ante semp subintelligit etiā si non exprimat. vt vult glof. in. d. l. cū bisextus. z in data sexti. z

Uti dicant kalende.

Certus.

So. de Smol. qd plene examinata hanc materiam in. l. cū qui kalendas. ff. de vbo. ob. cuius verba vel sententiā recitant in l. §. si ps simplr. ff. de vbo. ob. legēdo hic rome tanqz subrogat dñi Nicolai v castello erimū doctoris. nūc abentato rta de pco maiori z aduocati pistorialis dignissimi. z qd nō fuit solutus de p̄ma papa dimisi lecturā. Et illa dicitio ante pontē inclusiue. f. qd includit illū diē in quo ponit. et illū ad quē referē. ita vult glo. in. d. l. cū bisextus. ff. de vbo. sig. vnde in prima die mēsis martii: vel alterius dicunt simpliciter kalēde. et scda martii dicitur sexto nonas: id est sexto die ante nonas. terna die dicimus quinto nonas. quarta die dicimus quarto nonas. quinta die dicimus tertio nonas. sexto die dicimus pridie nonas. septima dicitur nonas simpliciter. octaua die dicuntur octauo idus: id est octaua die ante idus inclusiue: z sic de singulis. et decima quinta dicitur idus simpliciter: et in oībus alijs diebus cōputādo p anti p̄fatiōem. f. decimo sexto die dicimus decimo septimo kalendas aprilis: id est die decimo septimo includēdo aliā diem et primā aprilis vt dixit sic de singulis. vt p̄t in diuersis glo. et idē dicendū de alijs mēsi bus dū sunt none. v. die. sed in hoc est mirandū: qd de iure reperit qd debemus dicere scdo kalendas: z scdo nonas: z scdo idus. vt patet in kalendar io cui debemus dare fidē. vt vult glo. in data. in. vj. li. et hoc apparet. qd si dicitio ante includit vtrāqz diē. vt dicit glo. p̄dicte. l. sequit qd possumus dicere scdo kalēdas zc. tamē Cancellaria nec camera nō ponit nisi pridie kalēdas: pridie idus: z p̄die nonas: et iste stilus fundatur in. l. f. de manumissionibus. z interrogant aliquos abbreviatores et scriptores: quare nō dicimus scdo kalēdas. Dixerūt michi qd numerus secundus p̄supponit primū. Sed nō reperit primo kalendas. ergo zc. Sed certe ista ratio non satisfacit: quia idem esset dicendū de decimo kalēdas. zc. maxime cū dicitio ante ibi subintellecta includit diem kalendarū. vt dicit illa glo. in. d. l. cū bisextus. ideo non placet michi illa ratio. sed hodie si diceretur scdo kalendas contra stilum cancellarie z camere presumeretur de falso p̄pter stilum. arg. c. quam graui. z. c. licet. de crimi. fal. Nichilominus tamen crederem qd Bullę valerent et hoc per supradicta. et per hanc regulam que dicit de dictione ante kalēdas. tantum. Iudex vero cui presententur tales bullę: deberet consulere papā antequā obediret eis. ar. c. si quāto. de re. scrip. et iurium supra allegatorum. Et sic vult dicere ista regula: qd si forte est data supplicatio octauo kalendas martii. vel octauo idus martii: vel sexto nonas martii. tē p̄ abbreviatum quod debet scribi ad longum: scilicet octauo kalendas kalendas C. iij.

De kalendis nonis et idibus.

Data bullarū debet ad longum scribi nō autē p̄ abbreviatum.

martij: vel octavo id⁹ martij: vel sexto nonas martij per
 litteras z syllabas: z nō p abbreviaturas. videlicet. viii. ka
 lē. martij. v. l. viii. id⁹ martij. v. l. vi. nonas. martij. zc. ad ca
 nitendum falsitatē: qz postea posset minui aliqd vel addi
 qd non pōt poni vel addi sine suspitione si per lras z sylla
 bas ponere fad hoc venit ista regla. et ratio dubitadi for
 se fuit: qz nō refert an aliquid fiat vel eius simile sufficiat
 c. si. xxxvii. di. cū. glo. sua z ibi sūt cōcordātie. z facit glo. sū
 gularis scdm Angeli ibi in. l. i. §. qui pna. ff. de fbo. ob. in
 fbo annuisset. q dicit q hūeris fit obligatio. z etiā capite.
 et Jo. de Jmo. bat sibi sociā in. l. item. quia. ff. de pactis. z
 ego do aliā sociā in. c. pe. in. j. glo. in. fi. de spon. ergo vide
 ba f q idem esset dicere. viii. kalēdas: sicut dicere octavo
 kalēdas per litteras z syllabas. Sed ratio decidēdi fuit:
 qz in litteris apostolicis nulla suspitio debet esse sed clara
 debent esse oia. facit dicta iura. c. quā graui. z. c. licet de
 cri. fal. et. c. inter dilectos. de si. instru. et maxime qz ppter
 dulcedinē bñficiōriū studiū est faciēdi falsitatē. sicut in sū
 noat Bal. in. c. q. verisimile. de pñu. qui dicit q ppter dul
 cedinē beneficiōriū studiū est corrūpendi testes ergo zc. Et
 predictis rñ infero z ex ista regula a Jrio sensu. q infra in
 quib⁹ non fit extēssio per lras nec per syllabas etiā si pone
 rent dies ante kalēdas z idus z nonas qz valerēt z nō es
 sent suspecta. Itē pōderādū est hic verbū a d bulariā non
 mittant: qz iste plūbarius vt arbitror est plūbator: vt me
 lius forte vice cācellarius q debet bullas expedire. sed pñ
 mū magis placet. Nā bulla dicit plūbū pendēs siue sigillū
 sit de auro siue de plūbo. hoc dicit glo. iuncto tex. in. cle. f.
 de iure in. in fbo aurea bulla. hoc etiā pbat text⁹ aper
 tus in. c. lics. §. f. de crimi. fal. ibi vt falsa bulla falsis litte
 ris apponat zc. z in duob⁹ paragraphis sequētib⁹. Et sic
 sequitur q plūbator dicit bullarius: s. text⁹ in. eo. c. §. nos
 velit etiā q vicecācellarius dicit plūbator. sed ibi etiā
 pōt capti etiā pro plūbatore: tamē si mittent forte valerēt
 bullę: qz hic nō annullant. §. zc. et nunq⁹ debemus inducere
 annullatiōē nisi in casibus expressis i iure: qz annullatio
 est pena. glo. i. c. de cet. de immuni. eccle. li. vi. hoc dicit Ab
 bas l. c. f. vt ecclesiastica bñficia cue pena nō debet ipōnē
 nisi in casib⁹ iure expressis: nisi per sententiā faciūt notā
 ea in. c. si diligēt. de fo. cō. z in. l. i. crim. fal. C. de iur. om. iu
 di. et p̄dicta volui dixisse ad declaratiōē huius regule Et
 videat. D. T. R. qñ fueris papa deo dante. an posses me
 facere bataris et si venisset ad ppositū hic inseruisset delit
 teris z de ciferis et de contra signis. zan statum loquēda
 de portāte litteras bannitorū ad civitatem habeat locum

Dulcedo
 beneficiorū
 facit cōmit
 eere falsita
 tem.

Quid dica
 tur bulla.

Plūbator
 in cancella
 ria aptica
 dicitur bul
 larius:

in portate ciferas vel cōtra signa et alias dixi q non per
 multa iura tā ciuilia q canonica. Sed qz nō faciūt ad pro
 ppositū obmittit ne sim tediōsus. D. T. R. z ne videar supstī
 ciosus: id est maui glorie. nec curo allegare hic aliā glo.
 de nonis et idib⁹ z kalēdis in. c. ppter ecclesiasticas. lo. i.
 xviii. di. Nec hic dicere est meus. quare ecclesia approbet
 istū numerū kalēdarū: non arū: z iduū cū obseruatio kalē
 darū sit. reprobata iure. vt in. c. non licet. z. c. si quis kal. et
 c. nō obseruetis. xvi. q. vii. qz nō facit ad ppositū. rationa
 le rñ diuiniōū assignat ratiōē si recte memini quod alibi
 dico. Sed non obmittā vāi verbum quod dicit Bal. in. c. j.
 §. die lune. de pa. const. q in lris apostolicis ponitur idus
 kalēde z none zc. ad soluendū dubium antiquū: quia si di
 ceretur. x. die Januarij dubium erat an intelligeretur exi
 stente Januario: vel incipiente. et allegat. §. si. eo. c.

Sequitur Decimaquinta Regula.

Item voluit qz de concurrētib⁹ sup
 vacātibus seu certo modo vacaturis
 beneficijs illi quibus gratie motu p
 prio concedunt/ ceteris simili modo
 gratias nō habentibus alias gradua
 tis: et inter graduatos magis graduati ac inter
 equaliter graduatos prius graduari nec non co
 lorato titulo possessores non possessoribus: et in
 ter personas alias in curia presentes non bene
 ficiari/bñficiariis: et similiter inter absentes/z ce
 teris paribus/oriundis: et non oriundo: et dioce
 sano. in reliquis vero singuli qui prius aposto
 licas de super litteras earum executoribus pres
 entauerunt alijs in ipsozum de quibus agi cōti
 gerit beneficiōriū asscutiōne preferatur.

In ista regula dicitur q quādo aliqui concurrunt
 super aliquo beneficio vacāte vel certo mō vaca
 turo puta p contractū matrimonij rñ vel per in
 gressū religionis vel per promotiōē zc. tunc si sunt sub ea
 dē data ille qui habet morum ppiūm preferē non habē
 ti z graduatus non graduato z possessor non possessori et
 presens in curia absentī et non beneficiatus beneficiato
 et oriundus non oriundo et diocesanus non diocesano in
 alijs preferitur ille qui prius presentauit suas litteras ex
 ecutoribus hoc dicit. Et certe. R. dñe ad tollendū dubia

De prelatone
 por preuoga
 tione gradg
 vel alterig Ca
 wnt

Motus pro
papis pape
quid opes
i gratia a
pontifica.

huius regule vel saltē ad declarandum ea que practican
tur in curia oporteret scribere hic unum quinternionem:
sed si scifacere non finire has regulas isto anno e factis est
mihi qd de sapienti causam e sapientior erit iuxta. c. vides
G. fi. xlii. q. vi. et subicte dicam de qualibet istaru 3 pre
rogatiuarum aliquid et primo dico de motu proprio. et in
hac prerogatiua valde erat dubitandum: quia motus p
papis non opera ē de iure scripto nisi id quod reperitur ex
pressum hoc dicit glo. mihi flagula. bene intellecta in cle.
si romanus. de prebē. et eā allegat ad hoc Siculus notā
ter in. c. q. circa. de cōsang. 2 affi. id nō reperitur iure cau
tū nisi tollat subreptionē in. c. si motu. pprio. de prebē. lib.
vi. ergo 2c. maxime qe nec tollit ius tertij etia ad rē: vt dī
cant docto. et sequit dñicus in. c. si tibi absentī. eo. si. et lib.
sed nihilominus hic statuitur cōtrarium. s. q. ceteris parti
bus preferatur habēs motū pprium alteri non habenti e
potest esse ratio: qz impinguat gratiā quo ad idem cōpre
hensa vt fiat interpretatio latissima. vt in. c. si plurib⁹. eo.
si. 2. li. ergo 2c. Et si dicatur q non extendit gratiā fateor:
vt dicit dñicus ibi e glo. in cle. per lras. e. si. i pbo directas
Et respondeo q hic non ampliat sed extendit quo ad con
tenta in gratia ergo 2c. 2 cū ter. loquat⁹ hic indistincte. di
co q etia si habēs motum propriū haberet alia bñficia sa
tis esset q illa clausula tolleret sibi subreptionem et nō da
ret sibi prerogatiuā huius regule tamen nihilomin⁹ dico
quia etia habet prerogatiuā ex quo indistincte loquit⁹ ista
regula: ergo 2c. licet in casu quo tolleret diligētia. pcessus
secundū doc. c. duobus. de rescrip. li. vi. dixeram hoc legen
do illud. c. et dedi in scriptis q qsi tollebat subreptionem
non tollit diligētiam. pcessus tñ in casu nostro huius regu
le contrariū dico. et anteq⁹ venis ad alias prerogatiuas:
dico q ista regula venit ad declarationem. c. si a sede. de
preben. .li. vi. Ex quo sequit q si vnus haberet pmissiones
legati motu pprio: 2 alius eodez die a papa qd presertur
habens motu pprio a legato per hanc regulam. Nā motu
papis proprius legati idem operatur sicut motus pprius pa
pe. vt notat Jo. de imo. in dicta cle. si romanus. et idē crea
derē de motu pprio ordinarij in casu huius regule quan
do exprimit⁹: qz non reperio iure pphibitum q nō possit cō
ferre ordinariū motu pprio: nec q nō possit se vocare ser
uum seruorum. dei. ¶ Sequitur alia prerogatiua ibi gra
duati non graduati 2c. 2 inter graduatos 2c. hoc conced
dat cum iure communi. ar. c. de multa. de preben. et dice
rem salua correctione. D. T. R. q ista regula itelligatur
secundū ius commune. s. si graduati sint idonei. Nā iura lo

Motus pro
papis lega
ti multum
opatur in
gratia be
neficiali.

De ca pa.

quētia de psonis loquunt de idoneis: sufficit. l. vt gradat.
in prin. ff. de mu. 2 ho. 2 glo. in. l. f. C. de sacrosan. eccl. 2 in. c.
eunuchus. lv. di. ¶ Ideo si vnus doctoz est factus a comite
palarino sine scientia qui dicendus est dolor potius q do
cto: tñ nō debet pferri doctozo scolari. 2 ad hoc faciat
glo. in. l. f. C. de annoniis ciuilib⁹. li. xi. que dicit: q scolaris
doctus pferret doctozo ideote. 2 licet abbas in. c. clerici. de
indi. itelligat illā glosam in disputationibus 2 nō in hono
ribus: tñ quo ad regimen ecclie arbitroz nō peccare iudi
cē qui iudicaret fm hanc regulam pro scolari docto ptra
a sinū doctozē. faciat que notat doc. maxime dñicus in. c.
cū ex eo de electis. li. vi. fateor tñ qd si concurrerent secum
etia esset eisdem doctrine vel aliquo modo plus q deberet
seruari ista regula. ¶ Item dico q licet de iure non repa
riat⁹ gradus in sciētia: nisi doctozat⁹ vel magistris. vt fū
datur in Clemen. ij. de magistris. 2 facit q dicitur doct. in
phemio. vi. vbi etiam dicunt de licentiato quod potius di
citur scolaris q doctoz. tamē quo ad istā regulā. crederem
quod etia: Baccalarius maxime factus in hispania dica
graduatus cū ter examinatur anteq⁹ fiat baccalarius: er
go 2c. facit. l. f. C. de elec. li. x. et idem dico de licentiato vbi q
quia in favorabilibus appel. doctozis venit licentiatus:
sed in odiosis. vt dicit Domini. in phemio. vi. et Bal. in. l.
f. ff. solut. mat. tamē si dispositio loquatur de hoc. nō sufficit
esse licentiatus. vnde si pās tenetur habere doctozem non
satisfacit si haberet licentiatum. vt dicit Bal. in. l. penul.
ff. de milita. testa. ¶ Dico tamen ad hanc regulā: q si li
centiatus in iure impetraret beneficia tamē doctoz: q ei⁹
impetrato est surrepticia. quia biterum et insignia ponit
tur sibi tamē doctoz et non tamē licentiato. hoc dicit Ja
cobus Rebuff. in. l. stigmata. C. de fabri. li. xi. ideo dico q in
hoc casu etiam si concurrerent secum non sit graduatus p
ferretur sibi licet velle licentiatura tantum contra est
per predicta. ¶ Venio nunc ad tertiam prerogatiuam ibi
colorato titulo possessores non possessoribus 2c. hoc etiam
de preben. li. vi. et in regula in prin. de reg. iur. lib. vi. et de
bet intelligi ista regula de collatione facta diuersis: quia
si a papa tantum esset facta duplex prouissio benefici: vt
a legato: vel ab ordinario tunc si nō apparet que esset pri
ma non valeret aliqua ipsari. ar. l. duo sunt tñ. ff. de re
stamē. tute. et hoc dicunt doctozes in terminis illi⁹. c. si a se
de tamē Jo. de imo. dicit hoc verum ibi si nullus posside
ret. sed si aliquis possideret. dicit cōtrariū per illi ter. sed
Domini⁹ intelligit hoc verum quo ad hoc vt possessor ab

Doctor sci
entie scien
tia poti⁹ di
cend⁹ do
lor q do
cto.

Baccalari⁹
an dicatur
esse grad⁹.

Collatio
beneficij du
plex eades
die facta ab
eodē colla
toze.

solnatur ab imperitide alteri. alia dicitur sec^o quo ad ritum lum. ar. c. i. de reg. iur. li. vi. sic videretur in hoc casu. sed certe ego dicerem salua determinatione. D. T. R. q. in casu huius regule possessio det ritum sicut in casu dicti. c. si sede. quia est declaratio principis qui potest ius dare. ergo sic sufficiat si bene recordor unum dictum. 3o. an. in. c. si tibi concessio. de preben. li. vi. aliud tamē dicendum putares in casu regule infra de triennali possessore. hoc per eius verba ibi amplius non posset molestari etc. et ibi dicitur forte et sic sententia rota i casu illius regule. sed in casu istius regule. etiā in collatione duplici facta duobus ab vno crede re quod ex quo indistincte loquitur regula qd indistincte de ber intelligi. quia ubi lex nō distinguit neqz nos distingue re debemus. l. i. in fi. cū glo. ff. de offi. presi. ar. c. si romano v. b. x. r. d. Et si dico quod in casu huius regule possessio det ritum. etiā si colorata sit tantum alias quod confirmatus sit inualidus. vt hic et in dicto. c. si a sede. Nam ex q. titulo erat inualidus vtriusqz ratione dubii vt in dicta. l. duo sūt tituli. r. in. c. si fuerit. ff. de rebus du. seom. q. ex quo confir matur ratione possessionis q. det possessio in hoc casu titu lū. vt confirmet. r. sic beati qui tenebant. vt dicit glo. quā no. ibi Sal. in extractis feudorū. in. c. i. de pace. tenen. s. ff. de co. r. ex quibus infero q. possessor cadens a possessore in casu istius regule potest petere beneficiū a quocūqz pos sessore etiā habente titulum q. non potest facere in casu re gule de triennali vt practicat rota. ¶ Venio nō ad quas rā prerogatiuā. in quo dicit quod presentes in curia pteser runt absentibus etc. Ista prerogatiua est prerogatiua. sed tamē tollatur iure facti. l. i. c. de castren. omni plarino. pe cu. li. x. ibi quid est tam ex castris est. r. ibi nec alicui em sunt a puluere r. labore castrorū etc. et facit illud vulgaris is gradus ceteros antecellit etc. premiarime q. presentes in curia graues iniurias patitur a vilissimis hoibus qd grauer ferē dū est. argu. autē. habita. C. ne filius p. pa tre. et ideo q. regula ista loquitur indistincte crederem q. si ordinarius in partibus cōtulit beneficia existēt in curia et papa alteri absentī in partibus et cōcurrere eodē die ne obster. c. si tibi absentī de preben. li. vi. vel ordinarius exi stens in curia cōtulit existenti in curia q. potest facere se cundū Anno. in. c. quis dmer sitatem. de con. preben. in fi. q. tunc si eadē die fuit facta collatio ordinarij et pape refer rar ille qui est p̄sens alteri absentī. etiā si habuit beneficiū a papa per hāc regulā. ¶ Venio ad quintā vbi dicit q. non beneficiati beneficiati r. inter p̄sentes r. absentes etc. ista par ticula debet intelligi referēdo singula singulis facit glo. in

Beati qui possident seu tenent.

Quarta po

Præsentia i curia graues iniuria papa ciuntur.

Quinta po

et si quia pecunia. iuncto rex. lxxxi. di. ita q. sit scūs q. iter presentes tñ prerogatur nō benefi. iatus beneficiato. et iter absentes tñ prerogatur nō beneficiatus beneficiato. r. nō debet intelligi q. etiā si vnus sit p̄sens: r. alter absens q. pre feratur nō beneficiato r. 2c. ideo infero q. si p̄sens in curia sit beneficiatus: tñ absens non ē beneficiatus q. etiā p̄sens debet sibi preferri per hāc regulam. ¶ Venio ad sextā pre rogatiuā sibi et ceteris paribus oriundus non oriūdo. r. dio cesanus nō diocesano etc. et quo ad ista duo reperim iura varia. nam in. c. si. de. cleri. peregr. cū glo. idēz quasi dice ret r. in. c. hortamur. lxxxi. di. cū glo. sed glo. in. c. ad decore. de insti. vult contrarium r. Abbas tener pro sua parte et glo. in. c. si proponente. de rescrip. quā no. Ab. ibi r. intri care loquit. r. Anto. mordet eam. quicqd tñ sit satis est q. oriundus non oriūdo prefer. vt hic q. intelligo verū si sit idoneus: vt supra dixi alias secus. vt vult Abb. in. di. c. ad decore. r. idem est de diocesano per iura allegata superi^o. ¶ Venio ad septimā prerogatiuam tñ r. reliquis vero vbi dicit q. in oibus alijs q. supra dictis debet attendi presenta tio litterarū. nā qui peior est tēpore potior sit iure. c. q. peior de re. iur. li. vi. r. in hoc est aduertendū: quia iste s. vult hoc esse verum ceteris paribus vt ibi. reliquis vero etc. Ex quo sequitur q. oēs superiores prerogatiui tollit diligen tiam processus: id est presentationē litterarum per locum a sp. ciali. ar. c. presenti. s. loca. cū glo. sua de pben. li. vi. ¶ Ex quo infero q. habens motu p̄prio collationē sibi fa ctam p̄fertur non habenti etiā diligentiori in p̄cessu. ¶ Et ab ordine littere dico idem fore de oibus prerogatiuis su perius nominatis. ex quo etiā infero q. etiam graduatus non oriundus: etiā absens p̄fertur in vacātibz. vel cetero modo vacaturis p̄senti in curia oriūdo. et etiā diligen tiori in p̄cessu per hanc regulā: licet tria vincula vincant vni arg. c. i. de tren. r. pace. et aut. sic itaqz. C. cōia de sic. ta men ista regula tollit oēs alias prerogatiuas: r. sic dico de oibus prerogatiuis ab ordine littere superius notatis. r. ad uertendū q. omnis notatiuus hic positus regit ab isto ver bo p̄feratur posito in fi. ergo ex quo ponunt sub vno p̄stru cto pari formiter debent oia intelligi iuxta doctrinā Bar. in. l. talis scriptura. ff. de lega. i. r. in. l. p̄tor ait. s. eritqz dif ferētis. ff. vi. do. rap. ex quo infero q. quicūqz hic preroga tiuus p̄fertur nobili non prerogatiuato. nā si papa voluit fer facere mentionē de nobili expressisset. ar. c. ad audien tiam. de deci. nec video q. in ista censetur prerogatiua no bilitas de iure. nā. c. de multa tñ loquitur de dispensatione faciēda: ergo etc. et sic respondi licet contra incipsum qui

Sexta po

Septima para.

Nota bene hoc dicitur.

Nobilitas prerogatiua nō vlt dicitur hic sibi locum.

bis probati nobilitatem meam in curia et hec sufficient.

Sequitur Decimasexta Regula.

Item ne p varias que pro comissionibus habendis in causis plerumq sunt suggestiones iustitia postponat idem dñs noster decreuit et declarauit sue intentionis fore q deinceps p quacumq signaturam seu concessionem pro comissionibus huiusmodi per sanctitatem suam: vel de eius ma dato faciendam nulli sibi ius quesitum quomodo libet tollatur.

Papa tolle re pot ius q sit in beneficio.

Item ista regula dicit q quacumq signaturam nulli tollat ius quomodolibet q sit. et hec regula p cordat cu iure coi. q princeps non tollit ius questu alicui q quacumq comissionem. l. i. ff. si quid a pncipe. ff. ne quid in lo. pub. l. i. nec auus. C. de emacio. li. 2. c. quatuor. de rescrip. li. vi. c. si vover. e. ti. 2. li. ego tamē solebā limitare hanc regulā ubi sba sunt dubia. sed si sba sunt clara maxie in bñficiis ubi bene tollit ius questu: qz hz papa plenā potestatem in bñficialibus. c. si de sba. li. vi. 2. cle. 1. vt lte pen. 2. ad hoc allegabā glo. michi in iure canonico singularē. in. c. cū dilectus. in sbo nec luri de cōuetu. 2. alias duas de iure ciuili in. l. nec auus. C. de emacio. li. 2. in. l. rescripta. C. si ptra ius vel vtilita. publi. fatcor tñ q si papa tollat ius questu in bñficio alicui de plenitudine potestatis q tene sibi. puidere de alio simili beneficio. vt singulariter no. Bal. 2. glo. in. c. i. s. ad hec. in. viij. co. de pac. iura. firmat. et licet p hēmiū istius regule videat innuere q habeat locū ista regula q si papa importuna ē p aliqua comissione. Et sic videt q si face ret motu. pprio qd valeret etiā si tolleret ius questu p. l. i. C. de veri. bono. sublat. li. x. 2. p. l. iij. ff. q quisqz iuris. in pñ. tñ si nō sunt sba clara sūū dicerē: qz motus pprius non tollit ius questu. tertio ex defectu intentionis principis sufficiat glo. in. cle. si romanus. de sba. 2. dect. rote. numero. cvij. q incipit 3rē dicebat dñi. et sic credo sentētiare rotā septem numero: 2. pbatur defectus intentionis 2. de iure coi. vt alle gani superius et de speciali vt in hac regula ad p hēmiū generale. dico q licet faciat causam finalem p hēmiū: vt in. l. fina. ff. de heredi. insti. tamen cū constat de mente constituentis secus est. sicut qd dicit Cynus in. l. non dubium. in penult. q. C. de legitimis.

Motus pprius pape nō tollit ius alteri quesitum.

Sequitur Decimasextima Regula.

Item q p rousiones aut concessiones vel madata de puidēdo de Cathedra lūi ecclesiarū canonicatibz 2 pben dñs q pro quibusuis psonis si. xliij. sue etatis annū nō cōpleuerit quomolibet emanauerit nisi eis q illos in minori etate recipere possint p se dē aplicā spāliter pcessum fuerit: 2 qucumq impetraciones de canonicatibus 2 pben. in collegiatis ecclesijs si impetrates minores. x. annis fuerint: 2 de hoc in impetrationibus huiusmodi expressa mēto non fiat nullius sint roboris vel momenti: et habeantur p rousus pro infectis.

Item ista regula dicit q p rousiones aut pcessiones sine mandata de puidēdo de canonicatibus 2 pben. in ecclesijs cathedralibus facte p illis qui nō excedit. xliij. annos non valēt nisi sedes apostolica spāliter aliud concedat. Item q impetratio canonicatus in collegiata ecclesia facta p minori. x. annis non valet nisi specialiter fiat mēto in impetrationibus ec. Ista regula venit ad declaracionē varietatū doctoz in. c. sup inordinata de sba. et in. c. ex rōne. 2. in. c. indecoz. de eta. 2. quali. 2. c. ex eo. de elec. li. vi. 2. c. nullus. de tēpo. or. 2. in. c. si eo tpe. de rescrip. li. eo.

Item de iure coi. dicitur tenebat maxime p glo. in dictis locis q maior septennio licet minor. xliij. annis pōt esse canonicus in ecclesia cathedrali vt hodie pbat rex. in dicto. c. ex eo. et papa statuit hīc contrariū 2 bñ. qz ex quo canonicatus debet considerari in factis eccleie vt p totū ti. de his que sūt a ma. pte capt. ergo oportet q ad minus habeat aliquā dīcretionē. 2 quo ad primā partē huius regule ponderandū est sba hīc positi. s. nō cōpleuerint ec. ex q sequit q nō sufficit attingere. xliij. annū nisi in totū sit cōpletus vt hīc. 2 ad hoc venit decisio rote. cccxij. q incipit 3rē qd supposita ordinatione Gregorij. q loquitur in terminis huius regule. sed in casu scdo huius regule sibi videtur ubi minores. x. annis ec. sufficiat. l. i. ff. de ma. vidic. de q p doc. in diuersis locis sufficiat glo. magna. in. l. iii. S. minorē. ff. de mino. p canonistas. in. c. cum in cunctis. de elec. 2. in. c. cū vicesimū. de offi. dele. 2. in. cle. generalē. de eta. 2. qua. in hoc tñ de mero iure crederet q tps cōceptōis debet etiā cōputari in fauorē illius canonicatū. vt. l. d. in vtero. ff. de sta. ho. 2. hosi. ter. m. l. q dicitur. ff. de sbo. sig. 2. facti glo. in. c. h. qui si. sine legi. et ibi dicit. legendo hīc. sed licet hoc sit verū de iure: tñ quia oīo

et sic malis beneficiis remanet regula in suo vigore

Tempus conceptio in pmo uendo ad canonicatus in ecclesia cathedrali an cōputetur.

Ordinari
an possit
minor. xlii.
annis cōfer
re canoni-
catis t eccle
sia cathe-
drali.

papa cōfe
rens digni-
tate pupil-
lo coram se
an videat
dispensare.

Mandati
de prouide
do an pos-
sit concedi
minor. xlii.
annis zc.

Intellectus est extraneus qui non sonat in auribus vultu
vt est casus nota. in. c. ex litteris l. o. f. de spon. et ad hoc pa-
positum allegat. c. illud. Bald. in. c. i. §. oppositio. de pa-
pian. in. fi. col. x. credere qd rota non interpretaretur hanc re-
gulam nisi a tēpore natiuitatis ex vtero: z hoc etiā posse
fundari per text. in. d. §. minorē. ibi an dies natalis sui zc.
et ibi an horam in qua natus est zc. Item ponderandum
michi puro verbum hic positi per sedem apostolicam spe-
cialiter concessum fuerit zc. z: quo sequitur qd ordinari
non potest dare canonicatis in ecclesia cathedrali minor
xlii. anno. cum non possit dispensare contra istam regulā.
maxime quia papa reseruat sibi ar. c. nuper. de sen. excō.
et per hoc verbum etiā dico qd non sufficiunt clausule ge-
nerales bullarū. s. non obstantibus quibuslibet constitutio-
nibus z ordinacionibus etiā regulis cancellarie zc. quia
oportet qd fiat specialis z expressa mentio de hac dispensa-
tione et nō dicitur quo ad hoc specialis mētio que includit
sub generali mentione. vt dicit glo. in. c. si ep̄s. de preben.
li. vi. quā no. ad hoc dicit. ibi. z alia est in. c. inquisitores.
de hereti. li. vi. et doct. in. c. quia periculosum. de sen. excō.
li. vi. et hoc dico ad concludendū diuersa consilia que fecit
Oldra. scilicet si papa pupillo existenti corā se dedit dignitatē
an videtur secum dispensare super defectu etatis: z sibi vi-
detur contrarius. nā in cōsi. ccc. x. qd incipit thema q̄stio-
nis est tale: z in sequenti videtur dicere qd non z in aliis duo-
seq. tenet contrariū que consi. positi in tit. de rescrip. et de
p̄uul. sed stantibus verbis istius regule credere qd non vi-
deretur papa dispensare nisi expressa fieret mētio zc. p̄ his
pradicta. de ordinario tamen arbitror qd si papa mortuo
conferret prebendā canonicalem maiori septēno qd valeat
ret collatio de iure sufficiat dictum. c. ex eo. de elec. li. vi. et
glo. in dicto. c. si eo tēpore. de rescrip. eo. li. Item in quāstio
ista regula loquitur de canonicatū ecclesie cathedralis in-
fero qd portio que non est canonialis sed p̄benda integra
potest bene conferri minor. xlii. z maior. vii. per p̄dicta
sufficiat. l. de p̄cio. ff. de publi. et in hoc esset melioris con-
ditionis portionarius q̄ canonicus maxime cū habeat t̄m
in redditibus sicut canonicus in aliquibus ecclesiis hyspa-
nie. Item ponderandū puto in hac prima parte verbū
aut concessiones qd non erat in regula Pauli sed fixi sic.
ex quo potest inferri qd etiā expectatiuus pro minor. xlii.
annis quo ad canonicatū z p̄ben. ecclesie cathedralis non
sist concedi valeat: quia debet attendi tēpus date sufficiat dictum. c.
si eo tpe quicquid somniēt aliqui doct. in. c. et cui. de p̄ben.
li. vi. Item credo qd etiā si cōcessio vel prouisio de canonicis

catibus ecclesie cathedralis esset facta motu proprio non
valeret pro minor propter verba hic posita et propter dese-
ctum intentionis pape. Sed quo ad scdm casum. s. in eccle-
sia collegiata sicut loquitur de impetrationibus: ergo zc.
l. f. C. de peti. bono. sub. li. x. l. i. ff. qd quisq; iuris. in prin.
faciat iura que allegauit in simili supra regula. prima nes-
sico in quomō sententiarū rota. Item credo qd etiā secti-
da pars habeat locū in expectatiuus: quia etiā expectatiuus
dicit impetratio ergo zc. et hec sufficiant pro nunc.

Sequitur Decima octaua Regula.

Item voluit qd si quis in infirmitate
constitutus resignauerit aliquid be-
neficiū sine simpliciter siue ex causa
permutationis: z postea infra. xx. die-
es de ipsa infirmitate decesserit ac
ipsum beneficiū cōferatur per resignationē sic
factam collatio huiusmodi nulla sit ipsūq; bñfi-
cium per obitum vacare censetur.

Ista regula dicit qd si vnus infirmus resignat be-
neficiū suū simpliciter vel ex causa permutationis et
infra. xx. dies de ipsa infirmitate decesserit qd cen-
setur illud beneficiū vacare p̄ obitū z nō per resignationē
etiā si fuerat collatum per resignationē. Ista regula ve-
nit ad obuiandū malicijs hominū maxime curialū quasi
infirma credebant se euadere non posse. resignabat bñfi-
cium in fauorē alicuius: sic quodāmodo videbat defrau-
dare expectantes aplicos vel ordinariū z qd possent quodā-
modo facere testamētū de bñficijs suis. Et ideo princeps qd
pōt facere fictionē p̄ vitate vt plene p̄sequit Bar. in. l. si.
is qui p̄ emptore. ff. de vlti. singit istud beneficiū vacare
p̄ mortē z nō resignationē vt hic. nā licet vere vacet p̄ res-
ignationē etiā ex causa permutationis factā. vt in. c. f. de rez-
pmu. li. vi. tamē p̄pter fraudē censet vacare p̄ mortē z col-
latio facta p̄ resignationē non valet vt hic. sed p̄ mortem
valeret z ista regula venit §. c. susceptū. de rescrip. lib. vi.
vbi d̄ in sc̄do responso qd si vnus impetrat beneficiū p̄
vsq; modū vacatū z alius nō etiā si sit primus: ist sc̄do debet
habere. Sed hic dicitur sicut p̄pter fictionē principis q̄ ha-
betur p̄ veritate: vt in dicto. l. si is qui p̄ emptore. zc. is qd alio quouis
de p̄sialibus. Si t̄m ille qd impetrat p̄m veritatē id est
p̄ resignationē exprimeret vt alio quouis modo vacauerit. multū ope-
rō videbat qd etiā si vacet p̄ obitū censeret bene impetrat.

Handwritten notes:
Iste dicitur de
in p̄sialibus
beneficijs

Mall'is
hominis ob-
uiandū est.

Nota clau-
sulam vel
betur p̄ veritate: vt in dicto. l. si is qui p̄ emptore. zc. is qd alio quouis
de p̄sialibus. Si t̄m ille qd impetrat p̄m veritatē id est
p̄ resignationē exprimeret vt alio quouis modo vacauerit. multū ope-
rō videbat qd etiā si vacet p̄ obitū censeret bene impetrat.

tum beneficii non obstante hac regula. et hoc q̄ glo. in p̄bo
 expresse. in dicto. c. suscepti. in. i. r̄s̄lo. hoc in ego credere
 verū si non apparet de alio impetrati p̄ morte s̄m istam
 regulā. et hoc p̄bo p̄ ea que dicitur Lap. ad limitationem
dicti. inceptum. in allegatione. lxxij. referre Dominum.
 in dicto. c. et sic intelligo decisionē rote dicentē q̄ si benefici-
 cium impetratur expresse vno modo vacandi cum clausu-
 la quouis alio modo vacet q̄ etiā si non vacet primo mo-
 do expresse. sed alio modo nichilominus venit p̄ illā claus-
 sulam quouis alio modo dūmodo per eādem p̄sonā vacet.
 vt dicitur decisio. xxvij. que incipit Item si mandetur alicui
 prouideri q̄ hoc est verū nisi alius impetrauerit p̄ verum
 modū vacandi per p̄dicta. ¶ Et hoc intelligo verū quā-
 do iste modus impetrandi. i. vel alio quouis modo zc. ponit
 in b̄ficio vacatur sc̄m primum responsum dicti. c. suscep-
 tum. sc̄m de iam vacati pono exemplum de primo etiā
 in terminis huius regule si beneficiū vacant p̄ resigna-
 tionem infirmi et tu impetras p̄ resignationē fieri. vel alio
 quouis modo vacauerit que clausula raro solet dari sc̄m
 dictā decis. et ille moritur infra. xx. dies. z tunc ego impe-
 tro p̄ mortē dico q̄ ego debeo p̄ferri tibi: q̄ impetravi p̄ ve-
 rum modū vacandi: etiā si tu habeas vel quouis alio modo
 vacabit p̄ dictū Lap. z Domi. in dicto. c. suscepti. c. hoc iō:
 q̄ erat beneficiū vacaturū z papa non intēdebat dare ti-
 bi contra regulā istam cui solet expresse derogare. Sed in
 b̄ficio iam vacati sc̄m est. Nā si tu impetras p̄ mortē
 est beneficiū cū clausula quouis alio mō: et ego impetro p̄
 eius p̄motionē ad Cathedralē. iste est verus modus va-
 candi certe in hoc casu videret q̄ tu debeas p̄ferri michi. z
 hoc ideo q̄ q̄ genus venit verificandū in vna re tantum
 tunc dicit specialia gratia z nō generalis z p̄fertur specia-
 li. z iste est casus singularis cū glo. ff. in. c. ex parte lo. j. de
 offi. deleg. z ibi no Abb. z allegat Bar. in. l. q̄ sit. ff. de fun.
 instru. et hoc itelligo verū p̄maxime quādo nō poterit ve-
 rificari prima ḡsa in sc̄bo vacaturū alias sc̄m. et hoc p̄
 ca. dudū. cū glo. et ibi dicit Dñic. de p̄ben. li. vi. ex quo limi-
 tabā aliam decisionē rote dicentem q̄. c. suscepti. non ha-
 bet locū in acceptatione quia est declaratio voluntatis zc.
 vt dicit dec. cccviii. q̄ incipit Item licet impetrās. q̄ hoc ha-
 bet verū nisi appareat alius nouus p̄uisus q̄ verū modū va-
 candi p̄ dicti. c. et ad hoc facit dec. cccxxvi. q̄ incipit Item
 si m̄det michi p̄uideri. z q̄ ḡsa istius acceptati poterat
 verificari in secundo vacanti. ideo genus sibi non p̄ferret
 speciei. vt dixit dicti. c. dudū. Et iste casus quotidie fuit in
 tota practica. et hoc ego allegavi p̄ vno sc̄licet q̄ etiā

Nota.

Exemplus.

Impetrās
 b̄ficiū a pa-
 pa q̄ verū
 modū vacan-
 di dicitur a-
 li nō expre-
 sū.

si primus impetravit non vere cum clausula quouis alio
 modo z in secundo per verum modū vacandi q̄ p̄ferretur
 primus in vacanti: sc̄m in vacaturo nisi posset sibi impo-
 neri iurrepitio vel m̄licita. et propter has cauillationes so-
 let hodie poni in supplicatione clausula siue quouis alio
 modo vacet per eandē personā vel alia zc. nescio si quid
 practicaur: z rota. ¶ Item inheredo verbis huius regu-
 le s̄m interrogatus in curia quid si vnus s̄m p̄cussus: sed
 non erat spes mortis z resignauit b̄ficiū tandē mortuus
 est infra. xx. dies: sed non ex illa infirmitate. sed q̄ forte fe-
 cit rem cum pulchra muliere itaq̄ medici dicunt q̄ non ex
 passionē. sed ex alia infirmitate mortuus fuit. an habeat
 locū ista regula. z prima facie ego dicebā q̄ non p̄pter ver-
 ba regule ibi de ipsa infirmitate z allegabam glo. z doc. in
 l. i. c. de mēda. lxxij. z in. c. de clerico per r̄cu. q̄ ipse non
 decebat infra triduum nec infra breue tēpus. ergo zc. et in
 hoc dicebā q̄ esset standum iudicio medicor. ar. l. septimo
 mense. ff. de sta. ho. z. c. p̄posuisti de p̄batio. z q̄ ibi dicunt
 doc. z in. c. fraternitatis. de frig. tamē nescio an fuerit deci-
 sum. Item sciendū q̄ si hodie in curia vnus est infirmus et
 vult renūciare beneficiū z petitur derogari huic regule et
 vbi sunt fauores papa derogat. s̄m autē minime imo da-
 tur illud b̄ficiū vacaturū per mortē illius futurā. z sic cēt
 dubiū. an iste q̄ speravit p̄ resignationē debeat obtinere s̄
 infirmus supuixerit per. xx. dies. an iste q̄ impetravit p̄ ob-
 tum futurū in cuius fauorem papa reseruauerat illud b̄fi-
 cium. et certe ego dixi q̄ ille primus: q̄ ille erat verus mo-
 dus vacandi: et vacauerat tamen secūda reseruatō erat
 ampla z cum clausula quouis alio modo zc. et papa reuo-
 cauerat omnes prouisiones quas fecerat de illo beneficio:
 et refere me ad bullam et ad veritatē. Item quia hic dicitur
 si infra viginti dies moriatur zc. debet intelligi de die
 naturali. lxxij. horarū. ar. l. more romano. cum glo. ff. de
 feri. licet dies dicatur quidem solaris quidem lunaris et
 quidem naturalis. vt ibi notatur z multipliciter capiatur
 dies. vt not. glo. in. c. de feri. tamen in hoc casu credere q̄
 eo m̄putatur de momento ad momentū. faciat glo. in. de-
 s̄m. de appel. et deci. rote decisionē. cccvii. que incipit Item
 q̄ terminus octo dierū. et credo q̄ sic intelligat rota z non
 de diebus artificialibus. Et ista decisio infra hic posita in-
 cludit verūq̄ diem de momento ad momentū. faciat glo.
 in. clem. quāto. de appel. in verbo infra dicti. et q̄ dicit
 30ā. and. in. c. preterea. de ap. Licet in rei s̄pate non esset
 b̄fionus intellectus q̄ intelligeret de die artificiali. q̄ ista
 regula est odiosa. sed credo cōtrariū practitari in curia.
 ligat hic.

Permissus si
 resignat su-
 um benefi-
 cium z ex a-
 lia infirmi-
 tate mori-
 tur infra. xx.
 dies.

Dictio ista
 licet in re-
 ligat hic.

Decimona regula can.

Sequitur Decimona Regula.

Item voluit q si contingat ipsum alit... cui psona de parochiali ecclesia pro... videre seu madare puideri vel gratia... expectatiua concedere nisi dicta psona... itelligat z itelligibiliter loquat idea... ma loci vbi ecclesia huiusmodi consistit... puissio seu... madatum et gratta desup quo ad parochialem... ecclesiam nullius sit roboris vel momenti.

Ista regula dicit q si papa pcedit alicui gratia... peccatiua vel puidet sibi de parochiali ecclesia... ipse non itelligat ideoma loci vbi ecclesia par... chialis existat q puissio z gra expectatiua sit nulla... ad parochialem. Ista regula facit contra vulgares... dicentes q vniquodq regnu habet hanc progiatiua q nullus... pot tibi habere gratia expectatiua nec beneficii sine... legitimo Regia: z hoc est vna trussa. na si sciat loqui... ideoma itelligibiliter z itelligat satis est. Ex quo... inferitur q in regno hispanie sine castelle pnt... habere sine licetia regis beneficia: z arragoneses... z katalani z portugaleses: z etia ia... nuentes si itelligat ideoma z sciat loqui. etia pnt... habere parochiales: q de aliis no est dubiu per hanc... regulam. pa ti Sirtus dedit vna bulla motu pprio... regi hispanie: q in regno suo nullus foris... possit tenere beneficii sine eius consensu: z... cassat expectatiuas z impetratiodes zc. Et nunc... est pntata in vna causa canonica? toletani in... tertia instancie. Sed forte illa bulla non nocet... dno epo Antomiliensi actori datario moderno. tum q illa bulla no fuit... deducta in vsum: immo fuit in abusum. et sic fuit... pda: per no. in. c. suggestu. de deci. z in. c. cu accessissent. de... cost. in etia q illa ecclesia toletana z ciuitas non est... de regno castelle proprie sumpto vocabulo. vnde rex... vocat castelle z legionis z toletani. na est regnu... de per se. ergo separatoz separata debet esse ratio... zc. faciat ad hoc. l. si eade. ff. de assesso. Itē q... qd aliqd priuilegiu dat absentis si no apparet q... habeat gratiam no valet priuilegiu. ar. c. si tibi... absentis de pben. li. vi. c. f. de concessione pben. e. li. sed de hoc no apparet. ergo zc. et q pcedet... hinc causa opz tacere: sed qd dixi credo verius. Itē ponderandi arbitroz pben p ipsum zc. Ex quo... sequitur q si ordinari puideret alicui de parochiali... ecclesia q no itelligit ideoma zc. q bene valeret... puissio: q ista regula est penalis ex quo annullat. vt dicit glo. in ca. decet. de

Forēses in hispania no possunt beneficiari sine regis consensu.

Immo. eccle. li. vi. ergo non debet extēdi sed restringi regula in penis z regula odia. de reg. in. li. vi. et idem de puissione facta p legatu sicut de papa dicit p rationē supradictā. et ratio diuersitatis est: qz ordinarius melius cognoscit psonas qbus puidet de dioc. sua q papa. vt dicit glo. in cle. si. de of. or. ergo zc. et p hoc forte dici possēt: q ista regula non haberet locū qd papa puideret de parochiali ecclesia cōtra hanc regulā et certa sciētia vel motu pprio: qz tunc cessaret dicta ratio. Sed verbū concedere z verbū puidere hic possūt videri facere in oppositū: tñ pro precedenti dicitō faceret. l. i. C. de peti. bono. subla. lib. x. nescio itē quid seruaret in palatio. Itē nunc pendet vna qstio in rota z vna seruū cito lentitabit deo dōte de qua sum interrogatus. papa tute subla: dedit expectatiua cuidā alemano: etia quo ad parochia ta vbi sunt lem in frācia vel alibi z derogat huic regule: sed nō regule due remanet penultime de expectatiuis que quo ad expectatiuas idēz nec aliā. dicit q ista an videat derogare veritē: z ego dixi q sic. sed quia pcedet nunc in rota non decido. credo tñ q non valet illa derogatio: quia sublata vna seruitute vbi sunt due remanet alia. sufficiat. c. ex marum. de auct. et vti pa. et sic fuit pridie sententiatum in rota prout arbitroz.

Sequitur Alclima Regula.

Item si quis supplicauerit sibi de bñficio quocūq tanq per obitu alicuius licet tunc viuētis vacante puideri: et postea per obitu eius vacet prouissio dicto supplicati per obitu huiusmodi de nouo faciēda nullus sit roboris vel momenti

Ista regula dicit q si quis impetraverit bñficiū per obitu alicui? qui tunc viuūt: q licet postea ipse moriat non pōt sibi puideri de eodē et gratia est nulla. Ista regula potest duobus modis itelligi. Primo q vnus impetravit beneficiū viuētis hoc expresse q viuēbat z madabat cōferri quādo vacasset zc. hoc colligit ibi: licet tunc viuētis zc. et iste intellectus non credo q possit practitari: qz tñ princeps quasi ex certa sciētia videretur tollere hanc cōstitutionē. ar. l. quidā consulebāt. ff. de regu. iur. Secōdo modo pōt itelligi q vnus impetravit bñficiū tanq vacās p obitu vnus z ille viuēbat z postea mortuus dicit non est: et iterū impetravit p obitu ipsius q puissio sua et gra debet occidit nichil valet. et ratio pōt esse ne detur materia captandi: id sio captam est capiēdi mortē alterius. c. f. z. ff. de cōces. pre. z. c. ff. z. i. ff. de mortem. e. ff. li. vi. et in regula pauli ponebat etia q inhabilitaret alterius. D. iij.

iste talis. sed qd erat dubius per quē deberet inhabitari: et etiā hoc est de iure saltē quo ad illud beneficiū vt in dictis iuribus probatur fuit hic obmissum: et etiā in regulis Sixti. Item ponderandū p̄tō verbi supplicauerit hic possit. Et quo sequit̄ qd si puillo esset facta a motu pp̄tio nō esset nulla nec haberet locū ista cōstitutio. ar. l. iii. in. i. respons. ff. qd quibz iuris. et per hanc regulā vidi dubitari in curia. Si vnus curialis credēs bñficiū alicuius fore referuatum misit curiōrē ad curiā ad impetrandū illud beneficiū viuētis: et cū t̄p̄e puissionis papalis nō fuisset mortuus. sed postea in mēse apostolico mortuus fuit. et etiā acceptauit illud vigore gratie expectatiue et fecit sibi p̄uideri p̄ sub-executorē suū qd illa puissio nichil valeat: qd ex quo ista regula nō distinguit. de qua puissione debeat scilicet nec nos distinguere debemus. l. ii. ff. de offi. p̄f. in. si. ergo et. Itē ista regula facit ad tollendū malicias curialū. qd cū scilicet aliquē esse antiquū in partibus fingunt ip̄m mortuū et impetrant. et sic in quolibet mēse impetrat̄ si est referuatum aliq̄s beneficiū eius quousq̄ moriat̄. et tunc vltima impetratio et puissio etiā si vere vacet non valet p̄ hanc regulam. Item hanc regulā vidi praticari in partibus hoc modo. et p̄s Salamānus: et archidiaconus etiā salamanensis cōtendit de p̄uentione collatiōis bñficiō. et v̄nerat infirmus in articulo mortis. et ep̄s cōt̄rebat vna hora coram suo notario et testibus vni. et sic etiā archidiaconus dē m̄si toties p̄uident vni qd p̄uenit archidiaconus ep̄m erat dubiū. nūq̄ illi cui fuit collatiō toties bñficiū viuētis esset inhabitabilis ad illud bñficiū: et videbat qd sic p̄ hanc regulā. si certe posset di. i. cōtrariū: qd quicqd̄ scribat notarius in iudicio et. si qd in hoc casu cessat ambitio illius cui confer̄t. sed quitur qd cessat tunc ista cōstitutio per iura vulgaria. et si dicat qd sufficit ita scriptū esse p. l. p̄p̄xit. ff. qui et a quib. ma. li. conse. dico qd illa lex caret spiritu. vt dicit Sal. in. l. si qd seruo. C. de furtis. ideo cessante rōne naturali considerata ex lege cessat ip̄sa lex si cesset ratio. l. cū ratio. ff. de bo. dā. maxime qd videt̄ ordinarius hoc fecisse. p̄ p̄seruatione iuris sui. et non reperio saltē quo ad effectū huius regule et similitū qd ordinarius non posset cōferre motu pp̄tio etiam hoc exp̄presso. vt dixi supra in. xv. regula. ideo esset consiliū qd ordinarius etiam exprimeret qd facit motu pp̄tio suo. Item per supradicta decidit vna q̄stio de qua p̄dicte fuit interrogatus sub disciplina. D. T. R. papa Sixtus suo motu pp̄tio cōtulit vni bñficiū vacans qd credebatur vacare et nō vacabat. v̄m̄ illud bñficiū cōtulit alteri impetranti t̄p̄e:

Nota p̄tō illo qd quoz eidie faciū registrari impetratio nes bñficiū in curia romana.

Questio.

ri debito: et forte credebatur papa non vacare: qd p̄mo illud cōtulerat t̄t̄io: tandē hoc cōp̄erto declarauit papa semp̄ sue int̄t̄ionis fuisse et esse qd ille t̄t̄io habere et in adanc cassari supplicatiōnē alterius et. Certe ego respōd̄ qd ille secūdus debet obtinere et nō primus qd hanc regulā et declaratio papa non extendit ad hunc casum. allegant in similitū glo. et dicitur in. c. vnico. de postu. pla. li. vj. et in. c. f. de cle. non rest. e. li. et ad p̄dicta facit optime qd dicit Sal. in rubrica qui successores tenent. col. x. in antepenultima et penultima qd homibus si recte intelligatur. si t̄n̄ papa velit ex plenitudine p̄t̄is illi sc̄do auferre bñficiū p̄r. ar. cle. f. vt lite pen. et. c. h. de p̄ben. li. vj. et facit glo. in. c. per principalem. ar. q. ii. tamen licet p̄p̄a. declarauerit p̄ primo ex certa sciētia non credo qd videat̄ facere ex plenitudine potestatis. licet glo. singularis in ca. ad hoc. de rescrip. vi. deat̄ facere cōtra: sed primū tene per ea que dicit Sal. in p̄claudis feudor. et non curio allegare iura vulgaria. l. qd papa non int̄d̄dit tollere ius questitū et. nec decisionē rote et glo. cle. si romanus. de p̄ben. qd motus pp̄t̄is nō tollit defectū intentionis et. qd nescio hoc dicere de intentione Sixti.

Papa ex potestatis plenitudine p̄r tollere ius alteri q̄ suum in beneficio.

Sequitur vicelima prima regula.

Item voluit qd petentes beneficia eccle. alijs v̄niri teneat̄ exprimere verū valorem sc̄. cō. ex. tā beneficiū v̄niedū q̄ illius cui v̄niri petitur: alioquin v̄nitiō nō valet. Et semper in v̄nitionibus concessio fiat ad partes vocatis quozū interest: et idē voluit obseruari in confirmatiōnibus factarum.

In ista regula dicitur qd si vnus petat v̄num beneficium alteri v̄niri qd tenetur exprimere verum valorem tam beneficiū v̄niedū q̄ beneficiū cui v̄nitur alias non valet v̄nitiō: et qd in v̄nitionibus semper cōmissio fiat ad partes vocatis quozum interest. et idem dicit̄ obseruandū in confirmatiōnibus v̄nitionum factarum et. et sic ista regula dicit̄ tria. vt videt̄. D. T. R. et ratio dubitandi circa primū dicitur videtur esse: qd de beneficio obtento nō tenet̄ impetrans facere mentionem saltem quo ad valorem: quia hoc nō reperitur iure cautū. vt dicit̄ glo. notabilis in cle. f. de p̄ben. in. h̄bo. vel alteri ante mediu. et hoc etiā dicit̄ recedipilato: decisionū cōclusiue. c. lxxxvij. que incipit Itē licet impetrans. Sed ratio decisionis fuit: quia ex quo petitur v̄niri v̄nū beneficiū: alteri debet fieri cum causa. l. qd illud obtentū sit modici valoris. sed si sit cōpetens beneficiū nō

Unio bñfi- debet sibi fieri unio alterius. quia uniones sunt odiose de
 cū debet se iure. vt dixi supra in regula de reuocatione vnionū. id de
 ri cū causa bet fieri expressio valoris vtriusq; ad hoc vt moueat pa
 cum ipsa pa: et forte ita de facili nō cōcessisset et. sufficiat. c. postula
 vnio sit odi sti. de rescrip. 2 q; ibi no. sic ius. et 3o. de imo. Et quo seq
 ofq;. tur q; de vtroq; debet solui media annata si valor ex
 dat. xxiii. libras secundū ordinationem camere. Et quia
 vnio fit tribus modis. vt dicitur glof. in. c. i. ne sede va. et in
 c. et p̄is qualitas. xvi. q. i. et vult etiam glo. in. cle. per lit
 teras. de pben. tñ quia ista regula est penalit: q; annullat
 vt ait glo. in. c. decet. de immu. eccle. li. vi. sequitur q; non
 debeat habere locū nisi quādo vnū beneficiū petitur vnū
 ri alteri: vt hic dicit. et non in alijs vnionib; nescio tamē
 an rota recipiat hoc. q; in vtraq; vnione est eades ratio:
 ergo et. l. illud. ff. ad. l. acqui. Item scdo dicit regula q; in
 vnionibus fiat cōmissio ad partes vocatis quorū inter est
 Et ratio dubitandi fuit q; de. h. de rebus ecclie p̄io respō
 lo vult q; si vnio fiat per ep̄iscopū z capitulū valet. etiam
 nō vocato rectore ecclesie q; vnitur nā quādo aliquid pos
 test fieri aliquo inuito tunc p̄t fieri eo ignorante. vt dicit
 Bal. in. l. ff. C. qui admi. ad bonoz. po. et in. l. ff. C. de iure.
 de. z est tex. in. l. qui p̄t. ff. de reg. iur. quē nō allegat Bal.
 ergo et. Sed nihilomin⁹ est bene statutū q; vocentur quo
 rū inter est in hoc casu ad hoc facit dec. rote. q. cxxxvi. que
 incipit Item q; in dimembratione z. cccxlv. q; incipit Item
 si Abb. maior. Item tertio dicit hic q; idē fiat in con
 firmationibus vnionū factarū z anteq; declarē quā intē
 dit ista tertia pars dico dubium meū fore an illa clausula
 referat tam ad primū q; ad secundū responsum vel tantū
 quo ad secundū. Et videt q; quo ad secundū tantū quia re
 latio debet fieri ad prima z non ad supiora. l. si idem citz
 codē. in. ff. de iurif. o. iur. z glo. allegat illū. l. ad hoc ppositū
 in. l. iij. §. Item aduersus puratore. ff. de negot. gest. ergo
 sequit q; cū hic dicit q; idē vult obseruari et. q; istud re
 latiuū idem positū in singulari referat tantū ad vocatio
 nem eorum quorū interest et. z non ad expressionem valo
 ris et. et obmitto hic inferere ad longū qñ clausula posita
 in fine debet referri ad totā dispositionē vel ne quia esset
 lōgus in sermone. z quia materia est subtilis sed obmissio
 intellecto istius regule quam credo fore q; extendatur ad
 vt riq; ista clausula. tñ de mero iure crederē q; etiā in con
 firmationibus vnionū debet exprimi ver⁹ valor vtriusq;
 bñfici alias nō valet stante primo responso huius regle
 etiā si ista clausula nō referat ad illud. z hoc p̄bo. nā in cō
 b̄mpeccationibus ex q;bus suo antiquū augmentat vel q;

Valor vtri
 usq; benefi
 cii vntendi
 ds exprimi
 in cōfirma
 tionib; vnio
 num.

Quas cōseruatur debet fieri mentio beneficiorum et debet
 fieri etiā in cōfirmationibus vt dicit glo. notabilis l verbo
 preferri quā ibi notat Dñicus in. c. si apostolice. de prebē.
 li. vi. Sed p̄ istam cōfirmationem supple defect⁹ solennit
 atis si in vnione facta fuit obmissus scz quo ad vocatiōē
 partis et quo ad alia substantia et. vt vult dec. cxxxvii.
 que incipit. Item q; papa cōfirmādo et. licet loquatur in
 dimembratione z q; forte fuit facta ex falsa causa vnio p̄t
 esa ideo censet nulla. vt vult Oldra. p̄l. l. x. cōdus b; sequē.
 q; incipit q; p vnionē factā per ep̄m z p cōfirmationē pape
 sit validū illud q; alit erat invalidū. c. i. de traslac. 3e q; p
 cōfirmationē pape nullus inferior potest illud reuocare. c.
 h. de cōfir. vii. vt dicit glo. in. c. ff. xi. di. in verbo auctoritate
 te. ergo sequit q; etiam de mero iure debet fieri mentio va
 loz in confirmationibus vnionū sicut in vnione et. p̄bati
 iure iuncta ista regula in primo respōo etiā postq; ista
 clausula non referatur ad primū responsum z pro z cōtra
 q; referatur vne faciat vtra iura vulgaria. c. ecclesia ve
 tra de elec. z q; ibi. no. Abbas credo tamē q; si clausula
 vocatis quorū inter est non ponat in bulla et fiat vnio q;
 valet ar. cle. si. de reb; ecclie. z q; annullatio p̄cedētia rel
 ponit nō extendatur ad secundū cū sit penalit vt dixi. z ista
 p̄ba referuntur ad breuitates. sed si ipsi non ponat nō vi
 ctatur bulla p iura vulgaria maxime q; tales bulle tran
 seunt p camera applicā. 3e dico q; si fieret vnio motu p
 prio z nō fieret expressio valorisq; valeret vnio. ar. c. si mo
 tu pprio. de preben. li. vi. iuncta hac regula ibi q; presentes
 et. faciat. l. i. C. de peti. bono. subla. li. x. z hec p nunc.

Unio facta
 motu pro
 prio valet
 etiam sine
 expressione
 valoris bñ
 ficioz vni
 tonum.

Sequitur Aligesima secūda Regula.

Item de mēdicantibus quia dallos
 ordines transierit pro tēpore voluit
 constitutiones se. Re. Warrini pa
 pe. v. predecessoris sui de super fa
 ctam etiam in libro cācellarie scri
 ptam firmiter obseruari.

Ista regula dicitur q; in mēdicantibus transeun
 tibus ad alios ordines seruetur cōstitutio Marti
 ni scripta in cācellaria z vult dicere ista regula q;
 quando papa dat licentiam trāsferendi ad minorem or
 dinem alicui mēdicatē q; non expeditur bulla in cancel
 laria nisi seruata forma dicte constitutionis que dicit q; qui
 cūq; religiosus transterit ad aliu ordinē minoz vel eque
 lem sua p̄p̄tia auctoritate q; sicut apostata sit ipso fa

eto episcopus et solet poni ista clausula. Vnum tamen tua
propria auctoritate habitum non dimiseris. et ad aliam ma-
nozem ordinem vel equalem tua ppria auctoritate huc
vix non transferis. et si papa dat licentiam transferendi
derogatur illi constitutioni expresse dicendo non obstat
sclis recordationis Martini pape predecessoris nri con-
stitutione. et sic practicat cancellaria. Et sciendum est qd
quando vnus est mature etatis: vult transire sine causa
ad minorem ordinem tunc non potest hoc facere absqz li-
centia pape. vt dicit glo. Dominici in. c. singula. §. prohibi-
bitus. de preb. li. vi. ibi domi. quando potest quis transi-
re ad aliam religionem strictiorem vel equalem aut minorem
cu licentia sine licentia superioris. et per glo. et doct. in. c. li-
cet. de regularibus. que non infero hic. quia non multum
faciunt ad propositum. Vnus tamen scio qd per cameram
apostolicam expediuntur multe bulle: vt non seruetur illa or-
dinatio Martini: maxime tempore fixi pontificis qui sus-
cit frater: et sciebat bene labores fratrum. ideo de facili se-
cum dispensabat etiam de ordine sancti Hieronymi: et de sa-
cto Francisco: qd sunt fratres sancti Johannis hierosolymis
tant vel sancti spiritus cu crucibus ante pectus. ita qd via-
dent clerici vel russiani ponis. cur tamen solus deum ha-
beat vltorem. ar. l. j. C. de rebus cre. ego tamen in istis de-
pendentibus a conscientia: maxime ex voto no essem scis
rus cum dispensatione papali. iuxta glo. singu. in. c. no est
de voto. et papa est excusatus: quia credidit confitentie im-
petratio vbi nulli fit preiudicium.

Papa fix
sus fuit de
ordine fra-
tru mendic-
antium.

Sequitur vicesima tertia regula.

Item declarauit idem dominus noster qd li-
bra Turon. paruois: et florenus auri de
camera p equali valore in concernentibus litte-
ras et cameram apostolicas computari et exti-
mari debeant.

Ista regula dicit qd quo ad cōcernētia litteras apo-
stolicas vel camerā apostolicā. qd est tantū dicere li-
brā Turonen. quāntū ducatus de camera: et ppter hāc regu-
lā pontif in supplicationib⁹ quādo impetratur beneficiū
cuius fructus. et. librarum turonen. paruois se. cō. exti-
et. c. nō aures ⁊ solidus nūmismā ⁊ ducat⁹ idem est glo. in
rub. de nūm. potest. li. x. et Insti. de pena teme. litig. §. fi.
l. quorrens. C. de suscep. li. x. de qua materia p canonistas
in. c. quanto. de iur. iur. et per legistas maxime Bar. in
l. paulus. ff. de solut. sed interrogauit in curia canonistas vn-
de habuit ortum libra turonenis paruois ⁊ vnus abbes

riator magnus dñs respondit michi ad ephesos et voluit
dicere qd in istis vocabulis recurrendū est ad catholicon p
quo facit glo. in rub. ff. solu. ma. que dicit qd dispensatio vo-
cabuloz est relinquēda pertinacibus/id est capitosis: sed
certe ego intelligo illā glo. verā quando non referuntur
quid significet vocabulū: qd tunc esset pertinacia insister. in
eius significatione/alias secus. nā omnis sciētia incipit a
cognitione vocabuloz vt ait Bal. in. l. liberi liberteqz. C.
de oper. li. in. ti. co. ideo oportet videre quid est libra turo.
paruois ppter surreptiones bullarū quo ad valorē. tamē
quia hic declaratur satis est quo ad nos. sed interrogauit
vnū gallicū quid est ista moneta. et dixit michi qd cū alias
fuisse: factum conciliū in ciuitate Turonēsi. Rex francie qd
habebat odio Italos procurauit qd iteret imperatio. secu-
dum illam libram turo. paruois: que libra valet vnum ducatum
⁊ qd non fieret p ducatos: et si tamē factū fuit. sed cre-
do qd sit somnū ⁊ satis est qd sumus certi quāntum valet li-
bra turo. paruois: quia valet vnum ducatum. sed vidi dubitari
quomodo intelligitur ducatus in imperationibus an ses-
cundū qd valet in partibus vel secundū qd constat in curia
cum cambio. ⁊ allegauit qd secundū qd valet in curia in cam-
bio. ⁊ allegauit nota. in dicto. c. qro. et in dicta. l. paulus. de
solut. que longū esset referre hic. sed sic practicat rota.

Vocabuloz
rum dispu-
tatio est p
tinacib⁹ re-
linquenda.

Ducat⁹ qd
mō estime-
t in impetra-
tionib⁹ bul-
larum. et.

Sequitur vicesima quarta regula.

Item prefatus domin⁹ noster papa
voluit: decreuit: ⁊ ordinauit: qd quēcū-
qz concessionum gratie ⁊ mandata es-
tiam motu proprio et cū derogatione
hulus cōstitutionis que ab eo p quibus
cūqz personis emanauerit de prouidendo eis de
quibusuis bñficijs vacaturis p promotionē quo-
rumcūqz ad ecclesiarū et monasterioū regimē
na si hmoi concessionēs et mandata diē promo-
tionis promouendorum ipsorum precesserit nec
non quecūqz collationes ⁊ prouisiones pro tem-
pore faciēde de premissis ac quibusuis alijs bñ-
ficijs ecclesiasticis secularibus ac regularibus qd
per promouēdos vel p assumēdos ad quascūqz
prelaturas inter illarū vacationū et huiusmodi
promotionum vel assumptioūz tēpora simplici-
ter vel causa permutatioūz vbiqz signari vel

alias dimitti cōtingerit / cū inde secutus / pro ipse
sint cassa & irrita nulliusq; roboris vel momenti.

Ista regula dicit q̄ mādāta de p̄nōidēdo sive p̄
uisiones quorūcūq; beneficiorū vacaturōrū per p̄
mōtione q̄uorūcūq; ad quācūq; s̄taturas etiā
si s̄nt motu p̄prio etiā cum derogatione hui⁹ cōstitutio-
nis. Itē p̄uisiones & collatōes b̄nficiorū illorū q̄ deberēt p̄
moueri q̄ vacāt p̄ resignatiōē simplicē illoz v̄t ex cā p̄mu-
tatiōis etiā sunt nulle &c. Et rō hui⁹ cōstitutōis q̄ ad p̄mā
partē fuit ista q̄a q̄i vnus debebat p̄moueri ad ep̄atū v̄t
ad regimē monasterij itē erat ip̄ortunat⁹ papa sup̄ b̄nfic-
iis illis vacaturis q̄ p̄pter importunitatē illa p̄cedebat
etiā indignis ideo cassat papa talia mādāta &c. Quoad
secundā partē fuit rō quia ille qui sciebat se p̄mouēdū fa-
ciebat resignatiōes secretas vel ex causa permutatiōis
p̄mutabat pinguis b̄nficia p̄ vno b̄nficio minimo q̄d p̄de-
beret iuxta doctrinā doc. in. c. c̄venerabilis. de exce. 2. c. cū
vniuersorū de re. p̄mu. & sic quādo papa volebat cōferre
nihil reperiebatur vel modicū in b̄nficijs suis id &c. Et p̄s
derādum mihi p̄uto id q̄d dicit id quia dā intelligi q̄ b̄ne-
ficia vacantia tam p̄ p̄mōtione ad eccliam cathedrale q̄
ad regimen monasterij vacant i curia. sed de iure non re-
p̄io hoc cautū s̄mo vidēo q̄ illi ad quos p̄inet collatio il-
lorū b̄nficiorū possunt ea conferre p̄ minus consecratiōis
&c. cum in cunctis. de elec. ¶ Item de iure cōmuni non re-
p̄io cautum q̄ si vn⁹ habet p̄simonia vel alia b̄nficia sim-
plicia & p̄mouet ad regimen monasterij q̄ ista b̄nficia va-
cāt ip̄o facto. sed bene rep̄io illa resuata p̄ extrana. ad re-
gimē. sed q̄ illa extrana. exp̄irant. cū b̄nficio ei⁹ p̄ditore
v̄t ex sine ei⁹ p̄ppet et dixi. §. in alia reg. Sequit⁹ q̄ si papa
moria q̄d has regulas fecit suo tpe duraturav̄t. §. in p̄he-
nio & fecit similes reseruatōes in illis contentas in c̄fus.
ad regimen q̄ tunc si anteq̄ eligeret alius pontifex vel an-
teq̄ faceret regulas reseruatōis vacaret ep̄atus & cano-
nici eligerent & archiep̄iscopus cōfirmaret. put p̄t face-
re v̄t dixi superius in sc̄ba regula q̄ tūc ille ad quē p̄tine-
ret collatio ip̄orū b̄nficiorū possēt p̄ferre de iure p̄. d. c. cum
in cunctis. Item q̄ ante electionē illius vel confirmatiōē
posset ille renūciare b̄nficia sua simpliciter vel ex causa
permutatiōis quia tūc non haberet locum ista regula p̄
probem̄is regulari. Et ista valet in simili pro concordat
Alemanie et pro pragmatica francie sed ad tollendū
hoc dubij papa dicit q̄i promouet aliquē ad ecclesiam q̄
reseruat beneficia ipsius & confert alijs vel mandat cōferre

Promonen-
di ad pla-
surā an pos-
sit sua b̄nfi-
cia p̄ferre.

Optima il-
latio.

De prag-
matica fra-
cie.

si et ista est reseruatō specialis que solet per cancellarias
exp̄diri v̄t dixi supra in alia regla. Itē ponderandū mihi
h̄i arbitror istud verbū q̄d ponitur h̄ic etiā motu p̄prio es-
cū derogatione h̄mōi cōstitutōis &c. Et quod videt q̄ pa-
pa imponit s̄b̄p̄si legē & q̄ etiā si appa rerer bulla cōcessa
motu p̄prio et cū derogatiōe istius cōstit⁹. q̄ nō deberem⁹
obedire. sed hoc est cōtra dispositiōē iuris cōis. q̄ p̄ qua-
cūq; p̄stēm papa daret alicui. vel quecūq; verba dī-
ceret in p̄uilegijs & cōstitiōis. nihilominus maiorē p̄stēm
retinet penes se ad totū illud cassandus. c. b̄ndū. 2. c. s̄uis
lo. §. de p̄ben. li. vi. Ergo sequit⁹ q̄ si papa diceret in bul-
la p̄uisionis q̄ motu p̄prio & ex certa sciētia hoc facit et
q̄ exp̄isse derogat h̄ic cōstit⁹. q̄ valeret ista derogatiō per
dic. c. 2. per. l. si quid in p̄cipio. ff. de le. i. et illud dicit Bal-
in p̄ludis feudorū. in. xii. co. 2. in. c. si. q̄ feudum dare pos-
sunt. col. x. qui dicit q̄ papa per s̄ba derogatoriā potest s̄
bi imponere legē. sed non successori. & allegat Jo. mona. in
c. §. de cōstit⁹. li. vi. est vna trassa. Sed mirādum est de rō
do doctore qui similia s̄ba dixerit p̄ predicta iura. ideo cre-
derem q̄ si papa veller derogare isti cōstiti. faciēdo ex-
pressam mentionē q̄ possēt. & sufficiant dicta docto. in. c. §.
de exc. p̄ela. li. vi. & in dicta. l. si quis. l. p̄n. de le. i. 2. p̄ Bal-
in. c. naturales. si de sen. fuerit. §. in. ii. §. co. & in. c. §. libe-
larius. de pa. cōstā. & in. l. §. C. de naturalibus. li. vbi bona
glo. 2. p̄ canonistas aliq̄s modernos in. c. nōnulli. de rescri-
ptis. verūm̄ esset q̄ in hoc debet expectari sc̄da iussio si vel-
let ordinari. ar. c. si q̄n. de rescri. §. si ordinari⁹ nollet. nō
tenet⁹ p̄ dicta. Et ita credo s̄tētiare rōrā. Itē arbitror q̄
ista clausula motus p̄p̄ri & cū derogatione &c. debet etiā
intelligi i sc̄bo responso huius cōstitutōis q̄ sub vno con-
scripto ponit tota ista dispositio. ergo p̄sonit debet stel-
ligi iuxta doctrinā Bar. in. l. talis scriptura. ff. de legatōis
§. 2. in. l. p̄toz. ait. §. eritq; d̄ra. ff. v̄bonorū raptorum. et in
istis nō debem⁹ separare caudā a capite alias esset absonus
intellectus. glo. est no. in. c. cōstuentinis. xi. di. §. allegat. c.
maiores de bap. & ibi notat⁹ doc. sed ois nōtati⁹ h̄ic possit
rescri. regit infra ibi sint cassa & irrita §. 2. c. p̄dicta. ¶ Itē
alias sui interrogat⁹ i curia si vn⁹ verūm̄ n̄tēkiebat se p̄-
mouendū & iterim renūciauerat aliq̄ b̄nficiū in fauorem
sui familiaris vel amici an valebat ista renūciatio: & dixi
me credere q̄ sic. etiā si postea in breui promoueretur. & a-
tio est quia iste nō facit in fraudē legis. ergo &c. nā aia le-
gis est ratio legis. l. cū ratio. ff. de bonis bap. et si dicatur
q̄ sufficit ita scriptū esse: & ita debet seruari. l. p̄p̄p̄xit. ff.
qui et a. qui. et. c. in memoria. xi. di. v̄t sepe dixi super illa

Papa an
possit sibi
ipsi legē im-
ponere.

Anima le-
gis dicitur
se ratio leg-
gis.

l. caret spiritu. ut dicit bal. in l. si quis seruo. C. de furtis. et sic credo fuisse ut intellexit hitatus in rota: maxime qz ex multis que not. in l. si seruus pluriu. ff. de le. l. et ex alia reslar. per bal. in. c. i. §. et quia vidimus qui seu. da. po. in. vi. co. potest colligi intentio statuentis etiam si no expiimat que obmisit causa breuitatis. hec sufficiant pro nunc.

Sequitur. xxv. regula.

Utem voluit: statuit/et ordinavit idē dñs noster qz iudices i romana curia deputati p tēpore etiā si sint romane ecclesie cardinales causarum palatij apostolici auctores: vel alij quicūqz nō iuxta formā supplicationū signatarum super quibuscūqz impetracionibus vel cōcessionib⁹ nisi si sint cōmissiones iusticiā cōtinētes per placet: vel per sancte romane ecclesie vicecancellarium iuxta facultatē super hoc sibi cōcessā signate: sed iuxta litterarū super eisdē impetracionibus ⁊ cōcessionibus confectarū tenores et formas iudicare debcāt qz si littere ipse minus bene p occupationē vel alias expedite repertāt ad illorū quo: si interest instantiā ad apostolicā cancellariā remitti poterūt per eius officiales quibus huiusmodi tenores ⁊ formas pstringere cōuenit ad formas debitas reducendo.

Ista regula dicit qz nullus iudex in curia etiam Cardinalis debet iudicare secundū tenore ⁊ supplicationis cōcernētis grām sed secundū tenore ⁊ signate expeditarū nisi sint cōmissiones per placet vel signate vicecancellariū sup iusticiā ec. ⁊ si littere nō bene sunt signate debent mitti ad vicecancellariū ec. ⁊ ha regula. R. p. habet in se equitatē licet videatur prima fronte cōtra ma nā omnis grā pape est pfecta de iure p solam signaturam ⁊ solo eius verbo est grā facta etiā sine expeditio: bullarū sufficiat ter. cū glo. in c. institutione. xxv. q. ff. et ter. cū glo. in cle. dudū. §. nos em̄ de sepul. obmitto doc. in phemio. vi. ⁊ Bal. in l. humanū. C. de legi. ⁊ Abb. in. c. in nra. de rescrip. ⁊ in. c. nosti. de elec. si hoc nō obstante facit p equitate huius regule qz multe falsitates cōmittuntur in supplicationibus que non possunt cōmitti in bullis. p̄maxime qz officia

*in litteris apostolicis
est expeditio
de iudicium*

*Per solā signaturā
bicit grā per
fecta*

les habet certas regulas ad expeditū litteras ut videbimus infra. ergo ec. Nā falsitates litteras apostolicas puniuntur grauius de iure. c. ad falsariū. de crim. fal. sed supplicatio nō est littera apostolica quia non est bullata. ar. c. licet. ⁊ c. qz grani. e. t. ergo ut euitetur falsitas apersa expunitur falsitas bullas ⁊ ut videat tenor bullarum expeditarū. ideo ⁊ c. ⁊ et ec ista regula pōt sumi cōclusio etiā de stilo et de iure qz quilibet grā pape nō dicitur pfecta nisi reducat in mūdum. hoc dicit aperte Bal. in. c. i. in. si. col. per quos fiat inuestitura. col. x. ⁊ allegat in ar. l. contractus. C. de fide instr. et hoc idē vult Oldra. cōsil. cxxvi. in. v. c. a quo habuit Bal. ⁊ incipit qz articuli dati et idē dicit Antho. credo cōsil. xij. et cū eis cōcordat ista regula et facit etiā qz dicit Jo. de milis in verbo gratia apostolica nō censetur qz nō allegat dictos doc. sed dicit bona verba quo ad practicā et dicit qz ante has confectas nō dicit qz habere canonicū titulū et allegat i. et. ro. cccc. xliij. sed forte est. cccc. xli. cū seq. qz incipit. qz h. ro. curia. post hoc tollo. aliqz dubia curioso. qz voluit scire pl⁹ qz nō oportet sapere iuxta. c. i. de renū. li. vij. dico qz licet ista regula loqzetur de iudicibus in romana curia. nō sequitur a cōtrario sentū qz extra curiā nō habeat locū ista regula quia a fortiori debet habere locū extra eā et que ponitur causa exēpli in curia non firmat regulā in curia tñ. l. i. §. qz vulgo. ff. de vi et vi. ar. c. i. in prin. iuncta glo. ne clerici vel monachi item pōdero hic verbū cardinales ⁊ c. ⁊ voluit dicere qz ista cōstitutio vel alia nō extenderetur ad cardinales nisi exprimerent ut hic. si dico qz multa exprimuntur ad causas velā ppter simplices. ideo nō firmat regulā. l. si. C. de in di. cta videt. col. ⁊ in. c. i. de noua for. fideli. col. x. sed an cardinales comprehendant in quacūqz dispositioe loquēte simpliciter vel vniuersaliter vel indiffinitē. plene dico in tractatu cardinaliū in. xvij. qz qz colligo hic cōtra curiosos qz supplicatio cōtinet in se cōmissiones ibi nisi sint cōmissiones ⁊ c. et sic supplicatio est genus: ⁊ cōmissio est species. proprio tamē sumpto vocabulo: supplicatio est que continet gratiā meram. ⁊ cōmissio que continet iusticiā. Ex hoc infero qz si papa committit signaturam supplicationum vni episcopo per placet: qz etiam videtur sibi committere signaturam cōmissionum per placet. ar. huius regule maxime in presentia principis qui tollerat ⁊ c. quod facit ad tollendum dubium curiosorum: an domus Alariensis qz habuit signaturā p placet a dño sigro cēferet hōre etiā cōmissioni. qz R. dñs Notariēns cardi. habuit signaturā cōmissionū cū referēdario: ⁊ dixi alio qz sic et non oportet

*Supplicatio
no est littera
apostolica.*

*Differētia
inter suppli
cationes ⁊
cōmissiones.*

Signatur
ra p placet

*Quo est signa
tunc per pla
cet*

Rescriptū
ad lites est
largissime
interpre-
tandum.

et infflere in hoc: quia ipse habuit bullam de hoc vt au-
dio. Item ponderandū est hoc verbi per placet hic positū
et sic erat in regulis Sixti sed non in regula Pauli. et quia
forte simplices curiales possunt dubitare qd est ista signa-
tura per placet breuiter dicit aliquid: qz supra in propheta
mīo teigi an sufficeret in curia prima cōmissio et nō requi-
reretur alia cōmissio pro auditoribus. sed qz ipsi possent vi-
dēte prime cōmissionis facere omnia que p̄tinerēt ad ne-
gociū principale expediendū iuxta. c. preserea cum infi-
nitis. de offi. deleg. Nā cui iurisdicō mōdata est ea quoqz
concessa esse videntur sine quibus iurisdicō explicari nō
pote. ff. de iurid. om. in. ergo videtur qz prima cōmis-
sio sufficeret pro auditoribus vt possint omnia facere sine
quibus zc. maxime quia rescriptū ad lites debet largissi-
me interpretari. vt notāter dicit Innoc. in. c. epi. de rebas
ec. et glo. est in. l. iij. ff. de offi. presi. qd est verū quo ad vim
comprehensiuā secus de extēsiua. vt dicit ibi Abb. et pro
eius dico facit glo. fina. quam etiam notat ibi Abb. in. c.
edoceri. de rescrip. que dicit qz rescripta debēt stricte intel-
ligi sed concordādo dico eam veras quo ad mentē extēsi-
uam. scēus quō ad comprehendētiā alias cōtraria esset dī-
cto Innoc. vbi supra. Itē qz iudex potest interpretari legem
obscuram in causa coram eo pendente vt vult Innoc. no-
santē in. c. cum speciali. de ap. cuius dīcti approbant doc.
etiam legisse maxime Bal. in vltibus seu. in. c. i. s. inter pa-
res. alias est. c. de p. se. de lege corrad. in. ff. co. ergo sequi-
tur qz sufficere deberet prima cōmissio et non essent necessa-
rie tot cōmissiones et tot tribulationes in curia. sed ad hoc
sciendū est qz an: iquo tēpore prout habuit a dño meo Car-
dinali z motensi sic fiebat et quando aliquod dubiū verte-
batur inter auditores tunc consulebāt vicecancellariū. et
quia ipse poterat de mero iure etiā declarare dubia iuris
vt dicam infra in potestate sui forte ipse consulebat suos
proceres: et dabat cōmissiones in quibus declarabatur dubi-
um. Sed qz dignitas pape non appreciābatur tñ sicut hodie.
nā vicecancellariū concurrēbat cū papa in potestate.
vt dicit Cardi. in ele. ff. de elec. Itē qz aliquā tam adu-
tes qz etiā vicecancellariū excedēbant metas suas fuit
vltimū qz pro cōmissionibus simplicibus recurreretur ad vi-
cecancelariū et ipse signat de mōdato dñi nri pape zc. qz
qz occurrit aliquid dubiū iuris tunc qz ad solū principem
spectat declarare illud: interpretari cuius est condere. fa-
ciat. c. inter alia. de sent. exco. recurritur ad papā pro de-
claratione: et tunc si est maximū dubiū qz desiderat equi-
tate ipsemet papa signat hoc modo placet: vel sic placet

reflectis expensis. vel placet. consilio. de assertis sed ante
quo tempore signabat papa sic fiat iustitia. c. f. de offi. del.
et facit qd dicit Bal. in. c. ff. de offi. leg. Sed hōdie papa rāsi
in supplicationibus gratiosis signat sic. f. fiat vt petat vel
fiat simpliciter: et si signat in cōmissionibus ipse dicit con-
cessum vt petitur idem facit vicecancellariū in signaturis
beneficiorū iuxta formā regule infra in sui potestate po-
sire. et idem facit legatus in supplicationibus gratiosis. f.
concessum vt petitur vel placet zc. Ego consului domino
Alexbone. vt signaret per placet vt esset differentia inter
ipsum et Alerientem et Vicecancellariū et sic fecit: et sic iste
cōmissiones aliquādo proponūt in consistorio publico qz
aduocatos consistoriales vt omnes videāt papam facere
iustitiam cum equitate: et quando papa est impeditus cō-
mittit istam signaturā alicui cardinali qz videat cōmissio-
nes cum referendariis et signet ad maiorem partem ipsorū
vel cōmittit alicui episcopo ad partē: et tunc iste dicit pla-
cet dño nostro pape cōsilio. zc. et ponas exemplum in hac
regula. Pone qz bulla non concordat cum supplicatione et
produciat bulla tunc quia de iure non reperitur cautio qz
de essentia gratie requiratur supplicatio ideo aduersarij
velit qz corrigeretur fm tenorē supplicationis: et tunc ha-
beret vnam cōmissionē: et quia vicecancellariū nō potest
eam signare tunc cōmissarius pape ad signandū p placet
dicit placet dño nostro pape cōsilio. qz non concordat bulla
cum supplicatione et tollitur ius questū zc. et ppter hanc
cōmissionē mittitur ad cancellariū et corrigi zc. Et predi-
ctis infero qz est male vlticāsi quādo signatur cōmissio per
placet qz signetur prout de iure: qz ad papā recurritur ad
deklarandū ius et qz ipse respōdeat prout de iure idem esse
dicere sicut ignotū ignotus: vt in simili dicit glo. in. l. f. c.
de naturalibus li. sed certe cessante fantasia multo melius
esset qz vna cōmissio sola fieret pro quacūqz causa cū inci-
dentibus zc. et qz auditores totum negociū expediret per
predicta. Sed tunc bene non possent viuere cursores et
notarii et copiste et eoz meretrices et etiā pcuratores ideo
etranseamus cum erroribus aliorū et nolo referre hic deci-
siones rote dicentes qz cōmissiones auditorū in curia sunt
strictissime in presentia principia. Et quādo intelliguntur
auditores ordinariū in cognoscēdo et delegati in pronūcia-
do. nam multi allegant et non intelligunt etiā maximi vi-
ri. Sed hoc non est dicendū hic forte alibi infra dicam: et bis
relatus in alijs tractatibus. tamen auditores multa pos-
sunt facere sine cōmissionibus per placet que non faciunt
ppter aliqua tascenda. vñū tamen non obmitto hīc quia

Si bulla dis-
cordat cum
supplicatio-
ne.

Nota.

Algesima quinta regula can.

quando papa vel eius commissarius signat per placet nō credo q̄ vicecancellarius possit restringere istam signaturā: si restringeret potius deberet auditores stare signature per placet. quia ex quo papa apposuit manū inferior non potest se introrūtere. sufficit. c. vi. nostrū. de ap. tamēn rota tenet contrariū z nescio quo iure: forte dicam infra in aliqua regula. Item ponderandū est hic verbum nisi sint cōmissiones iustitiam concernētes alias continentes per placet. vel per sancte Ro. ecclesie zc. Nā a fortiori debet intelligi de breuibz ac supplicationibz interclusis et quia casus nunc pendet dicitur hic aliquid z infra in regula. xxi. etiam tangam si papa prouidit vnde vna prebenda et cōmisse per breue suū supplicationibz interclusis q̄ poneret in possessione verificatis supplicationibz in partibus opponitur de ista regula dicendū puto q̄ ex quo constat de voluntate pape q̄ non habeat locū ista regula maxime per predicta verba a fortiori p̄ autē. multo magis. C. de ep̄is z cler. pro nunc nōh decido: quia pendet de facto. Item p̄ hanc regulā praecatur q̄ licet vnus cōsentiat in cancellaria in certa p̄ssione persolueda: tamē nichilominus non tenetur eā soluere nisi bullis expeditis z sibi intimatis zc. ibi s̄m tenores z formas zc. quia supplicatio nō facit fidem. Sed ego deū cauteis z iertū in facto meo q̄ ille qui cōsentit faciat instrumentum ad partem q̄ est contentus soluere pensionem etiam bullis non expeditis z renunciat huic regule: quoniā potest renunciare iuxta. l. si quis in conscribendo. C. de pac. z de ep̄is z cle. l. si quis. z tunc tenetur ipse: sed de successore credo q̄ non. nec cōmittitur aliqua simonia per ea que dixi superius in principio. Item pondero verbum hic ad illorum quorū interest instantiam zc. Nam ex hoc videtur q̄ iudex non debet mutare bullam male formatam ad cancellariam corrigendā nisi pars petat per hūc tex. maxime quia iudex in his que pertinent ad vtilitatem priuataam non potest regulariter supplere. sufficit. l. iiii. §. hoc autem iudicium. ff. de dam. infec. vbi per Barto. et glo. z doct. in. c. bone. lo. f. de postu. prela. et per Bar. z Bal. in. l. i. C. v. que desunt adno. sed q̄ in causa beneficiali iudex potest supplere ex officio suo. c. olim. de rescrip. et glo. in dicto. c. bone. sequitur q̄ iudex potest facere si vult: sed non astringeretur. ideo est bonum in arbitris habere iudicem fauorabilem. vbi dicit glo. in regula in iudicis. de regu. iuris. lib. vi. Et hec sufficiant p̄ nunc.

Papa ex q̄ semel manū appositū non potest inferior se introrūtere.

Cancellaria pensionem possit peti sub simplici signatura.

Bulla male formata an debeas ad partis requestas reformari.

Sequitur Alcesima sexta Regula.

Item attendens idem dominus noster q̄ super habendis de cancellaria apostolica regulis z constitutionibus inibi descriptis faciliter per illos qui in Romana curia idiguerit ad ipsam cancellariam recursus diligi potest: nec consilium foret q̄ super earundem regularum z constitutionum quas iuxta occurrentiū varietatē causarum z negotiorū aliquoties imitari cōuenit p̄ bādo tenore vel effectū testiū plerūq̄ tenacem desup memoriam non habentiū depositionibz stat deberet/ voluit statuit z ordinauit q̄ deinceps q̄libet ex auditoribus causarū palatii apostolici z alijs etiā si sancte Ro. ecclesie sint cardinales in ipsa curia pro tēpore depuratis auctoritate apostolica iudicibus etiā in causis actu pendētibz/ super huiusmodi tenore vel effectū p̄ bādo dūtaxat stet fidēq̄ adhibeat cedula siue scripture desuper a duobz de maiori parco q̄ bāda sit a tergo signate: z etiā duobus alijs l̄raz aplicaz abbreviatoribus in ipsa cācellaria auscultate: z dñi vicecancellarij seu dictam cancellariā regentis manu subscripte: vt est mores. Quicquid autem secus fieri contigerit nullius sit roboris vel momenti.

Ista regula disponit q̄ quilibet iudex in curia Romana stet cedule vel scripture duorum abbreviatorum de parco maiori super tenore cuiuscūq̄ regule et retro eam signantū q̄ danda sit illa regula z subscripta manu duorum abbreviatorum etiā de minori parco quod est auscultata et subscripta a vicecancellario vel a regente cancellariā alias quicquid contrariū factū fuerit sit nullum. hoc dicit et ratio decidēdi fuit hic expressa: quia aliquādo mutatur regula cancellarie pro varietate tēporū zc. c. non debet. de affi. z cōsang. ideo videt q̄ legitime sit q̄ hic decidit. Et rō dubitādū fuit: q̄ satis erat q̄ in p̄sentia p̄ncipis haberet illa regula inter alias regulas cācellarie. ideo nō deberet fieri fides de ea. q̄ ex quo reperitur alia regula p̄sumit eē de reglis. sicut q̄ dubitat an se decreta aliq̄ sit decretalis si repiat inter alias p̄sumit decretalis lis.

Decretalis repta in volume de decretalis p̄sumitur esse decretalis si repta inter alias p̄sumit decretalis lis.

Algeſima ſexta regula can.

Judicare non debet iudex niſi ſim bullam expedita.

Regula cęcellarie ſemel producta in vna cauſa facit fidem in alijs cauſis.

Qualiter regula cancellarie a poſtolicę poſſit fidei facere in partibus.

Sicut monialis preſumitur reperta inter alias moniales. vt dicit glo. notabilis in ſumma. xij. diſt. et ſic videbat de regulis. Sed ſciendũ q̄ quedam regule ponuntur ad iudicandum bullas et ille non ſunt dande in iure. q̄ iudex non debet iudicare niſi ſim bullam iam expedita. et alie regule ponuntur ad terrorẽ pro expurſandis pecunijs. videlicet q̄ infra ſex meſes expediãtur bulle alias q̄ non valent ſignatura. et ſimiles regule non ſunt dande. alie concernunt merum iudicium. vt ſupra regula proxima et regula infra proxima. et tales ſunt dande et de iſtis loquitur iſta regula et practicatur hodie ſic quãdo vnus indiget regula facta et ſupplicacione et dat vicecęcellario et legitur ſi eſt danda et tunc ponit p̄hemũ regularũ et vna alia regula prima et poſtea ponitur illa que petitur et deinde publicatio regularum etc. Et ideo ponitur p̄hemũ et alia regula. vt videatur an ſit de regulis. ex quo inter alias reperitur: vt dixi. Sed ſi eſt talis regula iam producta corã vno iudice et poſtea eſt registrata notarius illius producit eam in alia cauſa ſua ſi dederis ſibi duos carlinos et ſemp facit fidem quia iam ſemel eſt facta cęſi huic regule etc. Et q̄ hic dicitur q̄ iudex ſket cedule etc. in modũ de quo hic dicit an ſit de neceſſitate q̄d hic dicitur: quia videtur hoc relinquendum arbitrio iudicis. et certe dico q̄ ſi aliter fieret non valeret: vt hic dicitur. nam quãdo aliquod verbum q̄d non inducit neceſſitatẽ ponitur in materia dante regulã vel certam formã tunc importat neceſſitatẽ. vt dicit Bal. in l. galina. in. ii. col. ff. de liberj et poſt. et allegat glo. ibi. ex quo inferitur q̄ ſi ſtatũ dicat q̄ iudex poteſt inquirere de certis criminibus etc. q̄ tenetur inquirere et ſua auctoritate iudicabit per predicta. Item circa hanc regulã ſepe dubitant quõ poſſet vnũ habere regulas cęcellarie ad partes vt ibi faciãt fidem in iudicis. et certe a cõtrario ſenſu huius regule videtur q̄ nullus etiã in partibus poteſt iudicare ſim regulas cancellarie ex quo non ſunt ſignate oportet habere mandati pape ſpeciale circa hoc dirigendũ vicecęcellario q̄ ipſe videret eaſdem regulas dandas et traſmitteret ſub plumbo ad partes: quia iſta regula nõ dat poteſtatẽ illi de parco vel vicecęcellario niſi hic tñ ideo nõ eſſet magnũ tenere q̄ ſententia lata in partibus vigore regule cancellarie quãtumcuq̄ note eſſet nulla per predicta. iuncta iſta regula. et interrogavi aliquos abbates et monachos ductũ de hac queſtione et quia non habebant in ſuo repositoio vel formulario minutarũ neſcuerunt michi reſpondere ſed credo q̄d dixi. Uidi tamẽ regulã cancellarie dari

ſub plumbo videlicet illam in qua papa renouat litteras gracie vel iuſtitie ſui predeceſſoris que eſt. viij. l. abſq̄ commiſſione pape ſicut iſta regula loquitur in curia: et cõſtit. xxxv. carlinos ſed ſatis eſt tollerantia pape in hoc facit q̄d dicit Bar. in l. cum prolati. ff. de re iudi. referendo ibi Jo. and. in. c. q̄ tranſatione. de offi. le. ſed tunc eſſet dubiũ an illa faceret fidem in alijs cauſis: et credo q̄ ſic per p̄hemũ regularũ et p̄ea que ibi dixi. Verum cogitandũ tamẽ eſſet tamen hoc crederem verũ quãdo eſſet vna regula inuſitata que cõmuniter non haberetur etiam in partibus alias ſi cõmuniter ab alijs haberetur et teſtes maxime curiales dicunt q̄ viderunt eam practicari: et ſic ſim eam ſententiari credo q̄ in partibus valeret ſententia. ar. huius regule ibi faciliter p̄ eos qui in Ro. curia etc. et ibi in ipſa curia etc. et ad hoc faciunt notata in. c. paſtoralis. de fide iſtru. et in l. cum prolati. ff. de re iudi. per Bar. Et ſi dicatur in partibus q̄ non eſt data in curia ei qui dicit incumbit onus p̄ bandi. l. h. ff. de p̄ba. maxime cum reperitur inter alias p̄ predicta preſertim hoc tempore: q̄ ſunt impreſſe regule in preſentia principis in cuius preſentia non preſumitur aliquõ fraudulenter accõ. ar. l. oſm. C. de reſta. Et p̄dero iſta regulam q̄ etiã loquitur de alijs cõſtitutionibus extrauagãtibus. et ideo quo ad extrauagãtes crederẽ diſtinguendũ prout tertius et glo. et doctores dicunt in. c. paſtoralis. de fide iſtru. et Barto. in l. cum prolati. ff. de re iudi. et Bal. in l. leges ſacratiffime. C. de legibus. in l. omnes populi. p̄ Bar. ff. de iuſti. et iu. quod etiã ſi nõ ſit incorporata vel bullata: ſi tamen eſt notoria q̄ ſententia lata cõtra eam eſſet nulla: vt in extrauagã. execrabilis. ponit Abb. exemplum vt ſupra alias deberet papa cõſili de quo me remitto ad predicta loca: tamen in curia oporteret quod fieret in forma hic inſerta producta corã iudice etiã extrauagan. q̄ de facili poteſt haberi reſcurſus ad cancellariã: vt vult p̄hemium hic alias non valeret ſententia: vt hic dicitur et ſupra etiam dixi. Item ponderandũ eſt verbum hic regulis et cõſtitutionibus etc. Ex quo videtur arguendũ q̄ cũ papa mortuo: etiam regule ſue dicuntur mortue: vt in prohibetio regularum q̄ etiã ſi vnus indigeat tẽpore huius pontificis vna regula cancellarie de tẽpore Sixti vel Pauli q̄ non haberet locum q̄ hic dicitur: q̄ iam non eſt regula ex quo mortuus eſt papa vt dixi: tñ in hoc diſtinguendũ arbitror. q̄ ſi cauſa pendebat tẽpore Pauli que p̄t̄ decidi per vnã regulã Pauli. tunc quo ad illã cauſam illa regula ſemp videtur. ideo p̄t̄ allegari et produci ſine metu falſitatis. vt dicit Bal. in l. ff. de falſis. et Jo. de imol. hoc tenet iſtiſſime

Papa mortuo an regule ſue dicantur mortue.

In. c. l. de consti. et allegat. aut. vt. c. de ap. cognoscitur. col. viij. in pn. z. s. i. et sic debet et hodie fieri in curia p cancella-
 riam. sed ego vidi sup vna regula Calix. hic valde alterca-
 ri: z sine noua commissione pape p placet nunq̄ potuit habe-
 ri. et rō est. q̄ est mortua vt dixi. Sed certe male fit ex quo
 illa lex quo ad casus p̄teritos nō est mortua p̄ p̄dicta. Sed
 aliter dñs vltimū fuit. Whatio th. T. R. habuit vnā cōmis-
 sionē in fauorē scolasticū bogeti. circa hoc et bene: z sic ne-
 scio nunc quō fieret z hoc p̄ nunc et nō curo inferre hic qui
 dicant abbreviatores de parco maiori et de minori. ¶ Et
 sciendū q̄ parcus. ci. vel parci. ci. est tēperamētū. vñ dicit
 Salustius in cathelinario q̄ Romani in sacrificijs deorum
 erāt magnifici z dñi parci. id est tēperati. et sic debēt esse
 illi qui iudicāt bullas tēperati quo ad iudiciū vt non exces-
 sāt metas sup. z regulā zc. et sic infero q̄ male dicit̄ par-
 cus: id est auarus a vulgo. q̄ parcus d̄ tēperatus. z auar-
 us est qui tenet tenenda z non tenēda. vt dicit glo. in. c. ex
 parte. de p̄sue. que ponit diffinitionē auari et p̄digi z lar-
 gi melius q̄ viderim de iure canonico: sed nō ponit de par-
 co. dico hec sub correctione. D. T. R. vñ si non obmittit
 hic notare: q̄ tenor constitutionis siue regule p̄t̄ p̄bari p̄
 testes. et hoc clare dicit p̄hemisū huius regule. z licet 30.
 and. in mercurialibus in regula nemo p̄t̄. videt̄ dicere cō-
 trariū. in de iure hoc cōter tenetur et hoc sufficiat ad hoc
 deci. rote. c. l. iij. que incipit 3e q̄ cōstitutio siue status.

Unde dicitur parca.

Tenor regule cancelarie p̄t̄ p̄bari per testes.

Sequitur. xxvij. regula.

Utem idem dominus noster litū suc-
 cindere cupiens anfractus/et ne no-
 ui collitigantibus aduersarij dentur
 prouidere voluit: statuit/z ordinauit:
 q̄ quotiens deinceps aliquem super quouis be-
 neficio ecclesiastico collitigātem in iure/ vel ad
 ius si quod forsitā eius aduersario in dicto bene-
 ficio competierit subrogari cōcesserit dum modo
 p̄fatus collitigans in dicto beneficio intrusus
 non sit: nec super eo contra dictum aduersarium
 postq̄ illud per triennis pacifice possederit: lis
 tunc mota fuerit aliorum quorūlibet de premis-
 so iure/ siue si tunc vacet: vel tunc vacauerit im-
 petrationes infra mensem ante concessionē hu-
 iusmodi facte nullius sint roboris vel momenti

Ista regula fin qd omnes intelligunt dicit qd si lite
 pendente moriat collitigans vel alias vacet ius vel
 beneficiū per collitigantē q̄ infra mensem p̄d̄ sub-
 rogari collitigans. et si alius subroget q̄ non valet subro-
 gatio infra mēsem nisi collitigans qui petit subrogationē
 fuerit intrusus: vel mota sit lis cōtra possessorē postq̄ triē-
 nio pacifice possiderit. hoc dicit fin q̄ omnes curiales etiā
 doctissimi viri intelligunt. sed salua gratia omnium ista re-
 gula non dicit hoc. sed prout semp̄ intellexi sic licet ponam
 manū ad calamū intelligo q̄ si duo litigāt sup beneficio: z
 vnus ipsoꝝ cedit vel deccedit lite pendente. q̄ si vnus alius
 certius quomōcūq̄ perat se subrogari z sit prior in data. si
 tamen alius collitigās infra mēsem post impetrationem
 illius tertij petat se subrogari q̄ valet impetratio colliti-
 gātis z non alterius tertij. et hoc fundat clare ista regula
 in fine iuncto principio. Et pono exemplū. si duo litigabāt z
 alter mortuus est et tertius post annū petat se subrogari
 et fuit subrogatus qd si post impetrationē suam infra mē-
 sem a tpe impetrationis tertij collitigās subrogetur illa
 subrogatio valet z nō illius tertij qui est prior in data. z nō
 debet intelligi q̄ bz collitigās subrogari infra mēsem a tē-
 pore mortis collitigātis: q̄ hoc nō dicit regula: sed indist-
 cre loquit̄ ibi ante concessionē hmoi zc. Et quo verbo noto
 michi q̄ si collitigās moriat̄ vel cedat. et tertius subroget̄
 infra mensem a tpe cessionis vel decessus: ac postea infra
 mēsam non subroget̄ collitigans q̄ valet subrogatio illius
 tertij per hoc verbum ante concessionem zc. Et ratio huius
 regule fuit equa vt in principio dicitur. tamē hodie trahit̄
 tur ad iniquitatem: quia hodie multi mouent litem cōtra
 aliquos antiquos vel forte promouēdos in breui propter
 hanc regulā. qui tñ ius habent in principali sicut turcis.
 et tamen subrogantur hodie z habēt victorias per fas vel
 nefas. tamen papa non est in culpa et potest dicere ab-
 sit q̄ ea que propter bonū finem faciamus ab alijs in ma-
 lum finem trahantur: et nobis imputentur. c. de occiden-
 dis. xxiij q. v. tamen deberet prouidere q̄ ex coniecturis
 iudicaretur in similibus fraus: et non haberet locum re-
 gula ista sicut in vna causa que pendet nūc in rota de his-
 pania contra vnum doctissimum virum in iure dūmo. Et
 ad hoc vt tollantur aliqua dubia que quotidie oriuntur in
 curia super ista regula maxime apud curiosos p̄suppo-
 nendū est. q̄ de iure quādo mori vnus ex collitigantibus:
 tunc non potest fieri collatio vel p̄uisio illius b̄ficii alteri
 quousq̄ finita p̄ma lis: aliter non valet. c. l. z. si vt lite pen-
 dente. lib. v. c. de. s. si p̄o. eo. ii. Et quo sequit̄ q̄ cū in di-
 c. l. iij.

Collitigās subrogari petit i locū mortui in- fra mēsem a tempore impetratio- nis tertij p̄ fert̄ ipi ter- tio.

Decretum dit popſ. nam decretum irritans cōprehendat papā ſi po
irritans cō nitur in iure vel alias quo ad ordinariā poteſtate. calus
prehendit eſt. et ibi no. Domi. in. c. quodā. de prebē. li. vi. ergo ſequit̄
pap. ſi po collatio vel puſſio pape etiā tūc nō valerēt per dicunt
natur in iu c. ſi iuncto. ſ. ſi vero dicte cle. ſ. i. iuncto dicto. c. quoddam.
re. et ſic videretur q̄ ſubrogatio tertij nō valerēt quod fate
or eſſe verū. niſi fieret mentio de lite/ quia ſic videtur pa
pa facere ex certa ſciētia ſubrogationē. 2 ex plenitudine
poteſtatis valer talis collatio ſive puſſio pape facta men
tione de lite. et iſte eſt caſus in. d. cle. ſ. ſi. v. lite pēdente. 2
ideo ſubrogatio facta per papā facta mētionē litis valet.
et per nō obſt. tollitur illud ius cōmune. tamen p̄pter hoc
venit iſta regula dices. q̄ licet valeat ſubrogatio ne funde
tur nouus colligator m̄dat q̄ infra menſem poſt ſubro
gationē alterius preferatur colligās. 2 ſic intelligit̄ iſta
regula. Diceret̄ in aliquis. nūquid per ceſſum vel de ceſſis
colligās exiungitur lis. dico q̄ nō: quoniam ſupſtea po
teſt. proſequi litē ſi vult. vt in dictis. c. 2 in. d. cle. ſ. ſi vero.
ideo ſi aliqua impetraret de nouo dicit̄ impetrare lite pen
dente per predicta. ideo dicit̄ de ceſſo rote. cccv. que inci
pit. Item ſi lite pendere in curia q̄ non finitur lis: niſi per
ſententiā 2 non per m̄orem colligantis vel ceſſum. 2 ita
tenet ſi illis ignorantium in curia. ſed ſalua gratia tanto
rum dñorum credo q̄ neſciāt quid dicāt. quia hoc non ſum
datur iure: immo contrariū eſt de iure cōmuni. 2 de hoc al
lego tex. in dicta cle. ſ. in primo reſpō. vbi dicitur q̄ ſi litigā
tes in curia mouātur ambo q̄ ad ſedē apoſtolicam perti
net collatio. 2 in partibus ad ordinariū 2c. ergo ſequit̄ q̄
per mortē colliganti ſine ſententiā vacat beneficij. Item
finitur per tranſactionē. et per iuramentū: 2 per renuncia
tionē litis 2c. c. ſi de litis cont. li. vi. et. l. poſtq̄. liti. C. de pa.
Et ne facēs laudem alienā. quia eſſem ſimilis furi. vt dicit
Bal. in preiudis feudorū. allego Jo. de milis in. ſ. lis finit̄.
vbi notāter dicit hoc. tamē auditores vt trahāt aliquam
ad curiā Romanam propter pōpam. credo ex tacito iuſſu
maiorum tenēt illā deſiōnē pro euāgelio et tam in cauſa
mea propriis allegant in qua aduerſarius renſiciauerat
iuri liti 2 cauſe: et ſtetit per ſeptē annos et nichil michi fe
cit quādo vidit me abſentem proſecutus fuit per audiens
tiā contradictarij: et habuit ſententiā contra me et fecit
me exponere. ccc. ducatos. propter aliā deſiōnē iſdem
vigore cōmiſſionis feci eā reuocari. ſed tamen ſi predicta
recte intelligātur alio modo loquit̄ deſiō iam dicta: pu
ta quando apparet q̄ papa ſubrogat aliū tertij ad pro
ſecutionē prime litis in eodē ſtatu cauſe 2c. et non appa
ret q̄ ſuperſtes deſtitit a lite. Quia ſi aliter appareret:
tunc non diceretur lis pendere. vt vult dicta deſiō in
prim. 2 allegat glo. nota. in dicta cle. ſ. ſi vero. in verbo. p
ſequeret̄. que dicit q̄ ſi ſuperſtes non proſequit̄ litē non di
citur lis pēdere. 2 debet intelligi illa glo. quando apparet
ex contexturis q̄ nō vult proſequi. pura quia renunciauit
liti per dictā. l. poſtq̄. liti. vel per alias cōiecturas: q̄ ipſo
facto oſtēdimus volūtatē noſtrā ſine verbis. ſufficiat tex.
cum glo. in. c. nō ſolu. xi. q. iſſ. et in. c. que progenitores. xi.
q. i. 2 alia iura que allegat. 2 bene Jo. de milis in verſi. ſi
nitur in parte litis pendētis. 2 licet alias ridiculū eſſet q̄ ſi
quis nō proſequeretur litē quod propterea videretur re
nunciare liti maxime de iure canonico quo nō perit inſta
tia. c. venerabilia. de iudi. vt dicit Xdilis. 2 ſic loquit̄ etiam
dicta deſiō dices: q̄ ſi actor mortuo reo capit poſſeſſionē
ſua auctoritate videt̄ habere animū non p̄lequēdi. l. po
ſtea vadat variādo. 2 ſic predicta faciūt cōtraſtitū ignorā
tiſi qui dicit̄ indiſtincte q̄ ſententiā ſolā finit̄ lis in cu
ria: q̄ hoc eſt de ſtatutis rote. nā in aliquibus deci. dicit̄ q̄
ſtatuerunt 2 ordinauerunt dñi de rota. Et mirāduz eſt de
eis. nam auditores nec alijs in curia in p̄ſentia pape non
habent ius ſtatuedi: nec h̄bit ordinariā potēſta tē plenā. vt
ait glo. in. cle. auditor de reſcrip. 2 an ſubrogatus in iure
et ad ius videtur ſubrogat⁹ quo ad poſſeſſionem illa deci.
ccccii. hoc plene dicit. Sed veritas eſt q̄ ſi fiat mētio poſ
ſeſſionis ſic alias ſecus. vt dicit̄ deſiō. lx. que incipit. Item
ſubrogatus in litē. Et illud quod dixi q̄ impetratio facta
lite pendente non facta mentione de lite nō valet hoc ve
ri ſi quādo impetratio eſt facta de iure colliganti alicuius
ſecus ſi de iure alteri⁹ nō litigantis. hoc dixit̄ expreſſe Old.
con. cccix. quod incipit quidē hugo. qd poſui in titulo vt. li
te pendere. ſed q̄ hodie in impetrationibus factis i curia
in quibus ponuntur clauſule vel alio quouis mō ex ipſius
vel alteri⁹ cuiuſcumq̄ p̄ſona 2c. arbitror q̄ raro p̄deſſet
dicti cōſilium in curia ſed in partibus ſic quo ad ordina
rios. Item ad illud quod dixi ſupius q̄ non cenſetur lis ex
ſtincta p̄ non p̄ſecutionem litis 2c. ego dicebam 2 p̄ lapſum
triennij videt̄ quis nō habere aim litigādi. et allegat̄ re
gulam primam de triēnali poſſeſſorib⁹ antiquas lites pe
nitus extingendo 2c. tamen hoc non fuit receptum in ro
ta que tenet q̄ etiam per mille annos dicitur lis pende
re in curia ſi non ſententietur fateor tamen q̄ ſi renunciā
tio litis fieret coram auditore amplius ipſe ſe non poſſet
intromittere quia tunc etiāz rota teneret quod diceretur

Nota.

lis mota ſu
per benefi
cio non fini
tur p̄ mor
tē colligā
tis ſed per
ſententiā.

Voluntas
hōis oſten
ditur facta
ſine verbis

Auditores
rote ſi p̄t
ſtatuerē.

Per lapſus
triennij vi
detur quis
habere aim
litigādi

lis finita per ea que dicit Anto. in. c. cum pridē. de pac. et Abb. ibi. et dicitur lis pendere quo ad collationem ꝛc. per citationem tantū factam in curia ad dicendū contra commissionē. licet nō exprimatur ea que vult cle. ii. vt lite pendente. et sic practicatur in curia. ꝛ per appellationē extra iudicalem in partibus legitime secundū cle. causam. de electi. non dicitur lis pēdere quo ad istā regulā. licet quo ad deuolutionem sic. ita vult decisio rote. cccvi. q̄ incipit. ꝛ ꝛ ꝛ si reus et possessor. ideo est consiliū appellanti quod in curia facit causam cōmitti et decerni citationem per audiētiā contradictoriā et in prima citatione haberet locus ista regula per predictas alias non ꝛ sic practicat̄ in curia crederem tamen q̄ si actor faceret t̄m causam cōmitti cōtra reum possessorem vel appellasset eū extra iudicialiter secundū formā cle. causas. q̄ si moriatur ipse actor ante citationē quod haberet locum ista regula ar. eorum q̄ dicit decisio. lxxviii. que incipit. ꝛ ꝛ ꝛ quod cle. ii. vt lite pen. et facit glo. ibi ꝛ hoc q̄ ad surrogationē. Sed quo ad privilegia impetrata lite pendēte vel quo ad impetrationē gratie satis credo sufficere q̄ causa sit tantū cōmissa faciat glo. et ibi doc. l. c. cum cām de resti. ꝛ ꝛ ꝛ quia hic dicitur de lite super quā ecclesiastico bñficio ꝛc. ꝛ inferius dicit siue tūc vacet vel cū vacauerit ꝛc. Aliqui curiosi dicūt hanc regulam habere locū quādo sit impetratio in forma iuris per priuationē sed certe breuiter nō est verū. vnde si tu impetrao beneficiū tūc tantū homicide in forma iuris ille potest renūciare quācumq̄ illud beneficiū vel etiā si decedat nō habet locum ista regula. quia ista non est causa bñficialis. sufficiat ad hoc glo. nota. q̄ cōmuniter tenetur in. c. ii. in verbo finita vt lite pen. li. vi. scilicet tamen esset qm̄ impetratio fieret beneficiū alicuius quod vacat ipso iure ꝛ petitur renūciari in casu regle vt improbi ꝛ hoc vult sentire glo. predicta in dicto. c. i. in fi. et ita tenet rota ꝛ ita practicat̄ nūc in vna p̄bēda hispalensi per mutata lite pendēte. ꝛ ꝛ ꝛ pondero istam regulā in quantum loquitur generaliter de quolibet litigāte: quia si familiaris cardinalis vel pape litigans motiretur non requireretur consensus cardinalis. ꝛ haberet locū ista regula et non infra posita ꝛ ꝛ ꝛ ita practicatur: quia illa non tollit privilegii huius regule vltime: quia hic dicuntur duo vocabula. s. anfract⁹ et intrusus. de anfractu dico q̄ vult dicere labor vel tribus latio: quia anfractus est quasi vndiq̄ frangens ꝛ est via aspera: plena diuerticulis et fractionibus ꝛ rufinis. vt dicit glo. in. cle. budum. i. responso. de sepul. ꝛ ex illo textu cum glo. ꝛ ex ista regula etiam apparet q̄ vtile est recedere

Homicida
pōt suo bñ-
ficio renū-
ciare nō ob-
stante impe-
tratione ali-
cuius.

Anfract⁹
quid pprie
dicatur.

re a lite. facit. l. minoribus. ff. de mino. ꝛ quis dicatur intrusus nota in. c. cum qui. de preben. li. vi. per hoc. maxime ꝛ Domi. ꝛ dicam infra in regula de triennali. ꝛ ꝛ ꝛ per hoc verbum siue cū vacauerit ꝛc. pōt dici q̄ regla. xlviii. nō h̄s locū in colligantibus videlicet q̄ si ego litigo cū p̄mouendo ad episcopatu q̄ possunt petere subrogationem. etiam anteq̄ promoueat̄ ꝛ hoc verbum. ꝛ ꝛ ꝛ addo q̄ hodie temporibus nostris papa derogat in fauorem suorum vel cardinalium huic regule ꝛ dat subrogationem tertio etiā anteq̄ moriatur colligans cū derogatione huius regule itaq̄ etiam si colligans subrogetur infra mensem vel prima surrogatio. sed ne videatur sibi tolli ius questū vel querēdum per hanc regulā tūc colligans non surrogatur sed p̄lequit̄ in p̄mum q̄ haberet est cautela referendarioꝝ vel habētū signaturam ꝛ placet vel per cōcessum: alias esset dubium an tolleretur sibi ius questum per hanc regulam et non valeret vt dicit illa regula supra et hoc potest papa facere quia licet fecerit istam regulā maiorē potestatem habet penes se. c. du. de p̄ben. li. vi. ꝛ ꝛ ꝛ hodie est vna cautela quādo quis impetrauit beneficiū alterius per priuationem in forma iuris: q̄ licet iure possit renūciare vel forsā permutare vt dixi. tamē datur vna surrogatio anteq̄ vacet q̄ nullus alius possit surrogari in iure illius vacaturo per mortem: vel per re signationem nisi ille qui impetrauit. ꝛ sic dixit michivius clientulus meus qui habebat signatā et expeditam forsā bullā. ꝛ potest fieri per predicta sed male. ꝛ ꝛ ꝛ pondero hic verbum: impetrationes ꝛc. Ex quo sequitur q̄ nō cessatur hic promissio siue surrogatio facta motu proprio. q̄ prohibitus impetrare non prohibetur obinere motu proprio. l. i. c. de peti. bo. sub. li. x. et ratio est: quia quod obinetur per impetrationē presumitur obtentum per importunitatem. sed quod obinetur motu proprio presumitur obsequi. vt dicit Bal. in. l. quod fauore. C. de le. maxime q̄ non tollitur hic ius questum parti. sed querendū. ideo ꝛc. ꝛ ꝛ ꝛ ista lex indistincte loquitur debet intelligi etiā in distincte. l. ii. ff. de offi. pre. ideo debet intelligi non solū in papa sed etiam in ordinario ꝛ in legato qui possunt etiā prouidere de iure quod cōpetebat alicui mortuo. ꝛ si dicat q̄ hic videtur papa exprimere de cōcessione facta per eū tantū vt ibi concesserit ꝛc. non obstat: quia dico q̄ si papa imponit sibi ipsi legem in hoc. Ergo a fortiori alii non possunt hoc facere. Argu. autem. multis magis. C. de episcopis et clericis. et in clemen. f. in p̄nci. de reliq̄. ꝛ ꝛ ꝛ ꝛ ꝛ ꝛ ꝛ super eo. de v̄sur. et que ponuntur causa exēpli nō restringūt regulā. l. i. §. q̄ vulgo. ff. de vi ꝛ vi. ar. maxime cū ea

Cautella
vt quis non
possit dispo-
nere de bñ-
ficio quoue-
nit iure pri-
uandus.

dem sit ratio in vtroque. ergo idem ius. c. ratio. de preb. in ar. et de. i. de elec. l. illud. ff. ad. l. acqui. licet dominus de ror. ta in casu regule sequeris pronunciauerit contrarium. et ibi dicit. et sic e predictis potest dare cautela contra ista regula m q supplicatio sonet motu proprio hoc expresse per c. si motu proprio. de preb. li. vi. et sic no oportet q deroget huic regule vt dixi. sed certe papa deberet declarare q ista regula haberet locu etia si alius tertius impetrasset motu proprio. et q haberet locu etia in legatis et ordinariis propter vnum consilii pontani. et etiam petri de ancha. aliter tamen dhs visum est.

Sequitur. xxviii. regula.

Papa voluit et ordinavit q oēs gratie quas de quibusuis ecclesiasticis beneficiis cū cura vel sine cura fecerit laicis vel regularibus per obitum quaricunq; personarū vacāt. in anteā fecerit nullus roboris vel momenti sint: nisi post obitum et ante datā gratiā huiusmodi tantū tēpus effluxerit: q interm vacaciones ipse de locis in quibus persone predictę deceßerit ad eiusdem domini nostri noticiam verissimiliter potuerunt peruenisse.

Ista regula dicit q cassantur promissiones pape de beneficiis vacantibus per obitum alicuius: nisi tantū tēpus effluxerit a tēpore obitus illius qui tenebat vsq; ad tēpus promissionis ipsius. infra quod verissimiliter poterat peruenisse ad noticiā domini nostri. hoc dicit et ista regula venit ad tollendū ambitiones et ad tollendū fraudes que solebāt fieri. Nā si vnus in partib; istremabatur et forte dicebatur q non poterat euadere. tunc volens beneficium illius habere mittebat cursorē ad papam. et interim moriebatur ille. tamē a tēpore mortis ipsius vsq; ad tēpus date prouisionis pape non erat tantū tempus lapsū infra quod poterat verissimiliter peruenisse ad noticiā dñi nostri. ideo cassat papa tales prouisiones. Et vidi dubitari in curia an ista regula haberet locū in legato. pone q cursor venit ad legatū et legatus prouidit in casu quo potest provide. tamē nō fuit lapsū tñ tempus. sicut dicit ista regula. et certe ego a principio dixi q non haberet locū ista regula que loquitur in papa. ibi is

Regula de verissimili noticia an habeat locum in legato.

antea fecerit. et ibi eiusdē dñi nostri etc. et super hoc arbis eror me vidisse vnū consiliū Ludouici romani. et aliud petri de ancharano. et cōcludit si recte memini. q regule cancellarie loquētes de papa non habēt locū in legato. quia sunt exorbitantes a iure cōi. et per iura vulgaria. et sic sentētiavit roca in vna causa in qua hoc dicebam. et dñs Corotonatus aduocatus consistorialis idem dicit. nā satis est q principis finis sunt abilia. licet mediū sit inuile quod presumitur bonū. factat glo. in. c. volum. xi. q. iiii. c. u. simili. Sed certe non esset magnū tenere q etiam ista regula haberet locū in legato et in ordinario etiā quia licet sit exorbitans a iure cōmuni: tamen non est ius expresse q dicat contrariū huius regule: et quis tollendū peccatum et fraudes cauillationes et ambitiones. et ad tollendū peccatum et sic vt in fauorem anime potest de iure etiā ratione equitatis extendi ad legatū et ad ordinariū. et ad hoc sufficit dictū 3o. and. et modernorū in. c. ex tenore. qui si sint legit. vbi dicit q constitutio etiam penalis si emanat in fauorem anime debet extendi ad casus similes. de qua materia extētionis remitto ad ea que dico plene in. xvi. q. iii. tractatu Cardinaliū: et sic iudicāre etiam in foro conscientie licet ista constitutio sit penalis quia annullat collationes. facit glo. in. c. decet. de immu. eccle. lib. vi. Item etiam si sit exorbitans vt dixi: tamen ex eadē ratione ego sic iudicarem de quo aliquid dixi. s. regula proxima. et concordat ista regula cū iure cōmuni vt nō deur occasio captandi mortē alterius. c. si. et. iii. de concef. preben. li. vi. Et cōtra hanc regulā facit curiales qui habēt curiose ad partibus cautelam q primo obtinent signaturā vacantis. et deinde quolibet die habent aliam signaturā vacantis. et veniat tale tēpus infra q potuit verissimiliter venisse ad noticiam pape: et cum sunt certi expediunt bullas de illa base in qua verissimiliter etc. sed contra istos facit: quia sunt inhables ad tale beneficium in quo possit sum viuete possessore de iure cōmuni. c. i. de concef. preben. et maxime tēpore pauli q per regulā cancellarie habilitatur. vt dixit supra regula. xx. sed ad hoc allegare posset ille cuius supplecationē etc. potest ipse replicare q supp. non facit fidē quo ad hoc. vt vult regula. s. xxv. Vidi tamen in curia fieri vnam cautelam q cum venit cursor de partibus: ille qui venit impetratunc et nodum erat mortuus sū tempus requisitum in hac regula tunc inde ad tres dies impetratur vnus alius qui sciebat hoc et impetrat infra tempus requisitum in hac regula et obtinuit contra primum et me:

Regula de verissimili noticia an habeat locum in ordinario.

Constitutio penalis in fauore anime debet extendi.

Appellatio
ne mortis
naturalis
nō venit ci
uilib.

Qualiter
stelligatur
istud verbū
verissimili
ter.

vito ideo confuso q̄ habens cursozem etiā si impetrat ⁊ ha
beat signaturā tamē maneat per octo dies. ¶ Item quia
ista regula loquitur de obitu nūquid habeat locū in alia
vacatiōe. pone q̄ erat in partibus fama q̄ vnus cuius be
neficia erāt referuata volebat intrare religionē et ante
ingressum volebat renūciare in manibus pape et venit
cursoz ad curiā non ex parte sua sed alterius vel etiam ex
parte ipsius ⁊ papa cōtulit beneficiū illius. sed nō dō lap
sum erat tantum tempus sicut dicit ista regula. an valeat
collatio. et certe credere q̄ sic maxime quia cū sit penalis
et exorbitans cessat ratio captiōe mortis alterius. appella
tione etiā mortis naturalis nō comprehenditur ciuilib. q̄
nūquā mors ciuilib. comparatur naturali nisi in casibus a
iure expressis: vt ait glo. vnica in decre. in. c. placuit. col.
xvi. et alia vnica in sexto decreta. in. c. susceptū. de refer.
li. vi. de quo aliquid per Bal. in. l. ff. C. b̄ ep̄is et de. et p̄ Si
cu. in. c. cū sit. de conuersi. cōm. et quia ista regula dicit de
verissimili ⁊c. dubitari videt in curia quomodo debet intel
ligi istud verissimiliter. ⁊ vidi de facto q̄ de valētia Arago
nie venit vnus cursoz in. x. diebus cū vacatū. et dubitatur
an haberet locū ista regula. et esse fuit probatū q̄ per ma
re vnus cursoz venerat alias de valētia in sex diebus. ⁊ cō
muniter pbatur q̄ cursozes nō poterāt venire nisi in. xv.
diebus vel ad plus in. xli. nescio quid fuerit determinatus
sed in hoc verissimiliter ego exponere verissimiliter. p̄ cre
dibili. ar. l. i. ff. in secūdo et. ibi. respo. ff. si pars here. per. ⁊ sic
tenerē mediā viā sicut ibi tenet iuriscōsultus et nō teneres
illud q̄ raro accidit per illam. l. et per. l. nam ad ea. ff. de
legi. vnde ibi dicitur q̄ vna mulier pepererat. iij. et alia. v.
et alia egyptiaca. vii. ⁊ vna alexandrina fuit reportata vt
adriano ostenderet q̄ pepererat quattuor vno tēpore. ⁊ in
de ad. xl. dies peperit vnum aliu tamen ibi iuriscōsultus
tenet in. s. ff. mediā viā. l. q̄ non attendit id quod raro sit
sed dicit de tribus tantū ⁊c. ⁊ sic videre in casu nro q̄ non
stemus pbationi de. vi. diebus nec. xli. sed mediā ptem te
nere debemus. scilicet. de. x. diebus et sic videtur hoc con
sonum iuri quantum ad hoc verissimile est videndū q̄ dicit
cat. Din. in. c. inspicimus. de reg. iur. li. vi. et est bonis tex.
cū glo. in. c. cupientes. s. q̄ si p. xx. de elec. li. vi. ⁊ hec pro nūc
dico verissimiliter istud relinqui arbitrio auditorum ex
quo verba diriguntur ad eos vel in arbitrio cuiuscunq̄
iudicis iudicantis casus est in simili in. c. cupientes in. s. q̄
si per. xx. de elec. lib. vi. facit. l. ff. q̄ metus et capitulo
quia verissimili. de presumpti.

¶ Sequitur xxx. regula.

Item q̄ omnes et singule causarū cō
missiones quas in antea fieri conti
gerit obtentu vel occasione concessi
onum. dūtaxat apostolicarum de be
neficijs ecclesiasticis gratiarum su
per quibus apostolice littere confecte non fue
rint: ac processus desuper habendi nullius sit ro
boris vel momenti.

Ista regula cassat commissiones fēdas super bene
ficijs concessis per gratiam apostolicam: de quibus
non sunt littere apostolice cōfecte: et processus desuper ha
bendos. in hoc est cōtra ius cōmune. quia vt superius sepe
dixi per solā signaturā acquiritur ius plenum sine expe
ditōe bullarū de iure sufficiat ter. cum glo. in. c. institutio
nis xxv. q. i. et alia iura allegaui. s. regula. xxv. tamē ista
regula disponit contrariū. tū propter quandā equitatem
quille qui habebat signaturā tantū molestabat possessore
et postea forte faciebat aliquē falsitatem in expediendo
⁊c. tūm etiā q̄ index ignorabat fundamentum sue iurisdī
ctionis ⁊c. ar. eoz: que dicit Bar. in. l. m̄tū interest. ff. de
cōdi. ⁊ demon. ⁊ Inno. in. c. prudentiā. de off. de. licet. Bar.
allegat eum in. c. cum contingat. e. t. tum etiam ad exbur
sandū pecunias ⁊c. et ideo ista regula practicatur etiam
hodie in expectatiuis. nā executor datus in expectatiua
non pōt fulminare p̄cessum nisi visa bulla alias non va
let. Et ideo hodie tenetur vna cautella quia cum bulla da
tur expedita postq̄ est in plumbo vt dixi superius in. x. re
gula ⁊ ad hoc facit. c. licet. de cri. fal. habens expectatiua
potest ire ad plumbum cum suo executor et ille executor
cū videt ibi bullā ⁊ se iudicem ibi datus potest fulminare p̄
cessum. pur alias ego feci tanq̄ executor vnus pauperis
⁊c. Sed vt non detur obiectum de ista regula est practica
p̄curator q̄ in iudicio producant sumptū bulle et non ip
sam bullā vt nō videatur illud quod est scriptū retro. s. ex
pedita tali die. Item pōderādus est verbum de beneficijs po
stū hic. ex quo videt non idem esse in alijs pono q̄ papa
cōcessit alicui iurisdictionē vel possessionē tēporalē vel p̄
petuā in aliquo castro vel ciuitate et iste anteq̄ expedit
bullas facit causam cōmisti p̄ra intrusum an valeat ista
cōmissio. et certe dicendū est q̄ sic quia ista regula est exor
bitans ergo debet restringi ad terminos in quibus loquit. c.
q̄s iure cōi exorbitat. de reg. iur. li. vi. s. c. odia. ⁊. c. i. p̄cia

Signaturā
tantum ha
bens nō po
test mole
stare posses
sor benefi
cū.

Nota.

eo. et sic alias respondi in carta: nescio quid fuerit iudicatum. sed hoc credo verum dummodo bulla postea producta in iure. Item vidi dubitari et est casus meus nunc in rota: pono quod papa prouidit michi de beneficio et mandas per breue suum supplicatione signata interclusa quod iudex in partibus ponat me in possessione vel assignet michi beneficium an habeat locum tunc regula ista. et certe dicendum est quod non: quia appellatione commissionis non venit breue pape per quod etiam videtur idem et ex supplicationibus interclusis quod papa ex certa scientia vult hoc fieri. ar. l. qui dem consuebant. ff. de re iudi. et Item vidi dubitari: quia appellatione commissionis simplicis non venit commissio in qua continetur supplicatio. nam species cui additur aliquid de genere alterius speciei mutat nomen casus in. c. statutum. de elec. lib. vi. iuncto. c. licet canon. de elec. eo. l. facit quod dicit Abb. in. c. bone. lo. j. de postu. prela. qui allegat dictum. c. et facit. l. qui venens. ff. de hbo. sig. Item quia appellatio simplicis non continetur compositis quando materia est odiosa: casus est in. c. dilectio. de consang. et aff. licet glo. cum ter. Justi. de act. s. j. videtur dicere contrarium in. l. ff. de hbo. obliga. vbi doct. plene. sed ibi dixi legendo hic Rome ultra Bar. Bal. Ang. Jo. de imo. et Ludo. pont. quos vidi ibidem quod quando omnia simplicia comprehensa sub genere numerantur particulariter in aliqua dispositione tunc appellatione simplicis comprehendatur etiam compositum ex illis simplicibus et sic procedunt dicta iura et pone exemplum. s. in. xv. regula et ibi dixi aliquid de hoc. sed quando non enumerantur omnes species sub genere ut in hac regula vbi non numeratur nisi tantum una species. scilicet commissio nis sequitur quod non comprehenditur commissio composita. scilicet supplicatio interclusa: et sic procedat dictum. c. statuti. de elec. lib. vi. et c. dilectio. de consang. et aff. Item quod commissio ista intelligitur secundum vltimum loquendi qui in istis debet attendi. l. cum de lanionis. s. assnam. ff. de fun. instruc. c. assus. de hbo. sig. sed appellatione commissionis non intelligitur nisi commissio simplex que fit in curia: ergo de breui non debet intelligi. in hoc tamen arbitror quod si etiam commissio fieret ad partes prescripti contra hanc regulam quod non valeret: quia in hoc attenditur verum tempus date. c. sup. eo. de ap. sed in commissione attendit tempus presentationis. c. i. de rescrip. et c. vt debitus. de ap. sed in breui in quo supplicatio est interclusa. secus esset dicendum per predicta in dubio: tamen expredire nolo bullas in causa mea: quia nolo ponere ius meum in iudicio aliorum quotiens mentes non sint equales etiam in istis etiam maxime mecum. Item pondero hic verbum processum

An appellatio commissio continetur in quo continetur supplicatio.

Commissio verbum comprehendit commissio nem simplicem tantum.

desuper habendi et c. quia in regula Pauli erat habitus habendi et c. sed melius est hic: quia in principio dicitur quis in antea et c. et etiam in regula Pauli dicitur illud verbum et credo hic ea que dixi in aliqua parte in regula superius dicta scilicet. et v.

Sequitur Tricesima Regula.

Item voluit quod impetrans beneficium vacans per obitum familiaris alicuius Cardinalis/renescit exprimere nomen/et titulum ipsius Cardinalis/et si ille in curia fuerit/ eius ad id accedat assensus alias desuper gratia sit nulla: et ideo seruare voluit etiam si dicti familiares ipsorum Cardinalium familiares esse desierint/ seu ad aliorum Cardinalium familiaritate similem transierint/ quo ad beneficia que durante familiaritate prior obtinuerunt: et in quibus ipsa prior familiaritate durante ius eis competere/ ita quod illa Cardinales quorum prius familiares fuerunt/ suum habebunt adhibere consensum.

Reservatio familiaris cardinalis.

Ista regula dicit quod impetrans beneficium vacans per obitum familiaris alicuius Cardinalis quod debet ex ordine nomen et titulum cardinalis. et si cardinalis in curia sit. debet habere consentum illius cardinalis: alioquin gratia sit nulla: et idem vult seruari etiam si desierit esse familiaris ipsius cardinalis vel transierit ad familiaritatem alterius cardinalis in beneficiis que habebat tempore prioris familiaritatis quod ille debet consentire: et non secus. hoc dicit ista regula et venit ad complacendum cardinalibus ut possint ipsi quod habent onera in sustinendo familia et laborando pro eis quod habere etiam commodum vt debeant consentire in promotionibus quas fecerit papa de beneficiis vacantibus per obitum familiaris Cardinalium. Et quia ista regula loquitur indistincte de beneficiis vacantibus per obitum familiarium Cardinalium indistincte debent intelligi. l. de scio. ff. de publi. iuncta. l. s. e. et in p. ideo sequitur quod etiam si familiaris morietur in curia oportet seruari hanc regulam licet illa beneficia regulariter sint generaliter pape reservata ea reservatione que continetur in corpore iuris in. c. ii. de pben. li. vi. et si papa imponit sibi legem in hoc. et sic practica est in curia ideo non debet mutari. minime. ff. de legibus. et Item ponderandum est hic verbum obitum

Ista regu-
la nō habet
locum nisi i
vacandē p
mortem.

familiaris etc. Ex quo sequitur q̄ ista regula non habet lo-
cum in alia vacatione: quia motus civilis in hoc casu non
equiparatur naturali cum hoc non sit expressum in iure.
Sufficit glo. in c. susceptum. de rescrip. lib. vi. ergo etc. Et
ratio est: q̄ beneficia familiaris cardinalis sunt reserva-
ta per regulā tertiam supra. et ideo si familiaris cardinalis
vult renunciare sive in curia sive extra curiam oportet q̄
collatio fiat per papā. Et propterea papa in hoc nō vult
derogare sive dictioni libere quā habet de conferēdo sine
consensu cardinalis etc. Ex quo sequitur q̄ si familiaris facit
aliquid delictū in partibus propter quōd est privatus ipso fa-
cto: puta simonia publicā sive heresim etc. tunc si vnus im-
petret beneficium illius non debet obseruare hanc regulā
per hoc verbū hic positū per obitū etc. Idem si ep̄s in par-
tibus priuet eum b̄ficiis suis propter aliquā causam quod
potest facere: licet non possit ea cōferre secundū c. postu-
lanti. et quōd ibi notatur etiā p̄ hoc. de foro cōpe. tunc si vnus
impetret a papa illa beneficia non debet seruari hanc re-
gulā per p̄dicta. Et ponderandū est etiā illud verbū: et idē
seruare vult etc. Ex quo sequitur q̄ etiā in secundo casu quōd
familiaris cardinalis trāsiuit ad alium cardinalem q̄ si mortua
cur debet requiri cōsensu prioris cardinalis: alias ista est
nulla. Et ista clausula posita in primo respōso debet etiā
intelligi quo ad sequentia ex quo declarā. c. de multa. de
p̄ben. Et non curio allegare alia iura vulgaria: et hoc per
hoc verbū idem quōd denotat idē ritatē iuris licet diuersa
sem facti et est declaratiuū et ampliatiuum. Idem est. ff. si
sger recti iuncta. l. i. Item ponderandū est verbū hic posi-
tum familiaritātē similit̄ et anserie etc. Et ex quo verbo ap-
paret q̄ si familiaris cardinalis trāseat ad familiaritātē
pape q̄ non debet seruari ista regula que est exorbitans.
facit. c. volentes. de offi. le. r. c. antiqua. de priuileg. Item quis
persona pape loquens intelligitur excepta. c. pe. r. c. venien-
tes. de iurei. Et quo sequitur q̄ ista regula non habet locū
si vnus fuit familiaris pape: et postea trāsiuit ad familia-
ritātē cardinalis etiam mortuo papa: qui a illa beneficia
sane reseruata pape ratione affectionis s̄m constitutionē
pape Pauli. et ideo nō debet requiri cōsensu cardinalis
ad cuius familiaritātē trāsiuit. nā ista regula loquit̄ de fa-
miliaribus cardinalitū et nō de familiaribus pape ergo etc.
ar. l. de p̄cio. ff. de publiciana. nā si papa voluisset intell̄. xij
se de familiaribus pape expressisset. ar. c. ad audientia. de
deci. et sic postea consulti per p̄dicta. dico idem de colle-
ctiōibus vel officialibus sedis apostolice: puta de prioribus

Nota bene
illos casus
in quibus non
habet locus
regula.

notarijs et similibus: quia licet sint familiares cardinalis
non habet in eis locū ista regula. nā reseruata sunt pape
per regulā cancellarie. Et non curio de eua. ad regimē:
men. q̄ videt. ff. in. it. regula mortuo b̄dicto. xij. mortua
fuit illa ad regimē propter vba ipsius. et licet appellatione
cardinalis comprehendatur papa: vt tenet Archi. in. c. sa-
cro sancta. xij. dist. et hoc est verū in fauorabilibus: sicut in
sdiōsa. arg. l. ius senator. C. de dig. li. xij. et quōd ibi notatur
licet p̄dicta dicatur fore iuridica: et hoc anno. lxxv. fuit
ibi. q. deducta in practica in vno p̄thonotario et scriptore
bullarū qui fuit familiaris vnus cardinalis: quōd illius b̄ficia
sua fuerunt reseruata cardinali et non pape. i. quōd requirit̄
cōsensu cardinalis: alias nō valet p̄uisio pape propter vnā
constitutionē factā in cōclauis tēpore electionis b̄si Anno.
et idem dicit̄ si familiaris cardinalis trāsiit ad familia-
ritātē familiaris pape: quia quo ad hoc et quo ad referen-
tiōē beneficiorū censetur ille familiaris pape. vt dixi. ff.
regula tertia per. l. i. vel. ii. C. de ep̄is et cle. et ibi Salicetus.
et facit. l. questum. ff. si instrumētū. ff. de fundo instr. et ad
hoc facit consil. Oldra. xi. quōd incipit. thema tale est. et ibi
multa b̄sa iura ad hoc allegat vbi dicit q̄ legatū ad vltus
pauperū etiā videtur legatū seruicibus eius: sed intelligi
hoc verū si exp̄ssis pape sustinetur: alias secus per regulā
tertiam et ibi dixi. ff. Item inquantū hic dicit q̄ nomē cardina-
lis debet exprimi: intelligi q̄ exprimat̄ vt papa sit certus
quō sit ille cardinalis et satis est: quō nō refert quōd exequi pos-
sentibus sit. l. ff. ius. C. de fideicō. Unde si nescio nomen p̄-
p̄riū cardinalis facta est quōd dicit̄ mortuus esse familiarē. p̄-
ta cardinalis vice cancellarij ep̄i portuens. per p̄dicta. Item
inquantū tex. dicit̄ hic. et si ille in curia fuerit intelligi quo
ad cōsensum: et etiā si non sit in curia imperās debet ex-
primere nomen illius cardinalis absentis et titulum: alias
gr̄a non valet: quia ista copula dirigit̄ circa diuersa. ideo nō
coniungit nisi vba et non mentē. sufficit tex. c. i. glo. in. c. i. g.
ep̄iscopū vel abbatē. col. x. et quō ibi dicit̄ Bal. sic memini
me vidisse practicatū in curia. Item ex ista regula colligo
q̄ etiā si cardinalis non debet abesse a curia sine licentia
pape. ar. c. filij. l. q. i. et facit glo. in. c. nobilissimus. xxvij. dist.
tamen etiā si abste eanq̄ legatus vel alias de licentia pape
non participant hoc p̄uilegium: quod videtur facere
contra. l. hac lege. et contra glo. ibi. et cōtra id quod dicit̄
ibi. Bar. C. de proxima. alias p̄positis sacrorum scriptio-
rū. lib. xij. et hoc seruatur etiā in medijs annatis ep̄iscopis
s̄m in quibus non participant absentes cardinales. ipsi s̄m

Mortuo b̄si
dico mortu-
us fuit ex
trauagans
ad regimē.

Relicti fa-
cti ad vltus
pauperū in
colligiti et iā
relictus ser-
uatiōe eis.

Cardiales
absentes a
curia no p-
sicipant in
suaris.

sunt cauti et petis a papa licentia absentia dicitur esse prerogativa eius presentia. et papa male libet dat et est iustus ut non remaneat solus et debet requirere consilium ipsorum maxime in arduis: licet non teneat sequi. c. fundamenta. s. de elec. c. glo. de elect. li. vi. Item circa istam regulam vidi practicari in curia. familiaris cardinalis litigabat cum vno alio: et licet pendente fuit mortuus. an in surrogatione iuris illius per colligantem debet servari ista regula tam in expressione cardinalis notis quam etiam de eius consensu. et finaliter fuit conclusum in rota quod non: quod illud privilegium non derogat per privilegium regule superioris. xxvii. de colligantibus: ergo etc. per contra facit. l. in sacris. l. iii. C. de pri. sacro. scri. li. xii. et quod ibi dicit Barto. de duobus statutis. sed per hac parte beneficiat quod dicit Bar. in etuag. ad reprimendam in verbo non obstantibus ubi dicit. quod illud quod dicitur per ultimam legem vel statutum non revocatur prima: vel prima quando in prima est clausula derogatoria est verum nisi de ea fiat in scda mentio. sed ista regula est clausula derogatoria. s. quod nullius sit roboria etc. ergo sequitur quod cum in ista non fiat mentio de prima in ordine non videtur tollere eam. et hoc per l. non est novum. et per l. ideoque. ff. de legibus. Item dicit ibi Bar. quod etiam si prima lex non habeat clausulam derogatoriam: non tollitur per secundam. etiam si in scda sit clausula derogatoria. s. non obstante aliqua lege. si non est omnino sua prime: sed possent reduci ad concordiam et sic intelligitur ibi dictas leges. 2. c. s. de psti. lib. vi. et allegat bonam iura in questione incipiente quid ergo dices in statuto officio: sed si statuto. et sic in casu nostro cum prima regula. etiam si non habeat clausulam derogatoriam quod ad l. dicendo non obstantem aliqua alia lege non tollitur per istam ex quo non est omnino sua. et ista etiam non habet clausulam derogatoriam: et sic practicatur in curia. Item vltra predicta posses reperire causas etiam vno non obstante ista regula. s. quod facias per fautores signata supplicatione motu proprio: quod ista regula dicit de impetrante: ergo aliud esset si motu proprio pape signetur beneficia. facta. l. s. C. de peti. bono. subla. li. x. et l. iii. ff. quod quisque iuris. in primo raso. et sic esset cautela pro papa qui se excusaret cum cardinali ac etiam pro impetrante est cautela. Sed dubito an cardinalis tunc si esset magni ponderis faceret declarari contrarium. nescio tamen pro nunc an si papa declararet in tali casu tolleretur ista questio. hoc pro nunc. Item Sed vidi dubitari an in casu istius regule sufficit quod consensus cardinalis interueniret post impetrationem: et in hoc vidi in curia vnum dubium. quia vnus impetravit non habito consensu cardinalis. et secundus postea habuit consensum Cardinalis et postea primus etiam habuit consensum quis istorum debet pre-

Quando lex
posterior
tollat primam.

Cautela.

An sufficit
at consensus
cardinalis
interueniens
post impe-
trationem.

ferri. et sui interrogatus de hoc. Sed quod secundus preferatur allego rex. in. c. si pro te. de rescrip. li. vi. et glo. in. c. per suas. de condi. apposi. et non dico aliud quia pendet in rota. quod vbi habui. sed quo ad primum casum credo quod sic. ar. dicti. c. si pro te. de rescrip. lib. vi. Item ex ista deciditur dubium si vnus familiaris cardinalis et eo mortuo transfuit ad familiaritatem alterius si ipse moriatur in familiaritate vel extra eam an iste secundus debet prestare consensum ex quo primus est mortuus qui non potest prestare consensum. et certe pro parte affirmatiua facit. c. s. h. ne sede vacante. lib. vi. licet loquatur de consilio sim. et pro ista parte facit verbum habebunt hic positum quod est futurum temporis. sed si est absens vel mortuus non potest prestare assensum. ut in dicto. s. si. et in primo est casus istius regule ibi: et si ille in curia fuerit etc. Sed pro contraria parte facit glo. in dicto. s. si. et in. c. si pro te. in verbo assensus. tamen credo quod in curia practicatur primum: hoc propter cardinales viuentes qui volunt habere prerogatiuas per fas vel nephas. et idem practicat de absente cardinali cuius fuit primo familiaris ille mortuus quam cardinalis presentis in curia. quod consensus presentis debet haberi tamen. sed de hoc dubito et an sit verum cogitandum est. Item ex hac regula vidi altercari in curia quod si cardinalis cuius familiaris obijt erat absens extra curiam et impetrans beneficium eius non fecit mentionem de familiaritate: nec expresse titulum et nomen cardinalis: ne habuit consensum ipsius et dixit in lite quod non tenebatur ex quo cardinalis erat absens. queritur an impetrato sit subrepticia: quia cardinalis erat absens etc. breuiter dicendum est quod sic: quod licet non tenebatur habere consensum cardinalis absentis: tamen quod non expresse titulum et nomen ipsius est subrepticia. nam hic datur duplex privilegium cardinali. s. quod exprimat eum nomen etc. Item quod habeat eius consensum. adeo sublato vno privilegio non censetur aliud sublatum. arg. l. si domus tua. ff. de scrutiis. v. pte. et c. ex tuarum de aut. et vbi pa. facit glo. in verbo aliter no sacerdoti. c. omnis. de pe. et re. et credo quod sic fuit sententiarum in pallatio. Sed dubium est si cardinalis iuit ad venationem ea die vel ad titulum episcopalem suum: puta ad prenestinum vel alias iuit. D. T. R. statim tamen volebat reuerti an requiratur consensus illius. et certe prima facie videtur quod sic. ar. s. ceruos. in situ. de rerum diu. sed consensus s. loca. de preben. lib. vi. videtur facere pro et contra. nichilominus tamen crederem primum verum licet curia dicatur circuitus curialium etc. rota tamen forte dubitaret de hoc prout alias intellexi.

Impetrans
beneficium
alicuius familiaris
cardinalis
debet exprime-
re nomen
et titulum
ipsius cardina-
lis.

¶ Sequitur. xxxi. regula.
Item voluit q̄ concurrentibus eades
die super quocūq̄ beneficio per fiat:
z per cōcessum signaturis ex eis per
fiat habens alteri preferatur.

Sta regula. R. D. nō erat i regula Sixti i in
pressis. sed p̄i et Pauli sic. et in veritate esset
dubiu quomodo dberet practicari hodie hec
regula. nō in bullis nō ponit per fiat vel p cō
cessum. sed vtraq̄ in bulla ponit nomen pape
tantū. et si dicamus in expedite bullarū q̄ debet expedi
ri tantū per fiat: nō per cōcessum in cācellaria vel in ca
mera. certe hoc nō dicit ista regula. sed casu posito q̄ sic in
telligeretur hoc haberet locū q̄si arrestaret per aduer
sariū: sed si nō arrestaretur: vtraq̄ bulla esset expedita t̄c
quomodo debet practicari in iudicio dubio: quia vna alia
regula. xxv. supra dicit q̄ nō adhibeatur si des supplicati
oni: sed bulla t̄m. nisi forsitan dicamus q̄ circa hoc esset d̄s
da ista regula de mādato vicecācellariū zc. v̄ dicit regu
la. xxvi. supra. hodie tamē credo q̄ practicaret cū cōmissi
one per placet: alias quomodo posset deduci in iudicio s̄o
gnatura per concessum: z per fiat: s̄tate illa regula p̄ pre
dicta. Et pono exēplum in hac regula pro minimis intelli
gentibz. Si vnus impetrat beneficiū a papa: z ipse signat
p̄out consuevit facere. fiat vt petitur: et ego impetro ea
dem die a vicecācellario vel ab alio cui data est potestas
signandi: vsq̄ ad certā quantitātē puta vicecācellario per
regulas cācellarie: vel aliter per bullā qui signat cōcessum
vt petitur zc. t̄c ille preferatur michi q̄ habet per fiat. hoc
dicit ista regula que aliquantū concordat cō iure cōi. ar. c.
si a sede. de prebē. li. vi. et corū q̄ dicunt ibi doc. Sed de pra
ctica ego dubito etiam in predictis duobus modis. vel ali
as potest practicari in datario qui debet dare supplicatio
nea. quia si viderit q̄ ea die esset imperatio facta per cō
cessum: et per fiat: q̄ potest retinere: vel rescare illas que
fuit per concessum et dare illam que fuit signata per fiat.
sed tunc obstat illud quod inferius dicam. Casu tamen
quo practicaretur in datario: z ipse non faceret. t̄c in cā
cellaria posset fieri ad petitionē partis: z si nō fiat in cā
cellaria: t̄c posset fieri in iudicio: sufficit regula si q̄ in ius
succedit alterius. de reg. iur. li. vi. z regula q̄ in ius. ff. e. et.
sed de mō practicandi plura iuris audito. de melio. q̄ dixit m̄

In bullis a
p̄ficio nō po
nit fiat vel
concessum.

chi q̄ credebatur esse necessariā commissionē vt dixi. z post
ea practicant cum vno procuratore s̄lato itē de iure pos
nitus ignoat z dicit q̄ nō erat necessaria a commissio: quia
ista regula dat potestatem iudici. demū consultū vni alii
auditorem z idem tenuit. s. cum illo procuratore: z dicit q̄
in illo casu non est iudicare sc̄m supplicationē. sed est iu
dicare bullā sc̄m supplicationē. et idem dicit michi vnus
alius aduocatus p̄mum tamen credo tacuisse propter bis
eram regulā. nam alias quilibet auditor posset iudicare
bullam s̄m tenore supplicationis nisi dicatur q̄ in hoc casu
t̄m sic speciale. Item intelligo eam etiā si habens signa
turam per concessum sit posterior: z hoc videtur dicere s̄o
loquitur indistincte licet videatur facere contra predictā
ca. si a sede. de prebē. lib. vi. alias quasi de nichilo deferret
res vtra ius cōmune. facit nota. in. c. si papa. de p̄uul. li.
vi. z in. c. si duo. de procura. eo. li. in hoc tamē remitto me
ad rotam: quia ex quo ista regula loquitur in terminis ius
ris cōmune deberet intelligi s̄m ius cōmune vt superius
dixi z faciunt iura vulgaria. Item ponderandū arbitror
hic verba ibi concurrentibus signaturis zc. nam non dicit
regula q̄ impetrātes sint concurrentes: ad est q̄ sint alias
pares. Sed t̄m dicit de signaturis concurrētibus zc. Et
quo sequitur q̄ etiam si impetrātes sint ineq̄ales q̄ ha
beat locum ista regula. et sic regula prerogatiuarū supra
posita non haberet locum h̄c. Item si habens signaturā
per concessum sit gradus vel alias prerogatiuas et
habens per fiat non sit talis q̄ nichilominus preferat̄ ha
bens per fiat. de hoc tamen vellem declarari. sed pro ista
parte faciunt iura vulgaria dicentia q̄ generaliter dicit̄
generaliter debet intelligi. sufficit. c. si romanorū. xix. dist.
sed pro cōtraria parte facit. q̄ s̄ba generalia nō intelligit̄
ter ad ea de quibus non est dictum vel cogitatum. s. cum
aquilana. ff. de transact. hoc dicit glosa fina. in ca. ne quis
arbitretur. xxi. q. ii. et ad hoc etiam facit ista regula in di
ctis verbis et forte hoc esset verius per predicta. z limito
etiam hanc regulam nisi habens per fiat surrep̄tice im
petrauerit: quia tunc alter debet sibi preferri maxime: q̄
quod nullum est nullam debet producere effectum. vt dicit
Oldradus consilio. c. vi. qd̄ incipit q̄ littera executoria
in prin. z allegat nota. in. l. cum pater. g. curatoium. ff. de
lega. ff. et posui illud consilium in ff. de verbo. sig. z de exe.
et de re iudic. et sep̄ius supra dixi. facit regula que contra
ius. de regalis iuris. libro. vi. et ad hoc faciunt suprā
dicta. ¶ Item limito eam in quāstū loquitur de eodem die
¶. l. ij.

Signaturā
habens per
cōcessum an
preferatur
illi qui h̄o
bet q̄ fiat.

Signatura nisi appareret de hora qz tuc si habes p concessum pbaret per concef- priouate signature per hora licet eade die deberet prefer- sum si fit p- ri alteri habenti p fiat. r potest hoc pbari per testes vt de- or signatu- cit glo. no. in. c. duobus de rescrip. li. vi. r in. di. c. si a sede cu- ra fiat p- quibus trāseunt doctores. r Wom. ibi r non obstat ista re- gular que dicit tantū de die qz debet intelligi nisi probetur de priouate hore. Nam papa nō intendit tollere ius qñ- ferur. tum alicui. vt dicit alia regla. et hoc est de iure coi. l. i. §. q- quis a pncipe. ff. ne qd in loco publico. c. qñuis. de rescrip. li. vi. r ad pdicta facit glo. dcreti quāsupius allegau. xxi. q. ii. c. ne quis arbitret. qz papa non cogitauit de hoc ergo r. r quibus sero qz ppter has causas non pōt dari r lacerare supplicationē signatam p concessum nec potest eā retinere concurrentē cū alia signata per papā. i. per fiat nec in cācellaria potest arrestari in expeditione bullarum etiam ad iustātia partis sed in sola rota vel corā iudice cō- petenti debet de hoc iudicari. maxime si per partem exci- piatur. Et de hoc pro nunc sub correctione. D. T. R. ¶ Hic solebat esse vna regula tpe sicuti q dabat p rogatiuā cardis- nalibus cōferendi omnia bñficia spectantia ad collatio- nes eorū r illas alias glosau. Sed qz hic non reperio in im- pressis nō oportet extendere pba maxime qz arbitror eas iniquam quo ad curiales et quo ad expectantes et etiam quo ad officiales curie.

Signatura non pōt ar- restari i cā- cellaria et ad partis requestam.

¶ Sequitur Tricesima secunda Regula.

Tem idem dñs noster vt improbi- lites exirentium mot⁹ repulmanē: vo- luit statuit et ordinauit q quicumqz beneficium ecclesiasticum tūc p an- nū immediate pcedere pacifice pos- sessum r quod certo modo vacare pretēdit dein- ceptis impetrauerit nomen: gradū r nobilitatem possessoris eiusdem et quot annis illud ipse pos- sedidit et specificam et determinatam ex qua clare cōstare poterit q nullū ipsi possessori in dicto bñ- ficio ius cōpetat causam in hmōi impetratōe ex- primere: et infra sex menses ipsum possessorem ad iudicium euocari facere cām qz extrūc desuper infra annū vsqz ad sententiā diffinitiuā inclusiue prosequi debeat r teneat: alioqñ impetratio pre-

dicta r quecumqz inde secuta nullū existāt firmi- tatis. Et idē impetrās de dānis et interesse pos- sessorē predictū ppter ea contingētibz ei satisf- facere r si possessore ipsam iuste fruioule ac inde bite molestasse reprobis extiterit. l. florenos auri pfoluere camere apostolice sit asstrictus: nec ali⁹ quam premisse vacationis modus etiam p litte- ras si neutri aut surrogationis vel alias sibi quo ad hec vt hmōi beneficium ea vice consequi vel obtinere valeat: quomodolibet suffraget: illudqz nullatenus in antea litigiosum ppter ea cēscat.

Ista regula dicit q si qd impetret bñficiū ab aliquo p annū pacifice possessus et dicit vacare ipso facto qz debet exprimere nomē gradū r nobilitatē ipsius possessoris r p quos annos possederat. Item causas deter- minatā qre aliquid ius idē nō ppetit in dicto bñficio r de- bet extrūc facere est euocari infra sex mēses ac causam in- fra annū finire alias qz spetratio r inde secuta sunt nulla. r teneat sibi ad interesse ad omne damni r c. et si fruioule vel dolo cum molestat teneat ad. l. ducatos Camere apostolice nec aliū modus vacationis sibi pderit etiam p viā surro- gationis. vel si neutri nisi primus. nec dicitur litigiosum il- lud beneficium applus. hoc dicit ista notabilis regula. Et ad eius declarationē ponderādū est istud verbū vacare pten- det r. c. Quod verbū licet de iure possit referri ad vtrūqz tē- pus etiā futurū. vt vult glo. n. in. l. stipulationis a l. s. stipu- latio. ff. de pbo. obli. quam notat Angelus r Johānes de Imo. r idem notat Angelus in auten. vt iudices sine quo quo suffragio. §. si igitur. iuncta glo. col. ii. tamē isto casu ista- eā refert presens et preteritum et non futurū. qz debemus in benigniorē partē interpretari. vt dicit Angelus in di- cto. §. et allegat. l. solemnus. ff. de condi. et de. et. c. si. de con- sti. li. vi. et Bar. in. l. verbū oportebit. ff. de verbo. sig. r hoc ptemaxime. quia per verba sequentis intelliguntur prece- dentia. l. si. §. cui dulcia ff. de vino tri. r ole. c. peruenit. cum glo. xviii. di. Sed infra dicitur qz debet exprimere impetra- tor causam quare nullum ius cōpetat possessori ergo sed- eatur qz illa regula loquit de beneficio vacanti ipso facto et non per sententiam fiendam Et ideo sponus in forma ius- ris petit aliquē priuari beneficio suo quia est criminiosus et sibi pferri: non habet locū ista regla. r ad hoc facit. qz tunc illud nō dicit causa bñficialis qñ agit de priuatione. facit

Sicut vult glo. in. c. h. vt lite pendete. li. vi. ideo primus potest renunciare simpliciter vel ex causa pmutacionis. scilicet iste secundus non. vt vult. d. glo. in. fi. Et ratio est qd secundus habet ius in officio quousq; pntes sed primus non. sed qd nemo dat qd non habet sufficit. c. ad dissoluendum. de despon. in pu. et facit qd dicitur supra in regula. xvij. de iurrogatione et pondero verbum pacifice possessum. et. Et exponitur no pacifice. i. qd non fuit sibi hys super eodem bene factio mota. et tunc dicitur quis pacifice possidere. ita vult glo. not. in verbo antes. iuncto tex. in cle. s. de lequest. pol. et no debet exponi pacifice. i. iuridice. vt exponit glo. in. c. placuit xvj. q. vi. in hys pacifice. et non sufficeret quo ad istam regulam. nec quo ad sequentem qd infra annis fuisset causa commissa contra eum. sed oporteret qd esset citatus. vt sentit glo. iuncto tex. in. d. cle. na lis non dicitur mota anteq; fiat illi le cui mouetur. quia citatio habet tres ptes. scilicet qd decernit item quando executi est. ite qd fit relatio. vt dicit Jo. an. in c. romana. s. contrahentes. de foro cope. li. vi. et Sicu. refert. et sequit in. c. h. de offi. le. s. Bald. in. l. omnia. s. veru si apparitor. C. de episcopia et cle. Ideo quo ad ista regulam et quo ad sequentem credere sufficere citationem fuisse executam. licet nodum fuerit relatio facta. faciat cle. h. cui glo. vt lite pen. et per hys istius regule ibi euocari. facere et. videt qd factio est qd infra sex menses sit decreta citatio. et sic audiui tenuisse rotam. sed certe potest dici contrarium per supra dicta salua determinatione rote. et per verba istius regule videt qd etia si hys sit inter alios cu eode qd dicatur quo ad ista regulam pacifice possidere cum illo qui mouet litem. et. l. naturaliter. ff. de viliu. licet contra hoc faciat. quod vult Anto. et etia Sicu. in. c. illud de presump. Item inq; hic dicit de expresse gradus et nobilitatis possessoris debet intelligi in habentibus gradum vel nobilitate alias qd no est non potest exprimi: qd no potest quia desisse habere qd nup; habuit. l. non potest. ff. de reg. iur. l. bec. ff. de ver. obi. et di. c. ad dissoluendum. et sufficit quo ad hec fama quod no est graduatus vel nobilis: qd nobilitas consistit i reputatione. l. qd differat ab alijs plebeis. vt dicit Bar. in repetitione. l. i. C. de dig. li. xij. Idem de gradu qd vnus est factus cladesimus doctor. tñ nesciebat publice. tñ impetrans non diceret in culpa. sufficit regula ignoratia. de reg. iur. lib. vi. qd ibi et in. l. regula. ff. de iur. et fac. igno. Et inq; tunc dicitur hic qd extitit infra. vi. menses debet facere euocari. debet intelligi a tempore date impetrationis et no a tempore expeditionis bullarum. de quo sufficiant no. in cle. ff. de rescrip. et hoc apparet per hoc verba extunc: qd

Petens aliquid primario officio propter crimine ase commissi non de causa beneficiat.

Quid dicitur quis pacifice possidere beneficii.

Citatio habet tres partes.

Potest esse reputari pacificus possessor beneficii quo ad quendam licet hys sit sibi quod alios mota.

denotat momentum computationem ab illo tempore facta. Nota de citat glo. in cle. si in fi. de heret. ac denotat lapsum temporis: et extremum. vt dicit glo. in cle. i. in verbo extunc. de iur. re pa. que allegat. l. iij. ff. de condi. et demd. Item inq; hys hic dicitur qd causi debet facere expediri vsq; ad diffinitiuam infra annis et. debet intelligi a tempore citationis facte et credo qd sic intelligas rota pua vbicunq; duplex terminus simul acroiti et reobatur ad aliqd agendū debet intelligi lapso primo termino. facit. l. contra maiores. et qd ibi dicit Bald. C. de inoffi. test. et licet detur hic dilatio sex mensium ad citandum: tamen si ante sex menses ille citet non debet expectari tempus sex mensium. sed statim currit actio. glo. est notabilis. et ibi not. eam Domini. in. c. cupientes. s. hac generalit. in verbo comode. de elec. lib. vi. et credo qd iste annus currat isti vt faciat quantum in se est quo ad expeditionem cause: sed si faciat quantum in se est. et aduersarius ponit aliquas exceptiones: puta qd est nobilis vel graduatus et qd non fuit hoc expressum in bulla et. et iudex interim dubitet et altercatur super istis exceptionibus tunc si probetur bene est pro possessore: sed si non probatur tunc non currit tempus illius regule secundum ea que dicit Bald. in simili in dicitur. l. contra maiores. C. de inoffi. testamen. et in. l. i. C. de iura. ca. et facit glo. ad hoc quam no eat. ibi Dominicus. in ca. cupientes. s. qd si per. xx. de elec. lib. vi. sexto. in verbo comparere. et in verbo videbitur. tamen debet protestari qd non stat per eius alias forte curret si ibi terminus. sufficit glo. in dicto. s. qd si per. xx. verbo posita. Item inq; hys hic dicitur quod debeat et teneatur et. ista duo verba necessitate important precissam de verbo debet sufficit glo. in cle. attendentes. ff. de statim reg. et de verbo teneatur. glo. in. c. per hec. de heret. libro. vi. Item inq; hys hic dicitur de ista pena. l. ducator camere applica. notum. quero per quem debet applicari. an per iudicem cause sine per auditorem camere et ad instantiam cuius scilicet debet et si non habet unde soluat. an debet liere in corpore: ex quo venit ista pena imponenda propter dolum vel fraude important ne dem non curio insistere: quia nup; vidi soluisse penam nec deduci ad effectum in partibus tamen iudex debet heret cognoscere et imponere istam penam: quia omnia sine quibus et. lege. secunda de iurisdictione omnium iudicum et capitulo preterea. de officio delegat. et si non haberet unde solueret verberaretur. sufficit cap. p. reprehensibilis. de appel. In curia tamen credo qd procurator fiscalis potest mittere etia coram auditore camere vel eause qd est emergens vel incidens questio. ar. c. de or. cogni.

Ista verba scilicet debet et teneatur important ne cessarem.

Unum tamē non obmittā: quia ista causa & similis est de
nec civilis ex quo est priuatus ille ipso iure. ideo etiam in
prima instantia posset committi tāq̄ beneficialis in curia:
vtdicit regula quinta de potestate vicecancellarij. tamen
si pars est in paribus dubio q̄ causa cōmitte ret in curia
in prima instantia. Item dicit hic q̄ alius modus vacatio
nis nō veniat nisi prime vacationis etiā per literas si neu
tri vel surrogationis &c. et debet intelligi nisi premissa ser
uent quo ad expeditionem cause: prout supra dicit &c. sic
intelligit totus mūdus istam literas. & pro hoc intellectus
facit litera sequens que dicit q̄ istud beneficiū non cense
tur litigiosum: id est post lapsum dictionum terminorum: &
sic per sequētia declaratur precedēs. c. peruenit. xvij. di.
& dicta. l. si. de vino critic. & oleo. l. cū concordā r̄sis. & alle
gar glo. ibi. sed ego dubito quid sonāt ista verba. Nam si
impetratio sit nulla cui inde secutus quid est hoc dicere q̄
non veniat alius modus q̄ expressus &c. et certe non esse
valde iniquum dicere quod etiam si velit iste impetrans
prosequi infra tempus debitum non veniat alius modus
vacationis: nisi expressus. q. d. etiā si dica t̄ in bulla vel ali
quomodo modo &c. tamē nō venit alius modus q̄ expressus
etiam in gratia si neutri siue. psequatur iste impetrans si
ue non. et hoc apparet per dictionē nec tibi positam. vt est
glo. notabilis iuncto textu in. l. in lege cornelia. ff. ad. l. cor
neliā. de sca. Sed quia totus mūdus aliter intelligit. no
lo ego esse Martinus legū qui semper erat solus in opinio
nibus suis. & hoc per. l. minime. ff. de legibus. vel potest in
telligi q̄ etiā sit restitutus ad prosequēdum causam ex dis
pensatione &c. per hoc facit glo. si. iuncto tex. in. c. licet episc
opus de preben. li. vi. cōtra. l. apud iulianum. §. constat. ff.
de legatis. i. Sed intelligendo. put cōmuniter intelligitur
vult dicere iste. §. q̄ per viā si neutri. etiā vltra terminos
predictos debet iste admitti ex primo modo expresso & nō
aliter. & idem in via surrogationis post anni verbi gra
tia ego impetravi beneficiū tuum: quia eras hereticus &
nō fui profectus infra annum: t̄c impetratio mea est nul
la. vt hic. h̄ si cōtingat te mori vel pmoueri nō debeo sur
rogari nisi ex iure priorū quod expressi. idem est in gratia
si neutri dicendo q̄ nec mihi nec tibi competit ius &c. tunc
venit primus modus vacādi: & etiā si docuero q̄ ex alio
modo vacandi non competit ius: & hoc vult dicere iste si
nis. tamen verbum etiam hic positum facit in cōtrarium
sed secundū h̄c intellectū hoc habet verū de gra si neutri
impetrata anteq̄ labat terminus. vt hic vult te. & c. si
gra si neutri impetret post lapsum t̄pis hic statuti: q̄ iam

Martinus
erat solus
suis opinio
nibus.

non valet talis gratia. ex quo beneficium non est litigiosum. & hoc est quod vult iste versiculus. nam gratia si neutri non habet locum nisi quando beneficium est litigiosum vt ex forma eius apparet: quia mandatur iudici cause q̄ si reperit neutri litigiosum ius cōpetere &c. sed nullus erat litigiosus: quia lis erat extincta &c. Tamen cautella contra h̄c regulam potest esse duplex. prima: q̄ impetrans si non potest finire causam pro se infra primum annum. et postea habere sententiam contra se infra primum annum. et postea profectus durabilis in perpetuum. vt hic fundatur. iuncta decretali penultima de iudi. Item secunda cautella est: q̄ alius amicus impetratis iterum impetret pro se. et sic non habebit locum ista regula quo ad illam partem titulum. C. res inter alios acta. r. c. quis de re iudicata. et hec pro nunc. Hic tamen non obmittam vnum q̄. quam vidi praticari in curia. Si vnus possidet vnum beneficium curatum pacifice & per decennium vel alias & ademptus est aliud simile pacifice & sine dispensatione per aliquos menses. et sic est priuatus vtroq̄ per extranea. ex ecrabilis. vel primo t̄m per. c. de multa. de prebē. ego impetro primum anteq̄ labatur annus. an habeat locum ista regula. & rota sententiauit q̄ sic et pronunciauit Nucernus bonus pater. sed mihi videtur q̄ non: quia iste primus post q̄ vacauit primum non possedit per annum: ergo &c. & hoc fundo: quia ista lex semper loquitur. l. arriani. C. de here. sed hic dicitur tunc immediate: ergo &c. Item dicit deinceps. Item q̄ certo modo vacare p̄cedit: et per alia verba hic posita videtur q̄ cum vno constructo ponerentur debet intelligi vtriusq̄ verbum cum qualitatibus h̄c positis scilicet infra annum a tempore impetrationis. Item hic dicitur quod tunc vacare p̄cedit et per alia verba hic posita videtur: id est a tempore impetrationis &c. tenetur q̄ est infra. ad hoc facit doctrina Bart. in. l. talis scriptura. ff. de lega. i. et idem dico de heretico. sed aliter d̄s visum nescio si ille habuit vota dominorum vel voluerunt finiri. et in hac opinione fuit dominus Nicolaus de Castello qui mihi narrauit hanc causam.

Gratia si
neutri quā
do locus h̄s
beat.

Cautella
prima.

Cautella
secunda.

Sequitur Tricesima tertia regula.

Tem statuit et ordinauit idem dominus noster: q̄ si quicunq̄ ecclesia sita beneficia qualiacunq̄ sint absq̄ symoniacō ingressu ex apostolica vel ordinaria collatione aut electione &

De possessione p
heremij defen
dentes possesso
res

electionis huiusmodi confirmatione seu presen-
tatione: et institutione illorum ad quos beneficio-
rum huiusmodi collatio et prouisio: electio: pre-
sentatio: seu quous alia dispositio pertinet p tri-
ennium pacifice possederint: dummodo in benefi-
cijs huiusmodi si dispositio apostolice ex alti-
qua reservatione generalis in corpore iuris clausa
reservata fuerint. se non intruierint super eisdem
beneficijs taliter possessis nequeant molestari:
nec non impetrationes quaslibet de beneficijs ip-
sis sic possessis factas: irritas: et inanes censeri
debere decreuit antiquas lites super illis motas
penitus extinguendo.

Hec regula est notabilis et quotidie practicitatur et dis-
cit q possides beneficii pacifice per triennium ex collatione
illius ad que pertinet beneficii collatio et dummodo non
habuerit ingressum simoniaco: vel beneficii non sit reser-
uatum in iure q amplius super illo non possit molestari. et
q impetrationes facte de illo beneficio tanq de vacanti
sine nulle. et extinguit lites antiquas et hoc dicit. Sed qe
sepe et sepius dubitant de cauda istius regule. videt mihi
q alij minores me debeant dubitare. ideo. Primo dicas
aliqua puerilia pro curialibus: qz csi de iure no potest ali-
quod beneficijs obtineri sine canonica institutione. c. i. de
reg. iur. li. vi. sequitur q etia si vnus habeat beneficii per
mille annos: si tamē non habeat canonicū titulū sempot
sum illud beneficii impetrari. tamē ista regula dicit cōtra-
rium saltem post triennium. Secūdo dico q licet de iure
canonico no perit instātia. c. penul. de iudi. tñ hic videtur
q triēnio pereat instātia. et etiā ius principale. et antequā
venis ad intellectū huius regule declarabo aliqua voca-
bula: hic primo dicitur hic. Si qui quecūqz ecclesiastica be-
neficijs ec. et dico q debeat intelligi de habilibus alias ad
possidēdū: quia iura loquētia de personis intelligitur de
idoneis. l. vt gradatim. ff. de mu. et hōi. e. c. eunuchus. l. v.
di. et glo. in l. f. c. de sac. f. ec. ideo dico q si laicus possideret
vel spurius vel mulier q no habet locū ista regula per pre-
dicta. Et tibi absq simoniaco ingressu et. Et quo sequit
q si vnus a principio habuit possessionē ex collatione ordi-
narij alicuius beneficii reservati: et tandē lapsio aliquo tē-
pore fuit visum q erat reservatum et cōmiste simoniā cum
illo q impetrauerat. q etia tñ habet locū ista regula per

Peto pars.

Scba ps.

illud verbi hic possit: quia a principio no habuit ingressus
simoniaco: ergo si postea habuit cū simoniā no pōt ampli-
us impetrari. qz no est recedēdū a verbis cōstitutiōis etiā
et prohibētis. ar. l. no aliter. ff. de leg. iij. l. de pto. ff. de pu-
bli. et sic audio sententiā fuisse in rota. ita q post triennium
fuit cassata impetratio facta ab alio tertio in hispania.
Et hic dicit et electiōis huiusmodi cōfirmatiōe et. ex quo sequit
q ista regula no haberet locū. si qz tñ ex electiōe sine cō-
firmatione possideret. et idē diceret si sine pūssione vigore
acceptatiōis possideret. vt. c. si. de cōcel. dōē li. vi. Et ratio
est: qz p electionē no acqrit ius in re: sed ad rē. vt vult glo.
no. in de. l. in verbo colla. vt lite pē. l. glo. in c. pto. l. xij. di.
velit cōtrariū q sic tenet vt arbitro: in c. nobis. de iure
pa. sed veritas est ista. q p cōfirmationē electiōis acqrit
ius in bñficio electo: et appellatiōe electiōis simpliciter pro-
late intelligit de cōfirmata vel de ea q reqrit cōfirmatiō-
nē pprie sumpto vocabulo. vt dicit glo. in. in verbo electi
ont. in de. qz cōringit. de reli. do. quā nor. ibi Card. et inferit
ex ea vñ aliud bonū dicitū. sed si volumus tenere illud qd
dicit abb. corrobora et per illud qd dicit Oldr. cōsi. cxi. qz
positi in et. de elec. et de cōcel. pre. qd incipit factū est tale de-
bet intelligi de elec. improprie sumpta q no recurrit cōfir-
mationē sed statim electio pōt administrare. vt sit aliq pre-
bē. electiue p capi. vt in eccle. yamoti et iste tales no sunt p-
prie electiue p dicit glo. et per illud qd dicit ibi Car. l. v. de.
qz cōringit. si in rota vidi sententiā p Anro. de grassio cō-
trariū. sed ista est veritas: et ista dicit potius collatio q ele-
ctio. et sic loquitur Oldr in dicto suo cōsilio. ex quo infero
q in illis talibus bñficio etiā ex sola electione sine confir-
matione habeat locū ista regula: qz illa electio habeatur p
collatione: ergo et facit glo. in c. si possit. de elec. li. vi. et in
c. i. de temp. or. c. i. Item inq̄tum ista regula dicit p trien-
niū et. debet intelligi de triennio cōtinuo. itaqz si per vñ
diē iustū infra et triennium non possidebat no habet locū p̄uic-
leatū huius regule: qz dicitio n denotat cōtinuationē oīmo-
diā. l. vrbana. §. pnoctare. ff. de. ver. sig. et ad hoc facit. l. si
q ita. et est. l. iij. ff. de adi. insti. et qz ibi dicit Bal. qui dicit de
dictione per iūcto t̄p̄i: q t̄p̄s cōtinuus esse significat. Et t̄
inq̄tū hic de pacifice debet intelligi. i. si non fuit sibi mota
lis. vt dicit glo. in. de. f. de sc̄f̄r. po. et fru. in verbo. ante. et
non expono pacifice. i. iuridice. vt dicit glo. in. cs. placuit
xvi. q. vi. et dicit. supra regula proxima. et sic practicitatur
q licet quis possideat et habeat fructus: tamen si licet sit
sibi mota non dicitur pacifice possidere. idem dico si non
moueat sibi lites sed no possidet maiorem partē fructuū. sic

per electio-
nem ad pla-
curā non ac-
qritur ius i
re sed ad rē

Pacifica
possessio qz
licet intelli-
gat non ad
hanc regu-
lam.

non dicitur pacifice possidere. vt vult glo. in. c. cōmissa. de elec. lib. vi. et aliqui doc. in. c. constitutus. si. de ap. inde dicit Bellamera in. d. de. q. si vnus molestatur super percipione fructus. tamen ipse possidet maiorem partem ipsorum. dicitur pacifice possidere: pro quo facit glo. in. d. c. cōmissa. et in hoc vt non dicatur pacifice possidere satis est q. fuit sibi lis nota p. vni. vel q. molestatur ab vno vt non percipiat maiorem partem fructus: etiā quo ad alios qui nō molestauerunt. ar. in naturaliter. ff. de vlcap. licet videatur contra. l. si. C. de rei ven. et facit pro et contra. vt dicitur Doct. maxime Anto. et Sicut. in. c. illud. de presump. de quo aliquid dixi supra regula proxima. Item inquantū hīc dicitur ex aliqua reservatione generali in corpore iuris clausa et. hic videtur q. aut cōpilatores huius regule. et etiam tempore Sixti et Pauli errauerunt aut ego sum bubulus. Nam. xxiij. annis volui et renouui ius canonicum et civile quoy xxiij. practicaui in curia: et legi hic quinq. et in precibus tribus: tamen nunq. reperi reservationē in corpore iuris clausam nisi vnicam tm: videlicet in vacatibus in curia. et hoc casu curia extenditur ad duas dietas. c. h. et ca. presenti. de preben. lib. vi. Sed si hoc esset verū: quare dicitur hic. ex aliqua reservatione et. Ideo credo quod sicut vnus fecit a principio: sic omnes alij secuti nunc sunt eum et sufficisset dicere dūmodo in curia non vacauerint. nisi velis dicere q. est alia reservatio in corpore iuris clausa. videlicet quando est beneficij deuolutum ad papā de quo lapsō tempore nullus se potest introrritere. et si cōferat nichil valet. c. licet. de sup. neg. pre. et glo. ibi. et in. c. h. de pces. pre. Item quādo ecclesia infertor est subiecta pape: q. tunc eius collatio pertinet pape. c. si. de renuncia. fm aliquos. sed iste non dicitur reservationes generales. sed quedā collatio particularis. nec cancellaria vtitur istis reservationibus. cogitandū tamen est q. licet beneficij sit deuolutum: tamē potest vniri per episcopum. vt in. c. si aut. de sup. ne. pre. fm fredo. de Senis suo consi. licet glo. et Domi. in. c. si tibi absent. de pben. lib. vi. dicitur contrariū. Item potest conferri per legatū. glo. in. de. si de beneficio. de pben. et in. c. f. de offi. le. lib. vi. Item per executorē. vt in. d. de. Item ca. si. de renuci. non facit ad casum: q. ibi pertinebat iure special. f. quia papa sibi concessit privilegij. tamen vnus magnus abbreviatio: dixit michi nullum casum pro singulari q. illa erat reservatio generalis. sed certe non est reservatio: sed collatio ordinaria. et ita dixit michi Nicolaus de Castello qui tenet opinionem illam q. non sit nisi vnicā reservatio: q. fuit error abbreviatorū. Item dicitur hic q.

reservatio generalis in corpore iuris clausa reperitur vnicā tantum.

de beneficijs taliter possessio nequeat molestari et c. Ex isto textu dicunt domini de rota viuentes nunc. q. ista regula tm defendit possidentē triēto pacifice a possessione tantū et non a proprietate. et ad hoc allegat glo. nota. in. c. continetur. de dolo et cōu. ex qua not. ibi Sicut. q. si quis possidet beneficij per. x. annos inter ptesentes q. amplius pōt se defendere a vero dño illius beneficij. licet ipse non efficiat beneficij tatus quo ad proprietatē. Item ad hoc allegatur dictū Inno. in. c. f. de offi. vica. et in. c. h. de sup. neg. pre. et allegauit michi hoc vnus auditor qui habebat de maioribus in iure canonico et civil: licet fuisset alias victosus. vocabatur Johannes ffrācis: et dixit michi q. habuit ista cōstitutio ortum a quadā cōstitutione facta in cōsilio Constanten. que fuit approbata in concilio Basilien. et sic voluit dñi de rota: q. ista regula nō det titulū. et sic sentētiarūt vlla diego de cōsilio dñorum auditorū suoy ptra Benedictū cubicularium pape de mense february. anno. lxxij. qui ceciderat a possessione cuiusdā monasterij. et ego tenebā q. ista regula daret titulū. et ad hoc allegabā. c. cura. de iure pa. vbi apparet q. etiā quo ad titulū videt quis habere ius si bona fide possidet. et hoc vult dicere glo. in. c. si possessiones. xvi. q. ij. ibi vel die et c. et ad hoc facit etiā glo. in dicto. c. cura. quam no. ibi Sicut. et optima glo. in. f. solutione. ad dī et si. c. cura. xvi. q. vii. in. c. si quis deinceps. Item ad pdicta allego. c. si a sede. de pben. lib. vi. vbi ceteris paribus etiā in bñficialibus possessio dat titulū. et facit qd dicit ibi Joh. de Imo. licet Domi. videat claudicare. Item ad hoc facit q. dicit Bal. et dicit esse singulare in. l. q.uis. C. si fideicomit. in. f. eo. vbi dicit q. ea que tendunt ad pditionē mādati tacentur includuntur. et hoc colligit ibi q. cum vnū concedit: videtur et aliud concedi qd sequit ad illud. et concordat. ff. de seruitt. vi. pre. l. seruittes. §. si domo. et ex hoc consilui in curia: q. si papa mādāt aliquid non molestari sup fructibus et possessione alicuius beneficij qd per hoc videt ad iudicasse sibi beneficium. et sic sentētiarūt rota in vna causa de vallada in Portugalia et pronūciauit Gaspar auditor: sed papa mādāt ipsam non molestari hic qui possedit triēnio: ergo videtur sibi bare ius percipiendi fructus. sed ius percipiendi licite fructus est ipse titulus: ergo et c. p. predictā legē ex quo sequitur q. si iste esset spoliatus posset petere restitutionē etiā si obiceretur sibi quod non habet titulū: q. ipse posset dicere. q. habet ex hac regula vt dixi. tamen ad hoc posset responderi q. quo ad possessionē bñficiali posset restitui. Sed tunc ego replicarē de. c. f. de eo qui mittit in po. lib. vi. et de hoc addo hic ea que dixi super ius in. xv. Et.

Possessio bñficii triēnalis defendit dñi possidentē: sed nō quo ad proprietatē.

Possessio bñficii ante titulū in bñficio.

regula in. iiij. prerogativa. et de cessionem huius dubii reser-
 quo dicitis dominis: quia possit michi dici qd ista regula re-
 quireret titulum precedentem: ergo r. dicerem ego qd etiam
 si titulus esset invalidus. primus tamen hic validatur: ergo
 sequitur qd est novus titulus. etiam quo ad iudicialia r quo
 ad deum. quia licet confirmatio non faciat firmum nisi qd
 alias est legitimum. tamen si papa faciat ex certa scientia:
 tunc videtur illud quod nullum erat a principio facere firmum.
 vt dicit gl'of. notabilis. in. c. placuit. in. fi. x. vi. q. vi. et
 sic est in casu nostro: r sic credo verius: salua auctoritate
 sedis apostolice. r D. T. R. Nam si contrarium esset verum
 daretur materia spoliandi possessores r. Item in quibus
 hic dicitur dummodo se non intruserint r. debet intelligi
 isto modo: quia licet alias de iure non dicatur intrusus. etiam
 qui per vim intrat possessione alicuius beneficii si alias ha-
 bet titulum ad illud beneficii. tamen quando officium est re-
 seruatum generaliter vt hic: licet habeat titulum censetur in-
 trusus. facit quod not. Domini in. c. cum qui. de preb. li. vi.
 vbi dicit qd habes canonicum titulum. etiam si violenter ingre-
 diatur beneficii non dicitur intrusus: sed quando est benefi-
 cium reservatum non censetur habere titulum: ergo r. Item in qua
 tum hic irritatur impetrationes facte de dicitio beneficii
 sic possessio: sequitur vnus intellectus ad verba sequentia
 ibi antiquas lites penitus extinguentes r. et sic sensus qd si
 vnus possiderit etiam ante istam regulam triennio aliquis
 beneficii pacifice. et si post triennium vnus alius impetret
 illud quod non valeat impetratio. r si postea fuerit mora
 lis. etiam ante istam regulam qd extinguitur ista lis antiqua:
 et isto modo potest intelligi ista regula: videlicet qd etiam
 si impetratio sit facta ante triennium possessionem paci-
 ficam qd nichil valeat: etiam qd extinguit lites antiquas su-
 per hoc. Sed certe super hoc vltimo ego semper dubitavi
 quid vult dicere antiquas lites penitus extinguendo r.
 et consilium doctores doctos: et ipsi intelligebant prout ego
 intellegi. et ego sic intellego videlicet qd si vnus possidet
 vnum beneficium et tu citas eum super eodem beneficio.
 et tamen ipse postea percepit fructus pacifice per trien-
 nium: et tu per totum triennium nichil facis contra eum qd
 intelligatur il qua mora ante triennium: quia illam extinguit papa. et
 hoc vult dicere aperte ista littera et qd hoc sit verum hoc
 antiquas lites fundo. quia quando tu non prosequeris litem per te mo-
 extinguen- tam videris habere eam pro derelicta. et ideo non dicitur
 do in regu- tam litem pendere. vt dicit gl'ofa notabilis in verbo prosequa-
 la positum. tur in clem. i. vt litem pendente. et illam allegat de ci. rose.

Confirmatio pape in beneficiis talibus nullus operatur.

Quando beneficiarius quis intrusus in beneficio.

Qualiter ipse dicitur pacifice possidere non obstante illa litem antea relligatur il qua mora ante triennium: quia illam extinguit papa. et hoc vult dicere aperte ista littera et qd hoc sit verum hoc antiquas lites fundo. quia quando tu non prosequeris litem per te mo- extinguen- tam videris habere eam pro derelicta. et ideo non dicitur do in regu- tam litem pendere. vt dicit gl'ofa notabilis in verbo prosequa- la positum. tur in clem. i. vt litem pendente. et illam allegat de ci. rose.

cccc. que incipit. et si litem pendente. et tamen illa eadem de-
 cilio dicit qd nunquam finitur in curia nisi per sententiam.
 ideo rota praticat hodie contra istum intellectum meum propter
 illam de cessione. etiam si dixerit per mille annos. sed supra in
 xvij. regula. de prerogativa dixi contra illam de cessione. r alie
 legam dictam de. i. r. c. i. de lit. cote. li. vi. r alia iura: r edolan-
 do hic patet ibi dixi. r illa glo. debet intelligi qd vnus renun-
 ciat litem. qd quo ad eum non dicitur pendere. l. postquam liti. C. de
 pac. vel alias ex coiectionis appareret qd non vult piequi qd
 relinquat arbitrio iudicantis. vt no. glo. in. l. iulianus. §. i.
 ff. ex quibus causis. in po. catur. r fac. c. non solum. xi. q. iij. r. c.
 que pgenitores. xx. q. i. r. c. dilecti de ap. r ista praescriptio est
 propter istud triennium qd dicit ista regula. puta sit infra trien-
 nium non fuit citatus ad aliquem actum. et etiam loquitur ista regu-
 la quo ad causas futuras post regulam p. l. leges. C. de legi.
 r ad causas preteritas p. huius possederit hic possidet post reser-
 ferri ad preteritum subunctum. r ad futurum tunc glo. in. c. si de
 isti lib. vi. r. c. i. de cle. no. res. li. vi. et quicquid loquitur. l. ar-
 riani. C. de here. sequitur qd etiam potest dici antiqua lites etiam
 post regulam. Et dicitur pacifice possidere iste ante triennium
 citatus. sed infra triennium non per istam regulam si habuit fructus
 pacifice. et quod dico hic refero ad regulam. xxvi. supra lo-
 quentem de arrogatione: et illud quod dixi ibi refero hic
 causa breuiter. r sic pro isto intellectus meo vidi qd An-
 thony. de casarellis maximo aduocatus tenuit r consilium ee
 allegauit no. per Sal. in. l. si sic. §. i. ff. de lega. i. r in. l. i. iij.
 ff. de. ac. empt. r ven. rota. tamen prosequendo stilum suum
 tenet contrarium: quia in casu meo allegauit hoc et non
 profuit. Ideo est hodie inter curiales qd si citas vnum sem-
 per in qualibet anno factas aliquem actum vel saltem infra
 triennium. et sic sit hodie. et ex predictis tollitur vnus du-
 bium curiosorum. qd si vnus tempore Sixti possedit duobus
 annis r vndecim mensibus pacifice. et tempore Innocen-
 tij alio mense postquam facta est ista regula vel ante: qd sit
 tutus. licet regula Sixti sit mortua tamen quia ista referuntur
 ad preterita. etiam ista regula tuetur eum vsq. dixi. Item ista
 regula possit habere locum in impetratione facta post pacifi-
 cam possessionem triennale. siue in forma iuris siue per vaca-
 tionem ipso facto de commissis ante triennium: ex quo in
 distincte loquitur tamen melius est dicere de secundo mo-
 do et non in forma iuris: quia tunc non esset causa benefi-
 cialia. vt dicit gl'ofa. in. c. si. vt litem pendente. libro sexto.
 vidi tamen dubitari si vnus possidet beneficium sex annis: ego
 impetror illud: quia non soluit mediam annata tamen: secun-
 dum bullam p. i. est prima ipso facto. et ex primo per quos
 S. q.

Citatione facta debet quilibet anno renouari p aliquem actum.

annos possederit s'm regulam supra proxima: tamen non
 peto derogari huic regule an potest postea michi opponi
 de hac regula: et crederem q non, quia papa videtur eas
 cite ibi derogare. ar. c. f. de consti. lib. vi. 2 eo q notans
 tur: maxime per Bar. in. l. si quis. in prin. testam. ff. de
 lega. ii. 2 p doc. in. c. f. de excel. pie. ll. vi. maxime quia non
 est ibi clausula derogatoria. tamen ad cautela semp ponit
 tur in supplicatione: 2 csi derogatione 2c. Et per hoc infero
 q hec regula habeat locum in p'tuato ipso iure. vel per
 sententia ar. l. in rebu. s. f. cum. l. sed si manente que se
 quitur. ff. de precar. Et credo q habeat locum ista regula
 la etia contra iudice. ar. c. coquerete. de resti. spo. 2 ad p'di
 eta facit quia iste etia si careat titulo: si non dicitur intru
 sus. ex quo cotinuatam primam possessionem quam habeat
 per dicta iura. et hoc vult ista regula considerans initium
 ingressus. 2 facit. c. cum qui. in prin. 2 quod ibi notat D. ff.
 de p'de. lib. vi. maxime q ista regula non dat titulum s'm
 dominos de re. sed tantu defendit possessore. et sic respō
 deo ad. c. f. de regu. iur. lib. vi. que dicit q nemo potest benefi
 cium obrinere sine institutione. sed non dicit q non possit
 possidere. facit qd dicit Abbas in. c. in litteris. de resti. spo.
 Sed tenendo intellectu que tenet rota: nescio quid est dice
 re s'm dominos auditores antiquas lites penit? extingue
 do licet interrogaverim aliquos ex eis: transeat tamē cō
 alis suis statutis: 2 hec pronunc. et si aliquis dixerit anti
 quas lites que duraverunt p decē annos ante illud trienn
 nium vt in simili dicit glo. in de. f. de rebu. eccle. 2 in l. f. ff.
 si ager vecti. vel emphi. pe. dico q ista regula est vna tru
 sa. qz tunc etia obstat dicta decisio rote que dicit q nō
 extinguntur lra nisi per sententia in curia. et intantum ali
 qui volunt iudicare in illa deci. q etiam si viderint clare
 istam regulam finire lites: tñ potius volunt stare decisioni
 rote q deci. pape. et ideo videtur sibi q esset dicere cōtra
 euangelii. boni tamē doctores contrarij credunt. Et in
 telligunt aliqui alij antiquas lites. s. cum antecessore: secus
 cum isto novo possessore. ita dixit michi Jacobus de Rizo
 nibus abbreviator de parco maiori bonus iurista. sed ni
 hil allegavit. ideo 2c. sed qz ex quo iste desit possidere lic
 te pen. presumitur q successor sit dolosus et intrusus. ar. c.
 quia. v. de iudic. 2 c. sepe. de resti. spo. 2 c. f. de ali. mu. tu.
 2 c. significavit. de rescrip. Et ille qui desit dolo possidere
 lre pen. potest semp conveniri. 2 sententia lata contra eum
 iudicaret successor per p'dicta iura 2 p multa alia. et sic
 praticatur. Item postea consului dñm Nicolaum de castello:
 et respōdit michi q nesciebat intelligere aliter q ego hic

Beneficij
 ecclesiasti
 cum potest
 quis defen
 dere etiam
 sine institu
 tione cano
 mica.

Qui dolo
 desit possi
 dere lre pe
 dete potest
 semper con
 veniri.

dico. et remitte me ad dñm Antonium de eugulo antiqui p. **Exceptio**
 curatores qui dixit michi q in hoc ipse habuit sententia cō firmat res
 tra se sicut ego in causa mea. et q ista regula nō est in hoc **gulam vt**
 intelligibilis: 2 q illi qui composuerunt etia non intellegerunt. et q deberet vocari advocari 2 procuratores 2 audie
 tores quādo cōponuntur regule: tamē nolunt maiores 2c. **Excoicatio**
 ideo dico ex quo obscure loquitur ista regula in hoc perin **potest pos**
 de habeatur atqz si non fuisset condita. l. de etate. s. nichil. **stidere bene**
 ff. de interrog. acti. ego tamen sic intelligo sicut dixi. tamē **ficiam.**
 nota contrarij praticatur. puto tamen ppter progatiam cu
 rie q saluetur dicta decisio/saltem in lite pen. in curia. **Excoimū**
 non finitur lra nisi p sententia vt dicit deci. p'dicta vt lu
 erentur notarij 2 copiste 2 meretrices. sed extra curia ad **cat? si spo**
 minus servaretur illud quod dixi ex quo omnes litterati **licetur bene**
 sic intelligunt. sed non servatur nisi indistincte 2 male 2c. **ficio nō res**
 stituitur.
Ultimo dico ponderanda hec verba istius regule. nam
 hic non requiritur aliud ad eius verificationē nisi titulus **coloratus 2 possessio 2c.** Et excipiuntur tantu duo casus.
 ergo sequitur q in alijs ista regula est firma. nā exceptio **firmat regulam.** et ultra iura vulgaria allego ad hoc. c.
 licet. in f. de elec. 2 c. f. in p'nci. 2 in f. de coniu. lepro. Ex
 quo sequitur q etia si ex. dicatus possiderit triennio ex tñ
 tulo colorato aliq beneficiū q potest iuari hac regula: **qz nulli dubij q excoicatus pot possidere etia beneficium**
 possessio sit qd facti potius q iuris. l. i. s. si vir vxori. ff. de
 seq. po. c. cum nostris. de coecel. pben. ergo ea que sunt fa
 cti nō possunt iure civili vel alio positivo infringi. vt in. d.
 s. si vir. ergo sequitur q cum excoicatus potest possidere.
 facti. c. item cum quis. 2 c. in litteris. de resti. spo. ergo in
 eo habeat locum ista regula: 2 hoc quo ad hoc vt non mole
 stetur. vt hic secus dico de restitutione si ipolietur: qz tunc
 obstat sibi exceptio excoicationis. vt dicunt tres glose
 vulgares. in. c. f. xlii. dist. 2 c. ex insinuatione. de procur. 2
 in. c. dilectus. de rescrip. Item per predicta dico idem in he
 retico quo ad possessionē facti quousqz spolietur: 2 sic tol
 lo distinctionē doctor. in. c. f. de iudi. quo ad calum huius
 regule: 2 credo q sic praticat rota 2 est verum: qz sic dixit
 michi dñs Petrus ferrera hispanus doctissimus vir. et al.
 legavit michi quo ad istam regulā: quia defensio non tollit
 tur excoicatio. c. cum inter. de excep. ergo 2c. Item ex pre
 dictis infero q hec regula habeat locum: etia si possessor sit
 spurus vel homicida vel quicumqz alius inhabilis ex quo
 indistincte loquit. sed in rei veritate debet intelligi de p'no
 nis habilibus. arg. l. vt gradatim. ff. de mu. 2 ho. in cōter
 bene 2 male. **Et sic hic vidi in curia vnam questionē. l. an**
S. ii.

Comendatarius non habet titulum in beneficio: sed de possessione m.

comendatarius ad vitam potest se defendere cum ista regula: et certe prima facie videbat quod sic ex quo habet color ad titulum etc. tunc contrarium credo verius. nam est certum quod iste non habet titulum: sed tantum depositum. ar. l. comendare. ff. de verbo sig. et eorum que dicit glo. in c. si constituit. de accusa. Item quod iste non possidet. vt. l. licet. s. i. ff. de postul. l. rei commendate. ff. de commodat. in ar. ergo etc. et sic credo pronunciasse rotam: tunc hoc crederetur verum si molestaretur per habentem titulum ipsius beneficii de nouo vel aliam: quod ille dicit verus status. vt dicit glo. in c. nemo. de elec. li. vi. et non commendatarius. vt dicit illa glo. sed si alius etiam commendatarius molestaret eum crederetur habere locum istam regulam: quoniam in pari causa prior est conditio possidentis. c. in pari causa. de regul. iur. li. vi. et crederetur quod licet dicitur quod commendatarius non possidet vt dicitur. tamen hoc verum quoniam dominus verus deposuit. secus si iudex: quod tunc possidet sicut dicimus de leuestro. vt notat in d. l. licet. et facit lex interdum. ff. de acqui. bo. sed sic est in casu nostro: ergo etc. nescio tamen an auditores moderni reciderent hoc. nam dicunt quod non est beneficii comenda per superius dicta. et quod beneficium debet esse perpetuum. c. precepta. l. v. dist. 2. notat in c. veniens. de si. pref. sed dico quod satis est perpetuum quo ad vitam obtinentis in comendatione. ar. l. i. ff. pro loc. cum glo. et forte non esset magni hoc tenere pro veritate. et idem quod dico de comenda dicerem de administratione que etiam non dat titulum. vt in alia regula superius laus eius dicitur.

Sequitur Tricesima quarta Regula.

Ltem idem dominus noster statuit et ordinavit quod quecumque beneficia ecclesiastica siue in Romana curia siue extra eam resignata nisi de illis facte resignationes si in Romana curia infra sex menses si extra dictam curiam facte sint infra mensem ex tunc vbi dicta beneficia consistunt publicate et possessione illorum ab eis quos id contingit petita fuerit si resignantes illa postmodum in eorundem resignatorum possessione decesserint non per resignationem sed per obitum huiusmodi vacare censentur: collationes quoque de illis tanquam per resignationem vacantibus facte et inde secuta nulli sint roboris vel momenti.

intra quod tempus de resignatione per possessionem mtra suam

Hec regula dicit quod si beneficia sint resignata siue in curia siue extra eam: et resignatio non fuerit publicata in curia si ibi fuit facta infra sex menses et extra curiam sibi facta fuit infra unum mensem: et possessio petita non fuerit ab eo cui facta fuit collatio quod si moratur in possessione: ne illius ille qui renunciat quod censetur vacare per mortem et non per resignationem. et quod collatio sic facta per resignationem non valet. hoc dicit et certe ista regula est maxime edita et est sancta: quod obuiat hic papa maliciose et fraudibus curialium. nam vnus poterat resignare beneficium secreto et postea manebat in possessione: et cum impetrabat per mortem illius apparebat ille primus qui impetrauerat per resignationem etc. ideo papa puidet circa istas fraudes hic. et ad hanc regulam facit l. si. et s. supra cuius. ff. quibus. mo. pignus vel hypo. soluit. Contra istam regulam tamen hoc die fit fraus et videtur de facto quod vnus renunciat alteri et fit sibi collatio per ordinatum vel per papam et tenetur secrete tunc ille qui renunciat secrete constituit se possidere note alterius quod potest fieri in beneficiis sicut vnus intellexit. c. cum venissent. de resti. spo. et tunc satis fit huic regule. tamen ille semper possidet: quod immutata est causa possessionis tunc non presumitur fraus p. l. i. c. de dona. ante nup. vbi Bald. hoc notat ad limitationem dicti. s. supra cuius. et sic fraus que per baronem potest fieri facientem. l. si in fraudem. cum glo. c. de lega. et Bald. ibi notat. ego allego. c. requisisti. de testa. in fi. cum glo. quod intelligo verum iure fori sed non iure poli. ar. c. erubescat. xxvii. dist. et ista regula facit contra presumptionem iuris. nam est certum quod veritas prevalere debet opinioni. c. veritate. cum glo. viii. dist. tamen hoc verum nisi princeps certus de veritate mandet preferri opinionem vt casus illo: et potest princeps facere vt plene declarat Bar. in l. si is qui per emptorem. ff. de vsu cap. et quia hic dicitur de publicatione tamen quo ad istam regulam satis est quod capiat pro ostensione vel notificatione fienda illi resignanti. faciat glo. in l. si. c. de petitis bo. sub. l. i. c. nulli phas. xv. dist. ideo in curia si sibi esset renuncians satis est quod sibi notificaretur per ius coram notario et testibus: sed ex supra dictis arbitror iustitiam si fiat in cancellaria vel in camera apostolica. facit glo. in aut. de non eligendo secundo nuben. s. si. in hypo. p. clama. et. et quod ex ea notat. Ange. ibi. et idem credo si non sit sciens renuncians in curia quod procurator publicet ibi in cancellaria quod renunciat nomine alterius licet aliqui publicent in audientia contradictarum: et sic fit hodie in audientia contradictarum ex habundanti. Item in quantum hic dicitur quod possessio petatur crederem fore satis factum si eorundem notario et testibus petatur licet non iudicialiter.

Potest quis se constituisse possidere beneficium note alterius

gula quādo fit mētio de interpellatione sufficit vnica ex-
 tra iudicialia vt est glo. in. c. si episcopus. xvij. di. 2. ibi dicit
 Domi. faciat glo. 2. ibi doc. in. c. cum causa de offi. de. 2. cle.
 7. de decimis. Item ponderanda sunt vba hic posita in p̄tē
 ponit conditionē. s. si resignantes in possessione moriant̄
 ec. 2. postea dicit q̄ collatio ipsorū beneficiorū tanq̄ p̄ resi-
 gnationē vacatū non valeat 2c. Ex quo sequit̄ q̄ cassā
 hic illa collatio vel p̄uissio pape facta per resignationem
 q̄ resignans moritur in possessione 2c. sed si non moriatur
 in possessione vel possidet sed viuit post triēniū hic statuti
 tūc q̄ illa conditio est resoluita 2 si non existit sequit̄ q̄
 dispositio nō habeat locū ar. l. si. ff. de iudicē adiectioe. l. ce-
 dere di. ff. de ver. sig. 2. facit q̄ dicit Old. in. con. c. lxxx. in
 ii. col. q̄ incipit allegatōes. 2 sic sequit̄ q̄ si vn̄ dedit m̄
 datū de resignando in curia 2 pcurator resignauit: sed nō
 fuit facta diligētia de qua hic tunc si ille qui dedit manda-
 tum viuit q̄ semper ille cui facta est resignatio potest expe-
 dire bullas 2 habere possessionem 2 ista reglā nō obstat im-
 mo inuat p̄ predicta 2 sic auditio sententiā fuisse in pala-
 tio. 2 ad hoc facit etiā aduerbiū quoq̄ hic positi quod co-
 pulat 2 est sititudinariū extensiuum ad p̄cedentia 2 de ei⁹
 natura est p̄cedentiū omniū 2 eorum accedentium repeti-
 tionem inducere vt pbat Oldr. cō. citi. quod incipit quē-
 rum est. 2 allegat. l. in repetēdis. ff. de leg. iij. 2 de fundo in
 fru. l. seye. s. gayo. sed sic ponit hic. 2c. Obmirro pos-
 nere hic si resignatio fuit facta in partibus bñficij referens
 ti sed ille in cui⁹ fauorem facta fuit nescit tūc sed tēpore
 aliquo lapsō ante mēsem sciuit et venit ad curiam an ha-
 beat locū termin⁹ huius regle. 2 circa hoc 2 circa alia suf-
 ficiat p̄ nunc vna doctrina Bal. l. c. quoniam de p̄hibi. fe.
 ali. p̄ loth. qui notat ibi q̄ termin⁹ iuris vel statuti nō est
 pemptorius si legitim⁹ p̄bet impedimentū 2 tale est illud
 ergo 2c. 2 allegat ibi multa iura q̄ sufficiūt ad alios casus.

Resignans
 beneficiū
 si hoc non
 obstat
 semp̄ posse
 derit ipsū
 beneficiū
 quid iuris.

Terminus
 statuti nun-
 q̄ est per-
 emptorius
 si probetur
 impedime-
 ntum.

Sequitur Tricesima quinta Regula.

Nem idem dñs noster vt litibus fi-
 nis celerius imponatur et litigan-
 tiū parcat̄ sum p̄tib⁹ et expensis suo-
 rum predecessorum constitutionib⁹
 et statutis inherendo: statuitz ordi-
 nauit q̄ in causis in Romana Curia pendētib⁹
 et quas in posterū in ea quouis modo contigerit
 agitari nulli ante diffinitiuā sententiā liceat ap-

pellare nec appellatio si fuerit emissa vbeat ad
 mitti nisi ab interlocutoria que vim habeat diffi-
 nitue vela gramine minime concernente nego-
 cium principale q̄ non possit per appellationē
 a diffinitiuā sententiā reparari nulliq̄ cause ap-
 pellationū huiusmodi cōmittantur nisi in cōmī-
 sione exprimat̄ quod interlocutoria vim diffi-
 nitue habeat vel gramam sit tale q̄ in appel-
 latione a diffinitiuā nō valeat reparari. Alioquin
 appellationes et commissiones in posterum et
 quicquid inde securum fuerit sint nullius robo-
 ris vel momenti. Commissionibus appellationū
 iam iudicibus presentatis et exhibitis in suo ro-
 bore permanens in quibus latis super eisdem
 sententijs secundo vel alias vltimis ab eis non
 liceat appellare: appellātes vero et appellatio-
 nes etiā ab interlocutorijs 2 gramam in huius
 modi suo vel alterius nomine prosequētes si suc-
 cubuerint vltra expensas et damna ad que resar-
 tienda de iure condemnatus compellitur. xx. flo-
 renis auri mulctetur.

Ista regula dicit q̄ in curia romana nullus potest
 appellare ante diffinitiuā sententiā nec eius ap-
 pellatio debet admitti nisi appelletur ab interlo-
 cutoria habere vim diffinitue vel a grauamine nō cōcer-
 nēte negotiū principale q̄ non possit p̄ appellationē a diffi-
 nitiuā sententiā reparari 2 q̄ si appellet̄ nō cōmittatur cau-
 sa appellationis nisi exprimat̄ vnus modus predictori
 alias appellatio 2 commissio sint nulle. 2 quicquid inde secu-
 rum fuerit tamē de commissionibus preteritis de quibus est
 sententiā nihil disponit de q̄bus a sententiā iam latis nō
 possit appellari amplius si non sunt grauamina vel sentē-
 tie de quibus. supra et si aliquis aliter appellauerit si suc-
 cubuerit vltra expensas 2 dāna debet mulctari pena. xx.
 ducatorū. hoc dicit. 2 ista regula habet in se equitatē licet
 sit cōtra ius canonicum. c. sup. eo. li. ii. de ap. concordat̄ in
 cum iure ciuili etiam in casibus hic expressa vt q̄ grau-
 amen non p̄t reparari in diffinitiuā vt si index videret ali-
 quem torqueri. vt. l. si. ff. de ap. recipien. et ibi Barto. vel. si

Ista regula
 iuris se
 equa est ta-
 men cōtra
 ius canonicū

sententia habet vim diffinitive vt vult glo. in aut. habitus. C. de ritus p pa. z eodē modo pono exēplū hīc z in similibus v̄ ista regula sepe deducitur ad iudiciū. z est clara p̄terit̄ q̄ ibi in quibus latis sup̄ eisdē sententiis secūdo vel vlt̄er̄ ab eis nō liceat appellare. hīc anderē dicere cū iuris consulto in l. officus. ff. de testa. q̄ aut ego nō intelligo te aut ista est sententia tua. quis em̄ dubitat q̄ etiā ab interloco: ria vel grauante nō p̄t̄ v̄roq̄ iure tertio appellari. c. di recte. de ap. z. c. lina. c. ii. z. C. ne liceat tertio appellari. per totū. si hoc est verū quid dicit iste recōpillator in presentis pape q̄ si sententiā est secūdo vel vlt̄erius nō liceat amplius appellare. z sic si vlt̄erius id est tertio est sententiā de quo deservit ista regula. z ideo credebā q̄ est hīc men: doia littera quia debet dici secūdo vel alias. z tūc sequi tur vlt̄erius nō liceat ab eis appellare zc. Sed ego habeo duos libros corā me vbi sunt predicta verba. z etiā in libro regularū Sixti. sed sī nō sit illud verbū alias hīc debet sub audiri. ar. l. verbū volo. C. de fidei cōmis. sicut verbū quon: dam subaudiatur ad orationē legalē. vt est glo. in l. libertū C. de nup. quā cōmendat ibi. Bal. Et de canda huius regu: le nō me intrōmito. quia istos. xx. duca. nunq̄ vidi solui in curia postq̄ sum hīc. sed si soluerent eum deberēt solui z ad cuius instātiā dixi aliquid supra in regula. xxxv. Et noc: eādū tamē est hīc q̄ ista regula nō habet locū extra curie am. i. extra muros vrbis vel curie per verba posita hīc in principio. z non dico curiā hīc extēdi ad duas dietas sc̄bz c. presentis. de prebē. li. vi. per ibi nota. per docto.

al. Dominig

Verbū quō: dam subau: dit ad ora: tionē lega: lem.

Sequitur xxxvi regula.

Item statuit et ordinavit q̄ in cōmissi: omib⁹ de iusticia etiā cōsistorialibus per euz seu de eius mādato vel aucto: ritate in causis in quibus concilium existat in posterū cōcedendis: etiam si in eis de cōclusiōe huiusmodi implicite vel ex: plicite mentio facta fuerit nichil censetur esse concessum: nisi per concessionē cōmissionis hu: iusmodi conclusioni derogetur expresse.

Ista regula dicit q̄ in cōmissionibus iusticie etiā cōsistorialibus q̄ expresse non derogetur cōclusioni q̄ nichil valēt etiā si implicite fiat mentio de cōclusionē. hoc dicit. z est regula fa: tis equa. z est vnus effectus cōclusionis in cau:

sa etiā beneficiāli. q̄ licet cōclusio in causa beneficiāli qua si hodie nichil p̄sit. q̄ etiā post cōclusionē possunt p̄duci re: ftes z instrumēta vt dicit decisio rote. v. quia non requirit̄ cōclusio in causa bñficiāli. de. sepe. cū glo. s. si. de ver. sig: quāq̄ de equitate rote etiā in cā. pphana post cōclusionēz possunt admitti testes et instrumēta. vt dicit decisio. cir: in fine. q̄ incipit. Itē latis tribus sententiis contra. c. curz di: lectus. de fide instru. et hoc ex equitate. c. pastoralis. in ff. de causa po. tamē hīc est vnus effectus cōclusionis etiā in causa beneficiāli. alios nō numero hīc. sed in alia forte regula notabo. Unō tamē volo dicere q̄ istud nomē cōclu: sio nō reperitur in ext̄tu de iure ciuili. vt dicit Bal. in. c. cū in iure. de offi. dele. sed renūciatio. sic hodie tñ fit cautela cōtra hāc regulā in curia. q̄ etiā si sit cōclusum ille q̄ vult habere cōmissionē aliquā in causa beneficiāli. vel alia p̄: ducit certas materias de nouo vel aliquos testas et tunc per admissionem videtur tacite rupta cōclusio. vt dicit de: ciso rote. z Sicu. in dicto. c. cū dilectus. z tunc postq̄ est tra: pra cōclusio presentat cōmissio z valet. z sic oportet i istis habere iudicē fauorabilē. quia ipse possit non admittēre si veller. ar. iurū superius allegatorum. tamē si admittit valet. ar. dic. c. pastoralis. de causa pos. et sic oportet i istis habere iudicē fauorabilē. vt dicit glo. i regula in iudicis. de reg. iur. li. vi. in fi. Istas alias regulas sequē: tes quia cōcernūt abbreviatores: quomodo debent expe: dire bullas z quas: z circa stūū suū z circa stūū cācellarie Item de potestate vicecancellarij non glōfabo ad lōgum. ideo non me extēdā in eis: quia esset ponere falcē in mes: sem alienam: tamē succincte aliquid dicam. hīc solet esse in aliquibus libris.

Cōclusio an: requirit̄ in: causa bene: ficiāli.

In arbitri: ris bonum: est habere: iudicē fau: rabilem.

Sequitur xxxvij. reg. de lris ap̄lis expedic̄dis.

Item voluit et ordinavit q̄ si aliqui re: ligiosi petāt aliquod beneficium ad nu: tum reuocabile cū clausula / q̄ extēde: pro solo nutu abbatis vel superioris / nō possunt ammoueri littere quo ad clausulā ip: sam nullatenus expeditantur: nisi idē dñs noster ponat signanter quod non possint ammoueri vel ad partem clausulam ipsam concedat.

In ista re: gula: sequē: tib⁹ tracta: tur de litte: ris ap̄pos: itis expedi: endis.

Ista regula dicit q̄ si monachus impetret bene: ficiū sue religionis q̄ quidē p̄t̄ abbas vel superior: suus ad nutum remouere ab habenti quando sibi placet et p̄t̄ monachus quod non p̄t̄ ad nutum superior:

ris amoveri q̄s abbreviatores nō ponat istā clausulam n̄
si in supplicatiōe ponat papa insignatura q̄ nō possit amo
verī vel in clausulis infra in supplicatiōe positis hoc pe
tatur z papa dicat simpliciter fiat vt pens̄ hoc dicit z ra
tio dubitādi videbatur q̄ licet b̄fficiū sit ad nutum reuo
cabile tamē q̄ papa apposuit manus videbat q̄ foret ir
renocabile ar. c. vt nostrum. de ap. z. c. i. vt ecclesiastica be
neficia. z ideo videbatur q̄ etiā abbreviatores z vicecans
cellarius possint expedire bullas. Ex quo in supplicatiōe
hoc petat z papa simpliciter concessit. Sed ratio decisio
nis est q̄ papa non vult iudicare religioni z antiquo iu
ri. nam monach⁹ est stricti iuris ex quo posuit hominē su
pra se vt dicit glo. in. c. si vere. xv. q. i. in fi. ideo nō vult pa
pa q̄ indirecte monachus ab obediētia abbatis sit exem
ptus. vnde licet papa conferat alicui beneficium non propie
rea sequit q̄ a suo plato non possit ex causa priuari illo be
neficio q̄ reatus omnē excludit honorē. l. moueor. C. si ser.
ex por. z hoc vult Bal. in. c. illud b̄ma. z obe. alias deberet
dicere in. c. per tuas. eo. ii. vbi bon⁹ rex. z glo. de hoc et ibi
doc. in. c. i. de p̄sr. vii. vel in iust. glo. z doc. in. c. cum in di
stribuendis. de temporibus or. et ibi Jo. an. 3e licet Bal.
in di. c. dicat. q̄ si monachus habet prioratū a papa q̄ nō
teneatur renūciare ad mandatū abbatis. z alle. Jo. An. in
c. cū inter de elec. z credo q̄ debuit allegasse in. d. c. cum in
distribuendis. tamē hoc versū quando papa diceret q̄ non
remoueretur. alias secus faciat glo. iuncto tex. in. c. l. de
supplen. negli. pre. z ex ista regula iuncta illa. 3. xxv. pas
ter q̄ auditor corā quo p̄ducitur talis bulla expedita q̄ v̄
sa supplicatiōe vbi nō sunt verba pape hic posita p̄t
mittere bullas corrigēdas ad cācellariā sic corrigerent
ille bulle p̄ illā regulā sic cācellaria est hodie cōtra istā re
gulā q̄ expeditur bulle p̄ camerāz tūc q̄ papa apposuit
manus non se potest cācellaria introumittere. ar. dictorus
iuris z sic practicat hodie eam in rota q̄ in cācellaria. z si
cec dicit hic q̄ nullatenus expediant. z sic videtur q̄ factū
contra formā mandati sit nullū. l. diligēter. ff. mādati. z. c.
cū dilecta. de rescrip. tamē hoc habet locū in expedita bu
la per cācellariā. quia ista est regula cācellarie z nō came
re vbi papa quotidie decipit per suos secretarios z p̄ cara
diales z maiorē potestātē penes se reseruat quā hic tra
didit in. c. budū. z. c. 3. ius. lo. d. de prebē. li. vi. ideo esset bo
nū et vtile z sanctū q̄ faceret etiā aliquas constitutiones
papa quo ad cameram etiā secreta sicut quo ad cācella
riā maxime circa expeditiones bullarum que etiā expe
diuntur sine supplicatiōibus quotidie ideo in talibus bul

Papa non
intendit an
siquo iuri
velle iudi
ciare vel re
ligioni.

lis si posset haberi vna cōmissio q̄ corrigerent fm tenorē
supplicatiōis bene esset si nā sit oportet q̄ habeat patiens
tis abbas. z non credo q̄ secretarius solus posset corriges
re bullas etiā in registro bullarū postq̄ bulle sunt expedi
te quia papa apposuit manus vt dixi etiā si dicat hoc
factum de mandato pape viue vocis oraculo sibi facro q̄
sibi non crederetur etiam cardinali in p̄iudicium alie
rius etiam in curia. sufficiat gl. no. de sen. ex com. c. scite. ee
ego allego a lū in. c. nuper. eo. et. z hoc vult Jo. an. z Abb.
in. c. quod super his de fide instr. de quo satis dixi in q̄nti
bus cardinalis z p̄ nunc sufficiant hec z credo q̄ etiā cā
cellaria seruet hanc regulam licet supplicatio sit signa
ta motu proprio maxime si esset facta vna regula q̄ mos
sua propius tantū tollat surreptionē z nō operat alium
effectum pro q̄ facit glo. in. c. l. si romanus. de preb. z credo
q̄ ista non sit vanda ideo si auditor mitteret bullam ad
cācellariam vt dixi dubito an posset facere z an cancel
laria deberet obedire sibi q̄ dicit sibi quo iure de iudis
villas. c. viij. di. quo iure. nec vidi fieri tempore meo.

Secretari⁹
pape an
possit solus
corrigerē
bullam.

motus pro
prio pape
non deberet
tollere nisi
surreptio

Sequitur Tricesima octaua Regula.

Item si committat alicui b̄fficiū resig
natiōis receptio ponatur clausula:
attente quoq̄ p̄videas zc. z si ex cau
sa permutatiōis resignatiōes h̄nt
ponatur clausula quod neutri p̄mu
tantium ius acquiratur nisi quilibet ipsoꝝ ius
habuerit in beneficio per ipsum resignato.

Item si committat alicui q̄ recipiat
resignatiōē alicuius b̄fficiū debet abbreviatoꝝ po
nere in bulla artēte quoq̄ p̄videas q̄ in renūciatiōe
p̄fecta dolus vis metus ac aliqua simoniacā p̄auitas nō
interveniat zc. z hoc est q̄ simpliciter debet fieri renūcia
tiō. sed si committatur sibi q̄ recipiat ex causa p̄mutatiōis
tunc debet poni clausula ista q̄ neutri p̄mutatiōis ius acq
ratur nisi quātū quilibet ipsoꝝ ius habuerit zc. hoc di
cit. z de p̄sa clausula oportet diuinare qd velit dicere sed
referas te ad copistas abbreviatorū. cur tñ illa est quam
dicit z fundat in. c. super hoc. de renūci. Et de sc̄da clausula
est equa ista regula q̄ solet poni ex causa permutatiōis
in supplicatiōe illa clausula vel alio quouis modo vaca
uerit zc. Nā tñ si ponat ista clausula de qua in regula mē
chil. p̄dest illa clausula vel alio quouis modo vacauerit
quod est vtile ad limitationē. glo. et doc. in. c. suscepi. de

Camera a postolica rō sernat has regu- las.

Obdormi- tās si nō ha- buerit ius i- beneficio re- nunciato: an- alter pote- rit ad ius redire sine noua colla- tione.

rescrip. li. vi. 2 ad limitationē decisōis rote q̄ superius nō legauit Item non possit dici tūc q̄b quādo papa cōfirmat id quod alias de se est nullū vide ē facere aliquid de nouo si facit ex certa scientia vt dicit glo. notabi. is in. c. placuit xvi. q. vi. tamē quando ponit ista clausula hic exp̄ssa tēc̄ esset. q̄ non videt̄ papa facere ē cetera sc̄iētia. Ideo cau- tela possit esse circa istam regulā q̄ si vis transire bullas cum clausula vel alio quouis modo ex ipsius vel alterius sc̄. siue ista clausula facias expediri p̄ cameram vbi raro seruant̄ iste regule si habes pecunias 2 sc̄ueris facere et credo q̄b nō sit danda ista regula q̄ nō cōcēnit nisi expeditiōnem bullarū 2 si non ponant̄ iste clausule tamē intelli- gunt̄ de iure maxime illa sc̄da q̄ nemo p̄t plus iuris in al- terū transſerre q̄ sibi competere vno sc̄at. c. nemo de reg. iur. li. vi. c. quod autem de iure patro. Ideo auditor caute propter hoc non deberet mittere bullas ad cancellariam si non est ista clausula in eis. Item quia non est danda ista regula vt dixi cogitādū tamē est quando est danda est regu- la vel ne quia si habet decretū irritans est danda: alias secus. ita dixit mihi Jacobus de Risonib⁹ abbreviator be- ne silatus et doctus. 2 p̄ hanc clausulam postam in bullis permutationum vidi dubitari in curia sicum permutatō non habet ius in beneficio renunciato per se 2 de hoc ap- pareret per sententiā an alius potest redire ad beneficium suum sua p̄pria auctoritate absq̄ noua collatione. et cer- te videbatur quod sic. quia ipse tū facta ē collatio ex cau- sa p̄mutationis nullū ius habet in beneficio per hāc clau- sulam et facit ad hoc textus notabilis in. c. si beneficia. de probē. li. vi. 2 hoc vale 3o. an. in. c. vnicō. de rerum permu. li. vi. quem sequitur Fredericus in tractatu permutation- nis. in. viii. q. et etiam isti doctores loquuntur quando ista clausula non ponitur ergo a fortiori quando ponitur illa clausula huius regle. sed certe licet videatur ipsa veritas tamen communiter tenetur contrarium in dictis locis es decisio rote. cccxxvii. que incipit. 3e si intelligim⁹. 2. ccd. que incipit. Item si opponatur spoliato. 2 pro hac ratione videtur facere quia licet ille non habuerit ius in beneficio quod obtinuit causa p̄mutationis per hanc clausulam et per iura sup̄ius allegata tamen ille qui renunciauit etiam non habet ius in eo. facit. c. f. de rerum permu. li. vi. 2 glo. in. c. si p̄pter tua debita. de rescrip. eodem li. et sic potest dicere ille qui possidet q̄ quo ad eius libere possidet. l. si. c. de re. ven. et. l. loci. §. competit. ff. si seruus vendi. opinio tamen contraria videtur valde equa ar. cle. auditor. de rescrip. et dicti. c. si beneficia. tamen cautella est quod ha-

beat ille comissionem in curia quod constituto de non iure compermutantis committatur auditori quod canonice p̄imum tituli etc. sic fuit practicum in rota vt dicit m̄ chi Salmeron. 2 etiam credo q̄ per rescriptum potest ius vi cōmissio ad partes per cōquestum isto modo quod iste iudex p̄nunciet illud beneficium esse debitum illi comper- mutantī propter fraudem et tunc potest sibi de illo p̄uide- re ar. cle. auditor. de rescrip per rationem. scilicet vt circū- stus euitetur licet glo. secunda ibi dicit quod illa cle. non habeat locum extra curiam et hoc tenet Car. ibi. sed 3o. de lignano videtur dicere oppositum ibi et hoc maxime si collatio ipeccabat ad papam vt vult glo. fina. ibi et Sicu- lus in. c. sup̄ eo. de offi. dele. 2 hoc videtur verius quia ex- tra curiam a fortiori debet euitari circūstus q̄ in curia: et go etc. Item quia ampliozem iurisdictionem habet dele- gat⁹ extra curiā q̄ auditores in curiis propter p̄sentis sc̄.

Sequitur Tricesimanona Regula.

Item voluit quod si petantur supple- ri defectus in genere nullatenus lit- tera de super concedatur nisi in peti- tione de super huiusmodi defectus ex- primantur vel per fiat vt petitur sup- plicatio signata fuerit.

Ista regula dicit q̄b si in supplicatione petant sup- pleri defect⁹ aut contract⁹ vel p̄cessus etc. in genere nō d̄y poni ista clausula in genere nisi in petitione exprimat̄ isti defectus vel nisi supplicatio sit signata hoc mō fiat vt petitur q̄ tūc oīa petita veniūt etiā in genere. hoc dicit et est equa ista regula q̄ alias est altercatio in- ter doctores si papa cōfirmat eum clausula suppletōe de plenitudine p̄sentis defectus si qui interuenerit etc. quos de- defectus papa videt̄ supplere 2 cōmuniter tenet q̄b referatur ad defectus quo ad solēnitatē iuris sed non quo ad defe- ctus p̄sonarū puta illegitimitatis vel irregularitatis nec quo ad defectus iuris naturalis. s. cōsensus. vt tenet Spe- cula. et. de legato. §. nūc ostendēdū. 2 hostiē. in. c. f. de trās- las. 2 Abb. ibi. 2 in. c. ster dile. in. viii. co. de fide iustru. etiā referē 2 sequit̄ istos doc. sed papa vult hic q̄ etiā quo ad de- fect⁹ iuridicos nō ponat̄ ista clausula. si ista via q̄ ponat̄ va- las ad camerā 2 ibi solues vna taxā ultra debita e habe- bis 2 p̄derit tibi q̄ ad ignozstos. Et nota q̄ nō sufficeret si gnatura p̄ cessū d̄ si bicat sic p̄cessū vt petit̄ etc. 3e nō hūc fieret q̄ sic signatura p̄ papā isto mō. s. q̄ nō si nō addit̄

Clausula si la supple- tes oēm de- fectū: etiam quos defe- ctus cōpre- hendat.

vt petitur nichil sit per ista verba hic posita a quibus non est recedendum. l. non aliter. 2. l. ille aut ille. ff. de lega. 1. sed quo ad signaturam concessum contrarium vidi in curia pro facto regula potest quis per alium etc. de regu. iur. li. vi. tamen in hoc casu dubitasset an haberet locum ista regula.

Sequitur Quadragesima Regula.

Kem voluit quod super quovis ecclesiastico beneficio de iure patronatus laicorum non expediantur littere nisi ponatur expresse quod tale beneficium tanto tempore vacaverit quod eius collatio est ad sedem apostolicam legitime devoluta: vel ad id patronorum accedat assensus: si per ipsum iuri patronatus huiusmodi derogare contigerit si ius huiusmodi ad aliquem regem ducem marchionem vel alium principem pertineat: et de hoc in litteris provisionis vel mandati de providendo de dicto beneficio mentio facta non fuerit: non censetur iuri huiusmodi fore quomodo libet derogatum.

Ista regula dicit quod si impetretur beneficium iuris patronatus laicorum et supplicatio sit signata: tamen bulle non debent expediri nisi cum illa clausula quod tanto tempore vacaverit beneficium eius collatio sit ad sedem apostolicam legitime devoluta vel alia clausula quo papa prouidet impetranti deum tamen ad id patronorum accedat assensus. si tamen papa derogat iuri patronatus laicorum quo ad beneficium impetratum tunc non censetur derogare iuri patronatus regis ducis vel marchionis vel alterius principis nisi hoc expresse dicatur in derogatione. hoc dicit notanter ista regula. sed certe quod dicitur primum ista regula videlicet si tanto tempore vacaverit etc. pro nunc hec sic intelligere hoc nisi vno modo vt dicitur. Nam de iure nullum tempus est statutum ad instituendum nisi institutio est ad presentationem patroni et collatio sine presentatione: et sic loquitur totus titulus de instit. et quod hoc sit verum quod nullum tempus est statutum ad institutionem sufficit decisio rote. ecc. que incipit Item omnes dominos. et hoc etiam dicit Abb. in c. ii. de concess. preb. imo superior potest assignare tempus inferiori etiam breue infra quod instituat alias quod devoluetur collatio ad eum vt dicit Abb. 2. sentit. deci.

Instituto et collatio differunt: quia institutio est ad presentationem patroni: collatio vero sine presentatione.

Impredicta. Sed si hoc est verum. quomodo collatio debet devolui ad papam si nulla tempus est statutum a iure: sed debet intelligi quod patronus non presentavit infra tempus et tunc iam non dicitur institutio sed collatio. et ipsa ad que presentatur institutio non consistit infra sex menses. et tunc devoluitur ad archiepiscopum: et de archiepiscopo ad papam dicto. c. ii. de concess. preb. et tunc nullum preiudicium fit patrono laico. vel si forte pertinebat institutio ad inferiorem prelatum episcopum: et tunc per negligentiam patroni devoluitur collatio ad episcopum. vt dicitur glo. singulari in cle. i. de sup. neg. pre. ff. no. Abb. in d. c. ii. et tunc per negligentiam ipsius episcopi devoluitur prout supra dixi: alias non posset hoc intelligi nisi in mera collatione et non in institutione que non devoluitur si patronus non fuit negligens per predicta iura et per iura vulgata. Quo ad secundam clausulam hic positam. videlicet deum tamen conuentus patroni accedat etc. hoc est certum quod papa potest derogare iuri patronatus laicorum. vt notat in c. dilectus. de offi. leg. 2. c. cum dilectus. de iurepa. et facit glo. 2. ibi Domini. in c. ii. de preb. lib. vi. Tamen in dubio non videtur derogare iuri ipsius. c. sup. eod. de offi. deleg. cum alijs multis. et ideo papa se iustificat hic satis. sed ego intellexi quod fuit expedita vna bulla hic in curia per cameram sine supplicatione in qua papa derogabat iuri patronatus laicorum. et dicitur glo. 2. in ale. de legato vero etiam de latere quod non possit derogare iuri patronatus laicorum. non est dubitandum per. c. dilectus. de offi. leg. 2. c. cum dilectus. de iurepa. Vidi tamen dubitari in curia. an posset derogari iuri patronatus laici et clerici coniunctum. et in legatione domini Ulrichonensi. ego respondi quod non. et allegabam Abb. in d. c. dilectus. in fi. co. qui refert. Gasparem de al. pro et contra. et allegat Abb. glo. in c. unico. de iurepa. lib. vi. hec tamen quod non venit contra legato: sed alij tenebant contrarium. et hoc facit pro. D. T. R. in causa prioratus fulgincensis dioc. pres. maxime quod ibi legatus etiam non derogavit iuri laici et clerici: et si fecisset nichil valuisset per predicta. Circa tertium est notandum quod quantumcumque sit dispositio generalis: non videtur comprehendere reges et alios magnos principes. et ad hoc sufficit. c. si. de offi. deleg. lib. vi. 2. c. ne aliquid. de priuilegiis. eo. de quo dicitur satis in questionibus cardinalium in. xvii. q. 2. hec pro nunc. et circa istam vltimam partem. credo quod esset vana ista regula. quia concernit iustitiam. Item quod continet quasi decretum irritans ibi non censetur irritum huiusmodi quomodolibet derogatum etc. facit quod dicitur Anthonio. in cle. i. sup. glo. in verbo nulla tenus. de sequentia. et quod habet decretum irritans solet dari. vt dicit michi Jaco. de rationibus abbreviatorum boni canonista. Sed cautela posset

Papa derogare potest iuri patronatus laicorum.

Dispositio generalis patet non comprehendit reges et principes.

esse circa utraq; q; transiret bulla per cameram cum vna
 sara vteriori. 2 ista regula nō obstat: q; est regula cācel
 larie 2 non camere. vt dixi. S. in. xxxvi. regula. Et per sūg
 huius regule possedici q; ex quo omnes ecclesie cathedra
 les hispanie: id est Castelle 2 Salutie pertineant ad inspa
 tronatus regis Castelle per tex. singularem. in. c. cum lon
 ge. lxiij. dist. 2 in. c. de hoc. S. si. cū glo. de simonia. q; pūssio fa
 cta per papam de ecclesia cathedrati sine presentatione
 vel consensu Regis non valeat: 2 hoc etiā fundare possem
 etiam de iure cōmuni per. c. decernimus. xvi. q. vii. Ex quo
 etiam sequitur q; si aliter fiat rex potest resistere prouisi
 oni pape aliter facte. de quo allego in simili. Innocē. in. c.
 q; sicut. de elec. 2 ibi doc. 2 in. c. super hūa. de accusa. 2 docto
 res maxime Abb. in. c. i. 2. c. cum terra. 2. c. cum inter vni
 uersas. de elec. 2 non cito allegare Dom. in. c. cum certa.
 de elec. lib. vi. et non obstat quod papa. S. in. h. regula re
 seruat omnes cathedrales ecclesias sibi 2c. quia potest bi
 ci: quia non intelligitur de illis vbi reges habent inspatro
 natus. ex quo papa non facit mentionem iurispatronat
 regum per hanc regulam. verum est tamen q; si pertineat
 ad inspatronatus q; papa videtur reservare quo ad se il
 lud quod pertinet inferioribus prelatis. s. q; non instituan
 tur. Item q; non eligant canonici: 2 q; archieps non con
 firmet: sed non derogatur inspatronatus Regum p supra
 dicta. 2 ad hoc facit. l. j. S. pomponius. ff. q; cū falso tu. iun
 cro. c. si eo tempore. de elec. lib. vi. quia ista possunt diuidi:
 ideo valet reservatio quo ad partem 2 quo ad aliam par
 tem non. Ex quo sequitur q; rex Castelle debet presentare
 episcopos pape 2 non archiepis suis: tamē papa tenetur
 prouidere presentatio per regē. alias potest dici salua au
 ctoritāte sedis apostolice. 2 D. T. R. q; nō valeat eius p
 uisio per supradicta 2 per hanc regulā. nam papa potest
 sibi ipsi imponere legem per clausulam derogatoriā si non
 facit mentionē de illa clausula. hoc est q; dicit Bal. in pre
 fen. in. xliij. co. quem sic intelligo 2 allegat Jo. mo. in. c. j. de
 consi. lib. vi. et hoc facit pragmatica francie iuncto. c. ha
 buit. alias est. S. xvi. q. i. sed de Rege francie non est tex
 expresse in episcopatibus: nec etiam de aliar regib;: sed de
 regibus hispanie: sic vt dixi. et dicti Archidiaconi in. c. le
 etis. lxiij. dist. quod sequitur Bal. in prohemio decretalium
 in. lili. co. 2 in. c. quanto. de iudi. loquitur in iure patrona
 tus q; capitur pro protectione quam habet quilibet rex in
 ecclesiis cathedralibus sui regni ratione solū 2 nō aliter.
 et sic intelligo salua determinatione. D. T. R.

¶ Sequit quadragesima prima regula.

Rex francie
 q; habeat
 ius patro
 natus 2 epif
 copatib; sui
 regni nō ca
 detur iure.

Item voluit q; nulli seculari de regu
 lari 2 religioso de seculari bñficijs de
 cōmenda detur: nisi in signatura sup
 petitione cōmende huiusmodi de cō
 menda ipsa mentio fiat.

Ista regula dicit q; cācellaria nō debet dare cōmen
 dā alicui bñficiū religioso clerico seculari nec bñ
 ficiū secularis religioso etiā si ostendat supplicatio
 signata p papā nisi in signatura fiat mētio de cōmenda.
 hoc dicit: 2 est equa ista regula: q; incōgruū est qd bñficiū
 regulare detur in cōmendā clerico: nec S. ar. c. deus qui. de
 vita 2 ho. cle. 2. c. in nouam. xvi. q. i. tū ratio dubitādi fuit.
 q; ex quo in coipe supplicationis hoc perebat 2 signatura
 fuit idistincta q; debebat venire aliud qd perebat: q; talis
 presumit esse respōsio qua fuit petitiō. rex. cū glo. in. c. iter
 dilectos. de si. istru. S. si perebat monasteriū in cōmendā: ex
 papa dicat fiat vt petiū videbat venire. tū papa ligat sibi
 manus hic qd non veniat: nisi dicat signatura fiat vt peti
 tur de cōmenda. et p primo faciat deci. rote. lxxvi. que inci
 pt 3rē si peratur q; causa cōmissa. 2. lxxvi. que incipit 3rē
 si perat cōmteri hanc causam. tamen intelligo regulā quo
 ad cācellariā: sed camera bene expediret per fdicta. 3rē
 intelligo hoc verū: nisi etiā in clausulis infra supplicatio
 nem possit iterū petatur: q; si papa etiā ibi dicat fiat: vt
 supra illa scda iustio habet pro certa sciētia. et p motu p
 prio. l. nec dānosa. 2 ibi no. Bal. C. de pūibus imp. off. 2 si pa
 pa faceret ex certa sciētia 2 hoc cōstaret videret derogā
 re huic regule. ar. l. quidā pūlebat. ff. de re. in. iuncto. c. l. f.
 vt lite pendēte. in. si. et ideo cancellaria deberet expedire.
 sed dubito an hoc tempore faceret. ideo cautela est q; va
 das ad camerā si habeastalem signaturam cōtra hanc
 regulā hoc pro nunc. Regula ista non esset banda: sed ca
 mera bene credo q; transiret per iura supradicta.

Respōsio ta
 lis debet es
 se qualis f
 nis petitiō.
 Secūda: ius
 pape ha
 betur p cer
 ta sciētia.

¶ Sequitur quadragesima scda regula.

Item q; super quibuscūq; reformatio
 nibus signatis super impetratiōib;
 quozumcūq; beneficiorū vacantū vel
 certo modo vacaturorū in quib; peti
 q; lre sub primadata expediri possint
 si ex hōmōi expeditione sub tali data cutq; videat
 h. q.

fieri posse preiudiciū littere sup ipsa prima data nullatenus expediatur nisi reformationes huius modi pverba fiat z sub prima data signate fuerit.

Ista regula dicitur qd si aliqua reformatio fiat sup prima impetratione bñficiū vacantis vel vacaturor et petatur in supplicatione sub prima data q nullo modo deum in expeditione si possit fieri aliquod preiudiciū. versio nisi signatura dicat q sic fiat: z sub prima data hoc dicit. z ratio dubitandi fuit: qd quicqd dicit in prima dispositioe videt eū eisdē clauisulis z substantiis dicit in reformatione reuēso. casus est in l. talis scriptura. iuncta. l. sēs. quē. l. ff. de lega. i. ergo sic videbat hic. Sed ratio decidēdū est: qd papa non vult qd alicui fiat preiudiciū pura q forte medio tpe alius impetrauit: ideo nō debet fieri sibi preiudiciū. c. quis. de rescript. li. vi. l. nec auus. C. de emāci. li. Sed si petatur in supplicatione: z signatura fiat simpliciter in alijs q̄ beneficiis. tunc cācellaria deberet dare p̄ hanc regulā que tñ loquitur de beneficiis vacantibus zc. qd est penalis ex quo annullat. vt dicit glo. in. c. decet. de iunū. ecclie. li. vi. ergo debet restringi. c. in penis. de regu. iur. li. vi. Et credo quia regula deberet dari per verbū nullatenus expediatur hic positū qd videt annullare ipso facto. glo. est singularis in cle. f. de sequestratione poss. z ibi Anthonius notat. Et licet regula cū verbo annullans non solet dari. tamē ista quia z equa deberet dari saltē ex cōmissione p̄ ppe si non sufficeret petitio facta vicecācellario. Et credo qd etiam camera non daret sub data reformationis sine ista signatura hic posita: ideo consulendū esset haberi multas pecunias qd primam supplicationem expediret sub prima data. et secundā reformationē sub secunda data propter multa que nō possunt breuiter dici hic sub correctione Dominationis. T. R.

De beneficiis resignatis in Cancellaria.

Tem voluit z ordinauit qd sup resignatione cuiuscūq; bñficiū ecclesiastici seu cessione iuris i eo quā in manib⁹ suis/ vel in cācellaria aplica fieri cōtingerit aplice littere nullatenus expediatur nisi resignas vel cedēs si p̄sens in curia Ro. fuerit p̄sonaliter alioquin p̄curatorē suū ad hoc ab eo specialiter constitutū expeditioni h̄mōi in

Dapa refor
mando bul
lam non in
gandis ali
cui fieri pre
iudiciū.

eadem cancellaria expresse cōsenserit z irrauerit vt est motus: nec h̄c resignatio vel assignationis etiā motu p̄prio cuiusuis p̄sonis annue sup alicuius bñficiū fructib⁹ expediri possunt: nisi de consensu illius qui dicitam pensionē p̄soluere tunc habebit.

Ista regula dicitur qd resignatio bñficiū q̄ fit in manib⁹ bñfici nri pape vt in cācellaria apostolica nō expeditur cum apostolica lris nisi resignas vel cedēs iuri si p̄sens fuerit in Romana curia p̄sonaliter alias per procuratorē suū ad hoc specialiter constitutū videlicet ad resignandū tale bñficiū cōsenserit expeditioni h̄mōi in cācellaria z iuret qd non interuenierit fraudolus vis inuenus nec aliqua simonia nec h̄c p̄sonis vel assignationis pensionis etiā motu p̄prio imposto expediant: nisi de cōsensu illius qui talē pensionē imponit. hoc dicit. et est equa ista regula p̄pter fraudes que fiebant in curia quas ad longū referre esset laboriosum plusq; subtile. Et noto differentia hic inter renunciationē z cessionē. Nam resignatio est qd differētia quis possidet beneficiū sed cēssio iuris qd habet in eodē. z inter renun nescio p̄ nunc fundare iure hoc: z credo qd renunatio vel ciatione z resignatio aliqñ ponit pro cessione: z eōtra. vt patet in ti cessionē. c. uolo de renuniatione. iuncto. c. veniens. z. c. sane. eo. ti. z. c. sollicite. de resti. spolia. z. c. accepta. e. ti. z. l. postq; liti. C. de De verbo pac. z. c. cū p̄cedā. eo. ti. Et p̄ter ponderandū est hoc h̄bū nullatenus expediatur hic positū qd annullat actū ipso iure. annullat ip̄ vt dicit glo. in h̄bo nullatenus. in cle. f. de sequestra. pos. et so iure. frū. z ibi dicit Anthon. qd idem est dicere nullatenus fiat vel ofno vel similia verba qd dicere: si secus actū fuerit decer nimus irritū z inane. z hoc etiā nota. Domi. in. c. romana. S. sentētijs. de ap. li. vi. ex dicto Jo. and. ibi. Et quo seq̄ tur qd resignario aliter facta vel saltē expeditioni non valet per p̄dicta. Et ex hoc sequit̄ qd etiā in camera nō debet talis expedicio fieri. sed qd regula loquitur de cōsensu habendo in cācellaria dubito qd camera admitteret: z credo qd sic. Et inquantū ista regula loquitur de p̄senti in curia debet hic capi curia pro iuris tñ ciuitat̄ vel ad plus pro p̄senti in suburbis z nō debet intelligi curia p̄ duabus diebus. arg. c. p̄senti. S. loca. de p̄ben. li. vi. p̄ locū a speciali. Procmatoe Et cācellaria nō solebat admittere p̄curatorē ad renūciā nō admittit dū post annū z fundat̄ eius egeas in. c. sup hoc. de renū. z. c. tur ad renū quia nō est verisimile. de p̄sump. z camera tñ sic. Et inq; cā. bñficiō tñ in sine dicit de p̄sensū imponētis pensionem nō debet post annū. 7. iiij.

Intelligi si p̄sens est per se sine autē p̄ procuratorē vt superius dicit. nā illa oratio superius dicta est p̄fecta et ista etiā de per se ideo ibi scriptū hic repeti nō debet nec hic ibi. fa- cit quod dicit Barto. in l. talis scriptura. ff. de lega. l. 3. ideo credo q̄ in impetratione pensionis satis est q̄ etiam p̄- sēs in curia cōsentiat per procuratorē specialē. ad hoc fas- cit regula. potest quis per aliū. de regu. iur. lib. vi. et nescio si cācellaria hoc admittere. p̄pter p̄uacāā abbreviatorū. sed de camera certū sum. Et ista regula est de dādis ex quo habet decretum irritans vt superius dixi et in regula su- pra proxima.

¶ Sequitur quadragesima quarta regula.

Item q̄ non dentur littere sup̄ b̄nificiis va- caturis per ingressum religionis nisi ille p̄cesserit datam de super petitionis.

¶ Item regula dicit q̄ si impetret b̄nificiū vacaturū p̄ in- gressum religionis alicuius q̄ non expediant l̄re desup̄ nisi ingressus religionis p̄cesserit datam petitionis vel signate supplicationis. hoc dicit r̄ ratio dubitādi posset esse. q̄ ha- betur p̄ cincto q̄ de p̄mo est cingēdus. l. penul. ff. de mili. testa. sed licet tpe dare nō esset religiosus s̄ statim iuravit religionē satis videbat q̄ iste haberet intēti p̄ dāca. Et ratio de cōsensionis est. q̄ impetrationes sunt ambitiose. c. si. de rescrip. li. vi. ideo ambitioni impetrātis debet occurri. Nā si dicat q̄ b̄nificiatus ingressus est religionē mentit̄ et si expressisset forte ita de facili nō habuisset. q̄ zc. ar. c. postu- lasti. de rescrip. et q̄ ibi no. 30. de imol. et Abb. 3r̄ per in- gressum religionis impetrās debet verificare actu ingres- sum et nō in habitu. q̄ sunt p̄ba restrictiua vt dixi. ergo zc. ar. l. non p̄r de fuisse. de reg. iur. et credo q̄ iste impetrās in expeditione debet hoc p̄bare in cācellaria q̄ ingressus erat ille ante datam ex quo est pars sue intētionis etiā si foret negatiua. sufficiat. l. ei quā dicit. ff. de p̄ba. et q̄ dicit Bar. in l. illa. vbi legit legē hoc iure. ff. de p̄bo. ob. Et dubito an sit dāda ista regula q̄ nō annullat. it̄i crederē q̄ si vn̄ impetraret p̄ ingressum religionis. et sic ille nō intrauerat et alius postea impetravit p̄ verū ingressu q̄ ille sc̄s in data debet obtinere p̄ ea que sup̄ius dixi. et sic deberet dari ista regula. q̄ cōcernit ius alterius et etiā si nō daret iudex sic deberet iudicare. ar. dicit. c. postulasti. ideo cautela est q̄ ponas in supplicatiōe p̄ ingressum religionis iam p̄eritū vt b̄r. vel de p̄mo futurū t̄cū zc. et t̄nc dubito q̄ signa- ret supplicatiō. it̄i si signaret posset l̄re expediri p̄ cancel- laria. arg. huius regule cuius p̄bis debemus iherere et nō

Cingendus de proximo habetur p̄ sancto.

recedere ab illis. ar. l. nō alii cer. ff. de leg. iij. et credo q̄ ca- mera trāstret bullas cōtra hāc regulā sc̄m cōsuetudinem suā. Unū tamē nō obmittēs. q̄ b̄nificiū nō vacat p̄ ingres- sum religionis. sed p̄ professionē p̄citatā vel exp̄ssam. c. bene- ficiū. de reg. iur. li. vi. ideo ista regula nō debet intelligi vt alij curiosi curiales intelligit. sc̄z q̄ b̄nificiū ip̄o facto va- cat p̄ ingressum religionis. q̄ debet intelligi sc̄m d. c. b̄nifi- cū. videlicet per ingressum religionis vacaturis per profes- sionem tacitā vel sciendā. et ista vocat specialis reuerentiō. que non renouatur per reuocationē expectatiuarum. vt di- xi supra in regula. x. et hoc est q̄ vult dicere illa regula pre- terit̄. sc̄s q̄b̄ cōsueuerūt littere per cācellariā expediri zc.

¶ Sequitur et v. Regula.

Item voluit q̄ si petatur aliquod bene- ficiū vacans per modum in cancella- ria apostolica exp̄ssim endū. talis impe- tratio nō valet. nec littere de super expediat̄.

¶ Ista regula dicit q̄ si impetret aliquod b̄nificiū vacans p̄ modum in cācellaria aplica exp̄ssim endū q̄ talis impetra- tio non valet nec littere de super expediat̄. hoc dicit et est cla- ra. et rō dubitādi potuit esse q̄ ex quo b̄nificiū vacat et eis collatio p̄tinet at pape satis erat dicere t̄ genere tale b̄nifi- cū vacat. Sup. s. v. q̄ dignet̄ mihi illud conferre. et si papa dicat fiat vt petitur videt̄ valere talis impetratio ex quo petitio signatura sint generales ideo cōprehēdit̄ quālibz speciem sub se cōprehēsam ar. c. solite de maio. et obe. cum infinitis. Et ratio decidēdi est in cōrariū et si impetret̄ in- ḡne nec notat̄ p̄sona nec modus vacandi t̄m si papa sc̄ies ista de facili non cōcederet. ideo impetratio est nulla facit̄ dicit̄. c. postulasti. de rescrip. et q̄ dixi. s̄. regula proxima. ideo si sc̄dus impetraret et exp̄meret v̄z modū vacā- di illa sc̄da impetratio valeret et non prima p̄ istā regulā sc̄cto dicto. c. postulasti. et q̄ ista regula annullat impetratio- nē credo q̄ etiā camera nō daret etiā si ver̄ modū vacā- di exprimeret̄. it̄i dubito de avaritia officialium et credo q̄ ista sit dāda ex q̄ habet̄ decretū irritans vel annullas vt dixi et crederē q̄ si in clausulis supplicatiōis et hoc peteret̄ et in- ceper̄ et q̄ sic nō haberet locū ista regula ex q̄ papa bis m̄s dat et sc̄s iust̄i habet̄ p̄ certa sciētia vt p̄motū p̄po v̄m l. nec dānotā. c. de p̄cibus imp̄. ofe. et ibi dicit Bar. et facit̄ glo. in verbo alijs quam notat̄ ibi. Ange. i. aut. de nō alie. s̄ ut p̄nu. s̄. q̄ vero simile. col. si. nisi dicas q̄ id q̄ dicit̄ vnico cōt̄extu habet̄ p̄no actu. licet pluries repetatur p̄. iij.

Professio sola non autē ingressus religionis facit vacare b̄nificiū.

Secundus iustus pape habetur p̄ certa sciētia pape.

facit glo. in l. si conuenerit. la. § ff. de pig. actio. 2 glo. in. c. ab eo. de ap. li. vi. et quod dicit Bal. in prohemio. C. 2 glo. in. c. lu. sm. de ap. ideo dubito qd cancellaria etiā hoc reciperet. sed de camera non dubito si est pecunia. ideo pmitteat bene taxari talem bullam vt transeat per cameram si habes pecunias. hec loquendo cum curialibus. R. Pater.

Sequitur. xlvj. Regula.

Quem voluit: statuit: et ordinauit qd quotienscuq; per signaturam suam vel de eius mandato facta super expediendis aliquibus cum adiectione pprii nominis vel dignitatis cuius iudicis ventur littere: desuper expediantur cum expressione qd idem iudex executionem faciat per seipsum.

Ista regula dicit qd quando papa dat aliquē iudicē super expediendis aliquibus negociis vel causis de mandato pape p sua signaturā vel de eius mandato facta tunc siue exprimat nōmē ppriū siue nōmē dignitatis iudicis in expeditione litterarū debet exprimi qd idem iudex executionem huiusmodi faciat per seipsum. Hec dicit. Et hec regula est contra multa iura dicēta qd iudex pōt subdelegare si est delegatus principis sufficiat. c. pastor. a. lis. de offi. 2 hoc de iure canonico ne videatur obstarē. l. §. ff. de officio eius cui mādāta est iurisdictio. 2 l. more maiorum. ff. de iurisdictio. om. iudi. ergo &c. Sed ratio decidēdi est quia videtur electa industria persone quando dat a papa per signaturā. 2 ideo ne sine causa possit subdelegare. mandat hoc hic papa qd ponat ista clausula. pro qua facit. c. ff. §. is a sit. de offi. dele. Sed ista regula nō habet locū in rescriptis que cōter emanēt sine signatura pape vel eius mandato facto. ergo non debemus recedere a verbis quia rescripta sine signatura expediūt. 2 hoc id qd fundat iure cōfōsa scripta. l. cōfōsa ad audiētiā sua nobis dilecti &c. Et per supradicta videt qd vicecācellarius non potest ponere in officio suo alius regentē cācellarie cū eius industria sit electa. tamē contrariū est verū vt infra dicā in sui potestate quod facit contra fantasticos dicētes qd non habet potestatem nisi scdm regulas cācellarie. 2 ista regula nec facit an possit alius ponere loco suo.

Iudex a papa delegatus an possit subdelegare.

Vicecancellarius a papa an possit alium ponere loco suo.

Sequitur. xlvij. Regula de dispensationibus.

Item voluit qd in litteris dispensationum super aliquo gradu consanguinitatis vel affinitatis: aut alias prohibito non ponatur clausula si mulier rapta non fuerit: 2 si scilicet ponat clausula addita iquaet no.

Hic et in sequentibus regulis tractatur de dispensationibus.

Ista regula dicit qd quando petitur dispensatio a papa super aliquo gradu prohibito a iure consanguinitatis vel affinitatis aut etiā publice honestatis tunc cancellaria vel eius penitentiaria ponit clausulā dīctā mēdicta mulier rapta nō fuerit: 2 si expressum est qd scilicet contraxerunt matrimonium. debet poni clausula addita in quaterno cancellarie qd dicit qd separantur ad tempus quousq; ad arbitriū cōmissarij congruentē egerint penitentiā. et postea dispensetur secū. hoc dicit. Et inquantū textus hic exprimit gradū consanguinitatis vel affinitatis vel alias prohibiti. istud vltimū intelligi debet de publice honestatis iusticiis: puta si frater meus contrahit matrimonium cum maiori septēnio et minori. xij. m. licet ibi non sit affinitas: tamē est publice honestatis iusticia: que etiā dirimit matrimonium. c. litteras. 2. c. accessit. de despo. impu. et. c. uenit de sponsa. 2. c. unico. eo. ti. li. vi. ideo si ego volo secū contrahere oportet habere dispensationē a papa. 2 debet seruari ista regula. 2 si dicatur qd expressa affinitate hic etiam veniat publice honestatis iusticia. vt vult glo. in verbo. 2. in. c. non debet. de consang. 2 affini. sed certe illa glo. debet intelligi quando dispensatur principaliter sup affinitate. 2 tunc in consequentiā veniat publica honestas. aliter secus. nā ubi est publica honestas tūc debet exprimi per se. 2 sic intelligitur glo. contraria in arbore consanguinitatis secūdm Abb. in. d. c. non debet. ideo fuit necesse hic poni ista verba obscura. quia refert se ad aliam scripturā. 2 in hoc casu perinde est ac si totus ille tenor illius clausule insereret. ideo oportuit illi quaternū videre. facit. c. cum venerabilis. de exc. et au. si quis in aliquo documento. C. de edē. nec obstat illud quod dicit Bal. in. c. l. §. si qua liter olim seu. aliena. pote. col. x. qui dicit qd quando statuitur per se bat certā formā non oportet seruari aliam scripturā etiā si in ea fiat mētio alicuius scripture. quia illud verum quando insereret illa clausula. alias secus per ea que dixi et sic loquitur iura facientia mētionē de edictis presertim in primo casu. vt dicit ibi Bal. et ideo debuit hic inseri illa clausula. sed quia agit de eburnanda pecunia: et vt facta curie non intelligant ab oibus: maxime extra

Publice honestatis iusticia dirimit matrimonium.

Omnia sunt venalia ro- me.

Matrimo- nium contra- ctum cum ra- pta an va- leat.

Legitimat- per pncipe seculari no- censetur esse dispensa- sus quo ad ordines.

curia ponunt hec verba et similia et audio quod penitentiarius servat hanc regulam sed de separatione nescio et camera eius debet servare. si per pecunia credo quod ista clausula non ponitur nec quod ad raptum nec quod ad separationem. nam omnia sunt venalia rome ut ait Salustius et credo quod non sit buda quod concernit expeditionem et non habet decretum irritans et credo quod si iste clausula non ponitur sed simpliciter transcribitur bulla quod coram iudice pmissario possit opponi et quod redderet surrepti. bulla. ar. c. quod dilectio. et c. quod circa. et quod ibi nota. maxime per doc. de consang. et affi. uncto. c. postulat. de rescript. si ponitur ista clausula ad iustificationem ecclesie et ad expurgandum pecunias. et prima clausula scilicet de modo rapti non fuerit fundatur in. c. si a contrario sensu. in si. de rap. nam licet de iure canonico valeat matrimonium contractum cum rapta dum tamen dissensus transeat in consensum tamen hoc verum si alias sint abiles persone ad contrahendum ut in dict. c. si. Item scilicet clausula quod separantur fundatur breviter in. c. ex litteris de consanguini. et affini.

Sequitur quadragesima octava Regula.

Item voluit quod in dispensationibus super defectu natalium quod possunt succedere in bonis temporalibus ponatur clausula quod non preiudicetur illis ad quos successio honorum ab intestato pertinere debeat.

Ista regula dicit quod si dispensetur cum aliquo ut possit succedere in bonis temporalibus quod debet poni clausula quod non preiudicetur illis qui ab intestato succedere deberent hoc dicit ista regula. et possit poni exemplum in terris ecclesie: quod alias in terris imperii licet aliqui doctores per plures rationes velint tenere quod possit papa legitime quo ad temporalia: et quo ad successiones sed de hoc non videtur an hoc sit verum de quo per doc. in. c. venerabile. qui si. sint legitime sicut legitimus per Imperatorem non censetur legitimus quo ad ordines neque quo ad beneficium. ut ait glo. in. c. imperatores. x. di. et in. c. si. l. di. et si. c. quoniam. et ibi. et hoc communiter tenent etiam per Bal. in pbenio. c. qui est legitime. si. idem potest dici et contrario cum contrariis eadem sit disciplina. in istis de his qui sunt sui vel alie. iur. tu. pun. et ista clausula fundatur in. c. naturalis. et ibi nota. si de seu. sine. cetero. et per dicta doctorum in dictis. c. et in. c. ista. qui. si. sint legitime. et credo per dicta iura: et per alia vulgaria dicentia quod per rescriptum vel privilegium non derogatur iuri tertii: quod etiam si non ponatur ista clausula: tamen intelligitur. sed quod agitur hic de expurganda pecunia: vel vis

insufficit ecclesia clausulis subintellectis. et quod hic concernit preiudicium tertii: credo quod esset danda etiam in terris ecclesie. camera tamen bene credo quod possit expedire sine ista clausula. ex quo subtellegit ut dixi. et quod agatur ista clausula. vel an papa possit legitime in terris regni vel imperatorum quo ad temporalia non est meum hic dicere. sed remitto ad ea que dixi in dictis. c. post doc. legendo hic rome. et credo quod non sit danda cum concernat expeditionem litterarum et non habet decretum irritans. Unus tamen non obmittit circa legitimationem quod etiam in terris ecclesie papa non potest ex ordinaria potestate legitime filium presbiteri ut succedat in primonialibus si biteri: quod sit preiudicium ecclesie cui sunt bona clerici obligata pro mala administratione ecclesie quas gessit sicut dicit Domini. de imperatore in terris imperii in hoc casu in. c. quo iure. iuxta. si. viii. di. si in ipse faceret ex certa scientia valeret in bona hora quia nullus potest dicere nisi ubi. cur ita facis: videtur glo. in. c. quod de transa. prelat.

Plus presbiteri non potest legitime succedere in bonis primonialibus ipsius presbiteri.

Sequitur quadragesima nona regula.

Item quod per quamcumque signaturam in qua vis gratia nullatenus dispensatio ventat nisi dicta gratia totaliter effectum dispensationis huiusmodi concernat: vel alias nichil concernat operaretur: et si super defectu etatis sit dispensatio huiusmodi de duobus duratur annis dari valeat: habita prius per testes idoneos / vel alias informatione quo ad hoc de idoneitate persone cui dicta dispensatio concedatur.

Ista regula dicit quod per quamcumque signaturam in qua vis gratia nulla dispensatio ventat nisi super dispensatione principaliter sit facta. alias nichil operet et si dispenset super defectu etatis de cancellaria dare de duobus anni sibi: cetero sibi alias de idoneitate persone hoc dicit. po- ne exemplum si minor. xx. annis vel bastardus dicitur le. minor et vel bastardus: et ipse et beneficium ista papa. tunc peto vel in seculo calu regle si papa dicat fiat ut peti. non potest ut quod cancellaria de dispensare cum isto: nisi sicut dicitur in exceptionibus. Et non dubitandi est: quod ex quo exprimit defectus: et papa respondet ad petita. videtur hoc dispensare: quod talia presumuntur ista qualis fuit petita. c. inter dilectos. de fide instru. per tex. et glo. non videtur princeps dispensare. ar. l. quidam consuevit. ff. de re iudi. Sed ratio desiderandi fuit: quia princeps non conce-

Papa unius co verbo non intendit derogare iuris condita.

dit es que sunt stricti iuris vnicoverbo ne videatur destrua
ere iura multa vigilia condita vnicoverbo. ar. l. si qñ. C. de
co verbo no inoff. testa. z. l. scipimus. C. de ap. z. ista regula cōcernit ex
peditionē litterarū ibi p̄ quancūq; signaturā zc. iōnō de
struere iurberet dari ad p̄ducendū in iudicio: qz non annullat actū
z non dirigitur iudicibus. Itē ex ista reglā nō illud qd̄ sum
datur iure: quia dicit qz in quacūq; dispensatione etiam
restrigibili h̄ba debet aliquid operari. c. si papa. de priu.
li. v. cā simili. tñ sufficit qz operent aliquē effectū etiā si ille
effectus nō sequat̄ i totū illd̄ qd̄ h̄ba sonat hoc s̄d̄ hic. et
ad hoc facit glo. no. in. c. si duo. l. respō. de p̄cu. li. vj. quā
no. ibi Domi. ad hoc. z pro hoc etiam facit qz ipse dicit in
c. ei qui. de preben. li. vj. in. vj. z in. vñ. co. z allegat etiā illā
glosam ad limitationem dicti. c. si papa. z etiā faciat glo.
in verbo occupātis in eo. c. ad hanc regulā quā etiā ibi no.
Domi. camera tñ que est liberalis quo ad receptōinē pec
unie bñ expediret bullas sup̄ tali signaturā ideo nō caus
tus qz ibi facias expediri: qz rota neq; aliquis iudex nō cu
rat necd̄ curare de signaturā pape sed de bullis. vj dicit
reglā cācellarie z sup̄ius dixi non s̄d̄ foret cōtra iustitiā iuo
cōsōnū iuri qz si aliter expediret bulla quā hic exprimat̄ qz
daret cōmissio p̄ placet qz cōsilio de supplicatiōe. z de hac
regula auditor non daret fidem dicte bulle: sed dubito qz
signaretur sine favoribus zc.

Sequitur quinquagesima Regula.

Nem voluit qz super defectu nataliū
dētur graduatis seu de magnis nobi
libus gentis per simplicē signaturā
quattuor: etiā si canonicatus z prebē
de cathedraliū seu collegiatarum ec
clesiarū: et per fiat vt petitur: vltra hoc dignita
tes etiā si maiores post pontificalem z principa
les in collegiatis ecclesijs. alijs vero p̄ fiat tria:
et per fiat vt petitur quattuor: si petatur vñmo
do canonicatus et prebende cathedraliū eccle
siarum vel dignitates non extstant.

Ista regula dicit: qz si vnus petat disp̄sari secum su
per defectu nataliū: z ad bñficia qz si ille sit gradua
tus vel de magnis nobilibus p̄ signaturā pape simplicē. l. si
ar. debet sibi dari. iij. bñficia etiā si canonicatus z prebende
cathedraliū ecclesiarū existat: sed per signaturā fiat vt pe
tur tūc d̄z addi etiā si dignitates maiores post p̄ficia

le vel principales in collegiatis ecclesijs existat. si vero non
fuerit de magnis nobilibus gentis debet sibi dari p̄ simpli
cem signaturā. l. fiat ad tria beneficia. z per fiat vt peti
etiā quattuor si petatur dum mō non sine canonicatus vñ
gnitates zc. hoc dicit. Et quo ad istas regulas locutores qz
fiat vel per fiat vt pens. ec. idē practicat hodie cācellaria
si signaturā fiat p̄ cōcessum. i. p̄ illū cui papa cōmūte signa
turā sua vel p̄ vicecācellariū. ar. l. i. cōtū. §. i. ff. qz cuiuscūq;
qz vniuersitatis nose quicqd̄ sentiat Bal. in simili. in. c. nō
curales in. i. co. si de scu. fue. p̄rouer. co. x. z l. h̄ sup̄ in alia
regula dixerim cōtrariū: tñ audio qz aliqui sic practicat
in cācellaria: z in hoc standū esset s̄tio z tollerantie pape.
ar. c. quā graui. de cri. fal. z. c. qz translationē. de offi. l. z qz d̄
cit ibi Bal. referēdo Jo. an. qz ista regula cōcernit expēdē
tionē s̄fariet non annullat. iō nō deberet dari nec dabitur
vt credo. Et inq̄tum ista regula loquit̄ de gentis ex ma
gnis nobilibus. sc̄d̄ d̄m̄ h̄ est qz nobiles dicunt̄ tripliciter.
Quidā sunt illustres. l. nati ex onobus marchionibus aut co
mitibus qui reputant̄ illustres. l. ij. vt digni. ordō ser. li. xij.
Alij sunt magni nobiles. i. filij baronū qui sūt sine admini
stratione dignitatis alicuius de p̄dictis: vel si sint comites.
non tñ reputant̄ illustres sed vocant̄ magni nobiles ex qz di
cunt̄ a nobilibus ex inferiorū nobilitā gñe: qz in hoc reputā
tar nobiles ex reputatione. vt dicit Bar. late in repetitio
ne. l. i. c. de digni. li. xij. z vltra eti allego. c. j. in. p̄n. z. §. si qz
vero temerario. de pace in. fir. co. x. z d̄ istis loquitur ista
regula qz apparet: qz equiparat eos graduatis zc. Et ali
j sunt nobiles ex inferiorū nobilitā gñe et isti sunt qui cōter
differūt a plebibus: z reputant̄ maiores qz plebes. z isti ap
pellantur diuersa nōibus s̄m vñm patrie. Nā venetis ap
pellantur forte magnates p̄ qua notatione et nobilitate
est ex. in. c. j. in. p̄n. ibi cū oibus locoz primatibus zc. d̄ pa
suramē. fir. Et florentie appellant̄ maiores. z in hispania vo
cant̄ fidalgos. vt ex dicitis Bar. colligit̄. z hoc dicit exp̄es
se in. d. l. i. z de istis nō loquit̄ ista regula de quo me remit
to ad glo. quā feci in regula p̄rogatiuarū pauli super qua
nobilitate pugnant in curia et quicquid habeo exinde ha
bit meis manibus ḡfa dei. z hic nō op̄z specificari illa s̄no
bilitates: sed satis est qz quo ad primā z sc̄d̄am habeat lo
cum ista regula z non quo ad tertiam. de qua nobilitate
etiam aliquid per Bal. in. c. quis dicatur dux. col. r. Item
non est hic insistentium. an illegitimus sit nobilis quia non
fundat ille retus: et sunt iura pro et contra. et consilii si
per hoc bis. qz sic licet Bal. z doc. diuersi videantur. sed vnū
non obmittam hic: quia etiam natus ex aliqua baronilla

Qui dicunt
nobiles z de
d̄a nobilitā

z in bastar
dus possit es
se nobilis.

et aliquo villano legitime debet gaudere hec prerogativa huius regule. faciat. c. mouit. de iudi. 2 qd ibi dicit Jo. an. et glo. 2 ibi Ang. in aut. de incest. nnp. col. iij. et credo qd no sit danda ista regula per ea qd dicit supra regula. pri. came- ra tñ no curaret de ista solemnitate: sed daret ad quemcumq; quotcumq; 2 qualiacumq; etiã sine signatura. vt iã vidi in curia. sed dicit glo. 2 male. sed respondebunt michi cõ iuena li. Quid em̃ saluis infamia n̄imis. dicã tamẽ ego qd p̄ficiat sibi quo ad corpus. sed nõ qd ad aiam rã facienti q̄ consentiẽti. 2 de graduatõs hic intelligo. etiã de baccalaris in hispania qui etiã ibi reputant̄ graduatõs: licet nõ sit in iure gradõ. nisi doctoratõs vel magisteriõs. s̄ ad hoc facit glo. l. f. C. de achle. li. r. marie qd differit a scolariõs. s̄ sũr gradua ei. ar. eoz qd dicit bar. de nobilibus. in. d. l. f. de digni. lib. xij.

Baccalarũ dicitur gra duari.

¶ Sequitur regula quinquagesima prima.

Tem voluit statuit et ordinavit qd su per obtinẽdis incõpatibilibus benefi cijs in theologia magistris: et in iure canonico vel civili doctoribus: et in illis cõ rigore examinis ac eadẽ the- ologia licẽtias aut formatis baccala riss: ac ma gnis nobilibus per fiat/quinquẽniũ. et addito vt petitur quoaduixerit ad duo incõpatibilia. Aliis vero per fiat bienniũ. et addito vt petitur trien niũ ad duo dũmodo non sint due dignitates ma- iores post pontificales seu p̄ncipales in colle- giatis ecclesijs: aut due prochiales ecclesie aut tales mixtm cõ ptãte permurãdi si petatur.

Ista regula dicit qd quãdo petitur dispẽsatio quo ad duo incõpatibilia: 2 papa dicit simpliciter fiat. tunc graduatõs hic expressis vel magnis nobilibus datur quin quẽniũ in cõcellaria: 2 si non sint graduati: tũc datur bi enniũ: sed si signatura dicat fiat vt petiẽt. graduatõs 2 no- bilibus dat quo aduixerit: alia vero ad trienniũ. 2 hoc in- telligit dũmodo nõ sint due dignitates post p̄ntificale aut p̄ncipales in collegiatis vel due parrochiales: aut tales mixti: id est vna parrochialis. 2 vna dignitas maior post pontificale 2 c. 2 dat cõ potestate pmurãdi si petãt in sup- plicatione. hoc dicit ista regula. Venit ad declarãdum no- sata in. c. de mules. de prebẽ. ibi circa sublimes 2 littera- sas personas 2 c. 2 qd sunt illi magni nobiles. dixi supra in

regula prima. 2 non debemus excedere quo ad gradua- tos terminos hic postos: ideo ista regula non debet exten- di ad baccalarios in legibus. vel in iure canonico: qd si pa- pa voluisset expressisset. c. ad audientia. de deci. sed qm̄ sim- pliciter dicitur de graduatis secus esset. vt dixi supra regula. pri. 2 ista clausula in fine posita ibi dũmodo 2 c. debet re- ferri ad oia p̄cedẽtia tã ad graduatos 2 nobiles q̄ ad ali- os: qd clausula in fine posita refertur ad oia contẽta in ea- dem dispositione. c. inquisitioni. de ap. fac. dic. docet. in. l. si seruus pluriũ. §. si. 2 in. l. talis scriptura. 2 qd in ista ibi no- ff. de le. l. ideo per p̄dictã signaturã nõ dispẽsãt ad duas p- rochiales. nec ad dignitates post p̄ntificale 2 c. etiã cõ ma- gnis nobilibus. aut cõ gradu. p̄ p̄dictã. 2 ita seruat in curia Jee inq̄stũ hic v̄ qd def p̄as pmurãdi si petãt in supplicati- one: 2 nõ si petãt in cõcel. 2 ponit ista clausula p̄pter. c. nõ p̄t. §. l. de p̄bẽ. li. vi. qd dispẽsãt. ad duo incõpati. intelligit de primis duobus 2 c. sufficere. l. boues. §. hoc sermone. ff. de ver. si. credo tñ qd cõ tali signatura camera transisset tpe Sixti bullas ad vitã in verisq; hic expressis. 2 rõ est. qd de fa- cili dispẽsabat etiã cõ stabularis ad tria incõpatibilia. er- go 2 c. ar. c. qd ad trãslationẽ. de of. le. 2 circa hoc nobiles 2 graduati habebãt prerogatiã verboten: et nõ cõ effectu. respectu aliorũ tpe tñ dñi n̄ri Inno. non de facili dispẽsãt etiã cõ nobilibus 2 gradua. 2 circa incõpati. 2 arbitror qd dubi- sabit hoc cõcella. tñ seruat hãc regu. 2 credo qd nõ sit dãda qd p̄cernit expeditio. bulla. 2 nõ h̄z decretũ irritãs: 2 v̄z.

Regula ista nõ cõprehẽ- dit baccala- rios in iure canonico 2 c.

Facile dis- pensa fãcum stabularis ad tria be- neficia incõ- patibilia.

¶ Sequitur regula quinquagesima secunda.

Tem voluit et ordinavit qd per quã- cumq; signaturã deinceps faciendam nulli cuiusvis dignitatis/status: gra- dus/vel conditionis fuerit: deurdis- pensatio qd duas prochiales ecclesias vel digni- tates maiores post p̄ntificales in cathedralibus seu p̄ncipales in collegiatis ecclesijs vel vnã cõ reliqua ipsarũ insimul retinere valeat: nisi ec- clesie prochiales adeo contingue 2 inuicẽ p̄p̄n que sint qd ipsis per vnũ cõmode deseruiri pos- sit illarũq; fructus 2 c. insimul vitra. xliij. floze- nos auri de camera scõm cõ. exti. non valcãt an- nuati 2 de hoc in litteris dispensationũ h̄mõi ex

pressa mentio fiat: vel nisi super obrinendis duabus ex huiusmodi dignitatibus seu parochialibus ecclesijs insimul pro magnis nobilibus magistris vel baccalaris formatis in theologia: aut doctoribus siue licentis in altero iurū, per verba dispensamus: de speciali sufficiens signatura habeatur. Et super ipsius parochialibus ecclesijs in huiusmodi signatura de parochialibus mentio fiat.

Ita regula dicit q per quacūq signaturam amplius faciendā nulli cuiusvis dignitatis status: ordinis vel conditionis existat: detur dispensatio ad duas parochiales vel duas dignitates maiores post pontificale: vel principales in collegiatis vel mixtis. nisi ecclesie parochiales adeo contigue et exigue sint. quibus possit vnus commode deseruire. et illarū fructus. xxvii. librarū etc. et q hoc exprimatur in literis: nisi dispensatio fiat pro graduatis hic expressis. et pro magnis nobilibus. per verba dispensamus de speciali: et de parochialibus si at mentio. aliter si alie littere expedite reperiantur non valeat. et idē vult seruari in prerogationibus dispensationis hoc dicit. Et ista regula venit ad declarationē precedentis: et ipsa se interrogat si benedicatur anima illius qui primo ordinauit. nam a principio dicit de quacūq signatura: et etiam cuiusvis dignitatis etc. postea dicit nisi pro graduatis hic expressis dicatur dispensam de speciali. et cōpetēs signatura etc. et in hoc non oportet altercari. qz iudicio meo credo q indicabitur. male ordinaris. Et in istū hic dicitur cuiusvis dignitatis etc. expono ista vba sū quod exponit Bar. in extrana. ad reprimendū. s. ad hoc de quibus dixi in tractatu Cardi in. xvii. q. 2 in tractatu dñi nostri que sibi dixerit. supra extrana. plenitudinē de futuro concilio. et credo q hanc regulam non debeant transgredi etiā domini secretarii de camera: qz si facerēt cōtrariū et suppletio esset cōtraria. tunc annullarent bullē in rota p hanc regulam: et esset sibi veremūdia. tamē si papa vult facere contrariū potest de plenitudine potestatis quā semper videtur sibi reseruare cle. i. in fi. vt lire pendente. Ideo est ser cautela si papa vult facere q aut signetur ad longū p ut hic dicit: aut faciat expediri bullas sine supplicatione et tunc non habebit locum regula. quia nō reperio ius dicens: q ad expeditionem bullarum requiratur supplicatio

Papa plenitudine potestatis solet sibi reseruare etc.

facit cle. budum. s. nos enim. de sepult. cū glo. ibi. faciat ad hoc quod dixi. s. Item qui sint isti nobiles dixi supra in regula. l. 2. etiā de graduatis hic non debemus. extēdere ad alios graduatos p ea que dixi. s. regula prima. Et ista regula est dāda licet pcrnat expeditionē istarū: qz annullat. ergo ad cōmodum partis q dēt annullari bulla: nō est dāda. Et inquantū hic dicit si sint a deo cōtigue parochiales etc. in hoc credo q eps pōt dispensare sine papa. sufficiat glo. xxi. q. i. in summa. et p aliquos doc. in. c. de multa. de pbe. et faciat. c. sancto. lxx. dist. 2. glo. in vbo a sede. in. c. il. de fi. pre. li. vi. Nā licet dispensatio cōtra. c. de multa. non pōt fieri per aliū: pper Romanū pontificē. vt dicit glo. ibi. 2. in. c. budū. ii. de elec. tamen in hoc casu credo q eps ob vtilitatem ecclesie possit hoc facere. ar. iurium lupradictorū qd quid in fine. sentiat glo. in dicto. c. ii.

Item opoem tenz
a b m p et c h
pande q em vero
Eps dispen
sare potest
sup duabus
ecclesijs p
parochialibus
contingit
in quibus
omnibus
et in h p pnd qd
refert in d i g
col. cois opio dact
om h p no p e mo
de m o p est in
d m m et ista i o s
q seruat in fu
na f

Sequit quinquagesima tertia regula.

Mtem cum cōcessionibus sup gratis dispensationū quarumcūq obuiuis per ipsum dñm nostrū cōcessarū vel concedendarū p regulas cācellarie apostolice sint pvide limitate: licet aliqui in petitionibus sup hmoi cōcessionibus oblati multa sint petita ne quis ptertu talium cōcessionū in dispensatione tenere aut facere presumat ad quōs cōcessionibus hmoi se nō extēdunt. Voluit idē dñs noster q nulla talis dispensatio cuiq suffragetur anteq super ea littere apostolice sint cōfecre.

Ista regula dicit in effectu q nulla dispensatio debet alicui suffragari nisi ipe desup sine cōfere. hoc dicit. Et ponit magnū phemū: et credo q sic facta etiā a principio ad extorquēdas pecunias tam p officialibus q etiā pro aliis. et hodie fit in curia q qui vult gaudere dispensatione soluit duas taxas et ponit bullā in plumbo. et qz ibi dicunt expedita satis est sibi vt dixi superius sepenumero: qz cū plumbo dicit bullata bulla et expedita et licet. de cri. fal. s. est alia cautela in curia. Si vis q ista regula non obstat tibi. s. q factas expediti quomodocūq Sumpsum volueris et pducas eius sumptū in iudicio et nō originale bulle nō cōturbū retro est q sicut expedita: sed in sumpto non ponit. Itē tinet et eps q expeditas per camera si vis soluere vnam taxā vltra vbi expeditis non ponit qz sicut expedita. miro tamē de satrapis pectus ipsius bulle.

narum quomodo non inueniunt modū ad tollendū has fraudes: scz qd etiā illud qd est retro bullā: scz qn̄ fuit expedita faceret etiā registrari. hodie tamen cū isto officio sollicitatorū sine geniceroꝝ bene cōstat qn̄ fuit expedita p̄ librum eoz. Itē etiā alias vidi cōstare p̄scribendaz p̄ per alios cōputatores &c. Et hec regula est dāda. tum qd habet decretū irritās. tum etiā qd agit de exburlandis pecuniis & vidi etiā dari. Sed ponderāda sunt vba p̄missi hie ex quibz colligit ratio totius dispositionis. l. ff. de heredi. insti. & Bal. dicit in p̄missis. c. s. quibus. facit. c. si. r. c. di. per que vba apparet istā regulā habere locū in his dispensationibus que restringuntur per regulas cācellarie tantum. secus de alijs que restringuntur tantū de iure cōi per verba p̄missi huius tamen cogitandū est. Unum tamen lucinere dicā qd dispensatus ad tria incompatibilia si illa detineat etiā bullis non expeditis qd non incidat in penam extraneasatis execrabilis per vba ibi posita: sic intellexi alias sententiatū in rota: & quia causa pendet ea cō iura.

Dispensatus ad tria incompatibilia licet retinet illa etiam bullis dispensationum non expeditis.

Sequitur quinquagesima quarta regula.

Utem voluit qd petētibz secū dispēsari ratione beneficiorū qd non teneātur se facere promoueri in Ro. curia vel in studio per fiat septenniū: alias vero denur quinquenniū dūmodo infra annum a tēpore date dispēsationis huiusmodi ad subdiaconatus ordinem sint promoti.

Hec regula est prim secundū parum cōstrūta.

Ista regula dicit qd peratur dispēsari cū aliquo beneficiū parochiale ut nō teneat in Romana curia vel in studio promoueri qd si papa dicit simpliciter fiat datur septenniū. Sed si aliter sit signata supplicatio tūc datur quinquenniū dūmodo sit promotus infra annū ad subdiaconatus ordinē. hoc dicit. Et ista regula inquantū dicit de studio idem dicit ius cōmune. l. qd datur septenniū per ep̄m si vult. vt in. c. c. l. ex eo. de elec. l. vi. Sed inquantū dicit de curia Romana hoc est ius cōe qd dispensetur: tūc papa ex causa facit. ppter prerogatiuas curialis. Et inquantū hie dicit qd datur quinquenniū si nō sit signata supplicatio p̄ fiat. debet intelligi quādo signetur per concessum per illum cui papa cōmisse. alias nescio quādo posset papa facere minorem signaturā qd per fiat. Item ista clausula dūmodo infra annū promotionis &c. refertur ad totam dispositionem. ex quo ponitur in fine: vt dixi. 3. regula antecedenti per. c. inquisitioni. de ap. et inquantū hie dicitur a tēpore

dispēsationis hoc est contra ius cōmune: qd. c. licet canon. de elec. lib. vi. requirit promotionē a tēpore habite posse sessionis pacifice. & sic vult. c. cōmissa. eo. ti. 2. li. 2. d. c. c. l. ex eo. sed debet intelligi hoc dūmodo infra annū promotionis sic habita ista dispensatio: & est gratia. camera tamen hodie per quacuqz signaturā: etiā per concessum daret ad septenniū: quia ista regula non est danda & non reciperet vt recundiam: qd concernit expeditionē & non annullat. Itē qd vba dūmodo &c. debent poni in bulla & ita seruatur.

In curia romana istur quis it malicio.

Sequitur quinquagesima quinta Regula.

Item de fructibz in absentia p̄cipiēdis datur in Romana curia vel studio residēdo p̄ quacuqz signaturā septenniū et alibi quinquenniū.

Ista regula dicit: qd per quacuqz signaturā etiā la tam ita fiat vt peritur de fructibus p̄cipiēdis debet dari in Romana curia: vel in studio residēdo septenniū & alibi quinquenniū tūc. hoc dicit. Et est ratio huius regule in studio per septenniū: qd licet de iure sim vetricatē deberet scholaris habere redditus beneficiorū suorum in studio. vt no. in. c. licet. de s̄ben. 2. in. c. quibusdam. xxxvi. dist. vbi est glo. bona & ibi latissime Domi. & aliqd in. c. h. de p̄uile. lib. vi. et idem in Romano curia vbi datur in confirmatione fidei circa constantes: licet videat talia ex quibus deberēt eam perdere: tūc qd in studio prestatur quis doctus si studuerit p̄ septenniū maxime in iure canonico. vt dicit glo. in. c. cum ex eo. de elec. l. vi. idē fuit iustum qd in ecclesia grauaretur seruitio. & etiā alitē beneficiati qd daretur in studio septenniū & in curia quinquenniū in qua posset quis bene instrui quo ad malicias. camera tamen per signaturā fiat vt petitur daret etiam decenniū si sunt pecunie: sed cancellaria seruet hanc regulam et ista regula non est danda: quia concernit expeditionem bullarum et non annullat.

Sequitur. lxxv. Regula de indulgētijs.

Item voluit qd in istis indulgētijs solā datur festi per cancellariam dari solita: & quōdurent per viginti annos nisi petat̄ pro vna die: tunc durent perpetuo.

Regula ista dicit: qd si papa cōcedat indulgētijs alii cui ecclesie in certis festis: tūc debēt inferi festi que solent dari per cancellariam & durabunt p. xx. annos & nō plus: tamen si petatur p̄ vna die tūc in anno: sic durabūt 3. q.

In perpetuum hoc dicitur. et ratio dubitandi de xx. annis potest esse: quia beneficium principis latissime est interpretandum. c. olim de ver. sig. fac. c. c. dilectus. de donat. 2. l. si. ff. de costi. prin. et sic videbat quod per signaturam principis debeatur concessio interpretari in perpetuum. fact. c. de cet. concessum. de reg. iur. lib. v. sed in contrarium fact. quia iste indulgentie sunt odiose. propter questores qui non querunt commodum animarum: sed potius pecuniarum. fact. c. c. ex eo. de pe. 2. re. 2. de. c. ab usionibus eo. ti. sed quando petitur indulgentia pro vna die tamen in anno debet durare perpetuo: id est in sempiternum. nam hic ponitur perpetuum pro sempiterno: quia perpetuum habet finem multis modis. vt no. in. l. i. ff. pro socio. 2. eternum est quod semper fuit: et est et erit vt deus. 2. eternum quod habuit principium: sed non desinet vt anima: angelus: seruitus. vt dicitur glo. notabilis in. l. eum debere. ff. de serui. vba. pre. 2. sic capis hic perpetuum pro sempiterno quousque finitur mundus. Camera tamen in hoc extendere vires ultra regulam iuxta signaturam pape. Et ista regula non est danda: quia concernit tamen expeditionem litterarum 2. non ponit decretum irritans.

Questores indulgentiarum non querunt commodum animarum sed pecuniarum.

Differentia inter eternum et sempiternum.

Sequitur quinquagesima septima regula.

Item voluit quod in litteris indulgentiarum ponatur clausula quod si ecclesie seu capelle vel alias aliqua indulgentia fuerit per ipsum concessa de qua inibi specialis mentio facta non est huiusmodi littere sint nulle.

Ista regula dicitur si papa concedat aliquam indulgentiam alicui ecclesie vel capelle deponi in litteris bullarum quod si eide ecclesie vel capelle aliqua alia indulgentia fuerit per ipsum concessa quod de predictis sint nulle: nisi de ea aliqua specialis mentio facta sit in ista indulgentia. hoc dicitur. Et ratio dubitandi potest esse: quia si privilegium non facies mentione priorum beneficiorum valet. vt notat glo. in. c. f. de resti. 2. in aliis multis. Tamen papa facit hoc propter deceptionem sibi factam: quia si sibi fuisset facta mentio de alia indulgentia forte istam non dedisset saltem ita de facili sufficere. c. postulat. de rescrip. Et notandum est istud verbum hic positum ibi per ipsum concessa 2c. Ex quo sequitur quod si episcopus. c. c. ex eo. de pe. 2. re. c. cessit ibidem indulgentiam vel aliam potest ex Romanis. 2. etiam si ibi non fiat mentio de illa non valet ista scilicet per vba huius regule 2. iuris supinis allegatorum. Ideo est cautela quod a quolibet potestice non petatur noua indulgentia etiam non facta mentione alterius indulgentie concessae ab alio pontifice vel ab

Indulgentia a quolibet pontifice debet peti renouari.

alio pontifici. Et ista non est de bandis: quia concernit expeditionem litterarum nec habet decretum irritans. quia ista clausula debet poni in litteris: tamen si non poneretur puta in camera non propterea esset nulla indulgentia preter huiusmodi regule.

Sequitur quinquagesima octaua regula. Item voluit quod littere non expediatur super indulgentiis ad instar nisi specificentur.

Ista regula dicitur: quod iste non expediatur ad instar aliarum indulgentiarum: nisi ille specificetur. hoc dicitur. ac si non dubitandum est: quia licet in vno instrumento vel in aliquo alio documento fiat mentio alterius instrumenti vel alterius privilegii legi. tamen debet consistere de illo per authenticam si quis in aliquo documento. C. de eddo. tamen quod princeps facit mentionem alterius instrumenti: vel alterius privilegii perinde est: ac si totum illud insereret ibi. casus est in. c. si romanorum. s. ite si idco. et ibi glo. xix. dist. 2. sic valet de iure. etiam si fiat mentio in genere de illo: vt ibi. ideo videbat quod si papa dicit concedimus tibi privilegium indulgentiarum per tali ecclesia ad instar alterius ecclesie. s. talis tunc satis erat: licet non specificaretur. Tamen quia papa in huiusmodi sunt facti quotidie decipi potest. arg. c. f. de costi. li. v. mandata hic quod non debet littere expediri nisi specificetur. Camera tamen credo quod expediret per predicta iura. circa quod faciat glo. et quod ibi dicunt doctores circa hoc si licet quam idem facit talis ista facta mentionem alterius privilegii 2c. et an debet ostendi prius privilegium. di. c. 2. mot. 2. in. c. vt veterum. ix. dist. 2. in. c. abbate. de vbi. sig. Et ista regula non est danda: quia concernit expeditionem litterarum 2. non annullat. 2. ex ista regula que loquitur in indulgentiis videtur esse huiusmodi in aliis privilegiis a contrario sensu: vt dicunt iura vulgaria. 2. facit ad hanc regulam. cum glo. in. f. c. f. de fi. instru. et quod dicit Bal. in. c. f. de feudo guardie. in. f. co. coll. x. qui allegat glo. dicit. c. f. de fi. instru. in prerogatiuis. ad instar satis est quod fiat mentio in genere per predicta: 2. sic fit hodie: tamen si reuocentur principalia privilegia an censetur reuocatum ad instar. dixi in regula. x. et dixi quod sic contra Bal. in. l. privilegia. C. de sacrosanc. eccle.

Papa ista que sunt facti quotidie decipi potest.

Renouatio principalis an sit reuocatum ad instar.

Sequitur quinquagesima nona regula.

Item voluit quod fiat si ecclesia cathedralis vel insignis collegiata aut solenne monasterium fuerit Tres altoquin duo anni 2. totidem quadragesime: et per fiat vt petit cathedrali collegiate vel 3. iii.

monasterio quatuor alijs tres anni dentur. pro singulis vero diebus octauarū centum dies apponantur: et pro capella fiat vnus/et per fiat vt petitur/Duo anni concedantur.

Hec regula dicit: qd si petat indulgentia a papa et ipse signet fiat: qd si sit ecclesia cathedralis vel insignis collegiata aut solene monasterium: tunc cancellaria debet dare tres annos et totidem quadragenas: sed si non fuerit talis ecclesia debet dare duos annos et totidem quadragenas. si autem signet hoc modo. s. fiat vt petitur: tunc cathedrali vel collegiatae aut solenni monasterio debet dari quatuor anni: alibi vero tres. et pro capella per fiat vnus annus: et per fiat vt petitur duo anni. et pro quolibet die octauarū debet dari centum dies. hoc dicit. et data est regula: sed illud quod dicitur hic de quadragenis debet intelligi. i. de quadraginta diebus pro quibus liber quadragenis. et hoc habuit ortum a. c. cū ex eo. de pe. et re. vbi concedit episcopo possit dare quadraginta dies in dedicatione ecclesie. et idem papa qui habet plenitudinem potestatis in hoc concedit annis vel duos. et totidem quadragenas vt videtur distingere ab ordinarijs. Et inquit iste textus dicit in secundo raso de monasterio debet intelligi de solenni vt superius dicitur: quia omnia reguntur ab illo habentur. ergo pariformiter debet intelligi iuxta doctrinam Bar. in l. pretor ait. s. eritque differentia. si vi bo. rap. Et illud quod dicitur de diebus intelligo quo ad omnia hic comprehensa. etiam de capellis per. c. inquisitioni. de ap. cum similibus. et quod operetur iste indulgentie et quod debet concedi et per quod. et de multiplici materia ipsarum non est meum hic ponere satis posui in materia subtili qua dicitur felicia recordationis domino Sixto. cameratus credo quod non seruaretur hec: immo daret in duplum si essent pecunie: cancellaria vbi bene seruat. Et non est danda ista regula: quia concedit expeditionem: et non habet decretum irritans.

Sequitur sexagesima Regula de beneficijs vacantibus et certo modo vacaturis.

Hec voluit et ordinavit quod in gratis beneficijs de vacantibus: aut certo modo vacaturis factis quibuslibet si plura petant beneficia vni cuiuscumque annui valoris pro simplici signatura et addita vt petitur duo aut tria et non ultra petita beneficia veniant: dummodo etiam illorum fructus etc. vlt.

Episcopi in dedicatione ecclesiarum dant xl. dies indulgentiarum.

tra. lx. in portatis. vel centum librarum Turonesi. paruorum communi extimatione: siue tantumdem in illa moneta non valeant annuatim.

Ista regula dicit quod si petatur multa beneficia in supplicatione vacanti vel certo modo vacaturis. s. per promotionem alicuius etc. tunc si papa signat hoc modo. s. fiat. tunc venit vnum beneficium cuiuscumque valoris. Sed si signet sic. s. fiat vt petitur. tunc duo aut tria beneficia et non ultra veniunt dummodo illorum fructus. s. florenos in absentia. vel. c. non valeat secundum com. exti. hoc dicit. Et ratio dubitandi fuit: quia si multa beneficia petuntur in supplicatione. tunc si papa dicit fiat: videtur concedere omnia petita. s. r. c. iter dilectos. cū glo. de si. instru. quia qualis fuit petitio: talis presumitur responsio. l. i. s. si quis ita interrogatur. de verb. obl. tunc papa vult restringere exceptiones curialium et cupiditates. Et illud quod dicitur hic de valore portatis. s. r. c. intelligi potest duobus modis. vno modo referendo singula singula. s. per fiat. lx. et per fiat vt petitur centum. s. facit glo. de relatione singulorum ad singula. in c. si quis pecunia. l. x. vi. vel potest intelligi quod ista clausula referatur tantum ad prima. s. quando datur duo vel tria per fiat vt petitur. quod patet ibi illorum etc. et sic relatio fit in plurali. et non debet intelligi de vno tantum. et hoc patet quod vnum intelligitur cuiuscumque valoris. et tunc debet intelligi de lx. in portatis. sed de. c. residendo. Sed certe primum potest saluari: quia valor beneficii non computatur in residendo sed in absentia. vt vult in simili Old. con. cxviii. quod incipit. Et virtute gratie. et facit glo. et quod ibi dicitur doct. in. c. i. de cle. non res. li. vi. et deci. rote. cxviii. que incipit. Item quando impetrat certum beneficium. et facit glo. et bo. eto. in. c. licet. de preb. Et credo quod hoc practicat cancellaria. Tamen tamen daret in distincte omnia petita: et male. tamen sic solet fieri: maxime quia exprimitur valor omnium. etc. et ista regula non est danda. quia concernit expeditionem litterarum. et non habet decretum irritans.

Sequitur sexagesima prima Regula.

Hec voluit quod in gratis quas personis quibusvis de beneficijs vacanti. seu certo modo vacaturis fieri contigerit illorum vel aliorum quorumcumque beneficio. quod dicitur persone tunc obtinuerunt: seu de quibus eis fuerit pmissum vel concessum. aut mandatum quide. verum valor annuus pro marchas argenti aut ster 3. iij.

Qualis fuit petitio talis debet esse responsio.

Valor beneficii non computatur in residendo sed in absentia beneficii.

linguonũ/vel librarũ turonensũ paruorum: seu florenos aut ducatos vel vinctarũ auri seu alterius monete valor secundum comunem estimationem exprimat: nisi motu proprio gratie huiusmodi fiat. vel persone predictae beneficia que tunc obtinuerũt/aut in quibus vel ad que tus eis competit: iuxta ipsarũ oblationes: vel alias dimittere teneatur. alioquin p̄fate gratie sint nulle. Et idem seruetur in expectatiuis de beneficiis obtentis: et in quibus seu ad que impetrantius competit/et de illorum valore.

Ista regula dicit q̄ in gratiis factis de aliq̄bus beneficiis debet fieri expressa mentio et de valore istorum beneficiorum et aliorum que obtinent impetrantes. et ad que tus habent sc̄dm̄ comunem estimacionem gratie sint nulle: nisi sit gratia facta motu proprio. alias impetrans teneatur dimittere beneficia que obtinet per oblationẽ suam: vel alias. et idem vult seruari in expectatiuis de beneficiis obtentis. et de his in quibus ius sibi competit: et de illorum valore. hoc dicit. Et ista regula est propter dispositionẽ iuris comunis: quia non cauetur iure q̄ impetrans teneatur facere mentionẽ valoris beneficiorum que obtinet. vt dicit glo. in verbo vel alteri. post prin. in cl. i. de preben. et tenet decisio rote in nouis. c. xx. q̄ incipit Item licet impetrans. tamen ista regula orta est ex regula vibant. vi. quam refert ad litteram supradicta deci. et alias est in aliquibus libris in deci. sequenti. vbi recitatur quasi ad longũ ista regula. et additur ibi id fore in confirmationibus. pro qua facit glo. quã dicit bene notãda domi. ibi in. c. si apostolice. de preben. li. vi. et dicitur hic de valore beneficiũ obtenti et obtinendi secundum valorem marcharũ sterlingorũ et. debet intelligi sc̄dm̄ nationes vbi sunt iste monete. tamen si vnus hispanus poneret istum valorem et non maliciose. credo q̄ sufficeret quis satis est facere vel dicere illud quod facit vel dicit lex. l. i. §. penul. ff. de aleato. et de valore obtinendi. etiã non reperio tantũ nisi in extraneis. io. xxi. secundũ taxationẽ decime. sed non secundũ verũ valorem. sed illa regula vibant hoc dicit. et est hoc propter mediam annatam quando excẽdit. xxiij. libras beneficiũ et. et quia hodie ista regula non seruetur: quia satis est q̄ in clausulis ponatur illa clausula. et q̄ obtinẽte maxime beneficiãles oratoris habeatur

pro expressis: ideo non insisto in ea quo ad beneficia obtenta. Nam in bulla ponitur illa clausula. quorũ veros valores hic volumus habere pro expensis et. sed quo ad obtinenda impetranti debet intelligi exceptis distributionibus quotidianis. vt dicit deci. rote. c. xx. que incipit. Item quando impetratur. et idẽ vult Joan. de motus. et annuer. in rubrica de cõces. p̄. in addi. ad spec. et mea deci. hoc refert. et de primis est consiliũ vltra. c. xvij. q̄ incipit virtute gratie. q̄ post in ti. de ver. sig. Item circa obtenta non obmittam de illo beneficio q̄ quis habet in stipendiũ et non in titulum non tenet quis facere mentionẽ. et hoc vult vna deci. in anti. c. xx. q̄ refert dicitur i verbo gratia beneficiũ impetrans. sed ego allego tex. singu. q̄ illud non dicit pro prie beneficiũ: et clericus cõiugatus pot̄ illud retinere. in c. si qui sunt clerici. xxxij. di. Item in quãstionẽ hie dicit iuxta ipsarũ oblationes et. debet intelligi iuxta petitionẽ paritẽ impetrantis q̄ dicit in supplicatiõẽ q̄ offert se dum sc̄dũm tale beneficiũ per assecutionẽ istius et. Et quo sequitur q̄ si postea vellet dimittere illa vel aliud q̄ vel quod obtinebat: q̄ non propterea valet gratia per verbum tunc q̄ de notat tẽpũ date impetrationis et. c. si eo tẽpore. de rescri. p̄. li. vi. facit glo. in de. si. de here. in verbo ex nsc. et q̄ dixi supra in p̄hemio. Item ex hac regula ibi vel alias et. sequitur q̄ impetrans beneficiũ curati q̄ obtinet: vel alterius incõpatibilis. tamen quia vacat primũ ipso iure q̄ nõ propterea viciatur ista impetratio ex quo primũ dirimere tenet secundũ hãc regulã. iuncto. c. de multa. de preb. Item ista regula quo ad beneficiũ impetranti bene est dãda hodie: et dãta fuit tẽpore meo. quia habet decretũ irritas. et etiã quo ad obtenta daret. nisi in bulla poneret illa clausula quã superius dixi: scilicet quorũ veros valores et. Sixtus tamẽ fecit vna aliã regulã q̄ teneret quis exprimere oia b̄fficia et eorũ valores que obtineat tẽpore impetrationis alias annullabas: sed postea fuit cassata ob causam. Item ex predictis etiã sequit̄ q̄ de pensione quã quis non habet in titulum ab ecclesia non tenet q̄ etiã facere mentionẽ valoris nec ipsius pensionis. facit q̄ dicit Jo. an. in. c. postulas et in. c. ad audientia de referip. et domini. in. c. si pauper. de preben. li. vi. alias sic facit glo. in de. si. in verbo quodcumq̄. de vita et hone. de. sed quia hodie quelibet pensio succedit loco beneficiũ. quia est ad vitam recipientis. ideo credo q̄ teneatur impetrans facere mentionẽ de ea.

Beneficiũ quod datur in stipendiũ pot̄ clericus contra tenere.

¶ Sequitur sexagesima secunda Regula.

Item voluit et ordinavit quod quando puidet seu mandat puidet alicui de beneficio ecclesiastico vacante: tunc dari poterit clausula si petant: etiam si illud quousimodum re. seu per constitutionem execrabilis vacet ac specialiter reservatum inter alios litigiosum sit et eius collatio devoluta fuerit. et si per colligantem vel subrogationem. aut si neutri vel si nulli re. petere si tunc specificis expressis nec deest aliqua generalis reservatio dispositiva nisi desuper in concessione specialis et expresse ac pure et non sub conditione mentio fiat. et tunc rest que reservationes inibi contente veniant. si vero tempore expeditionis inde litterarum generalis reservatio huiusmodi parari non possit: aut in novis provisionibus: aut per colligantibus si neutri re. sit expressum quod ab aliquibus assertur illi: cuius beneficii concedit collector: subcollector: abbreviator: vel familiaris re. fuisse clausula apponatur etiam si dictum beneficium ex eo quod talis collector: vel subcollector: abbreviator: vel familiaris re. fuit dispositio nisi aplice generaliter reservatum existit dum non sit in eo alicui specialiter ius quesitum. in reliquis vero nulla clausula deur unde reservatio generalis elici possit nisi desuper signatura per duplex fiat signata sit. aut per reformationem vel alias specialiter habeatur.

Ista regula dicitur quod si papa mandat alicui puidet: vel sic puidet de aliquo beneficio quod si in supplicatione petat quod conferatur quousimodum vacet siue per constitutionem execrabilis etiam si alias reservatum sit: vel inter alios litigiosum. et si sit etiam devoluta collatio ad sedem aplicam etiam clausula deest. Item si petat surrogatio per colligantem vel si petatur gra si neutri vel si nulli. tunc deest si hoc specificum petat. Item quod per clausulas predictas postas in supplicatione non deest aliquid generalis reservatio dispositiva. et quod papa puidet impetrari de beneficio vacante in curia re. nisi si

expressa mentio de tali reservatione et non sub conditione sed pure. et tunc deest generalis reservatio expressa: etiam hoc casu alie reservationes contente per superius est dictum. venit et si petatur sub eodem. Item dicitur quod si ipse expeditionis bulla latinum possit generalis reservatio huiusmodi parari. tunc non debet dari clausula per quam generalis reservatio elici possit: nisi expressis in novis provisionibus vel gra si neutri vel si nulli. per colligantibus quod ab aliquibus assertur illi cuius beneficii concedit collector: vel subcollector: vel familiaris pape: vel cardinalis fuerit: quod tunc per ponit clausula etiam si dictum beneficium ex eo quod talis collector: vel subcollector: abbreviator: vel familiaris cardinalis fuerit dispositio aplice generaliter reservatum existat: dum non alicui non sit specialiter ius quesitum. Item per dicitur regula est vera nisi desuper signatura per duplex fiat sic signata et vel per reformationem vel aliter specialiter procedatur. hoc dicitur notat ista regula quod docet te facere supplicationes per beneficium vacanti siue per novam provisionem siue per surrogationem siue per gratiam si neutri aut si nulli: et declarat tibi quia postea in supplicatione. Item declarat tibi quod est generalis reservatio melius quam decisio rote. et melius quam. 30. mil. et melius quam ceteri doc. et colligitur hic una regula. scilicet quod generalis reservatio dispositiva nunquam datur in bulla: nisi in casibus hic expressa et in hoc est hodie deest inter papalem et generale reservationem alias quo ad provisionem pape quod ad eius solam princeps: et non ad alium inferiorum nulla est deest inter papalem et generale. ut dicitur. Item in seba regula. sufficiat. c. si eo ipse. d. elec. li. vi. si est deest in hoc quod etiam si quia omnia hic postea narrarent in aliquibus la tunc non propterea dicitur venire generalis reservatio ut hic Item colligitur hic alia regula quod etiam beneficia officialium sed et aplice: vel collectorum vel subcollectorum abbreviatorum. Item colligitur tertia regula hic quod etiam si exprimat modum vacandi per constitutionem execrabilis. vel per devolutionem cum clausula quomodo alio modo vacet: tunc non venit aliqua generalis reservatio: si si exprimit generalis et probatur: tunc etiam si aliquo modo vacet vel beneficium sit reservatum venit si exprimitur ut supra alia non ut hic. et ista subiungam et declarabo. et primo pondero verbum ubi quod quando providet re. ex quo apparet quod est differentia inter provisionem et nonnam provisionem: quia provisio est simplex de beneficio vacanti de iure et de facto: et non per provisionem alii tituli. et est deest quod infra dicitur et ex istis infra positum ubi et si illud quis

Nota modum faciendi supplicationes per beneficium vacanti. re.

Promisso et moꝝ. vltꝫ ibi ⁊ si pꝫ collitigante ꝛc. colligitur forma supꝫ
 nona pꝫ carionis: qꝫ quotidie dicimus in supplicationibus expꝫ
 no differit. so vno moꝝ vacandi subiungimꝫ siue ꝫmissio siue alio quo-
 us moꝝ ꝛc. vacet aut per constitutione execrabilis ⁊ alias
 gꝫaliter vel specialiter resuati affectu deuolurꝫ litigio-
 sum cuiꝫ lris statuti ꝛc. exꝫolificat. ⁊ an beneficij litigio-
 sum inter alios potest impertari. dixi supꝫus in regula de
 surrogatioꝝ. ⁊ pleniꝫ pꝫ glo. ⁊ tex. ⁊ doc in. c. f. ⁊. ii. vltꝫ pꝫ
 dente. li. vi. Itꝫ ibi. ⁊ si pꝫ litigante ꝛc. vltꝫ ibi nec debet est pꝫ
 derandꝫ: quia si petat surrogatio vel gratia si neutri: vel
 si nulli: non debet dari nisi collitiganti et dꝫ hoc specificari.
 ego tꝫ vidi dari gꝫam si nulli alteri. tertio noꝝ litigati qui
 narrabat lite fore inter tale ⁊ talem: ⁊ comittebat audi-
 tori qꝫ si neutri litigatiꝫ vꝫ nulli cꝫpeteret ius in beneficio
 qꝫ conferret alteri tertio: ⁊ de hoc non est mirandꝫ: qꝫ si non
 collit ius qꝫ sit alteri litigatiꝫ noꝝ facit sibi iniuriã qꝫ vitur
 iure suo. c. cuꝫ ecclia. de elec. Itꝫ pondero michi verba hic
 sibi nec debet aliqua generalis reseruatio disponere: nisi de
 supꝫ in concessione specialis ⁊ expꝫsa ac pure ⁊ noꝝ sub cꝫditio
 ne ꝛc. ⁊ ponit exꝫplum: qꝫ debet dici in supplicatione qꝫ peti-
 tur tale beneficij qꝫ vacauit ꝫ obitum talis familiaris pape
 ꝛc. ⁊ tunc dꝫ fieri bulla dispositione dicendo. pꝫuidemus ti-
 bi de tali beneficio vacari per obituꝫ talis familiaris nostri
 cuius beneficij gꝫaliter ꝫ nostrã constitutione resuauimus
 ꝛc. ⁊ non debet dici si vacat per obituꝫ talis ꝛc. qꝫ vacat vt
 dicit ꝛc. et intelligo verba expressa qꝫ specificant in specie
 ⁊ noꝝ sub genere. vt vult glo. in. c. si eps de pꝫb. li. vi. quã ibi
 no. Domini. ⁊ glo. in. c. inqꝫsitores de here. eo. li. Item expo-
 no pure. i. simpliciter sine pꝫlica ita qꝫ dicat qꝫ vacat ꝫ morte
 talis ⁊ noꝝ dicat qꝫ vacat vt dicit vel vt asserit ꝛc. facit glo.
 no. in. c. teꝫ in. li. i. s. si quis simpliciter. ff. de verb. ob. qꝫ
 ibi nota. Bar. ⁊ infer. ex ea aliud bonum dicitur. ⁊ facit
 glo. i. c. teꝫ. quã ibi nota. Domini. et infer ad aliud in. c. qꝫ
 eps. xviij. di. ⁊ glo. in sꝫo simpliciter in de. sepe. de ver. sig. qꝫ
 pꝫhec sꝫba videtꝫ colligi illa regula quã dicitꝫ. qꝫ nulla gꝫa-
 lis reseruatio debet dari nisi specificetur. vnde si vnus di-
 cat qꝫ vacat beneficij per obituꝫ vnus in curia ⁊ non sit ꝫ-
 rum: tamen si poneretur ibi alia reseruatio qꝫ sit vera sed
 non est generalis non veniret per hanc regulã quia de-
 bet esse pura ꝛc. Item nota in. s. si vero ibi collectoem
 ꝛc. ⁊ ibi dispositioni apostolice generalis reseruatiõem
 ꝛc. quia hic colligitur quomodo abrenator debet se habe-
 re in bulla et que verba debet dicere in similibus casibus.
 ¶ Item colligitur qꝫ beneficia officialium sunt generaliter
 reseruata ⁊ ratio est quia licet reseruatio sit inducta

Beneficia officialium sūt pape reseruata.

per regulam cancellarie tamen quia in ea dicitur qꝫ gene-
 raliter papa reseruat sic illud sꝫbum generaliter inducit
 reseruatiõem generalẽ sic decisio rote. ccc. xxxij. que dicitur
 pit. Item si mandetur michi prouideri que dicit qꝫ specta-
 lis reseruatio dicitur inducta pꝫ regulas cancellarie ⁊ ge-
 neralis pꝫ extrauagantem ad regimen ꝛc. noꝝ bene dicitur sal-
 ua correctione quia si regula cancellarie dicit qꝫ generaliter
 reseruauit ꝛc. et tunc est generalis. alias habet locum
 decisio si simpliciter loquit vel dicat qꝫ specialiter reseru-
 auit sed vnus dico hic qꝫ in iure cõmuni noꝝ requiritur cautum
 qꝫ de generali reseruatiõem debet fieri mētio quia satis est
 qꝫ pertineat collatio ad papam. tamen a regulis cancella-
 rie est introductum qꝫ generalis reseruatio non veniat ni-
 si exprima ꝫ hoc sentit illa decisio: ⁊ sic ista regula declara-
 ta melius qꝫ dect. supꝫradicta. quid sit reseruatio genera-
 lis nec so. de milis. in verbo reseruatio sciunt hoc tangere
 nec Domini. in. c. si. s. in preben. de consue. li. vi. de quo ali-
 quid dixi superius in regula. f. ⁊ in. ii. nam iste reseruatiõ-
 nes hic expresse non sunt generalis in corpore iuris clause
 in quo iure non est nisi vnica. f. quando vacat in curia vel
 infra duas dietas. c. si. ⁊. c. present. de preben. li. vi. nec in
 extrauaganti ad regimen quia illa constitutio exprauit
 per obituꝫ benedicti pape per finem illius vt dicit in regula
 la prima ergo sequitur qꝫ iste reseruatiõem sunt genera-
 les inducere per regulas cancellarie quando in eis dicitur
 qꝫ generaliter papa reseruauit ꝛc. Item ponderanda sunt
 verba hic ibi nisi desuper signatura per duplex fiat ꝛc. et
 vult dicere ista regula qꝫ in corpore supra peratur et papa
 dicat fiat. et in clausulis infra positis etiam peratur ⁊ pa-
 pa ibi dicat fiat. ⁊ ratio est. quia in his binis principis ha-
 betur pro motu proprio vel pro certa scientia. f. nec dam-
 nosa et ibi Sal. c. de preci. imper. offe. et hoc dicitur pra-
 ctica quia dicimus in supplicatione et alia generaliter
 vel specialiter reseruauit ꝛc. ⁊ postea in clausulis ponimus
 cum clausula generalem reseruatiõem importat. ꝛc. et
 non debet in expeditione expressari vt supra. in hac regu-
 la dicitur ⁊ quotiens posuit illam clausulam ⁊ non intelle-
 xi deꝫ nouit ideo aperiat oculos ⁊ intelligat curialia. Itꝫ
 qꝫ dicitur hic per duplex fiat idem intelligat de dupli-
 si signatura per concessum. id est per illum cui pa commissa
 sit signaturam argu. lege item eorum. s. secundo. ff. qꝫ cu-
 susqꝫ vni. ⁊ ita practicat cancellaria. et pondero hic qꝫ re-
 formatio et signatura in clausulis equiparantur nec ob-
 stat glo. in simili in. c. suam. de appel. ⁊ in. l. si conuenit. f. a.
 la. prima. ff. de pig. act. et ista regula esset danda licet cõ-

Reseruatio gꝫalis non venit in rescripto pape nisi exprimat.

Duplex sūt no habetur pro motu proprio pape.

cernat expeditionem que valet ad intellectum generalis reservationis, nescio tamen si daretur hodie quia non memini me vidisse.

Sequitur Sexagesima tertia Regula.

Item voluit q̄ super beneficiis ecclesiasticis de qualitatibus illorum videlicet an dignitates: personarū: vel officia sint: eisq̄ cura imminuat animarū: et ad illa consueverint: qui per electionem assumi mentio fiat, alias gratie desu per facte sunt nulle: et si qualitates huiusmodi affirmative seu conditionaliter non exprimantur, negativae desuper expressio fiat in beneficiis q̄ tales qualitates vel ex eis aliq̄s consueverūt habere.

Item regula dicit q̄ impetrans beneficium debet facere mentionem de qualitate ipsius an sit dignitas personatus vel officii, et an illi imminuat cura animarū, et an consuevit quis per electionem assumi: alias non valet gratia, et si predicte qualitates non exprimantur saltem conditionaliter: tunc abbreviatores debent dare negativam, puta dicendo q̄ non est dignitas electiva nec personatus aut officium cui cura imminuat animarū, hoc dicit. Sed ego dubito in ista regula, quia ex quo primo dicitur quod gratia sit nulla, quare mandat postea quod ponatur negativam. Respondeo quod aliquando ex inadvertentia non ponitur et tunc gratia est nulla, si probetur quod qualitas aliqua de hic expressa sibi inheret, vel si forte expressit per cameram tunc non exprimeretur negativam ut hic dicitur, sed simpliciter concederetur ergo et c. Ratio huius regule in aliis quibus qualitatibus hic expressis fundatur iure communi, quia si dignitas est curata debet fieri mentio de ea, alias gratia est subrepticia. Idem si sit electiva, ut in cle. i. de preben. et c. cum in illis, eo. ti. li. vi. sed q̄ exprimatur quod sit dignitas vel personatus aut officium non cavetur in re quia satis est quod exprimat quod reputatur dignitas et ista tria sunt synonyma: et significant idem, ut dicunt doctores, in. c. de multa, de preben. et in. c. i. de consuetudine, li. vi. ideo in supplicatione debet poni quod est dignitas vel personatus: aut officii reputatur. Camera tamen ut intellexi tempore Sixti expedit bullas mediante oculo caligante super dignitate cui cura imminet animarū ut electiva et c. licet in supplicatione nichil de hoc caueretur, sed audiens postea q̄ fuit concessus q̄ secundum tenorem supplicationis

De qualitatibus in impetrationibus exprimitur.

cofigeretur bulla: et cancellaria noluit hoc corrigere: quia transiuerat per cameram. Nam ex quo papa apposuit manus ipsa cancellaria non se potest intrromittere, c. ut noluit de ap. sed in rei veritate non errasset dominus de cancellaria si vigore mandati pape correxissent, quia tunc ipse papa facit et non ipsi, per iura vulgaria: tamen quia in illo mandato non fiebat mentio de cancellaria, forte ipsi intellexerunt q̄ corrigeretur per cameram, nescio an camera voluerit corrigere errores suos. Ideo est cautela q̄ quando bulla transiit per cameram ponatur in mandato q̄ corrigatur et c. per cancellariam per supradicta, et tunc non esse dubium nisi de stillo ignorantibus. Et ista regula est danda: licet concernat expeditionem principaliter: quia habet decretum irritans et ea vidi produci, sed dubitari vidi an habeat locum in promissione facta motu proprio, et forte propter decretum irritans potest dici q̄ sic, quia non loquitur in impetranti. Sed dicit regula q̄ super beneficiis et c. mentio fiat et c. et ad hoc faciunt glossae in cle. literas, in verbo breuitas, de preben. et in cle. si romanus, eo. ti. in verbo vailda et deci. rote. cxi. que incipit. Item licet motus proprius. Unde tamen in cancellaria alterari si propter istam clausulam que ponitur in fine clausularum, scilicet q̄ maior specificatio in correctioe litterarū fieri possit cancellaria possit istas qualitates non expressas in supplicatione exprimere in bulla. Et fuit michi responsum q̄ vna qualitas tantum possit exprimi: sed omnes simul non, et nichil michi fuit allegatum, sed q̄ stilus ita se habet, et satis est ad hoc per. c. q̄ graui, de cri. fal. et c. ex litteris, de consti. Camera tamen omnes qualitates illas daret cum illa clausula: maxime tempore Sixti.

papa ex quo manum apponit ad beneficium cancellaria non de se intrromittere.

Sequitur sexagesima quarta Regula.

Item voluit q̄ si reseruaretur beneficium per contractum matrimonii: non darentur alij modi vacationum de futuro: nec censetur beneficium reseruatum generaliter: vel affectu nisi sequatur matrimonium. Sed in beneficiis per promotionem vel affectu non vacaturis: ponatur clausula cum beneficiis huiusmodi premisso vel alio quouis modo et c. preter q̄ per obitum obtinentis vacare contigerit: etiam si vacent et c.

Ita regula dicit qd si beneficii alicuius referretur per contractum matrimonii ipsius. tunc in bulla non debet dari alius modus vacationis de futuro. nec censetur illud beneficium specialiter reservatum nec affectum nisi sequatur matrimonium: sed si reservatur beneficium alicuius per eius promotionem vel affectationem alterius beneficii: tunc abbreviations debent ponere cum beneficii huiusmodi premisso vel alio quovis modo preterquam per obitum obtinentis vacare contigerit etiam si vacet ad presens: et per constitutionem execrabilem etc. hoc dicit. et quo ad primam partem videbatur quod illud beneficium semel reservatum vel affectum semper maneret reservatum specialiter vel affectum per decisionem rote. que hoc dicit. de qua dixi superius sepe numero. sed hic deciditur contrarium: quia forte impetrans malitiose fecit ut esset semper reservatum. ideo etc. Sed vidi dubitari quia Sixtus providitoni de beneficio quod exprimebatur vacare per contractum matrimonii tunc: et antequam contraheret mortuus est papa. et antequam promoveretur mortuus est citius vel resignavit. an beneficium illud dicatur reservatum. et certe potest dici quod sic. quia ista regula mortua fuit cum Sixto. vi. s. in phemio dicitur ergo etc. sed certe posset dici quod non quia licet ista regula sit sublata tamen papa maior est iuxta ea que notant in. c. novit de iudi. et ideo non esset magnum tenere quod non sit reservatum et propterea dixi alias propter hanc rationem subintellectam quod si papa reservasset motu proprio per contractum matrimonium tunc etiam semper maneret affectum ex quo constat de intentione papae. facit dicta de i. rote et rationes ibidem allegate. In scilicet tamen casu credere quod maneret affectum beneficii licet non sequatur promotio etc. quod si non exprimit nisi per contractum matrimonium ergo pro loco a speciali. contrarium est regulare. c. presentis. s. loca. de preben. li. vi. verum est tamen quod impetratum debetur si vacaverit per obitum ut hic dicit sed manet affectus et reservatum specialiter quod si contrarium voluisset papa expressisset sicut in primo casu. c. ad audientiam. de deci. Et credo quod quo ad primam partem. s. quod non manet affectus etc. ista regula sit danda. licet concernat expeditionem in quibus datur regula ultra expeditionem quod non moveat affectus etc. Credo tamen quod in primo casu camera daret etiam clausulam quovis alio modo vacaverit etc. etiam temporibus istis.

I Sequitur Sexagesima quinta Regula. Item voluit quod si petatur aliquo in religio sum recipi ac sibi de quovis eccle

Questio.

siastico beneficio provideri per simplicem signaturam fiat receptio huiusmodi duntaxat et detur adiectio si petens sit idoneus vel aliud canonicum non obstat et exprimitur si certus numerus regularium sit ibidem cui etiam non derogetur nisi expresse concedatur: et si numerus ipse non existat ponatur dummodo locus receptionis huiusmodi nimium propterea non grauetur.

Ita regula dicit: quod si vnus petat se recipi in religio sum alicuius monasterii vel ecclesie regularis et sibi de quovis ecclesiastico beneficio provideri tunc si papa simpliciter signet videlicet fiat tamen debet sibi dari receptio et debet addi clausula. s. si petens sit idoneus et aliud canonicum non obstat. Item debet exprimeri suppletoria. an certus numerus regularium sit ibidem: et tunc etiam non derogetur nisi expresse dicat papa in signatura: et si non sit certus numerus tunc debet poni clausula dummodo locus receptionis huiusmodi nimium propterea non grauetur. hoc dicit. hec regula venit ad declarationem notatorum per glo. et doc. in. c. quod dei timore. de sta. regis. et est decisio rote. s. an regularis potest habere beneficium seculare sine dispensatione: et quis potest seculi dispensare quo ad hoc ut habeat beneficia simplicia vel curata. et ad tollendum istas ambiciones dicit papa quod si vnus petit quod recipiat in religio sum: et quod possit sibi provideri de quocumque beneficio seculari vel regulari quod per simplicem signaturam tamen debetur sibi quod recipiatur in regulari etc. ad tollendum ambiciones: quod si forte iste velit intrare religionem et velit gaudere ut rogo lumine non petit iusta. verum est tamen quod cum tali vouente intrare religionem potest papa dispensare quod non completo voto habeat parrochiale ecclesiam: ut dicit glo. singularis qua Abbas nescit alibi in dicto. c. quod dei timore. Sed ad tollendum hoc dubium an videretur papa dispensare dando sibi licentiam quod posset habere beneficium curatum ut non intraret. dicit ista regula quod tantum debetur sibi per simplicem signaturam ut possit intrare religionem etc. et quod dicitur hic de clausula si sit idoneus etc. ista clausula semper intelligitur: quia supra loquentia de personis intelligitur de personis idoneis et non de alijs. l. non gradatim. s. l. ff. de mu. et ho. et glo. in. l. f. C. de sacrosan. ec. et c. eumichus. l. v. dist. tamen quod debet premitur idoneus nisi probetur contrarium. c. f. de sacrosan. et c. si. de plump. ideo ponitur ista clausula ut exprimitur

Regularis an possit habere beneficium regale.

Regis.

netur iste talis et committitur principali Plato monasterij vel alteri canonico ecclesie cathedralis sibi statum. de rescrip. lib. vi. Et ista regula non est danda: quia concernit expeditionem litterarum et non ponit decretum irritum: et credo quod camera simpliciter signaturam concederet etiam receptionem et quod haberet officia secularia vel regularia: quia ista regula est cancellarie et non extenditur ad camera. ut sepe dicitur. et ad defendi est et male. Item quo ad secundam partem de derogatione numeri etc. tangit quod notatur in c. ca. accessit. de consi. 7. c. dilecto. de pbe. quoniam ecclesia vel monasterium habet certum numerum et non creaverit facultates quod ad solam papam prius derogare numero: et quando non est certus numerus ipse potest cogere quod recipiatur vnus ultra numerum etc. tamen papa in hoc non vult facere preiudicium alicui. l. j. §. si quis a principe. ff. ne quid in loco publico.

Ad papam solum spectat derogare numero religionis.

Sequitur Sexagesima sexta Regula.

Utem si regularis petat sibi de beneficio ab aliquo monasterio aut alio regulari loco dependente provideri et apparet ex huiusmodi petitione quod alterius monasterij vel loci religiosus sit licet tibi translatio non petatur nichilominus illa venit.

Ista regula dicitur: quod si vnus regularis petat sibi de alio quo officio provideri quod dependet ab alio monasterio vel alio regulari loco et ex narratione apparet quod iste impetrans sit alterius monasterij vel loci religiosus quod etiam si non petatur translatio tamen venit per simplicem signaturam. hoc dicitur. Et intelligo istam regulam quoniam impetrans est eiusdem ordinis: quod alias credo quod non veniret. ar. c. in noua actio. xvi. q. vii. et c. cum causam. de elect. et cle. f. e. ti. et ad hoc facit in simili dec. cclvi. quod incipit Item si in commissione impetrata. vbi dicitur quod si vnus petat causam temporalem committi simpliciter et de plano et nichil est cancellarie: sed signatura dicat audiat talis et iustitiam faciat quod per istam signaturam non potest iste procedere simpliciter et de plano: quia de commissione simpliciter et de plano requiritur specialis commissio: ut dicitur glo. in verbo committimus. in cle. sepe. de verbo sig. ergo requiritur specialis signatura et sic videtur quod vnus regularis alterius habitus et professionis. i. ordinis petere officium alterius ordinis etc. quod tunc per signaturam simplicem non videtur facta mutatio vel translatio religionis vel habitus etiam si in corpore petere quod dicitur iura: et sic audio quod practicas cancellaria. camera etc.

men que est mater pecuniarum etiam si esset frater de obsequio sancti franciscij talis simpliciter signaturam daret habitus mutationem et etiam religionis translatioem et per hac declarationem sic intellecta ut dicitur. facit dec. lxxvi. que incipit Item si petatur committi causam. et dec. ccccl. que incipit Item si petatur committi causa. et ista regula licet concernit etiam expeditionem ut cancellaria de etiam translatioem: tamen quod etiam concernit iustitiam esset danda: ideo si cancellaria obmitteret translatioem: tamen quod venit per simplicem signaturam potest illa regula dari. et quod loquatur ista regula de regulari eiusdem ordinis patet ibi alterius monasterij vel loci sit etc.

Camera apostolica dicitur datur pecuniarum.

Sequitur sexagesima septima Regula.

Utem quod in litteris super beneficio per constitutionem execrabilis vacantibus ponatur clausula si est ita similiter de quibuslibet narratis informationem facti requirentibus.

Ista regula dicitur: quod si petatur beneficium vacans per constitutionem execrabilis vel narretur aliquid quod requirat informationem facti tunc debet poni in bulla clausula si est ita: hoc est quod dicit ista regula. et est iusta et bona. tamen de iure hoc est etiam si non ponatur ista verba: quia semper intelligitur ista clausula si preces veritate nitantur. c. ii. de rescrip. l. vniuersa. C. de prect. impers. offe. et etiam clausula ista si ita est semper intelligitur: ut dicitur glo. in dicto. c. h. tamen ponitur expresse in hac regula propter simplices animos dubitantes. c. j. de noua for. fide. col. x. et l. h. C. de iudic. vidui. tol. Item etiam est in sum quod ponatur: quia conditio que inest etiam de iure non facit contractum conditionalem si non exprimat. l. conditio. ff. de condi. et dem. et nota. in c. significasti. de elec. ideo mandatur poni hic et hec regula non est danda: quia concernit expeditionem litterarum et non habet decretum irritans: unde credo quod etiam si non poneretur ista clausula si est ita quod non propterea viciaretur bulla per predicta: Bulla masculina nec esset rescribenda: tamen audiui quod vnus novus abbreuiator qui obmissit ponere fuit condemnatus ad rescribendum expensas impetrantem et quod faceret bullam rescribi suis expensis sibi constitutionem cancellarie et debeat rescribi: sed ille misit ad camera et transfuit bulla ibi et soluit aliquid abbreuiator sibi.

Si rescripsit pro apostolico semper subintelligi debet verba illa si preces veritate nitantur.

Bulla masculina formata? cuius expensas debet rescribi.

Sequitur Sexagesimoctava Regula.

Item petenti sibi prouideri de vacaturo dentur littere etiam de vacante et conuerso prout expedierit impetranti.

Regula ista dicit: qd si vnus petitur sibi prouideri de beneficio vacaturo potest cancellaria dare sibi clausulam qd prouideretur sibi de beneficio illo cu vacauerit per contractu matrimonij: vel si vacat ad p̄sens vel cōuerso: id est si petit quis prouideri de beneficio vacante p̄ cōtra-ctum matrimonij tunc debet etiā poni clausula vel cum vacauerit p̄ contractu matrimonij tunc et. prout voluerit impetrās. hoc dicit. et ista regula potest intelligi duobus modis. vno modo prout dicit: et alio modo qd loquatur regula de impetrante tñ beneficii vacaturu qd tunc ponat clausula. vel si vacat ad p̄sens vel qd primo ponatur clausula si vacat ad p̄sens: et postea addatur. vel si vacauerit per eundē modū expressum. et non debet intelligi qd si ego impetro beneficiū vacans p̄ mortē alicuius qd ponatur clausula: vel cum vacauerit per obitu ipsius et. nā ista regula loquitur de legitima impetratione p̄missa a iure: vel similitudinem et non de prohibita per ius: vt in hoc casu faciat in simili glo. in l. i. C. de sacrosanc. eccle. 2. l. vi. gradatim. ff. de iur. 2. ho. nā alias esset derisio et esset voti captande mortis illius cōtra. c. ij. de concess. p̄ben. lib. vi. cū similibus. et si impetro beneficiū vacaturu per assentionē vel per promotionē tunc bene posset poni clausula si vacat ad p̄sens etiam per obitu illius p̄ hanc regulā: sed non p̄ obitum futuru. et sic intelligo regulā sexagesimā. s. ibi preterq̄ si per obitum obtinētis vacare contigerit et. que verba sunt futuri temporis et non presentis. facit qd dicit Bal. de istis tēporibus in l. si. C. de codicillis. et ista regula non est banda: quia concernit expeditionem tantum et non apponit decretum irritans.

Beneficiū non potest impetrari per obitum futuru alicuius.

Sequitur Sexagesimanona Regula.

Item voluit et ordinauit qd mandata apostolica super fructibus sequestratis et remissionibus ad partes promeritis casuarum recipiendis siue singulares siue cōmunes fuerint: necnō super exequendis sententijs in Romana curia latis sub bulla expediantur / alias nulle sint.

Ista regula dicit: qd mandata apostolica super fructibus sequestratis et remissionibus ad partes et super requēdis sententijs latis in Romana curia qd expediant sub plūbo / alias sine nulla. hoc dicit. Et certe sepe et leuissimum dubitauit de ista regula que hodie de nichilo deseruit. nā vice cancellarius derogat hodie huic regule et nō expeditur executoriales vel sequestra aut remissiones sub plūbo. sed in commissionibus petit qd suo sub sigillo tradat litteras auditori cause et. nō obstat regula cancellarie qua cauere dicitur qd lre sequestri vel remissionē aut executoriales expeditur sub bulla: alias non valeat cui pro hac vice dignemini derogare: et tunc cū simplici cōmissione vice cancellarij tradant littere ab auditore cū suo sigillo et. et ideo de nullo seruit hodie ista regula. et de hoc ego miror quomōdo vice cancellarius potest derogare huic regule: qd inferiori constitutionē superioris tollere non potest. ele. ij. de elec. et cū interrogauerim doctissimos viros et etiā practicōsin cancellaria nesciuerūt michi respondere. tunc ego dixi qd trāseant ignorantes cū ignorantia sua et opposui hanc exceptionē in causa p̄pria et nō fuit admissa: et in hoc potest tollerari illa derogatio p̄ cancellariū de stilo curie ignorantū: et qd valeat iste stilus et qd vice cancellarius possit hoc prendere quasi ex p̄scriptione. faciat tex. nota. fm̄ vnum intellectū in simili in ca. qd trāstationē. de offi. leg. 3. et factar glo. in. c. statutu. in prin. in hōbo l. ap. de rescrip. lib. vi. quā notat Domi. ibi ad qd facit: qd vice cancellarius potest derogare illi. c. ex certa sua scientia. et Jo. de imol. dicit ibi qd in hoc est attendendus stilus cancellarie: qd alias de iure non potest. arg. dicte cle. 2. c. cū inferior. de maio. et obe. et legēdo hic in vrbē Scrtū ex illa dicto Joh. de imol. etiā inuili ad stilum curie quo ad istā regulā cui derogat vice cancellarius quotidie. et ex hoc etiā dico qd valet stilus quo hodie cauere qd in forma humilibus hodie sine supplicatione derogat vice cancellarius. c. status sum. de rescrip. li. vi. quo ad dietas et etiā potest derogare quo ad alia. et facit ad hoc illa glo. in. d. c. et qd dicit ibi Joh. de imol. et Domi. sequitur et qd de illo rescripto fit hodie in forma humilibus. dico qd extollerātia pape valet. ar. l. barbarius. ff. de offi. p̄to. sed quo ad istā regulā ego nescio ad qd sit ex quo quotidie derogat p̄ inferiorē: sed aut nō deberet hic poni: aut si poneretur deberet seruari. ar. c. si romanor. xij. dist. et sic dixi dño Nicolao de castello qui compositus est: tñ ipse excusauit se dicens qd sibi fuit mandatu a papa in castro sancti angeli in p̄sentia vice cancellarij qd nichil mutaret de antiq̄s regulis. et tñ ego dixi sibi qd fm̄ hoc ipse non fuit cōpositor: regularū sed tñ copista: et ipse sub-

Inferior cōstitutionē superioris tollere non potest.

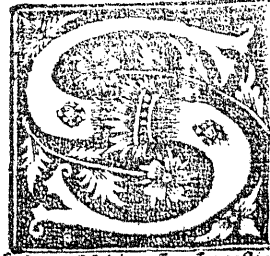
Qualiter forma humilibus potest hodie vice cancellarius derogare.

It. ij.

scripsit et confessus est et non negavit. aliqui tamē dicunt q̄ papa cōmittit vicecācellario viue vocis oraculo: q̄ nō credo: q̄ tunc constaret. Sed tunc etiā esset dābitū an vāleret talis cōmissio in iudiciū partī. Scdm̄ ea que dicit Abb. in. c. q̄ sup̄ his. de fi. instr. et ego dico in questionibus cardī. q. xvii. ad longū nō allego hic glo. multas cōcernētes hoc p̄missa rime: q̄ ego cognoui istū vicecācellariū tēpore triū pontificū: et semp̄ fecit hoc et semp̄ fuit ista regula et c. et si hoc esset verū sic posset dicere de oibus aliis regulis q̄bus posset derogare: et p̄missa rime q̄ regula quarta infra de p̄tate vicecācellariū dicit q̄ posset p̄cellus agrare et c. et p̄f̄ras apostolicas aīlas non. et littere apostolice dicunt bulle t̄m. c. licet. et c. quā graui. et c. ad falsarię. de cri. fal. ergo et c. sed posset saluari q̄ non opponit p̄ partes ex quo cōcernit hoc ius partium et non statuetis. facit glo. in x̄bo cōmitta. et ibi Domi. in dicto. c. statuta. in p̄n. de rescrip. lib. vi. et c. facit q̄ dicit Abb. in. c. si. de offi. dele. sed ego opposui v̄t̄d̄i et non valuit quod opposui. ideo si consulerem facientibus regulas cancellarie consulerem q̄ aut non fieret ista regula aut poneretur q̄ vicecācellariū non posset ei derogare per predicta. Item sepe dubitant ad quid expeditur sequestrum in curia cum ordinarius possit ibi sequestrari auctoritate iuris lata vna sentētia in curia s̄m̄ formā cle. i. de sequestra. et in hoc nunq̄ vidi seruari illā cle. et cōsului peritiores me. et respōdere ignozum pignori. vt dicit glo. in simili. l. f. C. de natu. lib. sed q̄ ista non est materia n̄ra: ideo breuiter dico q̄ ordinariū hodie pōt̄ facere sequestrum s̄m̄ illā cle. t̄m̄ op̄ q̄ cōstet sibi autēte de sentētia. et q̄ t̄m̄ cōstaret illa sentētia in curia sicut sequestrū. ideo partes volūt potius expedire sequestrū et forte q̄ non cōfundunt de ordinariis et c. et hec ē veritas. Item q̄ dicitur hic de remissōibus particularib⁹ vel singularib⁹ vel cōibus intelligēdum est q̄ remissio potest fieri p̄ vna pte t̄m̄ et t̄c est singularis. aut p̄ vtraq̄: et t̄c est cōis. et hoc est clarū: et non oportet hic ponere materiā remissōis quia esset legere multa capitula. Itē q̄ dicitur hic q̄ sub bulla expediant: alias sint nulle intelligi debet sub bulla. i. sub plumbō. c. licet. de cri. fal. et facit glo. in verbo bulla: in cle. i. de iureiur. et superius dixi in vna regula et in alia sepe. et in quantum habet ista regula decreti iuritas esset banda. tamen q̄ cōcernit potestatem vicecācellariū et statatur contrariis nūq̄ daret sine commissione per plures: vel per pertinet et ceter. Deo gratias.

¶ Sicut regularum cancellarie apostolice.

Littere apostolice dicuntur r̄t̄m̄ do bulle.

Siquitur Rubrica de potestate Vicecancellarij. Et q̄ in eius potestate multa ac infinita forent dicēda que consistūt in merito iure et nō possum nūc explicare. tum quia nō habeo eius bullas creatōis. sine qua inanis er laborat. tum etiā quia nescio an dicēdo veritates displicerē alicui. Ideo non videt̄ mihi honestum pro nūc gloriare illas regulas:

sed tantū subiungā vna questionē quā vidi sede vacante. Nā aliqui posuit in titulo de silo ignoratiū dicebant sede vacante q̄ p̄tate vicecācellarij et aliorū: et officia oīa curie expirant per obitū pape. ar. cle. ii. §. i. s̄m̄ eo: t̄m̄ p̄missio. de elec. vbi rex. dicit q̄ per obitū pape nō expirat officium camerarij et penitentiarij maiorū: et aliorū penitentiariorum minorū. et hoc dicit aliqui q̄ officij vicecācellarij et aliorum expirat per obitū pape. ar. ibi a cōtrario sensu. quod est v̄t̄d̄i in iure. c. cū viri. de regulari. et l. i. §. huius rei. ff. de offi. eius cui in an. est iuris. Itē per locū a speciali: quia si speciale est in illis. ergo cōtrariū eius est regulare. c. p̄missio. §. loca. de prebē. li. vi. et c. per hoc dicit Car. in cle. au ditor. in. xii. q. de rescrip. q̄ auditor qui papa viuēte scrip̄it vti iurisdictione nō pōt̄ vti eius iurisdictione mortuo papa. per dictā cle. que vult officij oīum officialiū curie expirare per obitū pape. exceptis supradictis. et refert Paulum hoc tenentē ibi et ipse sic transe. sed salua determinatiōe tantū patris et oīum hoc asserentis hoc dicit̄ est falsissimum de iure primo: quia cle. ii. hoc non dicit. secūdo quia contrarium est verum de merito iure. nā clarū est q̄ q̄ est p̄tetas ea iurisdictione delegati siue p̄ citationē siue per litis contestationē: siue per aliquē actū iurisdictionalem de quo sunt opinionēs. tunc etiā si delegatus mortuus censetur radica: ta iurisdictione in delegatam. nec aliquo modo est suspensa c. gratiam. et c. relatum. et c. licet. de off. dele. et non reperto q̄ hoc sit speciale in existentibus in curia: ergo sequitur q̄ dictum Pauli et Cardinalis est falsum. nec est verum q̄ dicta clementina. hoc dicit̄ licet dicit q̄ vult papa non expirare officium camerarij: nec penitentiarij: maioris vel minoris: quia per ista verba non probatur q̄ officio

Jurisdictione iudicis delegati quas liter perperatur.

aliorum expirant primo: quia sunt quodammodo verba
narrativa vel interpositiva pape que non probant nisi id
quod disponunt et non aliud. ar. c. si papa in punci. de privile.
libro. vi. ex quo ista verba principaliter non emanarunt
nisi ad illud tantum. et facit glossa ibi in bicea de. h. in ver
bo quorum officium que dicit quod illud est interpositio. q. d.
hoc principaliter non disponitur hic. et ideo dico quod ibi
dem non colligitur illud. quia arg. a contrario sensu non
potest sumi ex textu contra presumptionem iuris. nam ra
tio rex. sonat vere secundum intellectum rex. et presuma
ptive ex contrario sensu. hec sunt verba Dominici in. c.
si. ih. q. ii. et facit quod ipse notat in. c. si. xxv. distin. sed iura om
nia proclamant quod perpetuata iurisdictione nullo modo
expiret nec dormiet per mortem delegantis. ut in iuribus
superius alle. ergo per vincum verbum dicte de. non debe
mus a contrario sensu. etiam si fundetur in illa de. istud ar
gumentum corrigere iura multis vigiliis introducta suf
ficiat. l. si quando. C. de inoff. testam. et. c. a. nulla. de elec.
et sic dico quod ibi non procedit argumentum a contrario sensu.
et si sic procedit tunc dico quod non est ibi standum. ex quo con
trarium reperitur de iure. c. a. nobis. lo. grande de senten.
excom. glo. in capitulo. significasti. de foro competentis et. c.
v. de era. et qualita. lib. vi. et alia est in. c. at si clerici. §. de
adulte. de iudi. et Bal. in. l. conventiculum. C. de episcopis
et cleri. et sic est in casu nostro. et per hoc etiam dico quod argu
mentum a speciali quod supra dixi non procedit hic ex quo non
apparet ratio specialitatis. fateor tamen quod potestas vice
cancellarii data sibi a regula cancellarie expirat. ex quo
regule expirant per obitum. ut supra in prohemio regula
rum dicitur sed alia data sibi a iure non et que sint: ista es
set longa materia et pro nunc nolo multum dicere. sed non es
set magnum tenere quod sede vacante de iure posset vicecan
cellarius dare rescripta que ante solebat dare sub nomi
ne apostolice sedis que nunquam mouitur. c. si gratiose. de re
scrip. libro. vi. et cum plumbo signato sive habere insignis
ecclesie. scilicet quod haberet ex vno latere claves. et ex al
io latere capita sanctorum petri et pauli. sed quia nunquam
fuit hoc visum et esset contra statum. ideo presumerentur
talia rescripta falsa. argumen. capitulo licet. et capitulo
quam graui. de crimi. fal. sed instum est quod exercitum vice
cancellarii et aliorum officialium puta abbreviatorum et
scriptorum et. sit interim suspensum: et sic practicatnr.
¶ Sed quod officia eorum expirent omnino est falsissimum et
ridiculosum dicere et quod daret imperpetuum officium can
cellarii et scriptorum et. sufficit. l. si. ff. de consi. prin. et d.

Jurisdic
tio non
finitur per
obitum de
legantis.

Potestas vi
ce cancellarii
an expirat
per obitum
pape.

Sedes apo
stolica nunquam
mouitur.

est regula iuris. c. quod decet concessum a principe beneficium
esse mansurum. c. de cer. de regu. iur. libro. vi. et per hoc in
fero facultatem maximam fuisse illius qui consuluit vice
cancellario. ut intellexi tempore creationis Sigi et etiam
Pauli quod peteret confirmari sibi officium ab eis credens quod
expirauerat ipso iure. Et per predicta dico quod etiam of
ficia auditorum rote non expirent: et quod de iure si pa
pa moueretur tempore quo tenentur audire et tunc non
deberent cessare audientie saltem quo ad causas acceptas
ne pauperes cogerentur mendicare in curia maxime quod
sunt ordinarii in cognoscendo. ut dicit glo. i. in. de. auditor.
de referip. et deci. rote. quia sunt deputati principis ad co
gnoscendum de causis venientibus ad curiam et hoc vult
dicere quod sunt ordinarii in eo cognoscendo per notata per
glo. et doc. in. l. et quod ff. de iuri. om. iudi. et. cum ab ecclesia
rum de offi. or. tamen hoc non obseruatur per dictam de.
si. proxime intellectam. ut dixi supra. ego tamen non vidi
de auditoribus rote hoc practicare. quod licet viderim plium
papam mortuum: tamen tempore vacationum obijt. scilicet
in augusto. et Paulum papam in iulio. et Sixtum. iiii.
in augusto deberet tamen hoc statui in vno concilio: et il
lud quod dixi de rescriptis nomine ecclesie expeditis ne in
terim iusticia periclitaretur et pauperes non oprimerentur
et non mendicarent. cur tamen in vna causa propria
in qua perpetuata fuit iurisdictione tempore vacationum
vigore certe commissionis obtinui per predicta quod proce
deretur non obstante obitu pape et obijt hic regulas con
cernentes potestatem vicecancellarii quousque videro eius
bullam officij.

¶ Sequitur Regula facta per Innocentium.

Sanctissimus in Christo pater et dñs
 noster dñs Innocentius diuina prou-
 idētia papa. viii. q̄a post factā per. S.
 iuā in crastinū sue assumptionis reuo-
 cationē omniū specialiuū reservationū
 preter q̄ earum super q̄bus littere aplice per cā-
 cellariā apostolicā expediri cōsueuerāt z eiusdē
 reuocationis factā in cācellaria ipsa publicatio-
 nē. venerabiles fratres sui sancte Ro. ecclie car-
 dinales in cōsistorio suo secreto reuocationē ip-
 sam plurib⁹ rōibus laudātes spālib⁹ reservatio-
 nibus concessis psonis corū per se. re. Sixtū papā
 iiii. p̄decessorē suū quo ad ea in q̄bus ille nō erāt
 sortite effectū et quas p̄ occupationē. vel alias
 a sua. S. eos obtinere cōtingeret in posterū etiā
 cū mot⁹ propri⁹ z certe scientie ac q̄busuis alijs
 clausulis efficaciorib⁹ expresse in manib⁹ sue. S.
 renunciarūt z illis nullo t̄pe uti uelle affirmave-
 rūt z eas p̄fectis et castis nullisq̄z roboris vel
 momēti haberi voluerūt et ne ordinarij collato-
 res z alij ignari dicte renūciationis talū resua-
 tionū q̄bus cardinales sic ipsi renūciarūt preteru-
 ignozāte a collatiōe z dispositione q̄libet ac ipe-
 tratiōe bñficioꝝ ecclesiasticorū sub illis cōprehē-
 soꝝ dū pro t̄pe vacabūt z p̄secutiōe tūriū suoz i il-
 lis retrahāt renūciationē: z ipoz cardinaliū li-
 beralitatē h̄mōi ad oim̄ noticiā deducit ac decre-
 uit ad illi⁹ plenā p̄bationē p̄fētē sue. S. assertio-
 nem in iudicio z extra vbiq̄z sufficeret z alterius
 probationis adminiculum non req̄ri necnon ir-
 ritum et inane quicquid secus super his contige-
 rit attemptari.

Ista regula dicit in effectu q̄ cardinales approba-
 rūt reuocationem reservationū quib⁹ fecerat papa
 supra regula. x. et ipsi etiā renūciarūt oibus reser-
 uationibus sibi a Sixto concessis etiā cū clausula mot⁹ pro-
 prii: vel ex certa sciētia: vel alijs quibuscūq̄ clausulis z dē
 p̄fētē nolle uti eis. z iō ad noticiā ordinariorū deducitur
 hoc p̄fētē regulam z q̄ valeat ad p̄bationem iure z ex
 tra hoc dicit z q̄ eclara nō curo eā diuidere nec legere s̄
 q̄ facta est a dño nro. s. approbatione vel de mādato suo
 colligo ex ea iuncta regula. x. supius dicta q̄ verba dispo-
 sitionis papalis etiā vniuersalia non cōprehendit cardina-
 les hoc colligitur ex dicta. x. regula vbi dicit q̄ papa re-
 uocat etiā reservationes in fauorem quozuicūq̄ z quib⁹
 alijs concessas z in alijs reglis pauli et Sixti fieri: mentio
 de cardinalibus s̄ ibi non et postea supuenit ista regula in
 qua dicitur q̄ ipsi cardinales renūciarūt reservationibus
 sibi concessis z. ergo sequit q̄ per verba generalia illius
 regule. x. nō cōprehendebant cardinales vt patet hic ex cō-
 iunctione aliarū regularum. nam. put supius sepe dixi in
 alijs regulis semper valet argumētum a cōiunctione dua-
 rū dispositionū vt est glo. in. l. prospexit. ff. qui z a qui. ma-
 nu. li. consue. z est textus z ibi notat Bal. in. l. gallus. s. pe-
 nu. ff. de libe. z postu. z sepe vtitur hoc argumento Old. in
 consilis iuris licet aliquādo nihil alleget ad hoc. sed de pre-
 dicta q̄stione nō credo q̄ sit hoc indistincte vey. put latius
 dixi in tractatu cardinaliū q̄stione. xviij. et pro nunc suf-
 ficiat glo. bene intellecta iuncto textu in verbo quibus-
 cūq̄ in cle. s. de iudic. fa. teoz tamē q̄ talis possit esse cardis-
 nalis q̄ sub generalibus v̄bis ex intentione pape non in-
 cludatur puta quia esset grauis persona et litterata vel
 alias singularis persona. ¶ Tres colligo hic iuncta predi-
 cta regula decima q̄ dicitio q̄ ista cum relatiuo alius a-
 lia aliud idem denotat q̄ p̄teritū vt hic dicit exponēdo
 dictam regulam. et ratio secundum q̄ dixi in dicta regu-
 la quia dicitio q̄ iuncta cum illo nomine alius alia aliud
 excludit terminum cui adiungitur suffi. tex. in. ca. transie-
 runt. xxiiij. distinctione. ii. in principio. et ideo est bona ex-
 positio dicendo q̄. id est p̄teritū quia licet dicitio p̄ter
 aliquando includit terminum cui adiungitur quando nō
 est de genere precedentium vt dicit glo. in. l. prima in ff.
 ff. de pigno. act. tamen regulariter semper excludit de quo
 per Archidiacono. vbi est bona glo. in. cap. ebron. xij. que-
 stione. ii. et per Innoc. in. c. dudum. lo. ff. de elec. tamē regu-
 lariter semper ponit exceptiue maxime quādo ponit cō-
 ditiōē vt hic. s. p̄teritū. z hoc est vtile scire ad q̄stionē s̄

Verba disse-
 positionis pa-
 palis etiam
 vniuersalia
 non compre-
 hendit car-
 dinales.

Dicitio q̄.

Dicitio p̄ter
 ter regula-
 rit excludit

Nota hoc
non seruat
in Francia

papa dicit q̄ possim retinere beneficium curatum preter beneficia que habeo: an videtur mecum disp̄sare vt habeam beneficia priora &c. de qua questione remitto me ad loca superiora. Item nescio quid voluit ille dicere qui composuit istam regulam: quia in fine dicitur q̄ non requiratur ad probationem renunciationis istorum cardinalium aliud adnunculum in iure & extra quam ista regula.

Clam quando papa aliquid asserit quod concernit factum suum vel narrat factum coram eo. puta factam resignationem &c. ista est probatio plenissima. & non admittitur probatio in contrarium. vt in textu cũ glo. in de. f. de probatio. quod facit contra consilium perri de ancha. q. cccxcix. in fi. vbi ipse vult limitare illam de. nisi sit verissime papam aliud voluisse: quia certe male dicit q̄ non admittitur probatio in contrarium. vt in illa de. cum glo. et ibi 3o. de immo. & licet rex. ibi loquatur in literis apostolicis. id est a forciore in lege sua faciat. c. si decreta. x. b. maxime iuncto textu in. c. quod dicitur. xvi. dist. nisi dicamus q̄ hoc fiat propter simplices ignorantes ad cautelam. vt sepius dixi superius. faciat. c. f. de nona for. fide. col. x. nolo amplius me impedire de ista regula. quia in sententia quasi de nichilo seruit: nisi q̄ papa ostendit nimiam reuerentiam quam habet ad cardinales. pro nunc placeat deo q̄ ita fiat in posterum. maxime quo ad omnes etiam particulares. & ita sperandum est propter bonitatem suam.

Item renocauit quasquę decimarum subsidiorū vigesime / et aliorum onerū impositiones: que a prefato predecessore suo: ex quavis causa etiam in subsidium expeditionis contra turcos: et alios orthodoxos fidei hostes emanarūt. et tā super decimarum vigesime: et onerum huiusmodi exactione: quā alias quasquę facultates quibusuis fructuū / reddituum: et prouentum camere apostolice debitorum collectoribus: et apostolice sedis nuncijs. etiam cum plena potestate le-

gati de latere ab eodem predecessore concessas: eorum collectorie officia: et commissa eisdem nuncijs principaliter seu alia quouis negocia nō discernentes. Suspendit quoq̄ ad sue. S. et sedis Apostolice beneplacitum quasquę plenarias indulgentias que ab eodem predecessore / ex quavis causa etiā expeditionis huiusmodi cōcesse fuerunt necnon deputandi et eligendi confessores qui plenarie absoluant & alia faciant ad eorundem indulgentiarum effectum reliquas suas facultates indulgentias ipsas quomodolibet concernentes quo ad ea in quibus indulgentie et facultates ipse sunt sortite effectum: ita vt in illis qui implentes inuncta eis in literis indulgentiarū huiusmodi cōsecuti sunt facultatem eligendi confessorem qui absoluat eos plenarie in mortis articulo per huiusmodi suspensionē non preiudicentur: quin facultate ipsa vti possint in futurum. Decreuit quoq̄ irritum et inane quicquid facultatum reuocatarum earūdem preterita / in posterum contigerit attemptari.

Ista regula hoc tradit q̄ reuocat papa decimas & alia subsidia imposita per predecessorem suum. Etiam contra Turcos et alios infideles &c. Item suspendit indulgentias plenarias ex quavis causa etiam expeditionis contra turcos a predecessore suo concessas &c. ad beneplacitum suum et sedis apostolice: tamē si sortite sunt effectum nō reuocat. puta quia vnus dedit certas pecunias contra turcos vt haberet indulgentias &c. hoc dicit. Et diuiditur in tres partes mentales que colligitur per se. et quia in istis decimis vigesimis &c. possem aliqua iuridica dicere que forte generarent scandalum contra apostolicam sedem: ideo pro nunc taceo. nā licet Oldra. consilio. lxxxv. quod posui in titulo de iudeis. dicat q̄ papa potest imponere decimas contra sarracenos et alio consilio se. dicat quod dari possit cruciata contra scismaticos & rebelles ecclesie: quod posui in titulo de priuile. tamen hoc ego non nego si sic fieret. sed aliquando ver

antur in alios vltus etc. de quo factis dixi alibi. et quia ex quo aliquomodo altus sum a sede apostolica cum lachrymis tamen sanguinis non debeo aliquid dicere contra eam. ar. l. milites iuncta glo. C. locati. vnum tamen hic noto quod papa non reuocat potestates datas cardinalibus super predictis si sunt legati vel nunci apostolice sedis. quo ad hoc per ea que dixi supra regula proxima. Item per verba hic posita ibi etiam cum plena potestate legati de latere etc. Et quo infero quod si potestas imponendi decimas vel alia subsidia fuit data cardinali legato in hispania ad hoc a Sixto vt andegauensi legato in francia quod illa non sit reuocata et forte nec quo ad indulgentias hic expressas est suspensa per predicta. quia si papa hoc voluisset expressisset. ar. c. ad audientiam. de deci. et quod lex non dicit nec nos dicere debemus. l. iij. ff. de offi. presi. sed quo ad indulgentias. credo contrarium per verba huius regule ibi que ab eodem predecessore etiam ex causa expeditionis etc. et hec sufficiant quo ad primam partem. et de secunda et de tertia partibus. nunc non me intromitto quia indirecte videtur ista secunda pars facta ad exbibendas pecunias. Et tertia habet in se aliqua dubia. de quibus factis dixi in tractatu iubilii quam dixi Sixto et nichil boni consequi sum ab eo. quin immo. lx. florenos quos michi debebat de lectura mea quam habui hic rome perdidit et non potui recuperare ab eo. licet propter hoc fecerim sibi illius tractatum. et alium de consilio formato vel formato. placeat deo quod ab Innocentio aliquid boni possim habere.

Conquerit
auctoritas
rum glosa
rum se fuit
se male sala
riatus a pa
pa.

Sequuntur Regule Cellarie Julij Secundi.

Non in nomine domini Jesu christi. Sequitur mare magnum et spaciosum: vigore cuius exponitur infinite pecunie a et erit infinite litas: et deus velit quod in curia que extra est propter eius maiorem intelligentiam non tollatur in questum alicui propter ignorantiam iudicis: maxime oculo iudicis caligante. vt ait glo. Accursi a simili in l. inter filios. C. fami. heretic. etc.

Peccatis. Ad dicitur. Sar dicitur rex Sicilie: quod harpie non amplius habitare in multis: si nigrante ad curiam romanam. hec dicit dominus. feli. in. c. si. extra de re feri. col. ix. circa finem.

Sequitur prima pars huius Regule.

Item idem sanctissimus Dominus noster intendens quod prelati non sive prerogatiue in ecclesiasticis beneficiis / vigore gratiarum expectatarum assequendis: iuxta personarum conditiones et merita / moderentur.

Statuit: decreuit: et ordinauit. Ista regula tota diuiditur in nouem partes put nouem continet constructa. Nam in prima parte ponit hoc phemium ex quo colligitur ratio finalis ad totam dispositionem. l. ff. de here. l. i. c. ecce. xix. di. Et hinc dicit Bal. l. c. scdo rescriptis. de ap. quod clausula phemialis refert ad totam dispositionem. facit quod ipse dicit i. l. c. de sal. cau. adiec. lega. et in prima constructio. C. s. quibus. Et quod punctuatio debet fieri in dispositione vel virgulatio secundum constructum salua ratione recti sermonis. l. plautius. ff. de au. et arg. le. Et hoc dicit Bal. in. l. i. c. de li. pic. Ideo ista prima pars secundum predicta potest esse versus ibi. quod inter habentes gratias etc. quod versus ibi dicit constructum. videlicet quod sanctissimus dominus noster etc. statuit etc. Et ponderandum est bene istud phemium. quod quidem fuit factum etiam ab alijs multis pontificibus videlicet a paulo et a Sixto etc. Ideo maiora videtur auctoritatis quod a pluribus sit. b. s. feta. ar. c. prudentia. s. feta. b. de offi. deleg. Ergo phemio Ubi est ratio colligit ratio finalis ad multas questiones infra dicendas. Et panos.

b. s. feta. ar. c. prudentia. s. feta. b. de offi. deleg. Ergo phemio Ubi est ratio colligit ratio finalis ad multas questiones infra dicendas. Et panos.

Secunda pars principalis in textu

q' mag' est
 psumendu
 pro cōsilio
 sicutius col
 legij docto-
 rum q' pro
 cōsilio par
 ticularib' .
 yñ Seneca
 in prouerb.
 Deliberan-
 dum est diu
 q' statuen-
 dum est se-
 mel.

Nam ista dispositio vult q' intentio pape fuit q' prelatos per
 nes siue prerogative inducentur secundū conditiones per
 sonarum et merita. Et quo sequitur q' magis prerogati-
 uatus tollat diligentia processus alterius: et creationem in
 canonicum: nisi in casibus infra dicendis. Item sequitur
 q' si cōtenti in hac regula non sint tales sicut deberēt esse
 ad regendū in ecclesia dei. q' non deberet aliis idoneioribus
 preferri non ita qualificatis: puta si est doctor legum
 vel decretorum factus vigore cōmissionis qui quādoq' caret
 scientia et nichil sit q' non deberet preferri alteri doctissi-
 mo viro qui propter paupertatē nondū est doctor. de quo
 tamen inferius latius dicā. Item pōt dici ex istis verbis q'
 habens gratiā ex dispensatione q' non gaudeat hac regu-
 la ut succincte dicam in parte proxima. sed quia contrariū
 um seruatur: ideo non insisto pro nunc. Et hec sufficiat pro
 hac prima parte: et non insisto quid sit prelatio vel prerog-
 ativa. quia doctissimis loquor et non pueris. Et quālibet
 parte sequentium legā per se. et omitto diuisionem genera-
 lem ipsius causis breuiarum. licet quilibet diuisio act endē
 da esset. nam operatur etia que narrat glo. michi notabi-
 lis in verbo partiri. in prohemio insti. facit q' not. Abb. in
 c. quia diuersitatem. de concess. preben. et non allegat di-
 ctam glo. sed infra patebit per partes.

Sequitur secunda pars principalis in textu.

Quod inter habentes gratias expecta-
 tiuas huiusmodi nobiles de ducum:
 marchionum: et comitum genere qui
 reputantur illustres: et officiales apo-
 stolice sedis infrascripti: videlicet Re-
 ferendarij. Prothonotarij participantis. Littera-
 rum apostolicarum correctores. Eiusdem sedis
 subdiaconi. Numerarij. Causarum palatii apo-
 stolici auditores. Camere apostolice clerici simi-
 liter numerarij et participantis. Curie causarū
 dicte camere generalis auditor. Abbreuiatores
 de pco maioris officia actu exercentes. oibus
 alijs qualitercūq' qualificatis in assecutioe quo-
 rūcūq' hūiciorū q' hōdū gratiarum vigore ex-
 pectabunt quacūq' diligentia receptioe vel crea-
 tione in canonicos non obstāte portores existāt.

Regularum can. Julij secundū. Fo. lxxxj.

In ista secunda parte vsq' ibi. alij vero nobiles: de-
 bet hic suppleri verbū statuit et. ut sunt finite glo.
 sufficiat glo. in. c. j. de vita et hone. cle. et rex. in. l. verbū vo-
 lo. C. de fideiō. hoc dico q' verbū statuit posuit supra. per
 ma parte: et hoc dicit q' nobiles ex genere duci et. officia-
 les hic positi preferantur oibus quibuscūq' non obstāte dis-
 ligentia processus et. et quo ad mētem diuiditur in duas
 partes licet omnes nominatim hic positi sint sub vno con-
 stitucō. Secūda ibi. Et officiales apostolice sedis et. Et citra
 ea istam partem sciendum est q' in antiquis regulis
 magis Pauli et Sixti erat vnus cōstructus tñ de istis il-
 lustribus: scz q' isti preferentur oibus quibuscūq' et. et de-
 inde ponebantur alij officiales hic contenti sub alio con-
 structu. et quando ista fuit condita ego dixi q' melius foret
 q' omnes hic contenti ponerentur sub vno constructu cū illu-
 stribus ut equiparentur sibi. et dicta in vno intelligeren-
 tur in alijs: pariformiter iuxta doctrinā. Bar. in. l. preor.
 ait. g. eritq' differentia. ff. vi bo. rap. et in. l. talis scriptura.
 ff. de lega. j. et facit optime. l. iij. §. j. ff. de libe. et posthu. et sic
 emendaretur diuersi intellectus quos exprimere esset longi:
 tandem sic factū fuit. Et quia tunc fuit altercatū an istud
 relatiū qui. Relatiūm referatur ad duces/marchiones/
 et comites. an ad illos qui descendunt de eorum genere:
 quia ego vidi dubitari et inseram inferius dubium datum
 super hoc in rosa: et dixi q' deberet declarari: tñ q' primo
 fuimus quatuor tñ deputati. videlicet dñs Petrus de fere-
 rera auditor palatii dignissimus. et dñs Corona de plane-
 ca aduocatus consistorialis litterarissimū viri et stilati: ac
 Nicolaus de parma doctor decretorum valens: et procu-
 rator causarum stilatus: et ego minimus ipsorum. Et cum
 hoc mouissem dixit dominus Auditor: q' rota tenebat q' res-
 ferretur illud relatiūm qui ad illos duces et. et non ad p-
 gentes eorum: tunc tacuit. Et cum postea fuimus in domo
 domini Meriensis: vbi fuerunt alij notabiles viri inter
 quos fuit dominus Antonius de grassis episcopus Tibur-
 tinus et auditor antiquus et etiam referendarius: et quass-
 totum continens domini nostri pape litteratissimus et stil-
 latus in curia. tunc etiam hoc dixi: et si recte recorder
 idem fuit michi respōdūm etiam per dictum dominū An-
 tonium de grassis. et tunc magis atq' magis tacuit. Tam-
 en certe melius fuisset declarari: tunc quia non valet ar-
 gumentum q' domini de rota aliquid tenent: ergo tota cu-
 ria hoc dicit vel tenet. sed ne videar male dubitare ponē
 dubium formale datum per do. me. Jo. de cesariis e gre-
 gum auditorem in vna causa: archidiaconus de valde

Relatiūm
 qui hic po-
 stus: a d d d
 referatur.

Secunda pars principalis in textu

ras legio. ecclesie. in qua quidam Sugerius de quindones allegavit se venisse de genere regio et comitum etc. et dicitur est istud: scilicet an regula ante lationem exigit que esse de genere illustrium et illustrem. an solum de genere. et tunc ego allegavi quod oportebat esse illustrem et de genere etc. tamen in contrarium fuit sententiarum et sic tenet rota. et minime sunt mutanda que certam determinationem habuerunt. I. minime. ff. de legi. ideo quia latius dico in tractatu nobilitatis quem feci et dixi domino Pampilonensi. et postea reuocaui ab eo quatuor de causis pro nunc faciendis: nolo tollere lucrum advocatis: et remitto me ad ibi dicta. nam si circa istas nobilitates maiores medias: et minores dicerem omnia que occurrerent non finirem hanc regulam in vno mense quo ad glosas. Et dubia essent an attendatur etiam nobilitas matris tantum quo ad istam nobilitatem. Et circa hoc fuit etiam datum aliud tubium in dicta causa. scilicet an ex linea materna reputari debet at quis illustris aut saltem de genere. Licet tunc ego dicebam quod non. et allegabam multa iura: maxime. l. i. §. si ma. ff. de iur. immu. et l. pronuntiatio. §. si ma. cum. l. sequenti. ff. de iur. signi. et c. vbi dicitur. de pe. lib. vi. licet loquatur in penultimis: tamen contrarium fuit obiectum in rota. pro quo facit. c. nouit. de iudi. et quod ibi notat Hostien. et Jo. and. et dominus Ab. et facit glo. iuncto tex. in autem. de incest. nu. §. i. in verbo generi. col. iii. quam no. ibi Ange. et pro nunc satis supra hoc. Item an debeat ista talia nobilitas extendi vsque ad infinitum. et an perdatur ista nobilitas vel alia aliquibus ex causis. remitto me ad ea que dixi in dicto tractatu. Tamen in casu huius regule non esset magnum tenere quod non extenderetur nisi vsque ad pronepotes. argu. l. diuo marcho. C. de questionibus. et hoc idem tenet glo. quam no. ibi Bar. in. d. l. i. C. de dignitatibus. lib. xii. licet in dicto tractatu teneam quod extendatur ista nobilitas vsque ad gradum in quo quis succedere posset. facit glo. in c. postremo. de appel. Item an perdatur nobilitas aliquo casu. et teneo ibi quod sic in multis casibus quos pono ibi. maxime si illustris efficiatur mercator. ar. l. ii. C. de comer. et mercator. et l. ne quis. cum glo. C. de dignita. lib. xii. quam notat ibi Bar. Et idem dico ibi de proditoribus quod esset periculosum nisi exemplificare. Item aliquas alias questiones ibi pono quas omitto causa breuitatis: puta quid in filiis super illustrium: videlicet imperatorum vel regum qui non cognoscunt superiores. Et breuiter concludo quod habeat locum a fortiori ista regula in illis. ar. iurium vulgarium: scilicet aut. multo magis. C. de epis. et clerici. et de. f. in

Nota quod in beneficiis ratione nobilitatis spectat etiam genus maternum quod dicitur in aliis secus est. vt l. d. l. i. ff. ad mun. et per dy. in re. iii. generi. li. vj

Nobilitas privilegii usque ad quod gradus extendatur

Proditor privilegii nobilitatem

Regularum can. Iulij secundi. Fo. lxxij.

princi. de reliq. et venera. sanc. cum glosa sua. Et quid de venientibus de genere principis qui appellantur principes vel alterius dignitatis: maxime pura admiralli qui est capitaneus maris pro rege: maxime in hispania. de quo Baldus dicit in ca. i. que sint regalia. colla. x. sed non sunt duces/marchiones/aut comites/an habeat locum ista regula. et certe crederem quod sic a paritate rationis. argu. l. illud. ff. ad legem aquil. iuncto. c. de multa. de prebendis. et faciunt multa alia iura versusque sentire. et quod sic eadem ratio faceret clem. i. cum glos. de baptismo. Item quid dicendum foret de vicecomite an dicatur contentus in hac regula quo ad sui progeniem. et prima facie videbatur quod sic: quia eadem est ratio vt dixi. sed certe posset dici contrarium. quia licet vicecomes dicitur in hispania reputatur illustris: quia vices comitis gerit: tamen quo ad istam regulam non esset eadem ratio: quia non est idem quod alteri assimilatur. glos. in l. mercis appellatione ff. de verbo. signifi. quam notat Bald. in diuersis locis feudorum: maxime in ca. i. de consue. recti feudi. ergo etc. Item quia esset dupplex speciale in eo. primum quod haberetur pro illustri. secundum quod gauderet in omnibus privilegiis comitis et illustris. quod est absurdum. argum. l. i. C. de votis promiss. et quod ibi notat Bal. et Barto. Item si ponerem hic differentiam inter duces/marchiones: et comites non finirem hac nocte: latius tamen dico in dicto tractatu. Unum tamen non omitto: quia ab ordine littere videtur quod dux sit maior quam marchio etc. sed de hoc dico in dicto tractatu. et circa hoc sunt iura varia tam civilia quam canonica. nam in titulo quia dicatur dux/comes/vel marchio. colla. x. primo ponitur dux quam marchio. sed in rubrica de feudo marchie comitatus vel ducatus primo ponitur marchio. et idem dico de iure canonico in ca. fundamenta. de elect. libro. vi. et in clem. i. de baptismo. et in multis aliis. tamen hoc relinquo consuetudini regionum. nam in italia vbi fuit facta ista lex: maior reputatur dux quam marchio. nam ego vidi tempore Pauli quod marchio ferrarie venit ad urbem cum maxima pompa vt efficeretur dux ferrarie. et vidi eum fieri ducem per Paulum ante altare sancti Petri. Alibi tamen reputant maiores marchiones. Item in quantum hic dicitur qui reputatur illustris. etc. dicebat dominus Antonius de grassis quod ponerentur qui reputentur illustres: sed ego dixi quod cum lex temper loquitur vt in l. arriani. C. de hereti. quod bene stabat: reputantur illustres. et sic habeo in mea littera: tamen non refert. Item sic ad partem dominus Petrus de ferrera auditor

Admiralis dicitur maxime capitanus

in hispania dicitur vicecomes: et modo constitutus in de vicecomite totum.

Nota quod tempore marchio ferrarie creatus est dux.

Comites dicitur de iure non sunt illustres e nisi tñ reges. et allegabat michi dictum Bal. in. c. cum accessissent. de consuet. et tunc ego dixi sibi contrarium: quia comites de iure sunt illustres. 2 alleg. l. ff. C. vt dig. or. ser. li. xij. 2. l. diue. cum glo. sua. C. de decur. lib. x. 2 ista est veritas. Et dico q omnes comites cum comitatu sunt illustres de iure. vt in dicto fisco. vide p iuribus. sed sine comitatu non: vt vult glo. in auten. vt ab illustribus: 2 qui super illustres sunt. in prin. col. v. Et pono exemplum in comite palatino ad faciendū notarios: 2 doctores. sed illud qd dicitur hic qui reputatur illustres. dicitur propter multos duces: 2 comites: 2 marchiones: maxime in alemania: et italia. inter quos licet primogenitus habeat progenituram: 2 administrationē dignitatis: tamen alij appellantur omnes comites vel duces vt est consuetudo in alemania. vt dicit glo. in. c. si. xij. q. i. quā tenet Abb. in. c. sara. qui si. sine legi. 2 dixi in dicto tractatu. et idē est etiā in italia in multis locis: puta in marchionatu de cetina in pedemontis. tamen credo q solus ille qui habet administrationē dignitatis: licet equaliter sua deā omnes. ille dicitur illustris: et nō alij: q ille debet habere clauēs castro- rum: 2 alias p̄minentias. vt dicit Bal. in. c. si duo. in ad- ditio. in fine de fratribus de bene. inuesti. Et p hoc sequit̄ q non habeat locum ista regula in collaterali- bus. sed so- lum in descendētibz: qz illi dicitur pp̄ie de genere: vt di- co in dicto tractatu latius. Ideo frater comitis nō gaudet hac prerogatiua si non est filius comitis per p̄dicts. et qd velit dicere hoc nomen comes. concludo in dicto tractatu q dicitur capitaneum regis: vel sequens regē: aut socius regis. allego tex. in. l. f. C. de p̄pos. la. li. xij. licet in. c. f. s. f. qui feu. da. pos. col. x. 2 in. c. f. quibz dicitur dur. eadem col. dicitur q duces marchiones: et duces sunt capitanei re- gis: quia grammatici dicunt q comes dicitur a comitor. aris. 2c. Sed nunc dico q non est magnum dicere q comes dicatur a comitto. tis. quasi comissarius regis in suo ter- ritorio. 2 allego multos titu. C. de comitibus rei militaris. et de comitibus consi. 2 de comitibus: 2 tribunia scholarū. et de comitibus: 2 archaris sacri palati. et de comitibus qui prouincias regunt: lib. xij. et casus est michi expressus q comes dicatur iudex comissarius. in auten. vt nul. iudi. in prin. col. ix. 2 glo. in ceto tex. in auten. vt litig. in xpo. li. tis. s. f. si quis autem. eadem col. ix. 2 sic intelligo dictum. c. f. s. f. qui feu. da. pos. 2. c. f. qui di. dur. col. x. et inde dicitur comes palatinus: quasi comissarius palati. et in toto bi- gesto non reperi hoc vocabulum pro dignitate: sed profo- cto sic. vt in. l. administrantes. s. f. ff. de exen. tu. et glosa

Comes dicitur capitaneus regis vel sequens regem.

decre. in ca. si quis nec. f. quest. f. exponit comitatum pro feruio: sed intelligo ibi pro societate tamen pro dignitate dico q no n sit recedendum a grammaticis in istis qui dicunt: q dicitur a comitor. aris. quasi dicant q comes semper comitatur regem. 2c. argu. c. fous. de verbo. signi. 2. l. septimo mense. ff. de statu homi. facit ad hoc q etiam in priuilegijs interpretatio grammaticalis est attendenda. vt notat Bal. in. c. nulla per quos fiat inuesti. col. x. et allegat Johā. and. in. c. abbate. de verbo. signi. ergo sic est dicendum in hoc vocabulo sc̄m grammaticos a fortiori per p̄dicta. cum dare comitatum sit dare priuilegium. Nam omnis gratia principis dicitur priuilegium: vt sepe dicit Bal. in feudis. maxime in p̄ludis feudorū: ergo 2c. Tamen credo et quo ad me etiam firmo q comes f dicitur quasi commissarius regis in certo territorio. et sic intelligo Bald. dicentem in ca. f. de na. feu. col. x. vbi dicit q imperator fecit comitem papientem comitem in certis castris. et q non potest ipse reuocare sine causa. 2c. echeb sufficiant quo ad istam nobilitatem. et forte dicam aliquid infra in tertia parte. Et p̄dictis apparet de magis prerogatiuis istorum nobilium. sed si ista nobilitas extenditur vsqz ad illum gradum: in quo posset succedi de iure iudex debet bene aduertere: an quilibet de illo genere preferatur officialibus hic contentis. scilicet an perdidit quo ad hoc nobilitatem: ex aliquo casu: vel sit idoneus. 2c. de quo me non intromitto pro nunc: quia esset periculosum 2 essem longus in sermone. consulerem tamen si adhererem pape: scilicet q faceret stilum de nouo: et non esset male factum q baregaliciu benemerito prerogatiuam ad instar nobilium de genere illustrium: sicut dari solet ad instar descriptorum: et tunc p̄iudicatur istis nobilibus: et alijs multis hic contentis. et sic etiam secū- dum qualitates petentium daret ad instar auditorum: vel referendariorum. 2c. et esset melius q dare stabularijs ad instar descriptorum: et q preferatur etiam habentibus ad instar. 2c. et p̄iudicatur multis vt dixi. et non subimit eo hic quinqz prerogatiuas: quas reperio tam de iure cō- muni q secundum regulas q etiam secundum priuilegia. sed in fine ponam ad longum: quia ista pars est satis gra- uata sua materia. Sequitur secunda pars huius secun- de partis: ibi. Et officiales apostolice sedis. 2c. Et ex ista secunda parte notandum est qui sine digniores officiales in curia ab ordine g littere. facit. l. quotiens. ff. de vusufr. 2. l. ij. ff. de alb. scri. 2 ca. mandato. de p̄ben. lib. vi. et facit infra sexta pars. et ibi forte dicam. Item notandum est

comes f co- pores dige = stozum non luenitur nē si p locio.

f Comes an Comes sit maior = piscopa. vel ecōtra. i spe cu. v. recri. p̄senta. 6. racione au tem cause. ver. sed nō quid.

g Odo scrip ture q attē 2. it.

datur/ quod hinc q referendarij dicitur officiales sedis apostolice. ideo
 linc debet si paulus fecit aliquos referendarios illi sunt etiam refe
 intelligi. in rendarij tempore Innocentijs in bulla dicitur q sine refe
 spe. s primo rendarij apostolice sedis: alias secus. sufficiat. c. si gratio
 r. n. decreto se. de referip. lib. vi. Et ideo licet referendarij non debeant
 s. v. verfi. esse de iure nisi octo. vt in auen. de referenda. s. s. p. to
 sed nuquid tum. col. ii. tamen si papa fecit multos alios omnes sunt
 ordo. referendarij h apostolice sedis: vt dixi. arg. l. quidda con
 h. Refe- sulebant. ff. de re iudi. Tamen si papa deputasset sibi cer
 redarij. qui tos referendarios. tunc illi non gaudent hac prerogati
 sunt referen- ua: quia sunt officiales Innocentijs tantu/ non apostolice
 darij. et qd sedis. argu. d. c. si gratiose. cum similibus. Et pondero hic:
 sit eorum of- quia indistincte dicitur de referendaris: et non dicitur de
 ficinjs. vide exercentibus actu officia eorum. sicut inferius dicitur de
 plene i spe. abbeuatoibus. Nam illa clausula ibidem posita est illi
 de supplica. lis conuenit/ quibus adiungitur. et non alijs sufficiat. l. iij.
 s. f. paulo. re pauli/ vel Sixti factus tanquā officialis apostolice se
 post princ. dis etiam si nunc non exerceat actu officium. debet gaude
 re hac prerogatiua. vt est dominijs Guido/ Antonius fi
 lius checulsi de mediolano/ notabilis vir/ et virtute predi
 catus/ qui omnia etiam vltra istam prerogatiuam meretur
 propter sui virtute. nam omnibus pdesit/ nec nemi nocet:
 nisi sibi soli. Item postea sequitur hic de prothonotarijs
 participantibus etc. Et isti sunt hodie septem: et expediunt
 bullas ecclesiaru/ et monasterioy: et habent bonu/ lucrum. et
 solebant precedere episcopos vsq; ad tepus pape pti. sed
 ipse pius mandauit sub bulla contrariu/ et sic seruatur ho
 die: et bene. et dicitur prothonotarius: id est primus notarij
 apostolice sedis a prothos grece quod est primum notarij
 no. Unde dicitur prothomarty. i. primus martyr: vt est Ste
 phanus: vt late dicit glo. in aut. de tabellis. s. illud quoq;
 col. iij. Et isti prothonotarij solebant scribere acta marty
 rum: sed hodie scribunt de gestis alijs. Et vtinam directe
 vel indirecte istorum septem prothonotarioy officia non
 venderetur in curia. et isti collegium faciunt. tamen vt. s. di
 cam: non auro q; faciunt collegium vel ne. quia personis
 eorum conceditur hoc privilegium/ et non collegio. ideo re
 uocatis gratis expectatiuis etiam istorum et alioru/ nu
 meratorum infra expiati privilegia vt dixi latius in alijs
 regulis in. x. regula. licet contrariam pronunauerit tota
 in causa cuiusdam amici mei/ et male fin me. s. stud tamē
 vocabulum prothonotarius i nunq; ponitur in bullis:
 nec in alijs dispositionibus apostolicis: sed ponitur nota
 rjs sedis apostolice. hic tamē ponitur propter correxcla

Protho
 nor. dicit do
 mi. abbas

lentiam vt different a notarijs rote: sicut in curijs regum
 etiam vocantur principales notarij: prothonotarij. Et Se- q; pthono
 quitur in litera ibi litera rā apostolicarum corrector: etc. rariorū die
 Et circa hoc est sciendū q officium correctoris est magnū gnitas ho
 in curia Romana et valde honozabile: quia corrigat minu die velleit. p
 ea rescriptorum iusticie: et postea corrigat ipsa rescripta/ pter nume
 et expedit eadem: et mirat sua auctoritate ad plumbum rā excellens
 nomine pape: et in aliquibus pont ipse nomē suum in meo sedputo q
 dio rescripti a tergo: et deinde pont. manum vicecancellarij: et telligat de
 rius: et scribit hoc modo mandetur. Lad plumbum: puta in alijs/ non de
 sua nobis/ et humilibus et iste habet bonum lucrum: licet moder- pthonot. qe
 vnam taxā rescripti. et officium eius venditur multū bene: numerus iho
 forte pro quinq; milibus ducatorum/ vel permittitur ho- rā certus est.
 neste. et de potestate ipsius refert Speculator in tit. de re-
 scriptis. presentatio: et in tit. de appellationibus. r. i. b. Jo.
 andree in additionibus/ et multa alia que longū esset nar-
 rare. Sed est alius vicecorrector qui expedit multa alia
 rescripta sine correctione: puta conquestus. et similia. et
 iste non gaudet prerogatiuis huius regule. licet moder-
 nus sit amicus meus. nam vt dixi supra de vicecomite. par
 non est idem: vt no. etiam Sicut. in. c. innotuit. de elec. et
 go a fortiori de genere vices maioris. Et per hoc breuiter
 dico idem fore de episcopis gerentibus vices audito-
 ris. q; si haberent expectatiuas non deberēt gaudere istis
 prerogatiuis per predicta/ quia non deberent esse audito-
 res: et stare in curia reuoluendo chartas copistarum: cum
 potius deberent voluere sacra in suis episcopatibus.
 Et idem dicendum esset de alijs episcopis si haberent
 expectatiuas ex dispensatione/ qui gaudent in curia cū
 multis malis exemplis expectando alios maiores episco-
 patus: et habent ecclesias suas in concubinas/ et non in vxo-
 res. contra ca. sicut vir. vi. q. i. et facit. c. sicut in vna. xxi.
 q. ii. vbi dicitur q ecclesia debet esse sponsa/ et non scortum.
 Tamen isti excusant. se dicentes q non sufficiunt sibi quin
 genti ducati in curia et in partibus forte octocentum. quo-
 rum parentes fuerunt forte cerdones/ aut carpentarij/ vel
 ligonizantes. et sicut alia dixi multis ipsoy q aut a prin-
 cipio debebant non acceptare ecclesias si eis non place-
 bant: aut postq; accepissent debebant ire ad eas/ et non ex-
 pectare maiores per predicta iura. tamen veniet iudiciū
 diuinum super tales episcopos qui volunt esse despacha.
 in Romana curia et tamē possent esse domini: et saluare ant
 mas eorum in episcopatibus suis. Et ad casum ipsum dico
 q ista regula se non extendit ad tales qui habet gratias
 ex dispensatione. ar. l. apud iulianu. s. cōstat. l. ff. de lega. s. mix
 equale
 2. iij.

Epatti
 bus. et q req
 ranē in epo
 vide de ab
 hac. iij. cū in
 clicitis. s. f.
 rum parentes fuerunt forte cerdones/ aut carpentarij/ vel
 iij. col. de ele
 cti. dicit. b.
 Tho. q epa
 tus ē nomē
 operis: non
 honoris. s. f.
 q. clyxxv. ar
 ti. i.

gante. s. cō
stat. q. pro
fecto parus
facit ad pro
positum.

Dignitabi
ti sūt quos
lateris prin
cipis comi
tarius illu
strat.

Cōstitutio
corrigēs ali
am in certo
casu non vi
detur in cas
su nō expre
sso corrigere

tamen contrarium seruatur in curiis. et male secundū me.
Et sic me expedito de oibus istis officialibus: et non dico de
alijs hic contentis: quorū officia narrare est potius laborio
sum et delectabile ignorantibus q̄ vile: maxime p̄intelli
gentib⁹ eorum opera. Et q̄re isti habēt prerogatiuas istas
poti⁹ q̄ doctores vel magistri valentissimi: maxime quia
aliqui eorū emitt̄ officia p̄dicta non est meum dicere. q̄ in
stat sacrilegū est. et. l. q. C. de. cri. sacri. et. s. committunt.
quod est in. c. si quis suadente. r. v. q. iij. Sed rō potest esse
quia dicit lex q̄ digni habitū sunt: quos lateris p̄cipis co
mitatus illustrat verba sunt. l. i. f. C. de preposito. labo. lib.
xli. Item quia forte propter has prerogatiuas melius v̄
duntur aliqua officia supradictorum. Item ponderanda
arbitror verba huius partis: ibi. In assecutione quoum
cunq; beneficiorum. Et ex quibus infero q̄ si tempore da
te vnus erat officialis de hic contentis. et tempore vacatio
nis non erat q̄ nō deberet gaudere ista prerogatiua: quia
qualitas adiecta verbo debet intelligi tempore verbi. l. in
delictis. s. si extrane⁹. ff. de nox. cum alijs infirmitis. Ideo
verbum potiores existat. infra postum debet intelligi cū
hac qualitate scilicet in assecutione beneficiorum: et q̄ sic
sint officiales. Et hoc etiam tenet rota in multis infra
positis: et ibi dicam. Item pondero verba huius partis ibi.
quacunq; diligentia receptione vel creatione in canoni
cum non obstant. Nam hic ponuntur ista verba alterna
tiue. vel disiunctiue et non copulatiue per dictionem vel
hic postquam que dicitio reperitur in alijs precedentibus: vs
sē sensu q̄ non obstante diligentia quacunq; vel recep
tione in canonicos preferatur. et. faciat glo. singularis. in
ele. sepe pro canonistis. in verbo et figura. in fi. q. de verb.
signi. Et sic sit sensus q̄ isti tollit aut diligentiam aut crea
tionem: aut receptionem in canonico. Sed si vnus alius
sit diligentior in processu et sit receptus in canonicum per
capitulum: et creatus etiam per papam in canonicum: nū
q̄ isti tollunt sibi omnes istas prerogatiuas copulatiue ist
cas in vno que sunt de iure communi. c. duobus. de rescri.
lib. vi. Et certe prima facie videtur dicendum q̄ non: quia
ista regula exorbitat a iure communi. argu. d. c. duobus. et
go sequitur q̄ debet intelligi vt minus p̄iudicet iuri cō
muni. ar. regule qui a iure communi. de re. iur. li. vi. Item
q̄ nō mutatur quare stare prohibetur. l. precipimus. C. de
ap. et. facit quod dicunt. Jo. mo. et Archid. in. c. si aposto
lica. de preben. li. vi. quorum dictum dicit bene notandum
ibi Dominicus ad hoc q̄ licet vna constitutio corrigat a
liā in certo casu. non videtur corrigere in casu sibi non ex

presso. Item quia appellatione simplicium non venit mix
tum in penalibus. ca. statum. de elec. libro. vi. r. l. ff. de
ver. ob. in princ. cum glo. et ibi omnes doctores legistice: et
facit bona glo. infra. de acti. in prin. Sed circa hoc ego di
xi legendo illam legem. s. hic tēpore Pauli: q̄ quando om
nes partes simplices ponuntur in aliqua dispositione: tūc
etiam si simul iungantur vere sunt alias non vt ibi in dic.
l. ff. tamē in casu nostro ego declinarem in opinionem quā
dixi maxime si esset graduatus et doctus ille qui est dili
gentior in processu et creatus in canonicum et receptus
simul: et cōcurrat cum aliquo ex predictis officialibus ma
xime de spachamin. q̄ non p̄iudicetur sibi per predicta:
salua correctione. Et hec sufficiant quo ad istam secun
dam partem.

Sequitur tertia pars principalis in textu.

Uij vero nobiles ex inferiori nobilitate magistri in theologia: doctores in vtroq; vel altero iurium qui fuerint graduati in aliqua vniuersitate studij generalis: necnon familiares sanctitatis nō descripti qui erant familiares cōtinui cōmensales tempore sue assumptionis ad summū apostolat⁹ apicem omnibus alijs etiam creatis vel receptis in canonicos aut diligentiores in processu similiter preferantur.

Ista tertia pars: ibi. Alii sō nobiles. durat vsq; sibi. Ceteri autem. vbi sit mentio de nobilibus et graduatis in vniuersali studio et de familiaribus pape tēpore sue assumptionis et dicitur hic q̄ p̄feratur alijs: et quia ibi sit mentio de nobilib⁹ ex inferiori nobilitate genere: et sepe ac sepius dicitur inter curiales etiam doctissimi sō qui sint isti nobiles ex inferiori. et arbitror q̄ multū loquuntur de illa nobilitate: et quid sit ignorant et forte etiam iudices. facit glo. in. ca. manifesta. ff. q. i. que dicit q̄ de notorio loquitur. et quid sit notorium ignoramus. facit glo. in. l. stipulatio ista habere licere. s. hoc quoq; ff. de ver. bo. obliga. tamen quia essem longus in sermone et non firmem hoc commentum in paucis diebus nec paucis charitatis. ideo breuiter agam remittendo me ad ea que dixi in erseratu nobilitatis quem dixit domino p̄ampilonensi. et reuocauit ex causa quatuor ab eo: p̄maxime quia sicut

ibi aliqua scādaloſa contra Theotonicos hispanie et con-
tra milites caligatos: vbi posui multa concernentia re-
gulam istam: et alias facientes mentionem de nobilitate:
et hoc maxime feci quia quicquid possideo in ecclesia dei
habui vigore duarum expectatiuarum tempore pauli et
vigore nobilitatis mee. Summarie tamen dicam aliqua
remittendo me ad dictum tractatum aliquando cum al-
legationibus: aliquando sine his conclusiue. et licet ego fa-
ciam ibi primam distinctionem inter nobilitatem propriam
et nobilitatem ex genere. tamen et prima non faciat p-
positum obmittā et dicā de aliis: quam diffinitio vltra Bar.
in l. i. c. de digni. libro. xii. in repetitōe. qui dicit qd est qua-
litas illata per principatum tenentem qua quis vltra ho-
nestos plebeios receptus ostenditur. Sic diffinit ibi in. xxi.
col. tamen quia ista nobilitas non venit in genere quo ad
regulam nostram. nec etiam est in totum vera: vt ibi dis-
co. ideo ibi in. xxi. charta diffinitio sic scilicet qd nobilitas
in est quoddam dignum honore privilegium proueniens
ex radice antiqua per quod quis differt ab aliis comuni-
bus hominibus. et ibi prosequor late. Item dico ibi in eo-
dem tractatu qd dicitur nobilis secundum grammaticos
a nosco is. sed ego dico ibi quod potest dici a noto notas:
quasi notabilis vir per sincopam ta remota. Sicut etiam
dicitur nobilis per sincopam etiam secundum gramma-
ticos. quia debebat dici noscibilis et c. Et allego textum be-
ne intellectum in simili. in. c. episcopus. vii. questione pri-
ma. et l. i. ff. de censib. hoc dico ibi in noua charta. Item
co ibi qd nobilitas est sex triplex scilicet magna maior me-
xima. Item alia parua minor minima: et de vtraq; ibi dis-
co sed quia non facit hoc ad regulam obmittam. Item fa-
cto ibi in hispania triplicem speciem christianorum. nam
dico qd quidam sunt nobiles qui vocantur fidalgos in vul-
gari. et alij sunt villani. alij vocantur marram. id est neo-
phyti venientes de genere iudeorum. i. noui in fide: quos
voco theotonicos propter honestum modum dicendi. et
dico qd fidalgoi sunt triplices species. et villanorū etiā tri-
plices. etiā theotonicoi sunt triplices. et inter omnes fa-
cto etiam nobilitates separatas sed non quo ad istam re-
gulam dico tamen qd deberet fieri regula cancellarie qm in
ter expectantes ceteris paribus deberet attendi etiā nobi-
litas inter eos etiam si non sint de istis nobilibus hic con-
tentiis. sicut dicā de hoc aliquid infra in sexta pte. ¶ Sed
quo ad istam regulā breuiter dico qd licet hic non fiat mē-
tionis de duplici nobilitate: scilicet de maiori et de mino-
ri tamen ex regula pauli et Sixti collegi ego triplicē no-

m Nobilitas. De nobilitate ponit Jo. an. p. l. x. d. c. in fine martiniane. nobilitas hōis ē mēa dicta rīs magno p. uti clara p. p. ago hūi- lem releua- re iacentem p. p. tem fre- nare fūrē. Turps nul- la riere na- ture iura te- nere et hec- cōne nūit dif- finitōi nobi- litatis quas ponit presēs auctor: et dif- fert a diffi- nitione quā ponit Bar. in. d. l. i. c. S. sig. lib. xij.

bilitatem: sed quo ad casum nostrū dico breuiter qd maxi-
ma nobilitas de qua hic non fit mentio est imperatorum
et regum qui non cognoscunt superiores. et illi a fortiori
intelliguntur in prima parte vbi dixi ibi. Alia est maior de
qua in principio regule in precedenti parte. Alia est ma-
gna: puta ex baronum genere proueniens. et de ista fit
mentio in. c. grandi. de sup. negligē. prelatō. libro. vi. et
Baldus sic intelligit textus in. c. i. §. i. qui seu. dare pos. col.
la. x. et forte de istis voluit papa hic intelligere in qua-
tum voluit eos preferri doctoribus et suis familiaribus
primis. Sed omnes nos recompilatores me rescenon in-
telleximus de istis: sed etiam de illis qui non habent do-
minum terrarum: tamen differunt ab aliis communibus
ciuibus qui etiam de iure appellantur nobiles. vt notat n
Dominicus ex supra scriptōe. c. perrus. xxxix. distinctōe. docent hoc
Ego vltra eum allego supra scriptōem. c. prius. xxvii. dicitur est sa-
distinc. et in. c. accedens. de procura. Sed quo ad hispaniā
nostram dico in dicto tractatu qd nullus potest dici nobilis
ex inferiori nobilitate vigore huius regule: nisi quis
sit de domo vel casta antiqua que vocatur in vulgari de-
solar cognoscido. Alij qui sunt fidalgos in vulgari nō gau-
dent hac nobilitate. et hoc fundo multis rationibus. ma-
xime allego Baldus in. c. i. quia dicitur dux. colla. x. in fi-
mili. et dico etiā ibi qd ille cognoscitur de eadem domo an-
tiqua cuius pater et avus sic vocabatur. et maxime si por-
tabant arma et insignia illius domus. allego in arg. l. sig-
mata. c. de fabricen. lib. xi. et c. si iudex laicus. de sentē. ex-
cōmuni. libro. vi. et l. ad recognoscendas. C. de ingenuis. Ex-
quibus fundo qd talis presumitur quis qualis nominatur hoc faciunt
vel eius insignia docent. n Sed quia in italia multi vo-
cantur nobiles mercatores venetorum et florentinorum et in dignitati
aliarum ciuitatum quos ibi reprobo. ideo impono michi hoc faciunt
nunc silentium. Nunc tamen satis est dictum: vnum tamē
non omitam: quia nescio aliquem procuratorem in curia sibi insignia
nec vidi qui sciret plene articulare istā nobilitatem. et si
eant tamen cum erroribus suis: et remitto me ad dictum
tractatum vbi principaliter tracto de sex questionibus. vide Bart.
Primo quid sit nobilitas. Secundo vnde dicatur. Tertio
quid quis gaudeat prerogatiua nobilitatis. Quarto quid e-
bastardis. Quinto an ex parte matris attendatur nobi-
litas. Sexto an aliquibus casibus perdatur nobilitas:
et quid de communi vsu loquendi. de quibus ibi latius di-
co. ¶ Unum aliud subiungam qd licet alias allegauerim de
iure et etiam si non staret ista regula prerogatiuarum: ta-
men de iure communi nobilis sollebat diligentiam pro-

n Insignia
docent hoc
dicitur est sa-
tis fragile:
nā sibi po-
test sibi assu-
mere insi-
gnia ad pla-
citum vt di-
cit do. a bb.
in. c. dilecta
de excessi. p-
la. sicut po-
test assume-
re nomen. et
multi etiam
in dignitati
bus insignis
attribuētēs
sibi insignia
nobilitatis
et minime
nobiles sunt
in tractu. de
insignis et
armis.

cessus arg. c. de multa. de preb. iuncto. c. duobus. de rescri-
 ptis. libro. vi. vbi dicitur qd tunc diligentia preferatur: quā-
 do gratie sunt equales: alias non: sed nobilis superat igno-
 bilem ergo. 2c. 2 allegabam glo. fi. in. ca. susceptum. de res-
 cript. libro. vi. 2 in. c. hi qui. de preben. eo. lib. qui dicunt qd
 illa regula. qui prior est tempore potior sit iure. habet lo-
 cum quando est paritas 2c. alias secus. sed hic non est
 paritas: ergo 2c. Tamen in dicto tractatu teneo contra-
 rium: et dico qd predicta sunt vera de gratiis equalibus. se-
 cus de personis. sed ista regula tollit hoc dubium. vt pa-
 ter ex ea. et facit contra hostien. in cap. venerabilis. de
 preben. 2 in. c. ius. de consanguinitate. 2 affinitate. dicentem
 qd qui disputat de nobilitate videtur disputare de nobilitate
 stercoreum. Sed Cardina. vi. setur reprobare eum in
 cle. f. de hap. pro quo facit etiam ista regula et ratio natu-
 ralis quia magis honoratur ecclesia cū nobilibus o
 cum rusticis. arg. di. ca. de multa. Et facit quod dicit In-
 nocent. in. c. dudum. f. de electio. ex cuius dictis notari. Si
 cul. q. in ecclesiis secularibus et inter clericos attenditur
 nobilitas 2 scientia in prelacione. factat glo. 2 quod ibi di-
 cunt doctores in. c. constitutus. de appella. Et ideo vt dicit
 xi supra in scda parte non foret inconueniens si vnus villa-
 nus vel alij esset bene meritis qd ad supplicationē princi-
 pia vel cardinalis papa daret sibi prerogatiuam: etiam
 nunc ad instar nobilium ex inferiorum genere nobilium:
 et non daret ad instar descriptorum et faceret iudicium
 omnibus superioribus. ¶ Sequitur de graduatis et dicitur
 hic qd magister in theologia et doctores in vtroq; vel
 altero iurium qui fuerint graduati in aliqua vniuersitate
 te studij generalis 2c. qd preferantur alijs 2c. quo ad istam
 partem posset venire duplex questio. prima est an licen-
 tiatus in studio vniuersali gaudent hac prerogatiua. 2 in
 hac questione prima facie videtur qd non: quia si papa vo-
 luisset expressisset. arg. c. ad audientiam. de decimis. Item
 quia in ista quarta parte sequenti fit mentio de licentia-
 tis: cum rigore examinis: ergo videtur in hac parte qd no-
 luit papa qd gauderet licentia: hic. nā precedentia intel-
 liguntur per sequentia et e conuerso. l. fina. §. cui dulcia. ff.
 de vino triti. 2 oleo lega. vbi est vnus maledictus. §. secun-
 dum Barto. ibi. Item quia regulariter maxime in odio-
 sis appellatione doctoris non venit licentia: vt tenent
 doctores in prohemio. v. inde dicit Ja. reb. in. l. certimata. C.
 de fabricen. lib. x. q. si licentia impetret beneficium a
 papa tanquā doctor qd non valet impetratio: quia birre-
 sunt et alia insignia imponuntur: vt doctor insignito 2c.

o Nobili-
 bus. si intel-
 ligit de ve-
 ra nobilitate.
 bene loq-
 tur scz de il-
 la q̄ habet
 oia requisi-
 ta ad nobi-
 litatē. vt. d.
 c. de multa.
 Si autē intel-
 ligit de no-
 bilitate ge-
 neris em: vi-
 detur contra
 d. c. venera-
 bilis. de pre-
 ben. 2 digni-
 tati. Nota
 hanc questi-
 onem qd eā
 bene dat et
 late deter-
 minat.

Item quia licentia ad actum nondum est in actu. vt
 no. Bal. in. c. quidam. de renun. Ideo dicit ibi 2 in. l. sed et
 reprobari. 2 respon. ff. de exclu. tu. qd licentia non est do-
 ctoratus 2c. Item dicit in. l. penult. ff. de mili. testamē. qd si
 potestas debet habere doctorem qd non satisficit si habeat
 licentiatum. argu. di. l. Item quia non est idem quod ha-
 betur pro eodem. vt dixi. §. et facit. l. si maritus. la. §. le-
 gis iulie. ff. de adulte. Ex quo textu dicit ibi Barr. qd aliud
 est quem esse ciuem aliud haberi pro ciue. 2 aliud quē esse
 absentē 2 aliud haberi loco absentis: ergo in simili in istis
 exorbitantibus a iure cōmuni non debet fieri extensio in
 solibus. faciat etiam quis que a iure cōmuni exorbitat tra-
 hi non debent ab alijs in exemplum. c. que a iure cōmuni.
 de regu. iuris. lib. vi. Sed premillis non obstantibus vi-
 detur dicendum contrarium salua correctione. primo: qd
 de iure habetur pro cincto qui de proximo est cingendus.
 vt dicta. l. penul. ff. de test. insti. sed licentia habet licen-
 tiam qd possit doctorari quando velit: vt patet ex vi vo-
 cabuli. ergo habetur pro doctore p̄ maxime si forte pa-
 ter pompam patrie non velit esse doctor: quia non ha-
 bet tantum ad supportandum onus 2 honorem doctora-
 tus: vt est in hispania: et propterea vult esse tantū licen-
 tiatus: presertim si non habet ad faciendum sumptus doc-
 toratus pomposos: vt est etiam in hispania. Ideo videtur
 qd istis casibus habeatur pro doctore: licet non quo ad
 honores. argu. c. imputari. 2 quod ibi notatur de regu. iur-
 ia. lib. vi. Et sic respondeo ad dictum Bal. in dicta. l. qd ha-
 beat locum quando requiritur gradus propter pompam
 et propter magnum honorem: vt in italia cōmuniter sit.
 secus si requireretur propter utilitatem reipub. scilicet pro-
 pter doctrinam. ad quod facit glo. in. l. f. C. de anno. c. ius.
 lib. xi. quam sequitur ibi Bal. et sic respondeo ad dictum Bal.
 in. c. quidā. de renun. 2 in. b. l. sed 2 reprobari. scilicet quia
 habet locum quo ad honores 2 non quo ad utilitates rei-
 pub. vt dixi. Secūdo: quia quando in dispositione non ex-
 primitur aliqua ratio debemus considerare rationem na-
 turale 2 venire etiā cōtra verba. vt notāter dicit Cy in. l.
 non dubiū. C. de legi. impe. q. p̄ quo faciat. c. marcion et
 ba silides. f. q. i. sed ista est ratio naturalis vt isti doctores
 hic posset habere istas prerogatiuas: vt ecclesia sit plena
 literatis 2 nō affinis differatis: vt dicit aliqui docto. quos
 refert: sequit̄ Domi. in. c. cum ex eo. de elec. li. vi. ergo se-
 quitur qd idem iudiciū dicat de licentiato docto sicut de do-
 ctore: qd qd modicū distat nichil distare videt̄: vt dicit Bal.

Licentia in
 altero iur-
 rium nō cō-
 prebēditur
 appellatiōe
 doctoris.

o Pro do-
 ctore. an li-
 centiat ha-
 beatur pro
 doctore. vi-
 de do. ff. de
 in p̄hemio
 secreta. col.
 v.

Tertio pars principalis in textu

in. c. f. qui seu. da. po. in. r. col. et in addi. in simili. in rub. an murus vel sur. col. x. ergo sic est in licentiaro et sic rideo ad. c. ad audientia. de deci. nā papa sic videt facite rudiſſe ſicut expreſſe rruſſer. nā talis plimif intētio principis qualis eſt legis ſcripte. vt not. hal. in. c. ſi cōtēntio apud que vel quos cōtrouerſia debeat dici. col. x. allegat. l. nec anus. C. de eman. libe. ſed iſta eſt intētio legis ſcripte. arg. c. de multa. de prebē. r iuris multozū. ergo talis eſt intētio pape. et ſic non obſtat cōtrariū dicti. c. ad audientia. de deci. nec. d. l. ſi. ſ. ſi. de vi. tri. et oleo lega. qz hic patet de intētiōe ta cta pape. ergo zc. vbi colligit in ter. Item qz in fauora bilibus appellatiōe doctoris venit licētiatus qz vt dicit docto. in dicto pphēio. vi. Et licet Bal. alibi videatur dice re cōtrariū: tñ hoc etiā tener aperte in. l. i. in. ſ. charta. ff. ſo. ma. r ponit exēplū in libris ſibi emptis a patre qz nō de bēt impurari vel cōferri zc. ſicut ſi eſſet doctor. ſecus dicit in odioſis: puta ſi ep̄s ex cōdicaret doctores. tñ non veniret licētiatus: qz hoc eſſet ſibi odioſum. ſic r nō obſtat qñ dicit de dicto contrario docto. in. ppe. vi. r hoc maxime qñ ipſe nō eſt in dolo vel aliqua culpa vbi dicit. ſecus ſi eſſet i aliqua culpa etiā leui. r ſic nō obſtat dictū qz. rebu. de impetra tione beneficii illius dicit ſe doctore r eſt licētiatus: qz licet papa forte cōceſſiſſet. ſed qz nō ita de facili dedeſſet. iō impetratio ſua ppter ſui doli vel culpā eſt ſurrupticia. vt eſt caſus nota. in. c. poſtulati. de reſcrip. Itē quia in his q̄ ſunt iuris etiā in priuilegiis. illud dicit idē quod habet pro eodē. ſecus in his que ſunt facti. vt dicit Bar. in. d. l. ſi mari tus. in. d. ſ. l. iulie. ff. de adult. Unde dicit qz ſi ſtatuto canē qz mulier nupta habeatur. nūc eſſet ſui iuris. tunc mulier impra habet atqz ſi vere eſſet ſui iuris. tunc mulier cere ſtatuti. allegat anc. ſed ep̄iſcopalis. C. de epi. et cleri. facti qd dicit in. l. ſi ſiſ qui pro emptore. ff. de vſuca. r Bal. in. l. i. C. de teſta. r ſic nō obſtat quod allegant ſuperius in contrariis. l. d. ſ. et Bar. ibi. et glo. etiā non obſtat in. l. mer cia appellatiōe. ff. de verbo. ſigni. Itē adduco aliā ratio nem: quia vbi cunqz mediū participat magis cum vno ex tremozū q̄ cū alio. tunc aſſumit ſibi naturā illius cum quo magis participat. hoc dicit Dy. in regulis qui tacer. de re gu. iur. l. vi. r hoc approbat r corroborat Bal. multis iuri bus. in. c. l. in. iur. col. de ſucceſ. ſeu. col. x. ſed licētiatus ma gis participat cū doctore in oibus q̄ cum ſcolari. ergo quo ad priuilegiū ſuū et reipu. cenſet doctor per ſupradicta. et hoc michi videtur veritas ſalua doctrina alioſi r correcti one. et licet fuerit culpa noſtra: quia tñ nō expreſſimus. tā men maior fuit illius qui cōpoſuit minuta. nam poſſumus

q Licen ciaus. No ta qz primo factus licen ciar: ſi poſt ea efficiat do ctor pre cedat alium doctore cre ntum ante ipſum lz ip ſe faci: ſue rit doctor poſt eū. Ad hoc allega. qd a doct. l. j. de cōſul. C. lib. xij.

Licētiatus an in priuile gijs habeatur pro do ctore.

dicere iure iurādo qz non ſolum mea intentio qui ſui mini mus inter cōpilatores. ſed r domini Anthoni de graſſis ec piſcopi cyburtini. r petri de ferrera auditoris ſacri palatii et Coronati aduocati conſiſtorialis. r nicolai de caſtello. et aliorum ſunt hec. Sed non eſſet incongruū anteq̄ vacaſſet beneficium: qz papa declararet r hoc ſibi conſulere. ¶ Secūda queſtio ſit. Si vnus ſit graduatus in baccala rium vel licētiatū in vniuerſitate ſtudij r poſtea ſuit factus doctor a comite palatino. an gaudeat priuilegio iſtus regule quo ad iſtā partē. Et certe videtur prima facie dicen dū: qz ex quo regula dicit de magiſtris r doctoribus: r poſtea dicit qui fuerint graduati in aliqua vniuerſitate. qz illi r relatiuū qui poſiti ſine copula hic reſtringat illos ſupra dictos doctores. ar. in. l. ea. tamen adiectio. ff. de lega. iij. r facit qd dicunt Bar. r Bal. in. l. i. C. de ſum. tri. Item talia ſunt ſubiecta qualia predicata demonſtrant. l. fundum in ſtructum. ſ. reſpon. ff. de ſum. inſtruc. r ſic eſt dicendū in caſu noſtro. qz hic dicit de doctore. r poſtea dicitur de graduato in vniuerſitate. debet intelligi de gradu doctorali r non de inferiori. Sed certe poſſet dici contrariū: qz licet de iure non reperiat ſe alius gradus q̄ magiſterij r doctoratus. vt per totum titulum. de magi. in volu. r in cle. et in titu. C. de profef. et medi. l. x. quinimmo. plus dicerem qz in toto di geſto non ponitur hoc nomen doctor niſi in. l. ſed et repro: bari. ſ. penulti. r ſi. ff. de execu. tuto. In decre. tamen ſit: vt facti a pa ſalutatione ſexti et clemen. r in prohemio ſexti: et in cle. ſi. pa ſeu a co de magiſtris et in. c. de quibusdam. xxxvij. diſtictio. et hoc mite palati pro dignitate doctorali: alias pro predicatore ponitur in noſtris ſint ca c. cum ex inuncto. r. c. ſicut de hereti. r in multis alijs. ſed paces priuile gijs tam in italia q̄ vbiqz ſunt bacalarū r licētiarū et re legi doctorū putat ſe graduati. vt infra. pri. d. in. vi. parte. ergo ſequit ſe bus attribus qz debet intelligi de graduatis alibi in quocunqz iſtorum ti. graduū: et poſtea ante tempus vacationis beneficii ſuſ ſicit qz ſine doctores facti a quocunqz: ſue a papa: ſue ab r ¶ Gradus eius comite palatino: ſue ab imperatore: ſue a rege non are. Itē rex recognoſcente ſuperiore q̄ poteſt graduare. l. vt alibi di pōt creare co in diuerſis tractatibus. Et hoc ideo: qz generaliter bis milites etiā cū generaliter bz intelligi. l. iij. ff. de officio. preſi. maxime extra ſignū. quia in italia non eſt neceſſarius bacalaratus ad docto vt di. Bart. ratum: licet in hispania ſic eſt ſic poteſt reſponderi ad dicta in. l. i. in. xij. l. fundum. quia ppter ea intelligitur iſta adiectio de ſtudo col. in verbo etiā inſtructo: qz acceſſorie veniret inſtrumentū ad fundū ſed dubitā et hoc vult glo. prima ibi que dicit qz idem eſſet ſi legaret ſiſiquid rex fundus inſtructus vel ſimpliciter: quaſi dicit qz illud verū de digni. li. bum inſtructum venit acceſſorie. qd eſt ſecus in caſu noſtro xij.

Itē non obstat dicta. l. ea tamen adiectio. quia hic nō agitur
 quē extendatur ad graduatos in inferiori gradu scilicet
 quod esset si diceret. et qui fuerit graduati et. quia illa co-
 pula tūc ampliaret. sed quia dicitur hic sine copula restrin-
 git illud relationi doctores vel magistros suprapositos:
 sed non qualitates graduum. volo dicere quod facta sit quod sine
 graduati in baccalariatu vel licentiatu in studio vni-
 uersali: dum tūc doctores sunt quomodoque et vbi que: ma-
 xime si in vniuersali studio propter paupertatem non po-
 tuerit fecisse sumptus doctoratū. et in hoc inspicit debet ra-
 tio naturalis quam dixi supra in pcedenti questione. et ad hoc
 faciāt ea qui dixi supra in scda questione. et hoc pcedit maxi-
 me si ille licentiatu vel baccalari in studio vniuersali sit
 doctus et ibi examinatus cū rigore examinis: vt in simili
 dixi. s. et hoc procedit aperta ratione: quia illis nō datur ma-
 gna prerogatiua hic: nisi quod pcedat ab ordine littere fa-
 miliaribus non descriptis pape tpe sue assumptionis: et
 ergo quicūq; potest hoc dicere esse de mente pontificis. et idē
 credo quod oēs sic senserint quando ordinauimus istam re-
 gulā. ¶ Sequit in ista eadem parte alia qualitas: scilicet fa-
 miliares pape qui tēpore sue assumptionis fuerunt fami-
 liares quod preferant alijs et. Et hoc fuit visum omnibus in-
 sum. quia virtutis ius dicit quod qui sentit onus sentire debet
 cōmodū: et e cōuerso. c. qui sentit. de reg. iur. lib. vi. Et lex
 dicit quod sibi natura est cōmoda cuiusq; rei eum sequi quē
 sequuntur incōmoda. l. sibi naturam. ff. de regulis iur. et sic
 est in casu nro. Sed an familiares habētes salarium gau-
 deāt hac prerogatiua. quia cessat ista ratio non oportet
 altercari nec est mesi diffinire pro nō: quia cōmunitē pra-
 cticatur quod sic. et sic tenet rota. De istis tamen familiaribus
 videndum est per Jo. an. et doctores in. c. sicut de ver.
 sig. lib. vi. et in. c. licet. de primile. eo. li. ¶ Item ponderan-
 dum est hic verbum similiter preferantur et. quia non sine
 causa fuit hic positum. nam intelligit scilicet in affectu-
 tione beneficiorum: vt supra dicitur in secūda parte. et sibi
 ista dicta in vno. s. nō debet repeti ad alia dicta in inferiori:
 r. s. vt est glo. in. c. vt circa. s. edicte. de elec. libro. vi. et in-
 sti. de rerū diu. s. item lapilli. Tamen hoc non est verum
 nisi in inferiori. s. ponatur dictio repetitiua: vt similiter:
 vel pariter: vel vt premititur: vel aliqua similia sufficiunt
 due glo. quas notat ibi dñs in. c. cupientes. in. s. insu-
 per. et. s. ad hoc. de elec. li. vi. et sic illa qualitas adiecta in su-
 periori. s. scilicet in affectuone beneficiorum et. debet repeti
 hic per istud aduerbium similiter hic positum. Et quo ins-
 fertur quod licet tēpore date quis esset nobilis ex inferioribus

familiares
 habētes sa-
 larium an
 gaudeāt p-
 rogatiua
 qua in hac
 regula.

Dicta in vno
 s. an repe-
 ti debeat ad
 alia dicta in
 inferiori. s.

vel graduatus vel familiaris tempore assumptionis pa-
 pe: tamē tēpore vacationis officij nō esse nobilis: quod forte
 perdit nobilitatē ex causa quas dico in tractatu nobilita-
 tis: puta ex pditione: vel quia nō necessitatē exercet vili-
 mū officij: vel si doctor fuit priuatus insignis doctoratus
 tanq̄ insufficientis: et forte ppter mores. sufficiat. glo. in. c. cū
 fm. de pben. et qd ibi dicit Sicut. et glo. et Ant. in. c. si. de res-
 nunciā. Itē si quis fuit familiaris pape tēpore sue assump-
 tionis et tēpore date: sed tpe vacationis beneficii nō erat
 familiaris: tunc nō debet gaudere ista prerogatiua p sus-
 tracta. facit qd dixi. s. parte. prima. Et dicitur etiā dicitur
 cō nō fore male consultū quod papa alicui familiari suo post
 assumptionē daret prerogatiuā etiā in principio ad instar
 familiaritū ante assumptionē. Itē alicui scholari docto da-
 ret prerogatiuā ad instar doctoris graduati in studio vni-
 uersali: et sic de singulis sibi merita et qualitates psonarū:
 non daret ad instar descriptoz nisi maximis viris. et hoc
 qd dicitur hic de assumptione intelligo de tēpore sue ele-
 ctionis: et non de tempore coronationis: vt infra dicam.

¶ Sequit quarta pars principalis in textu.

¶ Eter autem magistri aut baccalarij
 formati in theologia doctores: et cū
 rigore examinis licētati etiā in alte-
 ro iurū: nec nō in medicina et in arti-
 bus magistri qui post susceptum gra-
 dū aliquibus annis legerint: et in hyspanijs etiā
 in altero iurū baccalarij q in simili studio sex an-
 nis studuerint: nec nō alij familiares cōmuni cō-
 mensesales sue scētatis nō descripti qui ad fami-
 liaritatē post assumptionē huiusmodi venerint: et duos
 decim familiares singulorū sancte Romane ec-
 clesie cardinaliū per eos nominandi: et in libro
 cancellarie apostolice describendi pariformiter
 omnibus alijs preferantur.

¶ In ista pte dicit de alijs graduatjs extra vniuersitatē
 et de familiaribus sue sancteatis qui post assump-
 tionem suā fuerint familiares cardinaliū duodecim no-
 minandi p eos et describendi et. quod preferantur omnibus alijs.
 Aduertendū tamē hic est: quod sibi ordinē videtur quod baccala-
 rii formati in theologia debeāt preferri etiā doctoribus
 in ytroq; iure. es certe tēpore cōditionis huius regule ego

Magistri s
feruntur p
stouibus in
virog iure

dixi q de magistris iustu erat q preferentur doctoribus in viroq ratione subiecti. l. scientie diuine. vt dicit Abb. lare in. c. clerici. de iudi. sed de baccalaris no videbatur michi iustum. z credo q fuit responsum michi: tuc qz inferius hoc saluatur. vbi dicitur q magis gradus minus gradus to preferatur. hoc tamē non satisficit michi: qz itra in lezra parte dicitur q seruetur ordo nominatoz zc. ideo diu rum michi videtur. Arbitror tamē q fuerit hic postea pmo baccalaris formati in theologia s̄ doctores in vtroque propter rhoricā: qz hic fit mentio de magistris in theologia: ideo iustum est q de baccalaris in eadē scientia statim fieret mentio. et sic etiam intelligo regulā. xi. z. xii. s̄. eodem. z nō d̄ intelligi q quidā baccalaris formatus in theologia forte pannolius debeat preferri doctori in vtroqz vel in altero iurū: maxime in iure canonico: qz ex solis doctoris posset p̄dicare z instruere populū in fide sicut theologus: vt dicunt multi doctores: maxime Henricus boyce in c. f. de cōsang. z affi. s̄ in simili q̄stione. pro qua adduco tex. in. s. fina. ix. dist. vbi dicit q canonica scriptura nichil aliud est s̄ qd in diuinis scripturis z legibus inuenitur. facit glo. uncto tex. in. c. cū de diuersis. de puil. lib. vi. z ideo cū ois intellectus sit extraneus qui nō sonat in aurib⁹ vulgi. vt dicit Bal. notanter in. c. f. s. oppositio. de pa. conf. col. x. in fine qui allegat ad hoc. c. ex litteris. de spon. ergo sequitur q cum totus mundus videatur tenere in hoc cōterariū q sic debet intelligi hec dispositio vt non sonet male in aurib⁹ vulgi. z idem dicēdū est de legi doctozib⁹ qz preferantur istis baccalaris. Nō defendunt patriā suis legibus. l. aduocati. C. d̄ aduo. diuer. iudi. z maxime in hoc casu vbi agitur de pane lucrando: z non de regno celoꝝ: ideo posset dicere iurista cōtra theologie baccalarū cū grammaticis. z cū glo. in p̄hemio. ffop. l. Dat Salicenus opes z sanctio iustimiana. Et alijs paleas ex istis collige grana. Et sic per predicta excluditur baccalaris in theologia a doctore in altero iurium. et credo q ista fuit intentio dñi nostri: z etiā omnū alioꝝ recōpilatoꝝ. In regno tamē celoꝝ quis istoz debeat preferri deus nouit. Et quia hic fit mentio de doctozib⁹ z licentiatib⁹ debet intelligi de graduatis non in studio vniuersali. z hoc ppter dictionē precedentē autē. que dicitio ceteri est aduersatiua orationis precedentis in hoc casu. z sic fundatur si recte intelligatur in. l. ceteroz. cum glo. ff. de verbo. sig. Et dicitio autē est aduersatiua p̄cedentiū eiusdem generis. vt vult glo. quā notat ibi Bald. in. l. maritus. s. quinquennū. ff. de adulec. Et quibus vltro q licentiat⁹ in altero iurū in studio vniuersali non compe

Et affi.
vbi recitat
p̄st. q. host.
arguit con
tra theolo
gos qui di
cite ecclesiā
posse regi so
la Theolo
gia. naz ibi
dicit q duo
requiritur
in eo q vult
iudicare de
cā matroz
niali scz po
sestas iudic
candi. et sci
entia iuris
canonici. et
sic sine sciē
tia canonica non pos
sest stat⁹ ec
clesie guber
nari. qz ec
clesia est cō
gregatio fi
delium.

henditur sub ista parte: sed in parte superiori vbi ibi dico. Item inquantū hic dicitur ibi qui post susceptus gradum aliquibus annis legerint zc. hoc nō refertur ad omnes graduatos superiores. sed tātū ad magistros in medicina: in artibus: quia relatio debet fieri ad proxima. facit glo. in cto rer. in. l. si idem cum eo. s. ff. de iurif. om. iudi. z glo. in l. iii. s. si pcurator. ff. qz quisqz iuris. Et arbitror q iste s̄st cillus necnō intelligatur etiam de graduatis in studio vniuersali: ita q sic sensus q magistri in artibus vel medicina etiam graduati in studio vniuersali gaudeant ista prerogatiua. z hoc patet ex. s. superiori z non intelligat hoc quo ad magistros doctores z licentiatos superius in isto. s. positos propter dictionem necnon hic positā: quia que ponuntur causa differentie non referunt superiora. vt notanter dicit Bald. in ca. f. ver. vel si cum filia. quibus modis seu. amitt. col. x. in fine. qui dicit q quando differentie causa lex loquitur non debet fieri tacita repetitio. z sic est in casu nostro premaxime: quia ista dicitio necnō ponitur pro etiam: vt dicit glo. michi notabilia in cle. f. in s̄bo necnon. de offi. delega. Item intelligo hic q isti graduati gaudeant ista prerogatiua etiam si legerint in domibus suis: cum non dicatur hic q in simili studio legerint zc. nā per sequentia presumuntur: z intelliguntur precedentia. sufficiat glo. cum tex. canonico. in. c. peruenit. t̄ xviii. distim. Item inquantū hic dicit de baccalaris in altero iurū factis in hispania qui in simili studio studuerint ec. illud verbū de hoc spe in simili debet intelligi. s̄ in studio vniuersali vel in studio hispanie. nā superiora in isto versu non fit mētio de studio: iudas. nisi dicamus q repetat hic vniuersale studium. de quo fit mētio. s. s. proxi. z hoc ppter dictionē repetitiū hic positā. s̄ in simili: vt dixi supra. pri. R. sufficit glo. quā sepius allegauit in. c. cupientes. s. ad hec. de elec. li. vi. Et quo infero q si vnus studuit in italia vel in francia in studio vniuersali sex annis: z fuit graduatus in hispania in baccalaris: qz debet gaudere ista prerogatiua. Item inquantū dicit hic si sex annis studuerit. zc. deus nouit q de istis verbis fui ego causa: vt sic ponerentur: z q non poneretur p sex annos sicut erat in regula Pauli: z Sixti. Nam dixi q dicitio per denotat totalem perfectionem temporis. l. vrbana. s. pernoctare. ff. d̄ verbo. sig. glo. in. c. si confiterit. de accu. Ideo vidi tpe pauli dare dubium in curia isto modo. l. an Michael probans se baccalarium salamananum p litteras possit gaudere prerogatiua baccalarioꝝ absqz eo q aliter p̄bet se vere p sex annos studuisse. z tunc marinus iuriscōsultus Anthonius de casarellis allegauit q potis.

Necnō. ista
dicitio ponit
tur pro etiā
Et c. per
uenit. vide
de hoc spe
ni. di. q. ca.
iudas.
Per. ista d̄
ctio denota
totales per
fectionē tē
potis.

Dictio per. q. dicitio p signi ficer primua tioneim tpris vide optime in. l. vrbana familia. ff. d. hb. sig. in. fi. l. p em inge ibi iurisco. tota nocte signi ficat.

Ratio naturalis dicit optimus clypeus legis.

oportebat probare vere studuisse p sex annos: et inter cetera allegavit. l. si qui ita sint. ff. de con. insti. et ibi Bal. licet ibi no dicatur de dictione per. et sed de dictione vig. et. Et ideo fuit sic visum qd poneret sex annis: et non p sex annos. na in hoc casu satis est qd baccalarus studuerit p maiorem parte cuiuslibet anni p sex annos: et q in vltimo anno inceperit studuisse. facit iura vulgaria ad hoc. et sufficit. l. deniq. s. minorem. ff. de mino. et ibi glos. in. c. c. vicesimus. de offi. deleg. et in. c. cum in cunctis. de elec. Quinimo arbi tro. et sic allegavit alias q si vnus esset factus baccalarus in hyspania. et tunc non studuerit nisi quinq. annis: vt in studio valeolett: et postea studuerit residuu: vel inceperit studuisse: q satis est quo ad istam regulam: que no requirit studiu ante baccalaratu. sed quoadocug. ideo generaliter debet intelligi. l. de p.icio. ff. de pub. maxime qz eadem est ratio naturalis: et intrinseca huius regule: que ratio habet locu etia in statutis. vt vult Cy. in. l. non dubium. C. de legi. et eam allegat: et prosequitur Bal. in hoc proposito. in. c. i. s. oppositio. de pa. con. col. et optimus clypeus est legis ratio naturalis. vt dicit ibi notado Bal. in. l. i. s. in primo casu. al. in. s. pro non scriptu. C. de cadu. tol. et talis est ratio ista: ergo et. scilicet propter psumpta doctrinam et. Et qz hic dicit de familiaribus pape et Car. de qbus oporteret aliqua dicere. dicit. j. in parte sequenti. et in. vi. et in. vii. qz ista pars est satis grauata. Tunc tamen verbu dicit hic sub corre. qz qd hic fit mectio de familiaribus pape. adicit de cotinuis comensalibus: sed de familiaribus Car. no dicitur nisi simpliciter de familiaribus. ideo posset dubitari an etia intelligat de cotinuis comensalibus. Et videt dicitur q no. ar. l. i. s. filius. ff. de libe. et posthu. hec dico qz vidi nominatos quatuor p vnu Car. quoz aliquis no est comensalis. et dixi qz gauderet: sed p contraria parte facit: qz copula et semp pariformiter copulat. l. si. C. d. impub. et aliis substi. et no esse iustu qz de familiaribus pape intelligat de comensalibus. et de Car. familiaribus intelligeret aliter. tamen primu credo verius. ppter qualitate adiecta primis: et non secundis. arg. p. fate. l. i. ff. de libe. et posthu. Et infra etia dicit de graduatis inabilibus: et de aliis que ptinet ad materia. dico tñ hic non fore absurdu dare alio. no sic qd ficatis. fm eoz qualitates ad instar istoz: et non ad instar descriptoz: puta per illam prerogatiua sit multia preiudicia salua auctoritate. et qz dicit hic pariformiter pferens tur. debet intelligi qz isti tollant diligentiam processuum: et receptionem: vel recreationem in canonicos: vt dixi supra proxima parte propter dictionem pariformiter hic post-

eam que est repetita: vt supra dixi in. s. proximo: et signi ficat pariformiter: id est pari modo vel pari forma. sufficit et. c. glo. in. l. si quens. et in. fi. C. de epif. et le. ca. nonzata. xv. q. iiii. c. sane. et faciat. c. j. et c. cum olim. de offi. deleg. cum aliis multis.

Sequitur quinta pars principalis in textu.

Ater se autem si concurrant ipsi gradua: et familiares vltimo loco scriptis: ius comune seruari voluit.

Iste. s. scdm meli intellectu hoc dicit. s. qz si vnus graduatus ex illis qui. s. proxi. s. sunt dicti concurrant cu familiari pape post assumptione: vel cum vno ex. xii. familiaribus card. qz inter eos debet seruari ius comune. h. d. et hoc patet ex. s. precedenti et ex sequenti. arg. l. si seruus plurim. s. fi. ff. de lega. i. et l. quortens. C. fa. hercif. vbi probatur qz sequentia: vel precedentia probatur mediu et. post: set tamen opponere prudens scholaris. qz quando oppositio ponitur inter multos accusatiuos. tunc in quolibet accusatiuo repetit distribuitur: vt ait glo. michi notabilis in aut. vt iusturandh. qd prestat ab his in vbo p quatuor in princip. col. ii. sed hic ista ppositio inter: ponitur inter multos hic contentos. ergo debet referre ad oes: et distribuere equanimitet. et debet esse intellectus: qz si graduati concurrant inter se qz inter eos debet seruari ius comune: et si familiares etia concurrat inter se eodem modo per dicta: et no debet intelligi scilicet qz si graduatus concurrat cum familiari: qz inter eos seruatur ius comune et. Tame hoc non obstante dicendu est Julij vt dixi. Et respondeo ad contrariu esse veru qd ponit ppositio inter multos accusatiuos referedo eos: vt in. s. seq. secus qd ponit in vno accusatiuo tñ. et postea exemplificat vt hic. qz tunc pariter determinat oes ibidem nominatos. ar. l. si. et l. quis. C. d. impub. et aliis substi. et iste est casus huius. s. secus in. s. seq. et hoc dico in respectu meli: qz Julij vellem esse veru in fauore graduatoz quoz tñ maxime isto tpe quo expediuerit oes familiares pape per vna diem anteqz ceteri curiales etia si fuissent Bar. vel Jo. and. tamē hanc credo veritate: maxime. qz p precedentia et sequentia colligitur iste intellectus. Et no gradua sic concludo hic breuiter qz stabularius pape diligentior in processu preferitur doctoz in vtroqz vel magistro in theologia non graduato in studio vniuersali: vt hic iuncto. s. superioru. ibi vltimo loco scripti et. Et satis est qz precipi ita placuit. et fiat pro ratione voluntas. arg. l. i. C. d. scriui. sacro. Item ex. s. superioru. et ex isto patet: qz baccalarus sit

Si qd. quaz ibi nt chil dicatur de hac dictione parifos muer. h. de hac dictione nominali et no aduerbialiter.

Stabulari us pape pferet doctoz in vniuersitate.

gradus ut sunt multe alie regule supra. 2 ideo dixi supra: 2 in alijs regulis etiam in italia habetur pro gradu. licet de iure comuni non sit gradus. sed in hyspania non est dubium qd sit gradus: quia ter examinatur baccalarius. ideo iustum est qd dicatur arthlera. ar. l. f. C. de athle. li. x. et quod ibi notat Bar. ideo in hyspania facit baccalari? fin consuetudinem hyspanie tatum presumit docens. sicut doctor novellus in italia: qd ibi no fit: nisi primo studuerit ad minus quinq; annis: 2 in italia fit doctor in triennio. Ceterum est tamen qd de iure non reperitur tempus limitatum ad capiendum gradum doctoratus quo ad studium: nec quis ad eam tem nisi dicatur qd requiritur etas. xvij. annorum. ar. l. f. S. initium. 3 ff. de in ius vocandi. et in hyspania tardius fit vnus baccalarius qm in italia doctor. Et ratio est quia citius sunt grammatice boni in italia qm in hypania. Item quia hic fit mentio familiarium cardinalium quereeret aliquis si cardinalis nominavit semel. xij. familia res in cancellaria. 2 postea aliqui ipsorum recedunt de familiaritate car. an possit car. alios loco ipsorum nominare. vel si gratie prioris sint consumpte an possit cardinalis alios nominare. et de hoc vidi dubitari in curia tempore 3a moren. cardi. Et videbat qd non: quia ista licentia nominandi intelligitur de prima: 2 non de scda. l. boues. s. hoc sermone. ff. de verb. sig. non potest. de sben li. vi. 2 faciant pro: 2 contra iura allegat. p. 70. an. in. q. mercuriali. in regula qd sentit onus. de reg. iur. lib. vi. eamē tempore dixit cardinalis vidi praticari sine noua licentia qd ipse nominavit alios loco absentium. Sed de factis cardinalium non est loquendum: quia ista 2 aliquando maiora faciunt in curia. sed in puncto iuris dubitandum foret an ille secundus gaudeat. Et certe si consulerem iudici dicerem qd non per predicta: maxime si car. expediuerat primum sine causa: vel ille ex causa magna se expediunt ab eo: quia tunc certum foret magnum tenere. qd ille gauderet ista prerogativa ar. l. iij. ff. de con. insti. et. c. cum non fiat. 2. c. imputari. de reg. iur. li. vi. vt dixi: sed in cardinalibus et de factis eorum non me intromitto. Et ex predictis apparet intellectus huius quinte pars videlicet qd si graduatus concurrat cum familiaris pape: vel cardinalis de. xij. qd inter eos debet seruari ius commune. si sint graduati extra studium vniuersale: eamē non debet intelligi qd si graduatus concurrat cu alio graduato qd inter eos debet seruari ius commune: nisi pariter fuerint graduati: vt infra proxi. §. Unde non esset bonus intellectus qd si doctor in vtroq; concurrat cu baccalario in altero: vel in vtroq; diligentiori in processu qd preser-

§. §. iij. ubi p Alex. et adde doc. car. l. de. li. q. li. de mag. gis. ubi dicit qd dicitur etatis requisitum qd est xviij. annorum. l. f. §. initium. ff. de postul. an.

ratur sibi baccalari? per §. proximum. Et per supradicta Et breuiter dico hic conclusiones sequentes. Prima sit qd si graduatus concurrat cum altero graduato: si ambo sint extra vniuersale studium graduati. tunc inter eos non debet seruari ius commune si non sine equaliter graduati. Secunda conclusio sit qd si familiaris de. xij. cardinalis sit diligentior in processu familiaris pape post assumptione qd preferatur familiaris cardinalis per huc. §. et sic intelligo infra septima partem. vt etiam ibi dicam. Tertia conclusio sit qd si graduat? etiam extra vniuersale studium sit diligentior in processu familiaris pape: vel cardinalis de. xij. qd preferatur graduatus illis per hunc. §. de quibus aliquid dicam in sequentibus partibus de obante 2c.

Do. hae est conclusiones sequentes. Prima sit qd bene declaratur scden-tem parte regule.

Sequitur sexta pars principalis in textu.

T si omnes et singuli graduati supradicti inter se concurrant seruato tamen ordine suprascripto magis graduati minus graduatis: 2 inter equaliter graduatos prius graduati. Et similiter inter omnes et singulos suprascriptos magis qualificati minus qualificatis prius inter preferatur.

M Sta sexta pars indigeret magno commento licet videatur clara. 2 credo qd super ea voluerit rota septies 2c. Et hoc dicit. §. qd inter graduatos 2 qualificados supradictos magis graduat? preferri debet minus graduato. et magis qualificat? minus qualificato seruato ordine littere superioris debet preferri. h. d. Et ponderandum est hic hoc verbum omnes quod est collectiuum omnium precedentium qm ponitur in plurali: vt hic. sed quando ponitur in singulari est distributiuum. sufficiat glo. in. l. iij. ff. de sta. ho. Et hoc dicit Bar. in extratragan. qm in sbo omnia. glo. in. c. oes leges. f. di. Et quo sequitur intellectus principij huius partis: scilicet qd si primi graduati 2 secundi concurrant inter se seruato ordine: qd primi graduati preferantur secundis etiam magis graduatis. sed si inter primos graduatos in vniuersitate sit concurrentia qd tunc magis graduati preferantur minus graduatis. Et idem dicendum est de secundis graduatis extra gssale studium. 2 opo qd sic intelligatur: scilicet qd si duo magis in theologia concurrant inter se: 2 vnus eorum sit magis in artibus 2 alter no. qd ille preferat sibi 2 tollit sibi diligentis processum et receptionem in canonicum 2c. per hoc verbum pariformiter hic possum qd repetit c. l. 3a

Verbi omnia in plurali est collectiuum in singulari distributiuum

predicta ut sepius dixi supra. et sic de singulis. alias si dice-
remus quod si concurrant graduati inter se omnes preferat magis
graduatus minus graduato. scilicet quod si doctor in vtro-
que concurreret cum magistro in theologia quod preferret sibi
quia est magis graduatus. sed certe non est verum: quia hic
dicitur quod servetur ordo supra dictus. sed primo ponitur su-
pra magister in theologia quod doctor in vtroque: ergo sequitur
quod magister preferat doctori in vtroque per hanc. S. et tunc dicitur
omnes hic posita ponit distributive et non collectivae ac si po-
neretur in singulari ad eundem absurdum. ut volunt pre-
fere glo. quas supra allegavi. et hoc est san-⁹ facere unum
brodium de otibus graduatis tam primis quam secundis ne ista
pars sibi sit contraria. Itaque sit sensus quod si doctores con-
currant inter se magis graduatus preferat minus gra-
duato. et sic de singulis/singulis. Ex quo sequitur quod si duo
hispani sint facti doctores in italia quorum alter sit bacca-
larius factus in hispania et ibi studuit sex annis quod ille pre-
fertur alteri per hanc regulam. et hoc vult dicere rex. hic ibi in-
ter equaliter graduatos. et sic patet quod ordo nominatio-
nis debet servari tam in primis quam in secundis. et ad hoc faci-
unt iura vulgaria. et vltra ea faciat glo. iuncto rex. in au-
ten. de defen. civi. S. que igit. col. iii. que dicit quod etiam in con-
cionando magis honoratus preferat minus honorato. fa-
ciat etiam. c. quotidam. S. f. de elec. li. vi. et iste est verus intel-
lectus huius partis salva corre. et antequam veniam ad materi-
am istozus graduatorum per pollicitus sum supra. prius ve-
niam ad declarationem sequentium verborum hic positorum
scilicet et similiter inter omnes et sim. et hoc oportet referre
tam ad primos nobiles quam secundos etiam familiares pape et
cardi. sed ponam exemplum de primis: ut per unum simile re-
liquum intelligatur. ar. l. non possunt. ff. de leg. et dico quod intel-
lectus istorum verborum debet esse quod etiam servetur ordo inter
eos. et hoc propter verbum simile hic positum. nam oportet quod
ista oratio posita sub uno constructione pariter intelligatur. et
quod non detur unus intellectus ad caput: et alius ad pedes. ar.
c. maiores. de dap. et glo. hoc dicit clare in c. constitutis.
xi. di. Ideo dico quod inter nobiles primos debet servari or-
do isto modo. videlicet quod si filii ducum concurrant inter se
magis calificatus preferatur alio et itaque si unus sit de ge-
nere ducum et marchionis. et alter de genere ducis et comi-
tum: tunc preferat primus secundo per hanc litteram. et non de-
bemus facere brodium inter illos omnes intelligendo alter
scilicet quod si concurrant filii ducis et filii marchionis vel comi-
tum: quod inter eos debet inspi qui eorum sit magis quali-
ficatus et. quia hoc non est verum. quia non sunt equales

In con-
clando ma-
gis hono-
rus prefer-
minus ho-
norato.

Ideo concludo quod filius ducis tollit diligentius processus fi-
lio march. vel comi. etiam graduato per predicta. nam quando
due qualitates concurrunt in uno: quartum altera est infu-
ficiens. tunc illa qualitas non auget prerogativam. ut di-
cit Bal. in simili questione. in. c. f. de gra. suc. in feu. col. x. in
ff. col. et sic intelligi debet iura vulga. dicitur quod duo vincu-
la vincit unum. c. f. de treu. et pa. et autem. itaque. c. de de suc. et
ad hoc facit unum consilium. Pontani in simili quod referre et
ser logum. et sic etiam dico quod ordo subintellectus in prima
parte debet etiam servari: puta inter venientes de genere
imperatores vel regum et de quibus etiam ibi dixi. quia
eandem est ratio. ar. c. marchion. ff. q. d. Item credere sub
correctione et. quod etiam inter illos subintellectos debet eri-
am servari ordo et qualitas de quibus etiam oportet ser-
uari inter alios nominatos. puta an alter sit filius regis
et alter nepos alterius regis et idem de aliis nobilibus: quod
ille dicitur magis nobilis qui magis est proximus stipiti
nobilitatis. ar. insti. de bo. pos. S. aliam. cum glo. et per totum
titulum. a et sic dico etiam de aliis hic nominatis. ut inter fa-
miliares pape debet attendi quis sit primus apud princi-
pem. nam unus scilicet pape vel cardinalis preferri de-
bet parafrenario vel stabulario. ar. S. aliam. cum glo. et sic
dico de omnibus aliis. puta si unus esset nobilis ex parte pa-
tris et materis: et alter ex parte patris tantum: et ex parte ma-
tris esset theotonicus. i. neophitus. quod preferri debet pri-
mus sibi per predicta. quia est magis qualificatus quam
alter ut hic. Idem diceret si nobilis habuisset in vtroque ple-
betiam honestam: et alter theotonicam hispanie. quod intelli-
go verum consideratione qualitatibus priorum de quibus ex-
plicitari esset logum hic inferere: remitto me tamen ad ea
que dixi in dicto tractatu nobilitatis. ubi etiam plus di-
co quod nobilis de domo antiqua contrahens matrimonium
cum neophita perdit nobilitatem suam. et allego ad hoc do.
Bal. b in simili in l. nec filium. C. de nup. quia de honesta
uit nobilitatem. i. posteritatem suam. de quo remitto me
ad ea que ibi dixi. Nunc veniam ad graduatos: de quibus
hic fit mentio. et circa hoc quero an quilibet graduatus con-
tenuis in hac regula gaudeat prerogativa hic contenta.
videlicet si est inhabilis vel ignarus. Et certe videtur pri-
ma facie quod non. quia quando lex loquitur de hominibus
videtur intelligere de idoneis. Dathei. xxv. ubi dicitur quod
rex iratus contra inuitatos mandavit servis suis quod con-
gregarent omnes quoscumque inveniarent ad nuptias. et ta-
men postea videns hominem non vestitum veste nuptia-
li mandavit eum incarcerari et. et legitur dominica. xix.

a Totum
tit. Et vide
do. Ange.
aret. in illo
tit. S. si quis
vbi ponit
pulsas que
stione: les si
sunt plures
expectares
sub dixer-
sis dat. an
tempus me
sit currat
posteriori =
bus quadiu
primus pot
acceptare
bificis va-
cas et. et vi-
de et ibidem:
quod servit ad
hanc mate-
riam.
b d. Bal.
Bald. non
apre dicit
ibi quod dat
nobilitatem.
sed bndicit
quod filii
mfimonia
cu scoro po
test a patre

Sexta pars principalis in textu

post pentheco. ergo sic videtur dicendum de istis doctoribus
 idiotis. et omnis iuribus vulgata. faciat consilium. Petri de an-
 ri. et opus est cha. cccc. vii. quod incipit. plures. ex predictis. ubi concludit
 habere illis quod statuto caveat quod stetur dictis beneficiis. debet intelligi
 et actus non de idoneo. ideo non debet admitti bannitus vel alias inhabi-
 litarum. que bilis ex quibus videtur quod isti doctores idiotie sunt fantas-
 mata et dolores legum vel decretorum ut ait Ange. in phemio
 copulavit ut digestorum. et in l. i. §. vitii. ff. de post. et alibi dicit quod sicut co-
 videri possunt sine comitatu. ita doctor est sine scientia. hoc dicit in l.
 terminato. C. de fruct. et lit. exp. p. quo facit glo. in aut. de
 re fundat. iudi. col. vi. in principi. et in aut. de monachis. §. ordinatione.
 col. i. que glo. prefert novos doctores. antiquis idiotis. et facit
 glo. no. in l. i. C. de anno. civi. li. xi. et l. i. §. ubi Bar. C. de ryr.
 li. xi. ergo sequitur quod tales graduati sicut sunt hodie in ita-
 lia. maxime a comitibus palatinis non deberent gaudere
 ista prerogativa. et in hoc superat hyspania et francia to-
 sam italia. ubi non sunt communiter similes doctores. et certe
 licet pro certo possit adduci quod dicit Bart. in simili in l. si
 quis in graui. §. si maritus. ff. ad sille. allegat etiam l. §. ubi
 quis. ff. de publi. Tamen credo quod isti doctores gaudeant
 ista prerogativa saltem. ius partis. ar. l. §. C. de cri. fal. et c. si
 quis suadere. §. iii. xvii. q. ii. et oia iura superius alle-
 gata intelligi debent nisi constet de contraria voluntate principis
 quia tunc debemus obedire principi etiam contra ius. arg. l.
 nec aius. C. de ema. li. et facit glo. in. cum dilectus. de co. et
 glo. in die. l. ubi glo. dicunt quod etiam in preiudicium tertii
 debemus stare verbis clari principis. et sic est in casu no-
 stro. ergo et. Item ad illud euangelii dico quod hoc dicit ibi re-
 iratus. ut ibi patet. ex quo sequitur quod mandatum suum de-
 bebatur intelligi cum temperamento discretionis scilicet de
 idoneis faciat. l. si vindicari. C. de peni. Et si opponitur quod
 dominus noster Iesus christus approbavit ibi sententiam
 illius regis. nam christus deus homo est incommutabilis
 et incommutabilis. xxii. questione. iiii. dico quod hic confir-
 mat opinionem meam: quia ipse vult quod sit idoneus ille qui
 inter ceteros vacatur sicut dicitur etiam in euangelio. Qui
 crediderit et baptizatus fuerit salvus erit. nam debet in-
 telligi si alias non moriatur in peccato mortali. quia si-
 des sine operibus est mortua. c. fertur. §. questione. §. Et ideo
 concludo quod satis est quod qualitas hic inserta probet quomodo
 docens sit ille graduatus sine alias sit idoneus sine non.
 nam nemo potest dicere pape cur ita factio. iusticia et glo.
 in. c. quanto. de tran. epi. et quod dicit Bal. in prelu. seu. §.
 papa non est in culpa. quia ipse presumit quod quilibet do-
 cto: est idoneus. ut dicit gl. in dicta autem. de iudi. §. deo po-

Idea sine
 operibus est
 mortua.

Regularum can. Julii secundi. Fo. xliij.

dicere papa abste. quod ea que bono zelo agimus nobis impu-
 tentur et c. de occidendis. xvii. q. v. Predicta tamen possent
 intelligi vera si alias ille doctor vltra ignorantiā paria-
 tur alium defectum: puta quod si sit theoreticus hyspanie et
 agatur de beneficio curato vel dignitate: quia ille non po-
 test habere de iure beneficium curatum vel dignitatem: ut
 dixi latius in principio regularum expectatarum et in tra-
 ctatu nobilitatis. et allego ibi. xviii. dist. p. totū. ubi pro-
 hibetur neophytis etiam in sacris: maxime in pbfos ordi-
 nari. sed nullus potest de iure habere curatum vel dignita-
 tem nisi sit in sacris saltem post habitam possessionem: ut in
 ca. cum in cunctis. de elec. faciat glo. in. c. per laicos. xvi. q.
 vii. que dicit quod neophytus non potest esse abbas: ergo et c.
 Quintimo aliud dico quod non possunt hodie allegare consue-
 tudinem in contrarium. nam. c. in. xviii. dist. est factum in con-
 cilio Niceno quod est unum de quatuor conciliis generalibus.
 ca. sicut. xv. dist. et contra concilium generale de illis qua-
 tuor non valet consuetudo vel constitutio: c. quod debet ob-
 servari sicut quatuor euangelia ut ibi. et hoc dicit Jo. and.
 in. c. si. de rebus eccle. que sequitur Bald. et allegat ad hoc
 in. c. i. §. imperialis. in. xi. col. de pa. costi. col. x. ergo et c. Et
 dico quod hoc oportet intelligi usque ad quartam generationem.
 Casus est michi singularis in. c. cito turpe. §. denique. §. q. i.
 ibi dicitur moabite: ceteri non intrabunt ecclesiam dei usque
 in tertiam et quartam generationem et c. Et ad. c. eam te. de re-
 scrip. ubi dicitur quod propterea non debet designari episcopus illum
 quo iudeus exiit et c. Rideo quod loquitur in beneficio simplici. §.
 in canonicatu et non in curato: nec in dignitate prout loquitur
 iura antiqua: non est iustum quod propter unum verbum
 illius decre. corrigatur iura antiqua. ar. l. precipimus. C. §.
 ap. cū alijs. Et non curio allegare ad predicta. c. constituit.
 xvii. q. iii. quod possit cavillari. et ad istam regulam tunc rideo
 quod satis est quod ille doctor legum vel decretorum presumat ido-
 neus quo ad scientiam: sed non quo ad alia obfistia. nam duo
 specialia non possunt concurrere in una re vel in uno et eode-
 casu. l. i. et ibi Barto. et Bal. notat. C. de do. promi. maxime
 due fixationes: ut ibi. Item quod ista presumpcio principis non ha-
 bet locum in fundamento fidei male sumptre a lege. faciat
 in simili glo. in cle. §. de seq. quod sequuntur doc. in diversis lo-
 cis. et ibi Et idem dicitur de similibus quod alias sunt inhabiles
 puta si sunt irregulares vel bastardi vel furiosi p pma iu-
 ra. s. fateor si quod si inter duos nobiles concurreret inter se vel
 inter familiares pape concurreret illa qualitas doctorat-
 quod etiam si non sit doctus pferretur alteri p hanc regulam. same-
 si alter esset doctor pferret tali doctorello. et facit pro hoc

c. Consti-
 tutio. an au-
 te papa pos-
 sit dispensare
 ptra qtuor
 concilia pn-
 cipalia. et vi-
 detur quod sic.
 vt. xxv. q. i.
 c. sunt qui-
 dam. Et vi-
 de Anno. in
 c. sup eo. c. §.
 de biga.

Doctus nō doctor pferatur doctori sed non doctor etiam impetrauit beneficium. aliter doctor fuit prelatas doctus doctori idiote. Ideo dico q̄ ex quo in casu premissō ille doctoratus non venit simpliciter sed accessorie ad corroborandū nobilitatem etc. q̄ nō debeat habere locum nisi vt dixi per predicta. Et per hāc regulam que dicit q̄ ista qualitas habeat locum quando graduatī concurrunt inter se etc. Item inquantū hic dicitur q̄ similiter inter omnes 2 singulos supradictos magis qualificati preferantur etc. dico q̄ hec verba debent referri ad alios omnes prout dixi superius. sed nō ad graduatos: quia dictio inter excludit extrema 2 includit terminū cui adūgitur 2 medium extremorū. glo. est michi notab. in c. presens. in prin. xx. q. iij. 2 in c. l. i. in verbo iter subditos. de foro cōpetētī. Et ideo quia superius dicit q̄ si omnes 2 singuli graduatī inter se concurrant etc. sequitur q̄ ibi excluditur in illa parte. alii qui non sunt graduatī. 2 istud quod sequitur hic. 2 similiter etc. debet intelligi de aliis non graduatīs per predicta. Item ad ea que dixi in superiori parte q̄ illa pars debet intelligi secundum istā. dico q̄ hic debet bene ponderari illud verbum seruato tamen ordine etc. ex quo videtur colligi intellectus. 2 supra proximi. Item questiones quas ibi posui in si. iusantur etiam ex isto. 2 si recte eius verba inspiciantur.

Sequitur septima pars in textu.

Isti tamen familiares sue sanctitatis supradictis duodecim familiaribus cardinalium ceteris paribus preferantur.

Et ista pars erit aliquo tēpore forte obscura vt arbitror tā in curia q̄ sibi ppter dictionē in hic possit q̄ est aduersatiua pcedētī. vt vult glo. in c. l. c. hic statuo. 2 si diuortii d. ff. de do. inter vir. 2 vxor. Ideo videtur q̄ aduerset pcedētī parti. Itaq̄ sit sensus q̄ magis qualificati pferantur minus qualificati vt ibi. tñ familiares pape post assumptionē preferantur familiaribus duodecim cardinaliū si sint pares in diligentia processus 2 in data 2 si sic intelligeretur foret absonus intellectus: vt patet ex pri. 2 sic ista quinta parte. Ideo sumo s̄m q̄ intelligo et intellectus verus sit iste. l. q̄ l. inter familiares pape 2 xii. familiares cardinaliū d. obseruari ius cōe. vt. 2. in hac parte 2 inter oēs d. magis qualificati minus qualificato preferri. vt. 2. pri. pte. tñ si oia ista sunt paria familiares pape preferantur familiaribus cardinali. 2 si diligentia pcellus 2 da-

hec dictio tamen dicit esse aduersatiua pte = dentium. d. 2 si diuortii. Ad Bald. in. l. f. in prin. in. f. col. in. f. ff. si quis ius di. nō obtē. per l. q̄ tamen de arbi.

ta 2 qualitas sint equales q̄ tunc familiares pape pferantur alteri. h. d. Et iste intellectus apparet ex ista si recte intelligitur ibi. ceteris paribus etc. nā ablatiuus absolutus inducit conditionē. 2 la. restore. ff. de cōdi. 2 demon. ideo sonant ista verba ceteris paribus. i. si cetera sint paria. et sic omnia premissa. nā ceterorū 2 reliquorū appellatioe oia veniūt quādo nō est terminus restrictiuus cui adiungunt illa verba. l. ceterorū. ff. de verbo. signi. 2. l. i. C. de here. insti. ergo sequitur q̄ iste versus debet intelligi q̄ omnia supradicta sint paria: scilicet data 2 diligentia processus vel creatio in canonicis: et cetera qualitates supradicte: alias foret iniquum q̄ vnus stabularius pape pferretur cuidam nobili vel doctori familiari Card. de. xii. si essent equales in data 2 fulminatione processus. 2 q̄ ista dictio tamē referat hic quinta parte: licet aliis etiam. 2 vel versus sit in medio. hoc vult glo. iuncto tex. in d. 2 si diuortii. si recte intelligatur. 2 q̄ sit verū patet hic in relatiuo ipsi q̄d refert familiares post papatū. nā de aliis non est dubiū: vt patet in tertia parte: maxime iuncta parte proxi. ergo oportet q̄ iste. 2 repetat familiares dictos in quinta parte. 2 etiam in casu nostro nō esset magnū dicere q̄ ista dictio tamē ponetur p maxime proprie vel pro tñ. vt vult glo. in verbo si tamē. vt. dist. in. c. testamētū. quasi dicat q̄ hoc sit speciale in familiaribus pape. l. q̄ ceteris paribus familiares ipsi pferantur familiaribus. xii. card. Et ex supradictis infero q̄ cōclusio quā dixi. 2 in quinta parte: scilicet q̄ familiares. xii. card. diligentiores in processu preferantur familiaribus pape sic vera: 2 debet intelligi si equaliter sint qualificati. vt. 2. proxi. 2 hic. Et si aliquis dubitaret in quo familiares pape sint magis privilegiati hic q̄ ceteri possit. 2. pri. Respondeo q̄ illa que ibi dicitur nō intelligitur in istis familiaribus: scilicet q̄ presēs preferatur absenti: vel nō beneficius beneficiato: q̄ istud verbum ceteris paribus refert superiora 2 nō inferiora. nā ad superiora 2 nō ad inferiora debet fieri relatio. vt dicit glo. in sti. de here. insti. 2. hereditas. Ex quibus infero q̄ si familiaris pape sit beneficiatus 2 familiaris card. de. xii. non: q̄ familiaris pape preferatur sibi si in aliis sint equales per predicta. Item infero q̄ si familiaris pape fuit absens pro negotio suis a curia de licentia pape vel magistrī domus: et statim reuertus q̄ preferatur familiari card. presenti in curia. nam per illam absentiam non desinit esse familiaris. ar. l. seruos. in sti. de rebus diu. 2 dixim tertia regula primarum regularū. licet nec dicitur absens etiā statim reuerturus. arg. l. nō videt. ff. ex q̄b. cau. malo. tamē. in casu 2 no diceret secus: sic q̄ si fami-

Abblatiuus absolutus inducit conditionem. e. Conditio nem. De ablatiuo absoluto. ad Bald. l. f. in si. col. C. q̄ lic. ab ep. di scedē. Bar. in. l. iij. 2. de inde. ff. de in cen. rui nau fra.

f Post electionem. Nam papa electus non indiget confirmatione post electionem. c. sequitur plenam potestatem administrandi et cum non habeat superioris non confirmatur eius electio ut per spec. in titu. de re scrip. p. nra. s. ix. vers. Item q. obre. Sal. i. l. si. col. vers. Et dicit in no. c. s. quadri. p. scrip.

g Salic. Salic. in l. h. c. de episc. et cler. in fin. l. ponit hanc questionem. ubi vide q. quas leges probat istam conclusionem q. servus familiaris pape ve est familiaris ipsius pape.

liaris cardines. esse absens a curia. ad certum tempus etiam de licentia cardinalis. ut etiam esset graduatus extra studium universitatis. et familiaris pape esset presens in curia tempore vacationis beneficii q. preferretur familiaris pape alteri si certa sint paria. et hoc per s. sequentem. iuncto isto per predicta. maxime quia vnum privilegium non perditur per aliud in eadem persona. l. maior. c. s. dig. li. xii. Ideo privilegium huius partis non facit cessare privilegium sequentis. s. sed quia hic fit mentio de familiaribus pape qui post eius assumptionem venerunt ad familiaritatem. Et quia posset dubitari que dicitur assumptio pape. et dico in hoc casu q. debet intelligi de electione ipsius pape et non de coronatione. ideo dico q. familiares post electionem f. et ante coronationem dicuntur post assumptionem venisse. faciunt ea que dixi in probemio primarum regularum. et sufficiat. ad hoc glo. in data. v. l. i. in c. s. de concess. preben. eo. li. vbi nota. Domi. et debet intelligi hinc et supra in quarta parte. de omnibus familiaribus pape etiam qui post datam etiam venerunt ante vacationem. quia ista lex semper loquitur in omnibus autenticis incipientibus sed hodie. vel hodie. Et q. hic debet attendi tempus vacationis quo ad has qualitates patet ibi. in assertione beneficii et. maxime iuncta. l. cognatis. ff. de rebus dubiis faciat quod dicit Domini in c. si pauper clericus. de preben. li. vi. Item quia sepe dubitatur in curia. quid de familiaribus familiarium. an gaudeant hac prerogativa. Et dixi aliquid supra in tertia regula in primis. et nunc addo q. licet papa Joh. xxi. dixerit q. erat casus de hoc in l. q. stum. s. si instructum. ff. de fun. instru. scilicet ut dicatur familiaris illeq. servit alicui alteri familiari. ut refert Salic. in l. i. c. de episc. et cler. et ad hoc facit iura q. allegat in simili proposito Oldrad. cons. xi. quod incipit thez. ma tale est. vbi concludit per multa iura. et allegat etiam dicit. s. q. legatum ad vnum pauperum etiam intelligit pro servientibus pauperibus. Tamen hoc intelligo verum quando ex servitio illius familiaris ille principalis familiaris pape citius servit pape et stant ambo expensis pape. et sic fundatur ex dicto. s. si instructum. cum glo. sua. ibi pedagogia. et ibi presb. esse et c. Et hoc vult licet per alia verba Oldrad. consilio. c. cxi. quod incipit. Vers. ali quando. iuxta finem. Licet loquatur incorecte. Sed cur sunt multi familiares pape. quorum opera non indiget pape. nec recognoscit eos. nec servit sibi. sed potius papa eis servit ministrando eis expensas. et habet eos propter

importunitate principis et cardinalis. et tunc dicerem q. licet isti tales gaudeant ista prerogativa. tamen eorum familiares non. ar. l. nam socii. ff. pro socio. vbi dicitur q. socius mei socii socius meus non est. Item q. va. fallus meus va. falli va. fallus meus non est. Et libertus mei liberti libertus meus non est. l. modestinus. ff. de ver. sig. et facit. c. legitur lxxv. di. cum glo. ff. Ideo quia familiaritas est quedam societas. ut dicit Jo. an. in c. sicut. de verba. signi. li. v. sequitur q. familiaris familiaris non gaudeat privilegio familiaritatis nisi sicut dixi. Et quibus infero q. familiares prelatorum pape quibus datur portio pro certis familiaribus a papa. q. isti gaudent ista prerogativa. quia sine illis prelatibus non potest ierare pape commode. et impediretur in serviendo pape saltem tardius. et hoc per dictam. l. que stum. s. si instructum. ff. de fundo instructo. cum glo. pro quo facit glo. q. in dicto. c. legitur. lxxv. distin. Tamen dico q. si papa daret portionem pro quatuor. et prelatibus haberet decem et non nominaret illos quatuor q. nullus ipsorum gauderet. quia incertum ratione vnius dicitur respectu omnium in certum. faciat glo. in verbo inhabiles. in c. cupientes. s. ceterum. de elec. li. vi. et facit ad hoc quod dicit ex illa glo. ibi. pernus de ancha. et Domi. etiam ibidem. et facit iura que allegant glo. pro et contra in c. nolite. xi. q. iii. et hoc volui dixisse ut consulatur dominus noster quando fecerit declarationem super hoc.

Sequitur. vii. pars principalis in textu.

Inter oes et singulos supradictos et alios quoscumq. ceteris paribus presentes in dicta curia qui eam per sex menses ante vacationem beneficiorum secuti fuerint absentibus ab eadem etiam gratia datus extra universitates locorum in quibus studium vigeat generale. Et inter presentes inter se simul concurrentes vel absentes inter se non beneficiati/beneficia quomodolibet obtinentibus pariter preferentur.

Et ista pars hoc dicit effectum. q. si oia sint paria scilicet quo ad qualitates et quo ad subminationem processus et quo ad datam q. presens in curia preferat absentem etiam graduato extra universitates. et non beneficiatus bñficiato. et hoc dicit. Et circa ista parte arbitror q. tam in curia q. extra ea multi ignorantes exponunt multas pecunias ad aerem. et doctissimi viri et ignorabunt intellectus propter

Familiaritas dicitur esse quedam societas.

verbum pariter preferatur infra possum. Nam vt dixi se
pe superius maxime in tertia parte ista dicitio piter refert
superius dictum in alio. Ideo videtur dicendum qd hic co
tenti tollat diligentias processuum aliorum quibus preferun
tur qd in. ii. parte 2 in. vi. dicitur qd qualificati ibidem con
tenti tollant diligentias processuum 2c. ergo simile dicendum
est hic de hic contentis ppter verbu pariter hic possum qd
est repetitum qualitate superiorum positarum. sufficiant
glo. quas supius allegavi. f. in. c. cupientes. s. ad hoc. et. s.
in super. de elec. li. vi. quas notat ibi dicitur ad hoc sed cer
te hoc non obstat dicendum arbitror cōtrariū. nā si recte in
tellexi tūc. s. tempore cōditionis huius regule fuit alter ca
sum valde an presens in curia tolleret diligentia processuum
absentis. Et fuit dictū qd non. Et qd propterea ponebat hic
ceteris paribus 2c. Et circa hoc sciendum est qd in regula
Pauli nō erat hoc xbum pariter. nec in regula Sixti si re
cordor. nec erat istud qd est nunc hic de graduatis absen
tibz. 2 hoc fuit possum ex causa quas infra subsiciā. sed qd
hic non tollatur diligentia processuum patet. qd iste. s. venit de
pensibus a. s. superius. pri. immediate: 2 nō ab aliis super
rioribus: nam ad proxima efficienda est relatio sufficiat
glo. cū rex. in. l. si idem cum eodē. s. fi. h. ff. de iurif. om. iu.
Et ponderanda sunt verba hic posita. s. inter oēs et singu
los supradictos 2c. quia debent referri hic singula singulis
sufficiat glo. in c. no. 2. textu. l. si. C. de fideicō. 2 sit sensus in to
ta ista regula ponendo exemplū. s. qd si filii ducum concu
rāt inter se 2 cetera sint paria. tūc debet seruari qd hic dicit
tur. 2 idem de officialibus 2 de aliis nobilibus cōcurrētibz
inter se si sint pares in omnibz 2c. scz in data 2 fulminatio
ne processuum 2 creatione in canonicos 2c. non debet fieri bro
dium de omnibus supradictis. s. qd si cōcurrat vnus officia
lis de supradictis cum filio ducis 2c. qd seruetur hoc quod
hic dicitur. sed debet referri quod hic dicitur: prout dixi si
cetera sint paria. s. quo ad qualitates quo ad ius cōmūe.
2 debet hic subaudiri illud qd dicit supra in. vi. parte. s. ser
uato ordine littere 2c. 2 ablatius absolute possum hic ibi
ceteris paribus inducit conditionē: id est si omnia supradic
ta sint paria vt supra dixi. 2 hāc credo esse veritatem sal
na cor. Et ex predictis firmo hie cōclusionem sequentem
videlicet qd nullus cōtensus in hac parte. vis. tollit diligen
tiam processuum a hterius nec creationē in canonicos. quā
mo dico qd absens a curia diligentior in processu preferitur
presenti in curia si in aliis qualitatibz sint pares maxime
si absens sit graduatus etiā extra vniuersitatem de quo
fit mentio hic. Et qd hoc sit verum demōstro clare. nam in

h. C. s. fia.
qd est hic di
cit / non est
simpliciter
vex d. r. c. d.
s. vide bar.
i. d. s. fi. vbi
ptene distin
guit de rela
tione ad qd re
ferat. an ad
prima / an
ad superio
ra: ad oia
sed quo ad
pntē tracta
tus. puto ve
rum dicere
auctore: scz
q. r. lo hic si
at ad pxi
ma. mate
ria presens
hoc expo
sitis.

quinta parte supra mādatur seruari ius cōmūe inter fa
miliares pape post assumptionē venientes 2 inter gradua
tos extra vniuersitatē hic cōtentos. quon. odo ergo posset
intelligi qd solus presens in curia non familiaris pape: s. d.
a pō est stabularius cuiusdā curialie esset maioris preroga
tue qd familiaris pape qui non tollit graduato diligentia
processuum. vt dicit. s. in. v. parte. qd esset obsonus. Intellect.
Ideo ad evitandū absurdū oportet qd sic intelligat. s. c. c.
cum inter priores. de excep. 2 c. dudū. de pben. lib. ii. qd in
eo qd dicit hic 2 ceteros quoscūqz. debet intelligi in aliis
privilegiatis qui habēt privilegia extra regulā. de quibus
dicit aliquid in sequenti parte. Item inquantū hic dicit de p
sentibus in curia. debet intelligi de pntia cōpotali 2 et
nō intellectuali. de qua loquitur. l. corā. de hb. sig. Ideo li. 1. C. ppos
cet pntis in curia non intelligat curiā gaudet hac pteroc
gatiua. nā illa lex loquitur de actibz factis corā aliquo re.
cit. qd pntis et casus noster est alius: vt patet ad oculos ipsa expe
riētia. pprie est qd naturali. ideo nō indiget pbatōne legali. vbi nō apparet. pntia
est s. illud. ff. de hb. ob. qd allegat ad hoc Bal. in. c. i. in. vi. pntis et se
col. an agnatus vel filius defuncti. col. x. ad qd factū ver
ba sequēta. ibi: secuti fuerint ec. Et hoc dico ad propositū
qd multi sunt assini sine albardis in curia et magni 2 par
ti qui tūc intelligunt curiā sicut mula mea: tamē gaudent glo. in cle.
ha c prerogatiua: s. si sit beneficium vel ne tu videris. Ta
men visum est iustum: quia honorat curiā. sed deum min
me. Et ad hanc partē tunc allegavi. l. i. c. de ppos. laboz. ri. de sepul.
lib. xi. in argumētis. tū dicebā qd presens in curia preferret vbi etiam
absenti graduato extra vniuersitatē. s. si cetera erant pa
ris. videlicet qd vterqz esset graduatus 2c. sed aliter visus
est. Item inquantū hic dicit qd non habēs beneficium in. c. cū pa
preferatur habēti. dico hoc iustum per multa iura que al
legavi in aliis regulis: maxime in illa de concurrētibz sa
per vacatibus: sed p nunc sufficiat. c. cū scdm. de pbeb. 2. c. v. r. s. Item
postulasti. de rescrip. in simili. 2 ista regula gaudet habēti
in forma pauperum etiā cōtra illum qui habet beneficium
sed non valent. x. ducatorū. 2 hoc patet hic. ibi. beneficia
quomodolibet obtinētibz 2c. et nō obstat regula. li. s. qd
illa loquitur quo ad alia prerogatiua. s. qd si habēs in for
ma cōmuni sit diligentior in processu preferatur pauperi si non
habet. x. ducatos in beneficio. sed casu quo sint ambo cona
les in fulminatione posset pauper vt ista regula etiā si ha
beat beneficium minoris valoris. 2 sic dico in oibus aliis con
tētis in hac regula qd paup pōt etiā vti ptra pauperes vel
quoscūqz alios ista regula. arg. l. maio. C. de dig. li. r. c. cū
glo. Item dico qd quo ad dispositionē istius regule nō dicit

Ultima pars principalis in textu

Non re-
puro. idem
tener do. fe
li. l. c. ad au-
dientia. lo.
q. 6. rescri.

beneficiarius qui habet pensionem qua non reputo. Et be-
neficiarius: quod non habet requisita beneficii. de quo latissime
me dicit in dicta regula secunda. licet glo. in de. de vita et
honor. cleri. dicat quod sit beneficii pensio. Et ultra predicta po-
no hic vnam questionem de qua pridie fui interrogatus: scilicet
si vnus graduatus extra vniuersitatem sit creatus in cano-
nicum: et familiaris pape de secundis est diligentior etiam
in processu et ambo presentes in curia vel abientes. de eor-
um debeatur preferri. Et ego respondi iterum firmo hic
quod graduatus debet preferri. et ratio est: quod inter eos debet
seruari ius commune. vt. 3. in sexta parte. sed de iure commu-
ni creatus in canonici tollit diligentiam processus alterius
quo ad prebendam. vt in. c. duobus. de rescrip. lib. vi. r. c.
eum cui. de preb. eo. li. ergo iste graduatus creatus in cano-
nicum tollit diligentiam processus familiaris pape de se-
cundis vt hic. r. 5. v. parte. Et licet dignitas et prebenda et
prestimonium computantur pro vno beneficio vt supra in re-
gula. ita tamen hoc verum quo ad aggrauationem collatio-
nis ordinari vt ibi dicit. et hoc per illum tex. in dicto. c. du-
bus. et per multa alia iura que omitto causa breuitatis. Et
dicit in dicta regula. Et hec pro nunc sub correctione.

Sequitur vltima et nona pars principalis in textu.

Aluis prerogatiuis et antelationibus
certis suis familiaribus continuis com-
mensalibus in cancellaria predicta seu
litteris desuper conficiendis descri-
bendis per eundem sanctissimum domi-
num nostrum concedendis: quibus per hanc con-
stitutionem noluit in aliquo derogari.

Ista vltima pars dicit: quod per hanc regulam non vult pa-
pa quod derogetur describendis per. S. S. quo ad pre-
rogatiuas hic positas. hoc dicit. Et super istis verbis vidit
tempore Sixti declarari de vna questione scilicet an descri-
pti per papam relinquatur dispositioni iuris communis in-
ter se: quod nullus vteretur prerogatiua huius regule: puta si
erat vnus nobilis vel graduatus et alter non: sed erat dili-
gentior in processu vel creatus in canonici: an in preben. va-
cante deberet seruari ius commune. Et videbat quod sic: quod ca-
sus omissus a statuto relinquatur dispositioni iuris communis
l. comodissime. ff. de libe. et posthu. c. susceptus. de rescrip. li-
bro. vi. r. l. si extraneus. ff. de condi. ob cau. sed iste casus est
omissus hic: ergo. r. c. nichilominus. Huius tunc rati: et dicit: quod
per istam regulam non preiudicatur sibi quin gaudeat istis

Casus omis-
sus a statu-
to relinqui-
tur dispositi-
oni iuris
communis.

Regularum can. Julius secundus. Fo. xxviii.

prerogatiuis huius regule: et etiam alius maioribus. arg.
l. j. C. de primice. lib. xii. r. l. de curionibus. C. de silenti. eo. li. No. hec dicit
et facit tex. et quod ibi no. Barto. in. l. iii. §. si emacipatus. lo. j. ca: quod pul-
s. de contrahab. et Bald. in. l. si ruffinus. C. de testa. mili. vbi
dicitur quod privilegium non debet interpretari contra privile-
giarum: etiam si habeat aliud privilegium maius vel mi-
nus. et facit quod dicitur canonice post Job. and. et Archi-
di. in. c. cum aliquibus. de rescrip. lib. vi. pro quibus facit. l. §.
C. de dig. li. xii. facit quod dicit Archidi. in. c. sacrosancta.
xii. dist. vbi dicit: quod electus in papam etiam dicitur cardinali-
lis. ar. l. ius signator. C. de digni. lib. xii. quod intelligitur
si ante erat card. alias secus: vt dicit: alias alius tractati-
bus. Et quo dicit in tractatu concilii: que dicit Sixto pa-
pa. iiii. quod papa depositus a papatu remanebat car. nisi de-
poneret a papatu. et etiam a cardinalatu. sicut fuit de-
positus papa Johannes. xiiij. f. in totum. etiam a cardinala-
tu. Et fuit depositus in concilio. et intrauit florentiam vbi
erat papa Martinus. v. legitime electus tam simplex cle-
ricus. et fecit eum tunc papa cardinalis de nouo. Sed ille
fuit vna bestia in renunciando: quod non renunciauit totus
mundus non potuisset eum deponere: vt ibi dico per iura vul-
garia. sufficit. c. nemo. r. c. aliorum. r. c. facta. ix. q. iiii. r. c.
si papa. xl. dist. in maxime: quod non fuit accusatus de heresi.
sed de simonia principaliter. et habeo articulos datos
contra eum: et sententia. sed transeat cum aliis erroribus
suis: quorum vnus fecit ire personaliter ad concilium: sed de-
bebat misisse legatum. Itē dicit alias ex predictis quod audi-
tor factus card. non perdit auditoratum: vt dicebat dñs
Cardi. sancti angeli hyspanus: qui fuerat auditor: et intra-
uit in vna causa in rota et allegauit hoc. sed certe hoc in-
telligerem verum: nisi dignitas maior esset incomparabilis
et minor: quod tunc statim vacat minor. arg. c. de multa. de
preben. et sic est in auditoratu: sed non in papatu. Et in casu
nostro opposito concludo. f. quod ista regula non tollatur per
alias prerogatiuas maiores: ex quo tunc dicitur: nisi etiam fir-
mo quod si cetera sint paria iter descriptos: quod debet inspicere
si primus nominatus a papa. et ille preferatur de iure cōi. arg. l.
in albo. ff. de al. scri. r. tex. in. §. hoc quoque. xvij. dist. i. et facit
glo. in. c. propter. xvi. dist. i. et ad hoc facit ista regula supra
in sexta parte. et quod ibi dicit de aliis tacite ibidem cōtinet
scilicet de filiis regū r. c. f. iter eos: vt seruari etiam ordo in-
stantiōe. et alias fuit dubitatum si sine equales isti descripti:
sed vnus est diligentior in processu. an primo nominatus prefera-
tur eidem. Et nunc dico per predicta quod sic: quod si vt seruari de
ordo etiam inter alios tacitos in hac regula: vt primo de-

heresi.
Et bene. nō
papa nō po-
test accusari
rini si dicit
rest. r. cōi-
lium erit ius
dex. no. Ar-
chidi. in. c. in
fidei fauorē
de hereti. li.
vi. Idem si
peccati sui
est publici
et ex scam
dalyat ec-
clesia. nota
glo. q. repu-
atur singu-
lis in. c. si pa-
pa. xl. dist. i.
Nā si is que
est vnicus
peccauerit et
faciet popu-
lum delinq-
re. f. p. mal-
exemplū in
ca. magne.
de voto no-
stien. in ca.
ppositū. de
concel. pbb.

¶.

Secunda pars principalis in textu

scriptus tollit diligentiam alterius: vt ibi dixi. ergo etiam inter istos. ¶ 3° sepe dubitant de quo deseruit ista pars que ponitur in hac regula. et alij pontifices etiam idem fecerunt. nam si papa voluit dare aliquam prerogatiuam: istis ponit de iure vnico vbo/dicere qd volebat eos pferri omnibus alijs. et hoc sufficiebat sine ista protestatione. quoniam non datur eis aliqua prerogatiua quousq; appareat de descriptione in cancellaria: vel de privilegio. nam etiam si hic no dicatur qd eis non preiudicetur: non ppter ea sequitur qd sibi datur hic aliquod privilegium: nisi de eo apparet. facit glo. notabilis in. c. f. de fide instr. quam commendat Bal. in simili pposito in. c. f. de feu. guar. in. d. col. 2. vt infra dicam: nisi dicamus qd protestatio ista operatur humanitatem pape: vt sciatis omnes qd clam non vult alicui preiudicare: sed palam: et ne possit aliquis conqueri de facto de eo: scilicet qd fecit hanc regulam et postea derogaret ei clam. nam princeps debet habere curam maximam: et magnam: et etiam paruorum. vt in auten. de defen. citi. §. que igitur. col. iii. presertim: quia nullus clericus debet alteri etiam de facto nocere. c. f. de postu. et ibi not. Anto. et Abb. et est bonus tex. in. c. deniq. xlii. q. v. in f. ergo a fortiori dicendum est de papa exemplo christi dicentis Qui vnus ex istis pusillus scandalizauerit etc. crederem tamen qd ista verba hic posita potius nocent istis descriptis qd profuer. quia si hic non fieret mentio de familiaribus continuo commensalibus: tunc si haberent prerogatiuas ad partem prefererentur omnibus quibuscumq; etiam si papa moreretur qui fecit regulam: et etiam prerogatiue eorum durarent licet regula expiraret cum conditore: vt erat positum in probemio tempore aliorum pontificum. sed hoc tempore Innocentij contrarium est verum. vt in probemio expectaturarum. tamen quia hic ponuntur ista verba motto papa cessaret ista prerogatiua: quia familiaritas est quedam societas que morte finitur alterius. in f. de societate. §. soluitur. et hoc dicit 30. an. in. c. f. de verbo. sig. lib. vi. Quoniam etiam posset dici de iure: qd etiam stante probemio supradicto motto papa forte expiraret prerogatiua familiaris descripti ex quo cessat familiaritas. sed de equitate contrarium foret verum: cum no fuerit culpa illius familiaris mora pontificis. ar. l. iii. ff. de condi. institu. 2. c. cum non stat. de regu. iuris. lib. vi. Et ex predictis posset dici iuncta ista cauda qd si familiaris descriptus etiam viuente papa desinat esse familiaris maxime culpa sua et postea vacat beneficium qd non gaudet ista prerogatiua: qd cessauit familiaritas: ergo 2c. arg. c. cum cessante. de appel.

Regularum can. 30. tit. secundus. 30. xli.

et non vigore istius regule vbi dicit scilicet in secunda parte in assuetudine beneficiorum 2c. quia illa pars non comprehendit istos descriptos vt hic tamen forte de rigore esset hoc verum: sed de quadam equitate posset dici contrarium. ex quo non comprehenduntur sub ista regula: debere tamen declarari. vnum tamen non omittat qd si filius vel nepos imperatoris vel regis maxime non recognoscetis superiorem concurreret cum aliquo descripto: et esset diligentior in processu qd preferretur descripto. et hoc probat: qd dispositio generalis non comprehendit reges vel filios eorum: nisi de eis facta sit mentionem. c. f. de offi. delega. lib. vi. r. c. ne aliqui. de hereti. co. li. v. vobisq; notat Domi. sed in hac regula non fit mentio de illis. ergo relinquuntur cum istis descriptis iuri communi. sed ius commune est diligentia excessus. c. duobus. de rescrip. li. vi. ergo 2c. quia casus omni ius relinquuntur iuri communi vt dixi supra. l. commodissime. ff. de libe. et postu. Quoniam non esset magni tenere qd illi etiam preferrentur ceteris paribus et etiam ceteris non paribus per supradicta. Ideo debes consulere domino nostro qd in descriptione dicat qd preferantur omnibus et singulis quibuscumq; etiam si imperiali aut regali auctoritate presulgeant. 2c. Et quia indies dubitatur de istis descriptis et de alijs privilegiatis habentibus ad instar descriptorum: et de alijs multis: scilicet quia eorum habeat maiorem prerogatiuam. 2c. Ideo ponam hic omnia genera prerogatiuarum succincte tam de iure qd alias. Et dico qd omnes prerogatiue que possunt reperiri sunt quinq;. Nam quedam sunt de iure communi: et iste sunt tres scilicet data. item creatio vel receptio in canonicum. tertia est diligentia processus: scilicet eliminatio quam fecit executor datus in bulla. prima precedit: et tollit alias duas et secunda tollit tertiam. vt probatur hoc aperte in. d. c. duobus. de rescrip. li. vi. et propterea communiter pontifices faciunt vnam datam: vt no tollant ius alterius et prerogatiuas huius regule: et sic fuit responsum tempore conditionis huius regule. s. qd non fieret nisi vna data: ex quo fiebat ista regula prerogatiuarum. tamen bene fuisset possibile qd staret ista regula etiam si foret res data. s. qd inter primos prime date staret regula. et inter secundos etiam: sic de tertijs. sed fuisset magna constitutio. Et ex predictis dico qd si papa vellet quo ad vnum tantum tollere istam regulam vnico vbo posset facere. s. dando perdit ante kal. nou. bus. videlicet pridie kal. nou.bris. qd per hoc tolleretur ista regula: et omnes expectatiuas sub data kal. nou.bris p dictu. c. duobus. 3° et alia est facta prerogatiua de iure communi de qua no reperitur rex. expressus.

Dispositio generalis pape no comprehendit reges.

Nota hanc epilogationem vt bene intelligas precedetia.

Motus pncipalis pape quomodo operetur.

sed tantum propter auctoritatem Jo. and. in d. c. duobus. que sequuntur et ibi modet. et in c. quis. eo. ff. lib. v. scilicet motus proprius. et roa iudicavit seipsum quod tollerit diligentiam processus. licet alibi ego allegaverim in contrarium dicens quod motus proprius non operatur aliquid ultra casus expressos in iure. ut dicit glo. notabilis in cle. si romanus. de preben. et illam ad hoc allegat Sicu. in c. q. circa. de consang. et affi. et clarius tenet hoc Card. in d. de. in duobus locis. Ad tollendum tamen hoc dubium papa dedit omnibus motu proprio. et bene etiam ad hoc ut pro absentibus posset quis impetrare expectatium: et facere fulminari sine mandato: ut dixi supra in aliis regulis expectatiarum: ubi allego deci. ccc. lxxv. que incipit Item purificatio quod procederet etiam sine motu proprio. facit glo. in c. ad aures. et c. nonnulli. de rescrip. sed in motu proprio in non est dubium. et sic practicatur. Tempore tamen Pauli consului quod vnus prerogatiuus qui tollebat diligentiam aliteris tolleretur etiam eius motum proprio. et sic fuit practicatum. Et quod dico nunc quod si vnus haberet in forma communi motu proprio non tolleretur diligentiam processus haberi in forma pauperum: cui non dantur motu proprio: quia ille pauper tollit sibi diligentiam processus: et alias prerogatiuas: ergo etiam tollit sibi motum proprium per regulam secundam supra eodem. fateor tamen quod si habens in forma communi non haberet beneficium: quod tolleretur diligentiam processus pauperis per superius dicta. Et in casu quem dixi me consuluisse sic fuit practicatum anno. lxxviii. et sic respondit michi Sabriel de contareno auditor bo. me. quia ex quo tolluntur prerogatiue expresse in iudicio per motum proprium a fortiori non expresse per iura vulgaria. faciat. c. super eodem. de vsu. Secunde prerogatiue sunt istius regule super quibus multi de pascanini ignorantem regulam dicens: dio te la mande bona. sicut faciebat medicus imperitus: qui vno collitio omnes infirmitates curabat. arg. c. fina. xxix. distin. in fi. et de istis prerogatiuis satis est dictum superius. Tertie prerogatiue sunt. i. per privilegium pape. et de istis pro nunc nescio aliud privilegium ipsorum descriptorum siue in lib. cancellarie siue alias: ut hic dicit. Et circa hoc est sciendum quod describere non est aliud quam scriptura in vna matricula facta per principem. sufficit ad hoc glosa iuncto textu in verbo descriptione. in aut. de armis. §. finant. col. vi. unde papa sua manu describit aliquos vel mandatur describi in cancellaria vel in camera sua: et vult eos ferri omnibus exceptis cardinalibus. et illi vocantur descripti et isti sunt privilegiati. de quibus loquitur

motu proprio. Motus proprius si simpliciter gratiam ultra presumpcionem intentionem concedentem vide semper do. felix. l. c. ad aures v. col. ver. sed difficultas est: ubi plura vide de effectu dictae clausule. si motu proprio.

Nota quod descripti cantur descripti. quia supra simul descripti locis fecit mentionem de descriptis.

hec finalis pars. et hoc dico ad tollendam fantasiam officialium in curia. scriptorum et abbeuatoz et sollicitoz. et dicentium quod habeat privilegium. quod sicut descripti gaudent. sed certe credo illos somnare: quod si habeat privilegium ab aliis pontificibus etiam si sint descripti vere cessant eorum privilegium. prout dixi superius. et si habeant ad instar illorum a fortiori cessant: ut in similitudinem infra: ergo et. Quarte prerogatiue vnus ad instar istorum descriptorum: et quia de istis quotidie est altercatum: et aliqui volunt istos tantifacere et equiparare descriptis. et mea sententia male intelligentes ut vidi tempore istius pape post mortem Sixti. Quinimo volebant quod licet prerogatiue descriptorum expirassent: sed istos dicebant quod non per mortem pape de quibus dixi in aliis regulis in regula decima. Ideo de istis aliquid est dicendum. Et primo: quod hoc est verissimum quod privilegium descriptorum expirauit per mortem pape: ut dixi superius. et hoc habent pro certo auditores: licet aliqui dicant quod familiaritas est quedam locatio ut voluit Petrus de ancha. in vno consilio. pro quo facit. l. i. ff. de usufructu. leg. Tamen etiam si hoc esset verum locatio illa censere facta viuente domino. ideo eo mortuo finitur. in arg. in l. de usufructu. §. finitur. et facit quod not. Bal. in c. i. quis dicitur dare super parte solida. col. x. ubi notat quod solidata est prestatio annua que a neutra parte transit in heredem. ideo morte dantis vel recipientis finitur. et sic est in casu nostro. Et ex hoc sequitur quod si finitur ista prerogatiua descriptorum. ergo a fortiori illorum qui habeant ad instar ipsorum: quia destructo antecedenti destruitur consequens. l. si sic legatus. §. si mihi. ff. de leg. i. Et quo rex. dicit ibi. Wy. et etiam Bar. sequitur quod si comes de dicit ecclesie quicquid iuris habebat in tali loco quod nihil valeat nisi primo appareat de iure. et quod habet ibi. Item dicit Bal. in simili quod in c. i. de reu. guar. quod ubi nullum est subiectum corrumpit correlarium: et quod probare relatio: et debet duos terminos probare. s. terminus referentis. et terminus a quo fit relatio. arg. illius. c. 2. allegat in simili quod notat Innoc. et Joh. and. in c. inter dilectos. de fin. instr. et ultra hoc allego etiam. l. i. ff. communia prediorum. et alia multa allegaui in vna causa Salamatum ergo sequitur quod destructis descriptis destruantur habentes ad instar eorum. Et rideo ad. c. decet. de regu. iur. lib. vi. quod loquitur nisi ex vbius privilegia colligant prerogatiuas. ar. c. potero. de punit. Item dico quod habet locum de honestate sed non de necessitate ut dicit ibi glo. et qui voluit tenere contrarium allegat quod dicit Bal. in l. oia privilegia. C. de epi et cle. cuius dicitur et Bul. tantum intelligunt mea in ista allegatio sicut vniuersi iurisperiti baccalarij. S. iiii.

in finire. Consi-dera an co-patio quas facit de loca-tione sic vera. nam lex est pra-c. de loca. et p. dnc. l. vbi veritas.

Non pars principalis in textu

Nam dicit ibi Bald. referens Guil. q. si studio Aureliano conceduntur privilegia studii Tholosani q. etiam si destruantur Tholosanum non censentur destructura privilegia studii Aureliani: et ad hoc etiam allego quod dicit Bal. in l. quicquid. C. de adu. diuer. iudi. ubi dicit q. si privilegia ad quorum instar alia sunt data reuocentur. q. illa ad instar non reuocantur per illum textum. Tamen salua determinatione despachiamini id est male intelligenti si recte aduertantur dicta Bal. in dicta l. omnia privilegia. facti sunt pro optatione mea et non contra me. nam ipse conclusit tibi q. relatio quandoq. se habet per modum cause si de. quandoq. per modum cause essendi. Primo casu sufficit q. si vera relatio in principio: quia incontinenti consistit in suum effectum. nam habet formam impressam et sic procedit illa. Secundo casu dicit q. destructo primo termino destruitur secundus terminus correlatiuus. allegat. l. ff. de accep. quod est subtile ad intelligendum secundum. sed declaro breuiter primum casum: scilicet si vnus noster dicit suo copiste q. faciat instrumentum sicut taceret in formulario suo ad litteram. et facit. et tunc si postea destruat formarium non destruitur instrumentum quia iam est redactum sui formam cause sciendi. et sic procedit l. si post mortem. ff. de contra tabu. et sic procedit contrarium in. q. Bal. et iste non est casus noster. In secundo casu pono exemplum in l. in testamento. la. ff. de condi. et demon. scilicet si testator mandat fieri sepulchrum ad instar monumenti publici: tunc si illud sit destructum et non sit tenetur heres facere monumentum tale. facit. l. alteri. ff. de adi. lega. et sic est in casu nostro. vel clarius dicam sic q. aliud est de iure questio et aliud de iure querendo. Primo casu reuocato primo non reuocatur secundum. sed in casu secundo sic. et iste est casus noster. pone q. ante mortem pape vacante beneficium: et habens ad instar acceptauit illud et fecit sibi de eo prouideri. demum moritur papa et sic expirauit privilegium descriptorum vt dixi tamen illud privilegium ad instar non expirauit: quia iam ius est questum illi haberi ad instar. et hoc est dicere per modum cause sciende vt vtamur verbis. Bal. ubi supra sed secus si nondum vacauerat beneficium ante obitum pape: quia tunc destructo primo privilegio destruitur secundum ad instar quia agitur de causa essendi id est de iure querendo. et est impossibile q. si ad instar alterius ubi illud ad cuius instar est destructum per predicta. et sic intelligo etiam dicta. Bal. in dicta l. quicquid. C. de adu. diuer. iudi. et sic etiam declarat licet non ita late dominus. Abb. verba Bal. in. c. ff.

Destructo primo termino destruitur secundus terminus correlatiuus.

Regularum can. Julii secund'. So. c. f.

In. v. notabili in. ff. col. ne clerici vel mona. scilicet q. loquatur Bal. de iure presenti et de futuro vt dixi. quod adducit ibi ad notata per glo. in verbo concessu. in de. dudum. de sepul. et pro vtroq. dico facit dictum Postum. in ritu. qui ff. sint legiti. s. qualiter. ver. per specialem. ubi dicit: q. ius querendum facilius tollitur q. questum. pro quo facit. c. ff. de conce. preben. libro. vi. et faciat ad predicta dictum Bar. in. l. i. ff. de legi. tu. et vltra predicta adduco vnam rationem inconuincibilem. pone q. mortuo papa concurrant descriptus et habens ad instar in beneficio vacante vigore expectandarum quis istorum preferretur. Et tu dices q. per supradicta preferretur habens ad instar. quia eius privilegium non est reuocatum et alterius sic quod foret ridiculum et absurdum dicere: ergo sequitur vt emetur ridiculum et absurditas q. debemus dicere contrarium. ar. l. hoc iure. ff. de solu. et c. cum inter priorem de excep. et ca. dudum. de preben. lib. vi. ubi valet argumentum ab abilitate. Item valet argumentum vt emetur ridiculum. c. ridiculum. xi. q. ii. Et quibus omnibus concludo q. habentes ad instar descriptorum vt collegii: scilicet auditores et scriprores et ceteri a Sixto q. mortuo papa Sixto nihil nunc habent cum eius descripti expirauerint: et ad instar describendum sui successoris non potuit dedisse: quia ei non poterat imponere legem. c. innotuit. de electi. et c. ff. de rescriptis. libro. vi. et l. digna vox. C. de leg. ergo. et c. Quinimo dicerem q. etiam si papa confirmauit eorum privilegium quo ad hoc nihil habent: quia nondum erant familiares descripti. ergo. et c. per iura supradicta. nisi forte diceret q. dabat eis ad instar describendorum et c. et hec sufficiant p. ista quarta prerogatiua. Quinte prerogatiue sunt de quibus non apparet: scilicet de consuetudine puta cardinalium qui preferuntur descriptis et aliis quibusvis: quorum privilegia nunq. vidi ei credo q. propter vnum verbum quod solet apponi in descriptioe familiarium scilicet q. preferantur omnibus et c. exceptis dicitur et personis cardinalium. ipsi fundant q. debeant preferri omnibus quibusvis: sed crederem q. hoc non: nisi alias apparet de privilegio eorum per predicta. ideo alias dixi q. de iure si vnus illustis concurreret cum cardinali non illustis. vel graduatus est non graduato q. preferatur eidem. h. dicitur q. cardinalis dicitur ppter dignitate illustis. ar. c. ff. de offi. del. libro. vi. iuncta glo. in. l. i. ff. de officio prefec. pto. Tamen regula ista requirit q. sit illustis et genere et non dignitate. Cuius verbis etiam standi. de quo aliquid dixi in. xvii. q. cardinalium in tractatu meo. facit quod dicit Bal. in. c. ff.

Ius querendum facilius tollit q. ius questum.

Argumentum ab absurdo valet in iure.

Cardinalis dicitur illustis.

Ultima pars principalis in textu

Filius pot
esse nobili-
or pater.

f. si rusticus de pace tenen. col. x. et quod etiam ipse dicit in. c. f. quis dicatur bur. in. f. et. illi. collatio. ea dem col. vbi. in simili dicit in addi. de episcopo comite. 2 ex hoc alias dixi in curia. 2 credo me dixisse in tractatu nobilitatis qd etiam si vnus esset comes factus ab imperatore 2 non veniret de genere comitum ac haberet expectatiuam qd possit fieri de iure. argumentum. ca. presens. xx. questione illi. 2. c. inter dilectos. de fide instrumen. qd ille non gaudet prerogatiua huius regule. sed filius legitimus: quia in hoc nobilior est filius qd pater. ad hoc facit optimus text. in. l. filium. C. de suis et legi. here. vbi notat Bald. qd filius potest esse nobilior patre et alterius qualitatis per illam l. Idem dico de nobilibus ex inferiori genere per istam regulam supra in secunda parte et in tertia. Ideo dixi qd si pater est bastardus: tamen habet requisita ad nobilitatem. qd licet ipse non gaudeat hac regula tamen eius posterius sit. et hoc casus est pater quod ipse non habet. sicut solbat calores quos non habet. vt declarat Bal. in. l. si qua illustri. C. ad officianum. 2 dicit qd hoc est quod nesciunt loqui glo. in. l. manu missionis. ff. de iusticia et iure 2 sic dico de cardi. qd licet habendo cardinalatu dicatur illustis: tamen non debet gaudere prerogatiua huius regule si non est de genere. quod requirit regula 2c. Et si dicatur qd card. habent illam prerogatiuam si vinco vincentem te a fortiori vincam te. c. auctoritate martin. de concessio. preben. libro. vi. et qd ipsi preferuntur descriptis qui preferuntur a his 2c. dico. qd illa regula est multum ampla. et nescio quomodo exceptio operetur prerogatiuam contra descriptos et contra alios maxime quia verba enunciativa: id est prolata respectu intrinsece dispositionis non disponunt nisi appareat aliud ex mente loquentis. vt dicit Bald. in. ca. f. personam in addi. per quos fiat inuestitu. col. x. et alleg. l. emptor. g. ancilla. ff. de rei vendi. 2 ibi etiam dicit qd si verba enunciativa sunt preambulum actus enunciativi tunc non gestu. et tunc non disponunt si incidenter proferuntur. 2 allegat. c. si papa de priuilegio libro. vi. 2 sic potest dici in casu nostro. tamen tacendum arbitror in illis et etiam in aliis in quibus de iure non habent magnam potestatem: quia vt dico in dicto tractatu cardinalituz de iure nihil proptius habent nisi electionem pape et que circa ea sunt annexa. Et in aliquibus casibus habent congregationem concilii: vt ibi latius dico. Item sunt domini in curia maxime 2 alibi et merito. Et ipsi sunt cauti: quia semper faciunt sibi papam propitium: vt tenent eorum priuilegia conuictu:

Cardiales eligunt sibi papam propitium.

Regularum can. Julij secundi. So. c.ij.

dinaria. Et ista sufficiant quo ad istam vltimam partem ad laudem Iesu christi cui placeat hoc opusculum ad vtilitatem reipublice. Amen.

¶ Finiunt Regule: Ordinationes: et Constitutiones: Cancellarie sedis apostolice sanctissimae Domini: domini Innocentij: viij. diuina prouidentia pape. cum earum notabili et subtilissima glofa nuper correcta: et summo studio elucidata: Necnon Regule supradicte Cancellarie etiam prouidentia diuina pape Julij secundi: in fine applicate. Cum bonis ac perutilissimis glosulis in margine appohtis.

¶ Sequuntur Regule et Ordinationes Clementis septimi pape.

Regule ordi-

nationes/et Constitutiones/cancellarie. S. D. N. domini Clementis diuina prouidentia pape. vii. Recte et publicate in cancellaria Apostolica.

Sanctissimus I chrisso pater et dominus noster. D. Clemens diuina prouidentia pape. vii. suorum predecessorum vestigijs inherendo/ normam et ordinem gerendis dare volens in crastinu assumptiois sue ad summi apo-

stolatus apud: videlicet die. xx. mensis nouembris Anno domini. M. d. xxiiij. Constitutiones/ Reseruationes: et Regulas infrascriptas fecit. quas etiam extunc suo tempore duraturas obseruari voluit: et quas de eius mandato etc. Ego Bartholomeus Ferratinus Cancellaria Apostolice regens Die. xxviij. dicti mensis Nouembris in dicta Cancellaria publicari feci.

Reseruationes generales et speciales. Et primo constitutionum Ad regimē et Execrabiles.

A primis reseruationes fecit similes illis que in Constitutione. fe. re. Benedicti pape. xij. que incipit Ad regimē continetur Et illas locum habere voluit: etiā si Officiales in eadē constitutione expressi Apostolice sedis Officiales ante obtinū eorum esse desierint quo ad beneficia que tēpore quo Officiales erāt obtin-

erunt. Ac reseruaui beneficia/ que per constitutiones pte memorie Johānis Pa. xxiij. que incipit Execrabiles. vacāt vel vacare contigerit.

2 Reg

Reseruaui Cathedralium ecclesiarum et monasteriorū valorē. cc. florenorū excedēs.

Etiam reseruaui specialiter oēs ecclesias etiā patriarchales: Archiepiscopales. Episcopales. Necnon omnia Monasteria virorum valorē. cc. florenorū auri cōmuni estimatiōe excedētis/ quos tenent illis vti voluerit.

3

Reseruaui dignitates post pōtificales maiores in Cathedra. Retro. et principales in collegiatis. et dignitates conuentuales quorūcūq; ordinum: sed nō Militiarum/ nec nō suorū et Cardinaliū familiarū beneficia.

Etiam reseruaui specialiter dispositioni sue omnes dignitates maiores post pōtificales in Cathedralibz et metropoli. ac principales in collegiatis ecclesijs valorē. x. floren. auri cōmuni estimatiōe excedēs. Necnon prioratus preposituras et preposituras ac alias dignitates conuentuales et preceptorias generales ordinū quorūcūq; sed non Militiarum. Necnō quecūq; beneficia que sui etiā dum Cardinalatus fungebatur honore existentes. et S. R. E. viuētis nunc et qui erunt suo tēpore Cardini familiaris obtinent et impofterum obtinebunt eorū familiaritate durante: et in quibus seu ad que ius eis competit aut cōpetierit: etiā si ab ipsa familiaritate per obitū Cardinalis eorū: vel alias recesserint.

4

Reseruaui beneficiorum collectorum/ et subcollectorum.

Etiam reseruaui generaliter oia beneficia ecclesiastica quorūcūq; collectorum et vnicorum in quacūq; ciuitate vel dioce. qui suo tempore eorū officia exercuerint. Subcollectorū fructuum et pōnentū camere Apost. debitorū illa videlicet bñficia distaxat: que durāte eorū officio obtinuerint. et in quibus seu ad que ius tunc eis competierit.

5

Reseruaui beneficiorum Curialium dum Curia transfertur.

Etiam reseruaui oia et singula beneficia ecclesiastica quorūcūq; curialium: quos dum cu. Ro. de loco ad locum transfertur: eam sequendo decedere contigerit. in quouis loco quāscūq; etiā a dicta curia remota

aff. p. m. d. m. g. d. e. n. b. b. o. a. d. i. g. m. e. p. f. e. h. m. s. f. i. d. e. p. b. e. n. i. g. o.

Regule Clementis septimi pape.

Regula Reservatio beneficiorum cubiculariorum et curiozum.

Item reservavit idem dñs noster papa dispositioni sue omnia beneficia cubiculariorum et curiozum suorum.

Thes Reservatio beneficiorum sancti Petri. sancti Jo. Laterani. et sancte Marie majoris de urbe ecclesiarum ac beneficiorum Cardinalium a Roma. cu. absentium.

Item reservavit dispositioni sue generaliter quecumq; canonicatus et prebendas ac dignitates personatus et officia in Basilica principis apostolorum. sancti Jo. Laterani. ac beate Marie majoris de Urbe ecclesis. Necno ad collationem provisionem et presentationem seu quavis aliam dispositionem Sancte Ro. Ecclesie Cardinalium. a Ro. cu. absentium ratione suorum Episcopatus Cardinalatus: et ipsarum Cardinalatus ecclesiarum et titulorum spectantia quod absentia sua duraverit. Canonicatus et prebendas dignitates personatus administrationes vel officia: ceteraq; beneficia ecclesiastica cum cura vel sine cura vacantia et in aurea vacatura tam in eadem Urbe quam in ecclesiis civitatibus et Diocesis viciorum Episcopatus consentia. Ac decrevit etc.

Item ad providendum indemnitati plurimum qui divites gratias et concessiones a ppe. Re. Leone pap. x. predecessore suo obtinuerunt: et super illis litteras Apostolicas iuxta quandam constitutionem ppe. me. Adriani pap. vi. etiam predecessoris sui immediate desuper editam propter ipsius Adriani a Ro. cu. absentiam et pestem: et bella ac alia impedimenta: que tempore sui pontificatus fuerunt: non expedierunt. voluit quod respective per eosdem predecessores suos et de eorum mandato concessa. expediatur in forma rationi congruit. ut moris est.

Regula Reservatio omnium ecclesiarum: quas predecessori tempore obitus reservaverat. pariter beneficiorum nunc vacantium: tanquam affecta.

Item declaravit omnium et singularium ecclesiarum Cathedralium et Monasteriorum provisiones: quas prefati predecessores sui ordinationi et dispositioni eorum. Necnon omnia et singula beneficia ecclesiastica que dicti predecessores etiam prefate dispositioni cum interpositione decreti reservaverant. Que, quidem ecclesie et Monasteria: nec non sic reservata beneficia tempore obitus eorundem pre-

Regule Clementis septimi pape. So. c. l. i. f.

decessorum vacabant. aut Ecclesie vel monasteria huiusmodi si commendata: vel eis administratores deputati non fuissent. etiam tunc vacassent remansisse et remanere per huiusmodi reservationem et decretum affecta. Nullusq; de illis preter Ro. pontifice ea vice se inromittere vel disponere potuisse sine potestate quoquomodo. Decretum irritum et inane si secus de illis attemptatum forsan erant: tunc vel imposturam contigerit attemptari.

Regula Revocatio expectatarum.

Item revocavit quascumq; reservationes preterquam super quibus per cancellarium apostolicam littere in forma solita expediri consueverunt. de quibus etiam Patriarchalibus Metropolitani. et alijs Cathedralibus Ecclesiis: ac monasteriis et beneficiis. Necno officiis quolibet in Ro. cu. vacaturis: eius provisione seu de quidam mandatis et exceptionibus inde secus per dictos predecessores in favorē quorundam et quibusdam concessas et factas: ac facultates notandi reservationum et concessas quod ab eisdem predecessoribus emanarunt. illarumq; vigore factas notatias et reservationes. quod ad ea in quibus notum sunt fore effectus.

Regula Reservatio unionum annexionum et incorporationum.

Item rationabilibus suadentibus causis ipse dñs noster oēs uniones/annexiones/et incorporaciones/de quibus in Cathedralibus: necnon alijs ecclesiis ac monasteriis dignitatibus/personatibus/officiis ac beneficiis et locis ecclesiasticis per cessum vel decessum aut alia quomodolibet dimittendis: qualiacumq; fuerit iuribus. vel alijs ecclesiis monasteriis. mens. dig. p. lo. officio/beneficio. et locis quomodolibet Apostolica vel quavis alia auctoritate factas: quod nisi forte non sunt effectus. ac quascumq; concessiones et mandata super unionibus annexionibus et incorporationibus taliter factis: revocavit/cassavit/et irritavit. nulliusq; decretum existere firmitatis. Nec alicui quascumq; clausulas vel adiectiones in quibus apostolicis etiam que motu proprio aut ex certa scientia precesserant et emanaverunt. litteris etiam si in eis decretum esset illas extitit effectus fortitas esse quomodolibet concessas: aduersus revocationem/cassationem/et irritationem huiusmodi voluit aliqua tenus suffragari. unionibus/annexionibus et incorporationibus in favorē. S. R. E. Car. quas in suo robore permanere voluit. in his oibus dicitur exceptis.

Regula Revalidatio litterarum gratiarum vel iusticiarum concessarum. ac restitutio in pristinum statum ad exequendum: ac si inchoatio infra annum facta fuisset.

Regule Clementis septimi pape.

Item predictus dominus noster oēs & singulas ab istis predecessibus suis infra annum ante dicitur obitus eorū concessas gratie vel iusticie litteras rēponibus debitis earum executoribus non presentatas omnino reuoluant: et in statum pristinum in quo uidelicet ante fuerant. & eos pro quibus erant obrente quoad hoc plenarie restituit. Ac de creuit per executores predictos: vel ab eis subdelegados: perinde ad ipsarum executionē procedi posse & debere: ac si executio huiusmodi rēponibus pdictis inchoata fuisset.

12 **De** reuocatio facultatum concessarum quibuscunq.

Item reuocant quascunq; facultates concessas quibusuis Patriarchis Archiepiscopis Episcopis: ac alijs Prelatis & personis: necnon apostolice sedis Nuncijs: ac fructujs et prouentibus Came. apostolice debitorū collectoribus: de dispensando cum quibusuis personis super matrimonio contracto vel contractando in gradu prohibito. ac super natalium & etatis defectibus: & de incompatibilibus ecclesiasticis beneficijs in simul retinendis. necnon de Notarijs publicis creandis ac sjs a premisis: officia ipsorum nunciatorum et collectorum directe non concernentes quo ad omnia in quibus facultates ipse non sunt sortite effectum. etiam si Nuncijs eiusdem dicte sedis legatis de latere competentis fuit concessa potestas.

13 **De** dictionibus numeralibus in litteris Apostolicis ponendis.

Item vt in apostolicis litteris committendi crimen falsi per amplius collatur occasio. Voluit statuiri: et ordinari: quod in antea dictiones numerales que in dictis litteris ante Kal. Nonas. & Idus. immediate ponti confuruerunt per litteras & syllabas extense scribantur. Et ille ex prefatis litteris: in quibus huiusmodi dictiones aliter scripte fuerint ab Bullariam nullatenus mistantur.

14 **De** concurrentibus super beneficio iuxta qualiter.

Item voluit quod de concurrentibus super vacatibus seu certo modo vacaturis beneficijs: illi quibus gratie motu proprio concedantur. ceteris simili modo gratias non habentibus ajs graduati non graduati: & inter graduatos magis graduati: ac inter equaliter graduatos prius graduati: necnon colorato titulo possessores nō possessoribus: ac inter personas alias in Cu. presentes absensib; ab eis: ac inter presentes non beneficiarijs beneficiarijs: & similiter

Regule Clementis septimi pape. Fo. cv.

inter absentes & ceteris paribus: oriundus non oriundo: & diocesanus nō diocesano. In reliquis vero singuli q; prius apostolicas desuper litteras eorum executoribus presentauerint alijs impiorum de quibus agi contigerit officiorum assensione preferantur.

15 **De** non tollendo ius questū per quacunq; commissionem.

Item ne per varias que pro commissionibus seu mandatis & declarationibus habēdis in causis pleriq; sunt suggestiones iustitia postponatur. Idem dominus noster decreuit: & declarauit iure intentionis fore: quod deinceps per quacunq; signaturā seu concessione gratias seu litteras apostolicas pro commissionibus seu mandatis aut declarationibus & gratijs seu lris huiusmodi etiā si Motu proprio: ex certa scientia per. S. suam emanauerint: vel de eius mandato faciendas: nulli ius sibi questū quomodolibet tollatur.

16 **In** xiiii. anno in Cathedralibus in x. autē anno in Collegiatis ecclesijs possunt habere canonicatus & prebendas.

Item quod provisiones seu concessiones vel mandata de providingendo de Cathedralium ecclesiarū canonicatibus & prebendis. que pro quibusuis personis. si. xiiii. sue etatis annum non compleuerint quomodolibet emanauerint: nisi etiā quod illos in minori etate recipere possunt per sedem apostolicā specialiter concessum fuerit. Et quecumq; impetrationes de canonicatibus & preben. in Collegiatis ecclesijs si impetrantes maiores. x. annis fuerint: de hoc in impetrationibus huiusmodi expressa mētio nō fiat: nullius robora sine vel momenti: & habeantur pro infectis.

17 **De** infirmis eorū beneficia resignantibus.

Item voluit quod si quis in infirmitate constitutus resignauerit aliquod beneficium: sine simpliciter: siue ex causa permutationis & postea infra .xx. dies: a die ipsius resignationem prestādi consensus computandos de ipsa infirmitate decesserit: ac ipsum beneficium conferatur per resignationem sic factam: collatio huiusmodi nulla sit ipsius beneficii cum nichilominus per obitum censeatur vacare.

18 **Ut** conceditur de parrochiali ecclesia debet intelligere & loqui ideoma illius patrie.

Item voluit quod si contingat ipsam alicui persone de parrochiali ecclesia prouidere: seu mādare prouideri: vel gratiam expectantiam concedere: nisi dicta persona intelligat & intelligibiliter loqui sciat idyoma loci ubi huiusmodi ecclesia existit:

*Ho regista p d' gpo
nt de fnd p s' rono
ad ista reg ad ea
radit abb m' s' hz
poma q' qm perode
p' bend' m' ledm' aoz
clama m' i' nobil'*

*idem dispom' m' xio
p' mo' en' pap' d' s'
v' to volumine*

promissio seu mandatum et gratia desuper: quo ad parros
chiaslem ecclesiam nullius sit roboris vel momenti.

19 **De beneficiis impetrato per obitum vacantibus.**

Item si quis supplicauerit sibi de beneficio quocumque tanquam
per obitum alicuius licet tunc vacantis vacante providere
et postea per obitum eius vacet: promissio dicto supplicanti per
obitum huiusmodi denuofacienda nullius sit roboris vel momenti.

20 **De unionibus et unionum confirmatione.**

Item voluit quod peretas beneficia ecclesiastica ad se uniri
teneantur exprimere verum animum valorem sui communis
nem estimationem tam beneficii uniendo quam illius cui uniri per
tinetur: alioquin non valeat unio. Et semper in unionibus con
missio fiat ad partes vocatis quorum interest. Et idem vo
luisse observari in confirmationibus unionum sacrarum.

21 **De mendicantibus transmissis ad alios
ordines.**

Item de mendicantibus qui ad alios ordines transierint
pro tempore: voluit constitutionem s. R. Martini pas
pe. v. predecessoris sui desuper factam: et in libro Cancell.
apost. descriptam: que incipit. Utiam ambitiose cupit: ita
sua et firmiter observari.

22 **De male promotis seu ordinatis ad sacros
ordines.**

Item de clericis extra tempora a iure statuta: sine au
tente etatem legitimam: aut ab aliis dimissis literis ad sa
cros ordines se promoveri facientibus pro tempore: etiam
voluit constitutionem pie memorie sui pape. et similiter pre
decessoris sui desuper editam et in dicto Cancellarie apo.
bro descriptam: que incipit. Cum ad sacrorum ordinum et.
Parimodo observari.

23 **De moneta.**

Item declaravit idem dominus noster quod libra Turone
sis: parvorum et florendum auri de Camera: pro equali
valore in concurrentibus literas: et Camera apo. com
putari et estimari debeant.

24 **De beneficiis vacaturis.**

Item prefatus dominus noster papa voluit: decrevit et
ordinavit quod quocumque concessionem gratie et mandata: etiam
Motu proprio et cum derogatione huius constitutionis: quod
ab eo pro quibusvis personis emanaverint: de providendo
eis de quibusvis beneficiis vacaturis et promotionem quo
rumcumque ad ecclesiam et monasteriorum legitima si huius
concessionem et mandata diem promotionis promovendo:

rum ipsorum precesserint. Necnon quascumque collationes
et provisiones pro tempore faciendas de premissis ac sub
iuris alia beneficiis ecclesiasticis: secularibus et regularibus
que per promovendos vel assumendos ad quascumque prela
turas inter illarum vacationem et huiusmodi promotionis vel as
sumptionis tempora simpliciter vel ex causa permutationis ubi
aliqui resignari: vel alias dimitti contigerit: cum inde secutus
prepotere sine causa et irrita nulliusque roboris vel momenti
sed litterarum expeditarum.

Item voluit statuit et ordinavit idem dominus noster quod
iudices in Ro. Curia deputati pro tempore: etiam si sint san
cte Ro. Ecclesie Car. causarum palatii apostolici Auditori
res: vel quicumque alii: non iuxta supplicationum signaturarum
super quibusvis impetratibus vel concessionibus: nisi sint
commissiones iustitiam continentis per placet: vel per. S.
R. E. Vicecancellarium iuxta facultatem super hoc scribit
cessam signate: sed iuxta litterarum super eisdem impetra
tionibus et concessionibus confectarum tenores et formas
iudicare debeant. Et si littere ipse minus bene per proccu
pattonem: vel alia expedite reperiantur: ad illorum quorum
interest instantiam ad Apostolicam Cancellariam remitte
ri poterunt per eius officiales quibus huiusmodi tenores et for
mas restringere convenit ad formas debitas reducende.

26 **De Regulis Cancellarie producendis.**

Item attendens idem dominus noster quod super habendis de
Cancell. apo. Regulis et constitutionibus sibi descriptis a
cilio per eos qui in Ro. Curia indigerint ad ipsam Can
cel. recursus dirigi potest. Nec consilium foret quod super ea
rudem regularum et constitutionum quas iuxta varietatem
occurrentium causarum et negotiorum alioquin una muta
ri convenit: probando tenore vel effectu testium plerumque tena
cem desuper memoriam non habentium depositionibus: sta
ri deberet: voluit statuit et ordinavit quod deinceps quilibet ex
auditoribus causarum palatii apostolici et alii etiam si. S. R.
E. sint Car. in ipsa. Curia pro tempore deputatis auctoritate
apo. iudicibus: etiam in causis actu pendensibus super huius
modi tenore vel effectu probando dicitur: et fiet fidei adhibe
at cedule seu scripture de super a duobus de maiori parte
eo quod danda sit a tergo signate: et etiam duobus alia litterarum
apostolicarum abbreviatoribus in ipsa Cancellaria. sus
culata: et domini Vicecancellarii seu dictam Cancellariam
Regentis manu subscripte: et innotia est. Quicquid autem
secus fieri contigerit nullius sit roboris vel momenti.

Regule Clementis septimi pape.

27 De surrogandis Colligantibus.

Item dñs noster litum succidere cupiens anfractus: es ne noui colligantibus aduersarij deantur. puidere voluit: statuit z ordinauit q̄ quoties deinceps aliquē sup̄ quouis ecclesiastico beneficio colligantē in iure vel ad ius si q̄ forsan eius aduersario in dicto beneficio cōpetierit surrogari cōcesserit: dñmōdo prefatus colligans in dicto beneficio in crutus non fuerit: nec sup̄ eo contra dictū aduersariū postq̄ illud per trienniu pacifice possederit. Iis tunc mota fuerit: alioꝝ quozumlibet de premissis iure. siue tunc vacet: vel cum vacauerit: impetraciones vel concessiones etiam Motu proprio infra mensem ante concessionē huiusmodi facte nullius sint roboris vel momenti.

28 Non valcat impetratio nisi precesserit congruum tempus.

Item voluit z ordinauit q̄ oēs gfe: quas de quibuslibet beneficiis ecclesiasticis cū cura vel sine cura secularibus z regularibus per obitum quorūcumq̄ personarū vacantibus inantea f. certis nullius roboris vel momenti sine huius post obitum z ante datam gratiarū huiusmodi tantū tempus effluerit: q̄ interim vacationes ipse de locis in quibus perone predictę decesserint ad noticiam eiusdem domini nostri verisimiliter potuerint peruenisse.

29 Non valent comissiones: nec pcessus causarū super gratia: nisi litteris expeditis.

Item voluit q̄ omnes et singule causarū cōmissiones quas inantea fieri contigerit obrente: vel occasione cōcessionū dñi rat apostolicę de beneficiis ecclesiasticis gfarū sup̄ quibus apostolice litterę confectę non fuerint: ac pcessus desup̄ habendi nullius sint roboris vel momenti.

30 De impetratione beneficiorū vacantium: per obitum familiarium Cardinalium.

Item voluit q̄ impetrans beneficium vacans per obitum familiaris alicuius Cardi. teneatur exprimere nomen z titulum ipsius Cardi. Et si ille in curia fuerit: eius ad id accedat assensus: alias desuper gratia sit nulla. Et idem seruari voluit etiam si dicitur familia res dictorū Cardinalium familiares esse desierint: seu ad aliorum Cardi. familiaritate similiter transuerint: z in quibus ipsa prior familiaritate durante ius eis competierit: ita q̄ quo ad illa Cardi. quorum prius familiares fuerint suum habeant adhibere consensum.

Item idem dominus noster ad euitandū lites z contēns

Regule Clemētis septimi pape. Fo. cvij.

iones: que ex precedētī sua constitutione exoriri possent: vestigijs predecessoꝝ suoz inherendo voluit statuit z ordinauit: q̄ si beneficia que per obitum familiaris continuoꝝ commensalium eorūdem Cardinaliū in futurū vacabunt: cessantibus apostolicis reservationibus ad alterius Cardinalis collationem: vel aliam dispositionē pertinere deberent in dicta presenti constitutione non cōprehendantur: quo ad hoc vt in prouisionibus talium beneficiorum super expeditione litterarū illius cardinalis: cuius familiaris defunctus ille extitit cōsensus requiri debeat: sed beneficia huiusmodi ad collationē: z quāuis aliam dispositionē cardinalis ordinarij collatoris vt dicitur libere spectare cōcessatur. Et si apud sedem apostolicam beneficia huiusmodi per obitum dictorum familiarium vacauerint: tunc in prouisione huiusmodi talium beneficiorū super expeditione litterarū illius cardinalis exigatur cōsensus: si in Ro. Cu. presens fuerit: ad quem eorūdem collatio vel dispositio vt prefertur pertinere deberet.

31 Signatura per fiat prefertur illi per Concessum.

Item voluit idem dominus noster q̄ concurrētibus eadem die super quocūq̄ beneficio per fiat z per Cōcessum signaturis: ex eis per fiat habens alteri preferatur.

32 De impetrando beneficium per Annum pacifice possessum.

Item idem dñs noster vt improbitate exquirentiū motus reprimantur. Voluit statuit z ordinauit q̄ quicūq̄ beneficiū ecclesiasticū tunc per Annu immediate precedentē pacifice possessum z q̄ certo modo vacare p̄tenditur deinceps impetrauerit: hominē gradū nobilitatē possessoris eiusdē z quot annis illud ipse possedit: q̄ specificā z determinatā: Et qua clare constare poterit: q̄ nullū ipsi possessori in dicto beneficio ius comperat: causam in huiusmodi impetratione exprimere: z infra sex menses ipsū possessorē ad iudiciū euocari facere. Causamq̄ extunc desuper infra Annu vsq̄ ad sententiā diffinitiuā includere. p̄sequi debeat z teneat: alioquin impetratio p̄dicta z quecūq̄ inde secuta nullius erit firmi tatis. Et idem impetrans de dñis z interesse possessorē predicti: p̄pterea contingētibus ei falsificare. Et si possessorē ipsū minus frivole ac indebite molestasse repertus extiterit. Quinquaginta floren. auri p̄soluere camere apo. sit astrictus. Nec alius q̄ premissis vacationis modus: etiam per litteras si neutri: aut surrogationis vel alij sibi quo ad hoc vt beneficiū huiusmodi ea vice consec

Regule Clementis septimi Pape.

vel obtinere valeat quomodolibet suffraget: illudq; nulle
latens inante a litigiosis propterea censeatur.

33 De trienniali possessore non molestado.

Item statuit & ordinavit idem dñs noster qd si qd quocunq;
ecclesiastica bñficia quascunq; sint absq; simoniaco in-
gressu ex ap. vel ordinaria collatione. aut electione & elec-
tioni hñdō confirmatione seu presentatione & institutione
illozum ad quos beneficiorū hñdō collatio pmissio electio
& presentatio seu quevis alia dispositio ptinet: per trienniū
pacifice possiderit: p̄modo in benefecia hñdō: si dispositio-
ni add. ex reservatione generali in corpore iuris clausa
reternata fuerit: le non intruderint: super eiusdē beneficia

taliter possessio molestari nequeat. Nec non impetratio-
nes qualibet de beneficiis ipsa sic possessis factas irritas
& inanes censeri debere decrevit: antiquas lites super illis
motas penitus extinguendo.

34 De publicatione faciendā in beneficijs resignatis.

Item idem dñs noster statuit & ordinavit qd quecuq; be-
neficia ecclesiastica sine in Ro. cu. sine extra eam resigna-
ta: nisi de illis facte resignationes: si in Ro. Cu. infra sex mē-
ses: si extra dictam curiam facte sint infra mēsem ex tunc
ubi dicta beneficia cōsunt publicate: & possessio illorum
ab eis quos id contingit petita fuerit: si resignantes illa
postmodum in eorūdem resignatorum possessione decesse-
rint: nō per resignationē: sed per obitū hñdō vacare cen-
seantur. Collationes q̄ de illis eanq; p resignationē vacā-
tibus facite & indefecuta nullius sint roboris vel momenti.

35 De non appellado ante diffinitivā in iam.

Item idem dñs n̄r ve litibus finis celerius imponatur:
litigantium parcatur sumptibus & expens. suoz p̄deces-
sorū cōstitutionibus statutis & inherendo statuit & ordina-
vit: qd in causis in Ro. Cu. pendētibz: & quas imposteri
quocunq; modo contigerit agitari: nulli ante diffinitivā sen-
tentia licet appellare. Nec appellatio si fuerit emissa des-
beat admitti: nisi ab interlocutoria: que vim habeat diffi-
nitivae: vel a gratiamine minime cōcernente negociū pun-
cipale quod non possit per appellationē a diffinitiva sente-
tia reparari. Nullis casis appellatiōis hñdō cōmiteman-
tur: nisi in cōmissione exprimat qd interlocutoria vim diffi-
nitivae habeat vel gratiamine tale qd in appellatiōe a dif-
finitiva non valeat reparari. Alioquin appellatiōnes et
cōmissiones imposteri & quicqd inde secuti fuerit nullius
sint roboris vel momenti: cōmissionibus appellatiōis tam

de iure canonico
disponere in re
quod de appel. et ubi
de m. f. m. t. q. m. e. v.
de h. c. o. de m. e. (in
v. t. q. d. l. i. b. i. o. n. m. i. d. e. q.
e. d. v. i. o. e. z. o. f. f. b. o. n. a. z.
m. p. p. o. s. i. t. o. m. l. o. a. n. t.
s. e. n. t. e. n. i. e. q. e. s. t. h. p. e. i.
p. r. o. z. e. i. p. e. l. n. o. r. e. s. p.
v. b. i. p. o. t. e. r. i. s. c. o. l. l. i. g. e. r. e. h.
c. a. v. b. i. p. u. n. l. i. p. a. n. n. a.
d. i. s. i. s. t. a. m. a. t. u. r. i. q.

Regule Clementis septimi Pape. Fo. cvllf.

iudiciis presentatis & exhibitis in suo robore permā-
ris. in quibus latis super eisdem sententis secūdo vel vlti-
ma ab eis no. liceat appellare. Appellantes vero & ap-
pellationes etiā ab interlocutoris & gratiaminibus hñdō
suo vel alterius nomine proficisci. si succubuerint: vltra
expē. & damnā ad que referenda de iure condemnatio
cōpelluntur. x. florenozum auri pens. multentur.

36 De cōmissione post conclusionem nō stetur nisi derogetur conclusioni.

Item statuit & ordinavit qd in cōmissionibus de iustitia
seu mādatis etiam Cōsistorialibus per eum seu de eius
mandato vel auctoritate in causis in quibus conclusum exi-
sit: imposterum concedendis etiā si in eis de conclusione
hñdō implicite vel explicite mentio facta fuerit: nichil cess-
setur esse concessum: nisi per concessionem cōmissionis
huiusmodi conclusioni derogetur expresse.

37 De litteris expediendis.

Item voluit & ordinavit qd si aliqui religiosi petant ali-
quod beneficium ad nutū revocabile cum clausula: qd ex in-
de pro solo nutū Abbatis vel superioris non possint amov-
eri: littere quo ad ipsam clausulam nullatenus expediā-
tur: nisi idem dñs noster ponat in signatura qd non possint
amoveri: vel ad partem clausulam ipsam concedat.

38 De clausulis ponendis in resignatione beneficij.

Item si committatur alicui beneficii resignationis rece-
ptio: ponatur clausula. accente quoq; providea &c. Et si
ex causa permutationis resignationes fiāt: ponatur clau-
sula qd neuter permutationis ius sequatur: nisi quilibet ipsoz
rum ius habuerit in beneficio per ipsam resignatiōē.

39 De supplendis defectibus.

Voluit qd si precantur suppleri defectus in genere nulla-
tenus littera de super. cōcedatur: nisi in petitione de super
huiusmodi defectus exprimentur: vel per fiat vt petitur
Supplicatio signata fuerit.

40 Derogatio iuris patronatus laicorum.

Item voluit qd super quomō ecclesiastico bñficio de iure
patronatus laicorum nō expeditur littere: nisi ponatur
expresse qd tale beneficium tanto tempore vacavit: qd eius
collatio ad sedem apostolicā legitime est devoluta: vel qd
tempus patronus laici ad presentādum a iure prescriptum
lapsum existat: aut ad id p̄noz ipsorū accedat assensus:
et si per ipsum iuri patronatus hñdō derogari cōtingerit: si
o. i. i. f.

institū vi q̄ tradū
m̄ per docto m̄ c̄
dilectis de iure pa-
tronat

Regule Clementis septimi pape.

ius hmoi ad aliquem Regem Duce Marchione: vel alii prin-
cipem pertinet: et de hoc in litteris provisionis vel mandati
de providendo de dicto beneficio mentio facta non fuerit:
non censetur iuri hmoi quomodolibet fore derogatum.

41 De commendis.

Item voluit qd nulli seculari de regulari: nec religioso
de seculari beneficio comenda detur: nisi in signatura vt
per clausulam ad partem super petitione commende huius-
modi de comenda ipsa mentio fiat.

42 De reformationibus.

Item voluit/ statuit et ordinavit: qd super quibuslibet re-
formationibus signatis super imperatoriis quouslibet
beneficiis vacantibus: vel certo modo vacaturorum: in
quibus petitur qd littere sub prima data expediri possint:
si ex huiusmodi expeditione sub tali data cuiuslibet videat-
ur fieri posse preiudicium: littere hmoi super ipsa prima
data nullatenus expediantur: nisi reformationes huiusmo-
di per verba fiat: et sub prima data signate fuerint.

43 De beneficiis resignatis in Cancellaria:
de resignatis beneficiis: et consensu in pensionem.

Item voluit et ordinavit qd super resignacione cuiuscunq;
beneficii ecclesiastici: seu cessione iuris in eo: quam in ma-
nibus suis vel in Cancellaria qd fieri contigerit aposto-
lice littere nullatenus expediantur: nisi resignans vel ce-
dens/ si presens in roma. cu. fuerit personaliter. alioquin
per procuratorem suum ad hoc ab eo specialiter constitu-
tum expeditioni huiusmodi in eadem cancellaria expref-
se consenserit et iuraverit vt motus est. Nec littere reser-
vationis vel assignationis: etiam Motu proprio cuiusvis
pensionis annue super aliquibus beneficiis fructibus expedi-
ri possint: nisi de consensu illius qui pensionem predictam
persolvere tunc habebit.

44 De ingressu religionis.

Item qd non dentur littere super beneficiis vacaturis
per ii. gressum religionis: nisi ille precesserint datas desu-
per petitionis.

45 Quod non valet impetratio facta per mo-
dum in cancellaria exprimentum.

Item voluit qd si petatur aliquod beneficium vacans
per modum in Cancellaria apostolica exprimentum: ta-
lis impetratio non valeat: nec littere desuper expediantur.

46 Cui exprimit nomē propriū iudicis et digni-
tatis: iudex per seipm tenet et equi mandatū.

Regule Clementis septimi pape. Fo. clj.

Item voluit/ statuit et ordinavit qd quotienscunq; per si-
gnaturam suam: vel de eius mandato factam super expe-
diendis aliquibus cum adiectione proprii nominis: vel di-
gnitatis cuiusvis iudex detur: littere desuper expediantur
cum expressione qd idem iudex executionem faciat per se
metipsum.

47 De dispensationibus in gradu consanguini-
tatis.

Voluit qd in litteris dispensationi. super aliquo gradu
consanguinitatis vel affinitatis aut alias prohibito: pos-
natur clausula. Si mulier rapta non fuerit. Et si scienter
ponatur clausula addita in quinterno.

48 Super defectu natalium.

Voluit qd in dispensationi. super defectu natalium qd pos-
sint succedere in bonis temporalibus ponatur clausula:
qd non preiudicentur illis ad quos successio bonorum ab in-
testato pertinere debeat.

49 Super defectu etatis.

Item qd per quascunq; signaturam in quavis gratia nul-
latenus dispensatio ventat: nisi dicta gratia totaliter effe-
ctum huiusmodi dispensationi. concernat: vel alias nichil
conferat aut operetur. Et si super defectu etatis sit dispe-
satio huiusmodi de duobus distaret annis dari valeat: ha-
bita prius per testes idoneos vel alias informatione quo
ad hoc de idoneitate persone cui dicta dispensatio concedit.

50 Super defectu natalium nobilium et aliorum.

Item voluit qd super defectu natalium dentur gradus
etiam seu de magnis nobilibus gentis per simplicem signa-
turam quatuor: etiam si canonicatus et preben. Cathedra-
lium seu collegiarum ecclesiarum. et per fiat vt peti-
tur ultra hoc dignitates etiam maiores et principales.
Aliis vero per fiat tria. Et per fiat vt petitur quatuor: si
petantur. et dñmodo Canonatus et preben cathedra-
lium ecclesiarum vel dignitates non existant.

51 De incompatilibus.

Voluit qd super obtinendis incompatilibus beneficiis
in Theologia magistris: et in iure canonico vel civili do-
ctoribus: et in illis cum rigore examinis: ac in eadem theo-
logia licentiatibus aut Baccalaris formatis ac magnis no-
bilibus per fiat quinquennium: et addito vt petitur quo
ad vixerit ad duo incompatibilia. Aliis vero per fiat bi-
ennium: et addito vt petitur Triennium ad duobus modo
non sint due dignitates maiores post pontificales seu prin-

Regule Clementis septimi pape.

Epales aut Due parrochiales ecclesie vel tales mixtum cum potestate permittendi si petatur.

42 De obtinendis Duabus parrochialibus ecclesijs vel dignitatibus principalibus.

Item voluit: et ordinavit qd per quascunq; signaturam deinceps faciendam nulli civitatis dignitatis: status: gradus et conditionis fuerit datur dispensatio qd duas parrochiales ecclesias vel dignitates maiores post pontificales in Cathedralibus seu principales in collegiatis ecclesijs. vel unam cum reliquis earum insimul retinere valeat: nisi ipse ecclesie parrochiale adeo contigue et iuncte proxime sit qd ipsa per unum commode deleantur posse. Item quod fructus 2c. insimul ultra. xxliij. floren. aut de camera sin. communem estimationem non valeat annuatim de hoc in litteris dispensationi huiusmodi expressa mentio fiat. Vel nisi super obtinendis duabus ex huiusmodi dignitatibus vel parrochialibus ecclesijs insimul. p. magnis nobilibus. Magistris vel Bachalaris in Theo. form: tis aut Doctoribus seu licentiatis in altero iurium per verba dispensamus 2c. de speciali signatura sufficiens habeat: et super illis parrochialibus ecclesijs in huiusmodi signatura de parrochialibus mentio fiat. Et similiter in dispensationibus ad incompatibilia prerogationibus observetur.

43 Nulli suffragetur dispensatio nisi litteris confectis.

Item cum concessionibus super gratia dispensationum quaruncunq; quibusvis per ipsum dominum nostrum concessarum vel concedendarum per regulas Cancel. apo. sto. sint provide limitate: licet aliquando in petitionibus super huiusmodi concessionibus oblati multa sint petita ne quis talium concessionum preterea id dispensatione tenere aut facere presumat ad quod concessionibus huiusmodi se non extendunt. Voluit idem dominus noster: qd nulla talis dispensatio cuius suffragetur anteq; super ea littere Apostolice sine confectis.

44 De non promovendis ad sacros ordines.

Item voluit qd petentibus secum dispensari ut ratione beneficiorum non teneantur se facere promoveri in Ro. curia vel in studio per fiat Septennium: alias vero quinquennium datur dummodo infra Annum a tempore date dispensationi. huiusmodi ad Subdyaconatus ordinem sine promoti.

44 De fructibus in absentia percipiendis.

ipsum ipse vltim
epus isto scrip. possit
dispensare in abb
mo de multa de se
vend. m. 19/

Regule Clementis septimi pape. Fo. cx.

Item de fructibus in absentia percipiendis datur in Ro. Curia vel in studio residentibus per quascunq; signaturam Septennium 2 sibi Quinquennium.

46 De duobus Decanatibus in Alamania non obtinendis.

Item idem dominus noster attendens qd in Alamania parribus Cathedralium et Collegiatarum ecclesiarum Decanatibus cum animarum cura etiam onus incumbit Capitulo residendi. defectus 2 negligentias divinorum et alias excessus corrigendi: 2 singula in ecclesijs ipsis ut debito ordine dirigantur disponendi 2 ordinandi: quodq; non ab his graui dispendio ecclesiastice discipline. 2 status ecclesiarum ipsarum vnus tales plures Decanatus obire re possit se. Re. p. h. 2 i. h. si. predecessores suos vestigia in hereditate. voluit statuit 2 ordinavit prefatus dominus noster qd nulla per eum vel sedem Apostolicam cuius in obtentis paribus concessa vel per eum concedenda de quibusvis dignitatibus 2 alijs incompatibilibus beneficijs insimul obtinendis dispensatio sibi super duobus talibus Decanatus insimul recipiendis 2 retinendis quomodolibet suffragetur. Quinimo qd quilibet huiusmodi Duo tales insimul dispensatione in eisdem paribus obtinens teneatur infra Annum alteram ex illis pro alio compatibili et qd talis Decanatus non sit aut quod dispensatione obtinere possit incompatible beneficio permutare. Alioquin huiusmodi Anno elapso ille ex huiusmodi Decanatus quem primo affectus fuerit vacare censeatur eo ipso.

47 De indulgentijs dantur Festa per Cancellariam dari solita.

Item voluit qd in litteris indulgentiarum solum dantur Festa per Cancellariam dari solita. Et qd durent per vintennium Annos nisi petantur pro vna die et tunc durent per penno.

48 De clausulis ponendis in litteris indulgentiarum.

Item voluit qd in litteris indulgentiarum ponatur qd si ecclesie sine Capelle vel alias aliqua indulgentia fuerit per ipsum concessa de qua inibi specialis mentio facta non sit huiusmodi littere sint nulle.

49 Super indulgentijs concessis ad instar. Item voluit idem dominus noster qd littere non expeditur super indulgentijs ad instar nisi specificentur.

De temporibus indulgentiarum.

Regule Clementis septimi pape.

Item voluit qd fiat si ecclesia Cathedralis vel insignis Collegiata aut solenne Monasterio fuerint tres. Alioquin duo Anni: totidem Quadragene: et per fiat ut petatur Cathedrali Collegiate: vel monasterio quattuor. Aliis tres anni dentur pro singulis vere diebus octavarum Centum dies apponantur: et pro Capella per fiat unus. et persiat ut petatur duo Anni concedantur

De beneficijs vacantibus: et certo modo vacaturis.

Item voluit et ordinavit qd in gratijs beneficijs libere vacantibus aut certo modo vacaturis factis quibuslibet si plura petantur beneficia unum cuiuscumq; annui valoris per simplicem signaturam: et addito ut petatur duo aut tria et non ultra beneficia petita veniant: dummodo etiam illorum fructus et c. Libras Turon. parvorum se. co. est. sine tantumdem in alia moneta non valeant annuatim.

De valore beneficiorum exprimendo in impetratione.

Item voluit qd in gratijs quas quibusvis personis de beneficijs vacantibus: seu certo modo vacaturis fieri contingit illorum et aliorum quocumq; beneficiorum: que dicte persone tunc obtinuerint. seu de quibus eis fuerit promissum vel concessum: aut mandatum provideri: verus annus per Marchas argenti aut Sterlingorum vel librarum Turonesium. parvorum seu floren. auri aut Ducatorum aut unciarum auri: seu alterius monete valor se. co. est. exprimat: nisi persone predictae beneficia que tunc obtinuerint: aut in quibus vel ad que in eis copent iuxta ipsarum oblationes vel alias dimittere teneantur: alioquin prelate gratie sint nulle. Et idem servetur in gratijs quas a sua. S. motu proprio emanare contigerit quo ad beneficia: de quibus per. S. suam pro tempore providetur: seu provideri mandatur: aut alias disponitur: ac litteris per quas etiam pro tempore ad ecclesiarum Patriarcalium Metropolitanarum et Cathedralium ac Monasteriorum regimina promoti conceditur qd Monasteria et alia beneficia ecclesiastica secularia et regularia per eos obtenta: ac in quibus et ad que ius eis copetit retinere possint.

De clausulis in beneficijs vacantibus ponendis.

Item voluit et ordinavit qd quando providetur seu mandat provideri alicui de beneficio ecclesiastico vacante: tunc dari poterunt clausule si petantur: etiam si illud quovismodo et c.

Regule Clementis septimi pape. Fo. cxi.

seu per constitutionem Execrabilis vacet: ac specialiter reservatum: inter alios litigiosum sit: et eius collatio devoluta fuerit: et si pro colligante vel surrogationem aut si neutri vel si nulli et c. petente si tunc specificis exprimat. Nec debet aliqua generalis reservatio dispositiva. nisi desuper in concessione specialis et expressa ac pure et non sub conditione mentio fiat. et tunc relique reservationes inibi contente veniant. Si vero tempore expeditionis inde litterarum generalis reservatio huiusmodi probari non possit: aut in nominis provisionibus aut per colligantem si neutri vel si nulli et c. sit expressum: qd ab aliquibus asseretur illum cuius beneficium conceditur collectorem subcollectorem abbreviatorem vel familiarum et c. fuisse clausula ponatur. Etiam si beneficium ex eo qd talis Collector vel Subcollector Abbreviator vel familiaris et c. fuit: dispositioni apo. generaliter reservatum existat: dummodo non sit in eo alicui specialiter ius questum. In reliquis vero nulla clausula debet unde reservatio generalis elici possit nisi desuper signatura per duplex fiat signata sit: aut reformatio vel alias specialiter habeatur.

Qualitates beneficiorum exprimantur in impetratione.

Item voluit qd super beneficijs ecclesiasticis de qualitatibus illorum videlicet an dignitates personatus vel officia sint: eius cura immaneat animarum et ad illa consueverint qui per electionem assumunt: merito fiat: alias gratie desuper facte sint nulle. Et si qualitates huiusmodi affirmative vel conditionaliter non exprimantur. negativa expressio de super fiat in beneficijs que tales qualitates vel ex eis aliquas consueverunt habere.

De beneficijs vacanti. qd contractum matrimonij.

Item si referretur beneficium per contractum matrimonij non dentur alij modi vacationi de futuro. nec censetur beneficium reservatum specialiter vel affectum nisi sequatur matrimonium. Sed in beneficijs per promotionem vel ascensionem aut ingressum religionis vacaturis ponatur clausula: etiam si non petatur: cum beneficijs huiusmodi promissum vel alio quovismodo et c. preterea per obitum obtinentis vacare contigerit etiam si vacent.

De religiosis recipiendis: que clausule dantur.

Item voluit qd si petatur aliquem in Religiosum recipi: ac sibi de quovis ecclesiastico beneficio provideri per suum

Regule Clementis septimi pape.

placem signaturam fiat: receptio huiusmodi dicitur de
eur: adfectio si petens idoneus sit et aliud canonum. tam non
obstat: et exprimitur si certus numerus regularium sit tibi
dem. cui etiam non derogetur: nisi expresse concedatur. Et
si numerus ipse non existat ponatur: dñmodo receptionis
locus huiusmodi nimium propterea non grauetur.

66 De translatione Religioforum et
impetratione beneficiorum.

Item si regularis petat sibi de beneficio ab aliquo mo
nasterio vel alio regulari loco dependens. prouideri: et ap
paret ex petitione huiusmodi quod alterius monasterii vel
loci religiosi sit: licet inibi translatio non petatur: nichil
ominus illa veniat.

67 De clausula si est ita.

Item quod in litteris super beneficiis per constitutionem Ec
clesiasticam vacanti. ponatur clausula si est ita. Similiter de
quibuscumque narratis informatione facti requirentibus.

68 Periens prouideri de vacaturo dentur
littere de vacaturo.

Item petenti sibi prouideri de vacaturo dentur littere
de vacaturo: et e conuerso prout expedierit impetranti.

Executores dentur sub Bulla.

Voluit et ordinavit quod mandata apo. super sententiis in Ro
mana Curia. latis executioni demandandis sub bulla exe
diantur. alias sint nulla.

69 Reuocationes Decimarum impositioni.
indulgentiarum.

Item reuocauit quascumque decimarum subsidiorum vi
gesime et aliorum onerum impositiones que a prefato Adri
ano predecessore suo ex quacumque causa: etiam in subsidium
expeditionis contra Turchos. et alios orthodoxe fidei ho
stes emanarunt tam super decimarum vigesima. et onerum
huiusmodi exactioe quam alias quascumque facultates quibus
uis fructuum et proventuum. Ca. apo. debitorum collectoribus
et Apo. sedis nunciis etiam cum plena potestate legatis
de latere ab eodem predecessore concessas eorum collectorie
officii et commissariae eiusdem nunciis principaliter seu alia quocumque
negocia non concernentes. Suspendit quoque ad huc. S. et se
dis Apo. beneplacitis quascumque plenarias indulgentias
que ab eodem predecessore ex quacumque causa etiam expeditioni
huiusmodi concessa fuerunt: nec non deputatis et eligendis con
fessoribus qui plenarie absoluant et alia faciant: ad earum
dem indulgentiarum effectum reliquas facultates in litteris

Regule Clementis septimi pape. Fo. cxij.

Indulgentiarum huiusmodi ipsas quomodolibet concernen
tes quo ad ea in quibus indulgentie et facultates ipse in ali
qua sui parte sunt sortite effectum: ita ut illis qui implemen
tes iniuncta eis in litteris indulgentiarum huiusmodi iam
consecuti sunt facultatem eligendi confessorum qui absol
uant eos plenarie in mortis articulo per huiusmodi suspensionem
non preiudicet quin facultate ipsa uti possint in futurum. De
creuit quoque irritum inane quicquid facultati reuocatarum
earumdem preterea imposterum contigerit attemptari.

70 Quod vigore clausule maioris valoris fru
ctus in tertia parte augeri possint.

Item cum nonnulli in impetrationibus beneficiorum ec
clesiasticorum pro tempore vacantis et certo modo vacan
torum asserendo illorum fructus et certum per eos expressus
annuum valore non excedere nonnullum obtinere se a. S. sua
ut huiusmodi valore annuo augere possint et verior possit in co
nfectione litterarum super eisdem impetrationibus exprimi
summa ad quam valore ipsum augere valeant aliter non spe
cificata: nec de virtute huiusmodi concessionis predictae im
posterum hesitari contingat. declarauit preterea concessio
nis huiusmodi valore ipsam usque ad tertiam partem valoris ex
pressi et in prima que de super sit litterarum expeditione dicitur
pat augeri posse. et eas quas litteris iam expeditis esse ex
pressionem valoris specificari: aut non integro augmento pre
dicto denno desuper expediti contigerit litteras cum aliquo
augmento valoris huiusmodi nullius esse roboris vel mo
menti. etiam si motu proprio beneficiales gratie et dispos
itiones quecumque a sanctitate sua emanarent.

71 Clausula absolutiois non suffraget falsifica
tionibus et impeditibus nuncios apostolicos.

Item ne personis pro quibus littere sue emanabunt ob
generalem absolutionem a censuris ecclesiasticis: quibus liga
te foret ad earumdem litterarum effectum indifferenter conce
di in litteris onno. apponi solitas preterea occasio censuras
ipsas vilipendendi et infordescendi in illis: statuit et ordinavit
huiusmodi absolutionem et clausulam in litteris quas in futurum
cum illa concedi contingerit: non suffragari non pariteribus
rei iudicare: incendiaris violatoribus ecclesiarum falsificati
bus et falsificari percuratoribus litteras et supplicationes apo
stolicas: et illis venturibus receptoribus et fautoribus eorum.
et res vitiosas ad infideles deferentibus: violatoribus eccle
siasticis libertatis: via facti ausu temerario apo. mandatis
non obtemperantibus: et nuncios vel executores apo. sedis et
eius officialium eis commissa exequentes impediendum

Regule Clementis septimi pape.

qui propter premissa vel aliquod eorum excommunicati a more vel ab homine per quatuor menses scienter excommunicationis sententiam huiusmodi subintraverint. Et generaliter quibuscumque alios qui censuris aliquibus etiam si preteritur quomodo libet ligati in illis per annum continuatum inforderint.

72 **Q**uod officiales nihil exigant ultra debitum. Item idem dñs noster intendens exactionibus: quas. S. sua non sine dispensatione fieri intellexit per officiales Ro. Cu. qui constitutus eisdem emolumentis pro exercitio officiorum que obtinent non contenti: ultra a prosequendis negotiorum quorūlibet expeditionem in eadem exigere non verentur: obviare volens districte precipiendo inhibuit oibus et singulis quevis officia in eadem Cu. obtinentibus ne de certo quicquam preteritu officiorum que obtinent quomodo colore. etiam celeritatis expeditionis ultra emolumenta huiusmodi exigere: seu ad hunc effectum expeditionem eorum que in eis incumbunt malicia se differre psumant sub excommunicationis: et propter illam suspensionis a perceptione emolumentorum huiusmodi pro prima ad semestre. et pro secunda ad annum: et pro tertia vicibus quibus sic excederent primationis officiorum per eos obtentorum in quibus sic excesserint penis. Ac voluit q. S. R. E. Vicecancellarius. Camerarius et maior penitentiarius excedentes ipsos respectu ne prout eis subint per subtractionem emolumentorum eorundem: ac alias ut premititur compellant ab huiusmodi illicitis exactionibus abstinere: et contra eos per predictas penas: et alias prout melius viderint expere pcedere.

73 **Q**uod Cardini. non comprehendantur sub regulis Cancellaria.

Item cum. S. R. E. Cardinales ipsi sanctissimo domini nostro assistant: et propterea debeant specialibus prerogativis et privilegiis gaudere. Idem dominus noster statuit ordinavit decrevit et declaravit q. in quibuscumque constitutionibus et regulis per sanctitatem suam impositis post hanc primam editionem: et presentium suarum constitutionum regularum publicationum faciendam non includatur ipsi Cardinales in eisdem constitutionibus et regulis sic faciendis: nisi ille eorundem cardinalium favorem concernat: vel ipse constitutiones edende de eorundem cardinalium: vel maioris partis eorum consilio edite fuerint.

74 **D**e potestate Reverendissimi domini Vicecancellarii: et cancellariam Regentis.

Regule Clementis septimi pape. Fo. cxiij.

74 **A**bsolutio illorum, qui in supplicationibus vel litteris ignozanter scribunt.

Item q. possit committere absolutionem illorum: qui ignozanter in supplicationibus vel in litteris apostolicis aliquid scriberent corrigerent vel deleerent.

75 **Q**uod possit corrigere nomina et cognomina. Item q. possit corrigere nomina et cognomina personarum et beneficiorum: dum tamen de corpore constet.

Quod potest committere omnes causas. Item q. possit omnes causas beneficiales etiam non devolutas committere in Cu. cum potestate citandi ad partes.

77 **Q**uod possit aggravare precessus et sententias. Item q. precessus auctoritate apostolica decretos aggravare possit cum invocatione brachii secularis: et sententias executioni demandari facere contra intrusos et intrudendos litteras apostolicas de sup. faciendas et non alias.

78 **D**e conservatoribus. Item q. possit concedere quibusvis petentibus conservatorias per triennium in forma.

De celebrando ante die in locis interdictis. Item q. possit quibusvis nobilibus personis petentibus dare indulgentiam de celebrando et celebrari faciendo ante diem in locis interdictis: et per triennium reconciliari faciendo ecclesias et cimiteria polluta in forma.

79 **Q**uibus concedi potest indulgentiam de fructibus percipiendis.

Item protohonotarius et litterarius apostolicarum scriptoribus: et de quibus inter aliorum sufficientiam et idoneitatem sibi videbit abbreviatoribus sua officia in Ro. Cu. pro tempore exercentibus indulgentiam de percipiendis in absentia suorum beneficiorum fructibus etiam si aliter tale indulgentiam quantum auctoritate concessum fuerit.

80 **Q**uibus conceditur altare portatile. Dominis terrarum et locorum: necnon Abbatibus et prioribus gubernari solitorum monasteriorum prioribus ac superioribus prelati: ac magnorum principum consiliariis altare portatile in forma.

81 **Q**uod possit admittere resignationes. Item q. possit recipere et admittere resignationes beneficiorum ecclesiasticorum quorūlibet etiam generaliter vel specialiter reservationum simpliciter: vel ex causa permutationis: et de super supplicationes per Concessum signate p. i.

Regule Clementis septimi pape

- prolitteris apostolicis inde conficiendis vt moris est: 61
- 22 **Q**uod possit signare beneficia.
- Item q̄ possit signare supplicationes duorum referendariorum manibus signatas de nouis prouisionibus si nene tri: 2 r̄ rogationib: pro colligantibus: in quibus non detur clausula generalem reservationem importans.
- 23 **D**e signandis prouisionibus.
- Item q̄ possit signare supplicationes: etiam manibus duorum referendariorum, signatas de beneficiis ecclesiasticis vacantibus secularibus et regularibus dispositioni apostolice generaliter non reseruat: quorum cuiuscumq; valor. c. floren. auri de camera: vel totidem librarum Turonens. paruorum: seu tantundem in alia moneta secundum communem estimationem valorem annuum non excedat.
- 24 **S**uper defectu natalium.
- Item q̄ possit signare supplicationes manu vnus referendarii signatas super defectu natalium ad omnes sacros ordines 2 duo beneficia ecclesiastica cum cura vel sine cura se inuicem compatiens: etiam si canonicatus p̄b. vel officio collegiarum ecclesiarum fuerint.
- 25 **S**uper defectu etatis.
- Item q̄ in gratia expectatiuis concedere possit ad obtinenda beneficia dignitates personatus administrationes vel officia curata defectum etatis patientibus: qui. xx. sue etatis annum peregerint: 2 de quibus sibi q̄ a'ts ad hoc idonei sint fides facta fuerit: q̄ huiusmodi eorum gratie ad ipsa beneficia dignitates personatus administrationes ac officia valeant: suumq; sortiantur effectum. Et q̄ illarum vigore q̄ primum ad etatem legitimam peruenierint huiusmodi beneficia dignitates personatus administrationes vel officia acceptare: 2 de illis sibi prouideri facere: ac ea recipere 2 retinere possint 2 valeant.
- 26 **D**e reformationibus.
- Item q̄ in expectatiuis et de beneficiis generaliter vel specialiter non reseruat: impetrationum quarumlibet reformationes de non obsta. 2 dispensationib: omnis: ac beneficiorum valoribus 2 qualitibus nataliumq; defectibus signare possit.
- 27 **S**uper defectu etatis pro magnatibus.
- Item q̄ in expectatiuis pro nobilibus: vel graduatis saltem. xx. Annos habentibus et ad obtinenda beneficia dignitates personatus administrationes vel officia cum cura defectum etatis patientibus: 2 ad illa dispensationib:

Regule Clementis septimi pape. Fo. cxliij.

- supplicationes signare possit de duobus annis.
- 28 **D**e maioribus prebentibus.
- Item q̄ sufficientibus et idoneis: et de quibus q̄ tales sine et facta fides exiterit in expectatiuis signare possit ad maiores ecclesiarum prebendas in quibus iuxta illarum statuta 2 consuetudines de minoribus ad maiora gradatum debet fieri ascensus.
- 29 **D**e prorogationibus suscipiendorum ordinum.
- Item q̄ possit ad ordines suscipiendos arctatis prorogare terminos de dictis suscipiendis ordinibus vsque ad proxima tunc a iure statuta tempora in quibus sic arctas ri successiue ad ipsos ordines promouentur.

C placet publicentur describantur. 3.

C lecte et publicate fuerunt supra scripte Regule Rome in Cancellaria apostolica die sabbati. xxvij. mensis Novembris. Anno incarnationis dominice. M. D. xxij. pontificatus prefati Sanctissimi domini nostri pape anno primo.

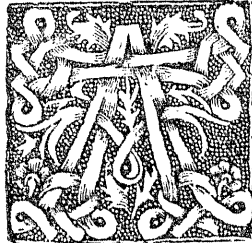
M. de campania.

Index alphabeticus

D Index alphabeticus ad glosas Regularum et ordinarionum cancellarie apostolice / seu ad fertillissimum earum de regularum contentum benificialis materie dulcedinem / gratum opus caudicis vtilissime complectens. Feliciter incipit.

A

Ablatius abfolutus inducit conditionem. folio. xcv. facie prima.

Aduocatus vt sit etaria requisit ad postulandis debet esse etatis. xvi. annorum. fol. xcj. facie. f. in aditione.

Admiralis dicitur capitaneus maris. fol. xxxv. fa. f. Administrator beneficii in u'um non habet in beneficio. fo. xiv. facie. f.

Apostolica camera dicitur mater pecuniarum. fo. lxxiij. facie prima.

Apostolice sedis magna est liberalitas cum det plumbis pro auro. folio. xi. fa. f.

Anima lexis dicitur esse ratio ipsius legis. fo. xxxi. fa. f.

Aniquas lites extinguendo qu' vlt' intelligatur illud dictum vide. folio. xli. facie secunda.

Antrachus quid proprie dicatur. folio. xxxv. facie. f.

Argumentum ab absurdo valet in iure. folio. c. facie. f.

Argumentum a contrario sensu locum habet in regulis cancellarie apostolice. folio. xvi. facie secunda.

Auditores rote non possunt statum facere. folio. xxxv. facie prima.

Auctor harum glosarum conqueritur se fuisse male solariatum a papa. folio. lxxix. facie. f.

B

Regularum Can. apostolice.

Baccalariatus an dicat esse gradus. vide folio. xxx. facie prima.

Bastardus an possit esse nobilitas. folio. lxxv. facie. f.

Baccalari in iure canonico vel civili non gaudent prerogatiua de cui in regula apostolica. folio. lxxv. facie prima.

Beneficia semel affecta semper manent affecta. folio. vi. fa. f.

Beneficia familiarium Cardinalium quando dicantur esse pa-

pe reservata. vide folio. ix. facie prima.

Beneficia quando dicantur vacare in Curia. vide folio. x. facie prima.

Beneficia possunt esse in ecclesia non consecrata. folio. xli. facie prima.

Beneficium semel affectum semper manet affectum. folio. xli. facie prima.

Beneficiorum dulcedo sepe facit committere fallitates. folio. xx. facie secunda.

Beati qui tenent. folio. xxx. facie secunda.

Beneficium impetrans a papa: expresse vero modo vacandi preferitur alteri hoc non expriment. folio. xxx. fa. f.

Beneficiari non possunt alienare in regno hyspanie sine ipsius regis consensu et legitimatione prehabita. folio. xxx. facie secunda.

Beneficiarius vt non possit disponere de suo beneficio quo venit iure priuandus. vide cautellam. folio. xxxviii. fa. f.

Benedictio papa mortuo mortua fuit extrauagans ad regnum. folio. xli. facie prima.

Beneficium familiaris alicuius cardinalis impetrans exprimere debet nomen et titulum ipsius cardinalis. folio. xli. facie prima.

Beneficium quando dicatur pacifice possideri. vide folio. xlv. facie secunda.

Beneficium potest quis pacifice possidere quo ad aliquem licet sit sibi hostis mota per alium. Ibidem.

Beneficium ecclesiasticum potest quis descendere etiam sine institutione canonica. folio. l. facie secunda.

Beneficii valor non computetur in residendo: sed in absentia. folio. lxxvi. facie prima.

Beneficium impetrans non tenetur de iure exprimere valorem beneficii iam obtenti. eodem folio facie secunda.

Beneficium quod datur in stipendium potest clericus con-

solui.

Index alphabeticus

iusatus tenere. folio. lxx. facie prima.
 Beneficia officialium pape sunt ipsi pape reservata. folio. lxx. facie secunda.
 Beneficium non potest impetrari per obitum futurum alicuius. folio. lxxiij. facie secunda.
 Bulla male formata cuius expensis debeat reformari. folio. lxxxiij. facie prima.
 Bullis apostolicis non apponitur fiat vel concessum sicut in signaturis. folio. lxxxi. facie. ij.
 Bulla quid proprie dicatur. vide folio. xx. facie secunda.
 Bulla si discrepet a supplicatione seu signatura quid iuris. vide folio. xxxiij. facie prima.
 Bulla male formata an debeat ad partis requestam reformari. folio eodem. facie secunda.

£

Camera apostolica raro servat regulas apostolicas. folio. lv. facie secunda.
 Camera apostolica dicitur mater pecuniarum. folio. lxxxiij. facie prima.
 Cancellarius dicitur preses iusticie. folio. v. facie prima.
 Capellani pape dicitur esse empti ab ordinario. folio. x. facie secunda.
 Cardinalatus tituli sunt sex. folio. xij. facie prima.
 Calende vnde dicantur. vide folio. xix. facie secunda: et folio sequenti. facie prima.
 Cardinales absentes non participant in annatis. folio. xliij. facie secunda.
 Causa beneficalis non censetur esse ubi petitur aliquam privari beneficio propter crimen a se commissum. folio. xlv. facie secunda.
 Cingendus de proximo habetur pro cincto. folio. lxx. facie. ij.
 Clausula quomodo in gratia apostolica apposta nullum operatur. folio. xxv. facie prima.
 Casus omnis a statuto seu ordinatione relinquitur dispositioni iuris communis. folio. xxvij. facie. ij.
 Cardinalis dicitur esse persona illustris. folio. centesimo primo. facie prima.
 Cardinales ut plurimum eligunt sibi papam propiciam.

Regularum Can. apostolice.

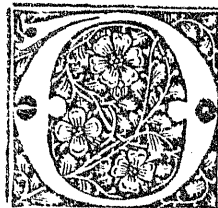
ibidem. facie secunda.
 Citatio habet tres partes. folio. xlv. facie secunda.
 Citatio fieri et renovari debet quolibet anno per aliquod actum ut impediatur triennalis pacifica possessio beneficii. folio. l. facie prima.
 Constitutio ad regimen et constitutio execrabilis an sint constitutiones perpetue. vide folio sexto. facie prima.
 Consultoralis prouisio an locum habeat. vide folio septimo. facie prima.
 Comes palatinus an reuocetur per obitum pape. folio. xix. facie prima.
 Collatio beneficii si fiat duobus eadem die ab eodem collatore quid iuris. vide folio. xxij. facie. i.
 Colligens super beneficio si perat subrogari in locum defuncti infra mensem preferatur tertio impetranti. folio. xxxvi. facie prima.
 Constitutio penalis in fauorem anime debet extendi. folio. xxxix. facie prima.
 Commissionis verbum comprehendit commissionem simplicem tantum. folio. xl. facie secunda.
 Comes in toto corpore digestorum non inuenitur nisi pro socio. folio. lxxxiij. facie prima.
 Commendatarius non habet titulum in beneficio sed habet tantummodo depositum in illo. folio. quinquagesimo primo. facie secunda.
 Constituire potest quis se possidere beneficium nomine alterius. folio. lii. facie prima.
 Conclusio an requiratur in causa beneficali. vide folio. liiij. facie prima.
 Compermutans beneficium si compermutans non habuerit ius in beneficio renunciato: an alter possit ad suum beneficium redire sine noua collatione. vide ibidem. folio. lv. facie secunda.
 Collatio et institutio differunt. Quia institutio fit ad presentationem patroni. Collatio vero fit sine presentatione. folio. lvi. facie secunda.
 Constitutio superioris non potest per inferiorem tolli. folio. lxxv. facie prima.
 Consilium alicuius collegis doctorum magis est sequendum quam consilium particulare. vide folio. octuagesimo facie secunda.
 Comes dicitur capitaneus regis vel sequens regem. et de comitibus et tribunis scolarum. et de comitibus et archiepiscopis sacri palatii. et de comitibus qui prouincias regunt. vide folio. lxxxiij. facie. ij.

P. liij.

Index alphabeticus

Comes an sit maior episcopo vel episcopus a admiralie. vide folio. lxxxij. facie prima.
Constructio corrigens aliam in certo casu non videtur in casu non expresse corrigere. folio. lxxxij. facie. q. in fine.

D

Datarius an possit argui qz falsam apposuerit datam in rescripto apostolico. fo. ii. facie. q.
Data bullarum debet ad longum scribi non autem per abbreviaturas. folio. xx. facie prima.
Decretalia reperta in volumine decretalium presumuntur esse de ipso volumine. folio. xxxij. facie prima.

Decretum irritans si ponatur in iure ligat etiam papam. folio. xxxvi. facie secunda.
Descripti qui proprie dicantur quo ad regulas cancellarie apostolice. vide. folio. xcix. facie. v.
Dignitas que dicatur esse post pontificalem maior. vide folio. viii. facie prima.
Dictiones qualiter debeant punctuari. folio. ix. facie. ii.
Dispensatio ad duo incompatibilia per solam signaturam sortitur effectum. folio. xix. facie prima.
Dispositio generalis pape non comprehendit reges et principes. folio. lyii. facie prima.
Dispensatus ad tria incompatibilia licite retinet illa etiam in bullis dispensationis non expeditis. folio. lxx. fa. ii.
Digni habitus sunt quos lateris principis comitatus illustrat. folio. lxxxiiij. facie secunda. potest poni exemplum in preposita parisiensi hodierno.
Doctor sine scientia potius dicendus est doloꝝ q̄ doctor. folio. xxii. facie prima.
Dolo desinens possidere lite pendente potest semper conveniri. folio. i. facie secunda.
Doctor creatus a papa seu a comite palatino an sit capax privilegij doctoribus attributi. vide folio. lxxxviij. facie prima in additione.
Doctores seu magistri in theologia preferuntur doctoribus in verborum iure. folio. xciiij. facie secunda.
Doctus quamvis non sit doctor preferitur doctori ydote seu doctorello. ibidem.

Regularum Can. apostolice.

Ducatus aureus qualiter estimetur in bullarum apostolicarum impetrationibus. vide folio. xxx. facie prima.

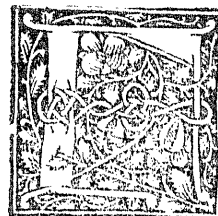
E

Ecclēsia lateranēsis dicitur esse principalis in ecclēsiis Romanis et in toto orbe. folio. xi. facie. ii.
Ecclēsia non debet esse ancilla alterius ecclēsie. folio. xvi. fa. ii.
Ecclēsie status non potest bene indicari sine scientia iuris canonici. folio. lxxxix. facie secunda in additione.

Electus ad prelaturam non acquirit sibi ius in re. sed ad rem solum. folio. xlviij. facie prima.
Episcopus dispensare potest super duobus ecclēsiis parochialibus continuis et tenuibus. folio. lxx. facie prima.
Episcopi in dedicatione ecclēsiarum dant quadraginta dies indulgentiarum. folio. lxxvii. facie secunda.
Episcopatus dicitur esse nomen oneris non honoris. folio. lxxxiiij. facie prima.
Expectantia dicitur privilegium non autem rescriptum. folio. xliij. facie prima.
Exceptio firmat regulam. folio. li. facie prima.
Excommunicatus potest beneficium possidere. ibidem.
Excommunicatus si spoliatur suo beneficio an restituatur. ibidem.
Eternum et sempiternum differunt. folio. lxxvi. facie secunda.

F

Familiaris dicitur esse quedam societas. folio. xv. facie prima.
Familiari pape recedente cessat ipsius prerogativa. fo. xv. facie secunda.
Familiares habentes salariam an gaudeant privilegio regule cancellarie apostolice. vide folio. lxxxviii. facie secunda.
Familiaritas dicitur esse quedam societas. fo. xcy. facie prima.

Index alphabeticus

Alius potest esse nobilior q̄ pater. folio. c. facie. f.
 Fiat vel concessum non ponitur in bullis apostolicis. folio. xliij. facie secunda.
 Filius presbyteri non potest legitimari ut succedat in bonis patrimonialibus ipsius presbyteri. folio. lxxij. facie prima.
 Filius contrahens matrimonium cum scorto seu meretrice potest a patre exheredari. folio. xciiij. facie. s. in additione.
 Fides sine operibus mortua est. ibidem facie secunda.
 Forma rationi congruit qualiter intelligatur. folio. xli. fa. f.
 Forma humilibus habetur. folio. lxxv. facie prima.

B

Bratie expectative an expirent per obitū pape. vide folio. xv. facie prima.
 Statia facta per papam super iurisdictione probari debet per sacros apices. folio. xvij. facie. s.
 Statia papalis dicitur esse perfecta per solam signaturam. folio. xxxi. facie secunda.
 Statia si neutri quando locum habeat. vide folio. xlvij. facie. f.

C

Comicida potest suo beneficio prius habito renunciare non obstante alicuius imperatione. folio. xxxvij. facie secunda.
 Honoratus seu magis honoratus preferatur minus honorato in concionando. folio. xli. facie secunda.

D

Did non censetur omnino idem quod habetur pro eodem. folio. vi. facie secunda.
 Illustres qui dicantur in foro ecclesiastico. vide folio. lxxvij. facie secunda.
 Impressiones deberet visitari circa ipsas

Regularum Lan. apostolice.

Impressiones prouident. quia infinita continet mendacia. folio. ii. facie prima.
 Imperans beneficium non tenetur de iure exprimere voluntatem beneficii iam obtenti. folio. lxxvij. facie secunda.
 Infirmus occasione percussione si resignet beneficium et contingat quod ex alia infirmitate decedat q̄ ex ipsa percussione quid iuris. vide folio. xxv. facie prima.
 Insignia seu arma potest quis assumere ad placitum: si eius potest assumere nomen ad placitum. folio. lxxvij. fa. f. in additione.
 Intra ista dictio qualiter intelligatur. vide folio. xxvj. facie prima. in fine.
 Ineritus quando quis dicatur esse beneficium. vide folio. xliij. facie secunda.
 Indulgentia a Romano pontifice concessa peti debet reuocari a quolibet romano pontifice. folio. lxxvi. fa. f. in fine.
 Jubilei tractatum composuit auctor harum gloriarū vs ipse fatetur. folio. ii. facie prima.
 Iudex non debet iudicare nisi secundum bullam expediam. folio. xxxiiij. facie secunda.
 Iudicem fauorabilem bonum est habere etiam in arbitris. folio. liij. facie prima.
 Iustus secunda pape habetur pro certa scientia ipsius pape. folio. lviii. facie prima.
 Iudex a papa delegatus an possit subdelegare. vide folio. lx. facie secunda.
 Iustitia publice honestatis facile dirimit matrimonium iam contractum. folio. lxi. facie prima.
 Iustus duplex habetur pro motu proprio. folio. lxxi. facie. f.
 Iurisdictione iudicis delegati qualiter perpetuetur. vide folio. lxxvi. facie prima.
 Iurisdictione perpetua non finitur per obitum delegantis. ibidem facie secunda.
 Quis querendum in beneficio facilius tollitur q̄ eius questum. folio. c. facie prima.

L

Lex quando incipiat ligare. vide folio. lxxx. facie prima.
 Lex seu constitutio non debet esse obscura. folio. viij. facie secunda.
 Lex quando dicatur esse declaratoria alterius legis. vide folio. xxvij. facie. f.

Index alphabeticus

Lex posterior quando dicatur tollere primam. vide folio xlii. facie secunda.

Lis mota super beneficio non finitur per meritū alterius ex litigantibus sed per sententiā. vide folio. xxxvi. facie. ii. Littere apostolice dicitur tantum modo bullie. fo. lxxv. fa. ii.

Licentiatu in altero iurium non comprehenditur appellatione doctoria. folio lxxxvi. in additione.

Licentiatu an habeatur pro doctore in materia primis legiata. Ibidem.

Licentiatu seu doctor creatu a papa seu a comite palatino an sit capax privilegii licentiatu seu doctoribus ut tributi. vide folio. lxxxvii. facie. i. in additione.

M

Mandatu de providendo an possit obtineri pro minore. xliii. annto. vide folio. xxiii. facie. ii.

Malicia hominum obviandum est. folio. xxv. facie. i.

Martinu legu doctor solebat esse solus in ius opinionibus. folio. clvi. facie secunda.

Matrimoniu cum rapta contractum an valeat. vide folio lxi. facie secunda.

Matrimonii causa ut possit bene iudicari duo requiruntur. scilicet potestas iudicandi scientia iuris canonici. folio. lxxxix. facie secunda. In additione.

Monachi et fratres differunt. folio. viii. facie. i.

Monus proprius pape quid operetur in gratia apostolica. vide folio. xxi. facie secunda.

Monus proprius legati multum operatur in gratia apostolica. Ibidem.

Monus proprius pape non tollit ius alteri questum. folio. xxiii. facie secunda.

Monus captande alterius non debet dari occasio. folio. xxv. facie prima.

Mortis naturalis appellatio non venit. mors civilis. folio. xxxix. facie secunda.

Monus proprius pape non deberet tolli nisi surreptiones. folio. lvi. facie prima.

Monus proprius pape quid operetur. fo. xxi. facie. ii.

Monus proprius pape an ampliet gratiam ultra presumpcionem intencionem concedentis. ibidem in additione.

Regularum Can. apostolice.

N

Nonon / ista dictio ponitur pro curiam. folio. xc. facie prima.

Negligentia impetratio notatur. folio. xviii. facie. ii.

Nobilitatis prerogativa. folio. xxii. facie prima.

Nobiles qui proprie dicantur. et de differentia nobilium. folio. lxi. facie prima.

Nobilitas an possit cadere in bastardos. Ibidem.

Nobilitas in beneficalibus habetur in consideratione etiam ex parte generis materni quod tamen in aliis rebus esse dicendum. folio lxxxv. fa. ii.

Nobilitatis prerogativa usque ad quem gradum extendatur. Ibidem.

Nobilitas perditur propter prodicionem. Ibidem.

Nobilitas multis aliis modis perditur. Ibidem.

Nobilitas qualiter diffinitur vel describitur. vide folio lxxxv. facie secunda. In additione.

Nomen potest quis ad placitum assumere prout vult. folio. lxxxvi. facie prima.

Nobilis contrahens matrimonium cum bigace / puta cum scorto perdit nobilitatem. folio. xcvi. facie prima.

O

Officia auditorum pape non expirant per mortem pape. folio lxxv. facie prima.

Omnis ista dictio in plurali est collectiva. sed in singulari est distributiva. folio. xxi. facie. i.

Ordinarius collector an possit minori. xliii. annis conferre prebendam in ecclesia cathedrali. vide folio. xxiii. facie. ii.

Ordinationi seu statuti termini nus nunquam est peremptorius si probetur impedimentum. folio. liii. facie secunda.

Os in celum ponere dicitur esse periculosum. folio. xvii. facie secunda.

Papa ex quo semel manum
apposuit ad beneficium: in-
terius non potest se inero-
mittere. folio .xxxiij. fa-
cie secunda.

Papa quando dicitur esse
assumptus ad sedem ponti-
ficatam. vide folio. iij. facie
prima.

Papa dicitur cancellarius
christi. folio. v. facie. i.

Pape voluntas expirat
per eius obitum. folio. vij.

facie prima.

Pape nullus dicere potest cur ita facia. folio. xl. facie. j.

Papa quare dicitur episcopus. Ibidem.

Papa tollere potest ius questum in beneficio. vide folio
xxiij. facie secunda.

Papa conferens dignitatem pupilli existenti coram se: an
videatur secum dispensare. folio. xxiiii. facie. ij.

Papa ex potestatis plenitudine potest ius alteri quæ-
sum in beneficio tollere. folio. xxv. facie prima.

Papa Sixtus fuit de ordine mendicantium. folio. xxx.
facie secunda.

Papa an possit sibi ipsi legem imponere. folio. xxxi. fa-
cie prima.

Papa mortuo an eius regule dicantur esse mortue. vide
folio. xxxv. facie prima.

Pape magna liberalitas cum pro auro det ipse plumbi.
folio. xli. facie secunda.

Pape confirmatio in beneficialibus multum operatur.
folio. xli. facie secunda.

Papa non intendit antiquo iuri velle preiudicare nec re-
ligionem: quia monachus est stricti iuris ex quo posuit ho-
minem supra se. folio. li. facie secunda.

Papa per suam dispositionem generalem non compre-
hendit reges et principes. folio. lvi. facie prima.

Papa derogare potest iuri patronatus laicorum: tamē in
dubio non videtur derogare iuri ipsius. eodem folio. lvi.
facie prima.

Papa reformando bullam non intendit alicui facere pres-
udicium. folio. lvij. facie secunda.

Pape secunda iussio habetur pro certa scientia ipsius pa-
pe. folio. lx. facie prima.

Papa unico verbo non intendit destruere iura multis vis-
gulis condita. folio. lxx. facie prima.

Papa plenitudinem potestatis solet sibi reservare. folio
lxxij. facie secunda.

Papa in hīs que sunt facti quotidie decipi potest. folio. lxxij.
facie prima.

Papa ex quo manum apposuit ad beneficium/ cancellaria
non debet se intrormittere. folio. lxxij. facie prima.

Papa an possit contra quatuor concilia dispensare. folio
xc. facie prima.

Papa electus non indiget confirmatione cum superiorem
non habeat. folio. xc. facie secunda in additione.

Papa non potest accusari nisi de heresi et tunc concilium
erit eius iudex. folio. xc. facie prima.

Pape dispositio seu constitutio generalis non comprehen-
dit reges seu principes. folio. xc. facie prima.

Percussus si resignet suum beneficium et contingat quod ex a-
lia infirmitate decedat quod ex ipsa percussione moriatur quod
iuris. vide folio. xxv. facie prima.

Pensio potest secure peti sub simplici signatura vide cau-
sellam. folio. xxxij. facie secunda.

Per ista dictio denotat totalem perfectionem temporis.
folio. xc. facie prima.

Per ista dictio denotat etiam temporis continuationem. vi-
de folio eodem facie secunda in additione.

Plumbator dicitur bullarius in cancellaria apostolica.
folio. xx. facie secunda.

possessio beneficii triennis defendit possessorem quo ad
 possessionem sed non quo ad proprietatem. folio. xli. fa-
 cie prima.

possessio sola beneficii an det titulum beneficio ibidem.

Possidere de sinens volo lire pendere potest semper conue-
 niri. folio. l. facie secunda.

Preceptorie sunt quatuor que non sunt reservate ex quo
 sunt militiarum. nan sunt institute contra sarracenos: vs
 patet in eorum privilegijs/ maxime in hispania. vide fo-
 lio octavo. facie prima.

Prerogativa ad instar descriptorum familiarium habe-
 tur. folio. xv. facie secunda.

Presentes in curia graves iniurias patiuntur. folio. xxi.
 facie secunda.

Prerogative in gratijs apostolicis sunt multe. folio. xxi.
 et sequen.

